

**Kuopion seutukunnallinen
perusopetuksen
opetussuunnitelma 2016**

Nimi	Kuopion seutukunnallinen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016
Kunta	Tuusniemi Rautavaara Kaavi Kuopio Juankoski Siilinjärvi

SISÄLTÖ

1. Perusopetuksen arvoperusta.	1
2. Perusopetuksen oppimiskäsitys.	2
3. Paikallinen tuntijako.	3
4. Kieliohjelma.	4
5. Opetuksen mahdolliset painotukset.	5
6. Perusopetuksen yhtenäisyys ja siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö.	6
7. Opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat ja ohjelmat.	7
7.1. Uusi tekstikappale.	7
8. Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma.	8
9. Yhteistyö kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa.	9
10. Opetussuunnitelman seuranta, arviointi ja kehittäminen.	10
11. Perusopetuksen tehtävä.	11
12. Laaja-alainen osaaminen paikallisessa opetussuunnitelmassa.	12
13. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri.	13
14. Oppimisympäristöt.	14
15. Työtavat.	15
16. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.	16
16.1. Monialaiset oppimiskokonaisuudet.	16
17. Yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö.	17
17.1. Oppilaiden osallisuus.	17
17.2. Kodin ja koulun yhteistyö.	17
17.3. Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa.	17
18. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö.	18
19. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus.	19
20. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu.	20
21. Yhdysluokkaopetus.	21
22. Joustava perusopetus.	22
23. Opetus erityisissä tilanteissa.	23
24. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta.	24
25. Arviointikulttuurin paikalliset painotukset.	25
26. Opintojen aikaisen arvioinnin toteuttaminen.	26
27. Päättöarvioinnin toteuttaminen.	27

28. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset linjaukset.	28
28.1. Yleinen tuki.	28
28.2. Tehostettu tuki.	28
28.3. Erityinen tuki.	28
28.4. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot.	28
28.5. Tulkitsemis- ja avustajapalvelut.	28
29. Oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat.	29
30. Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset.	30
31. Kaksikielisen opetuksen järjestäminen.	31
32. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva perusopetus.	32
33. Vuosiluokat 1-2.	33
33.1. Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen.	33
33.2. Koululaiseksi kasvaminen.	33
33.3. Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe.	34
33.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2.	34
33.5. Laaja-alaisen osaamisen alueet.	34
33.6. Oppiaineet.	37
33.6.1. Oppilaanohjaus.	37
33.6.2. Elämänkatsomustieto.	38
33.6.3. Vieraat kielet.	41
Englanti, A1-oppimäärä.	41
Venäjä, A2-oppimäärä.	42
Saksa, A2-oppimäärä.	42
Saksa, A1-oppimäärä.	43
Ranska, A2-oppimäärä.	43
Englanti, A2-oppimäärä.	44
33.6.4. Käsityö.	44
33.6.5. Ympäristöoppi.	53
33.6.6. Toinen kotimainen kieli.	81
33.6.7. Musiikki.	82
33.6.8. Kuvataide.	99
33.6.9. Uskonto.	106
Ortodoksinen uskonto.	108
Evankelis-luterilainen uskonto.	121
33.6.10. Liikunta.	129
33.6.11. Äidinkieli ja kirjallisuus.	140

Suomen kieli ja kirjallisuus.	142
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus.	154
33.6.12. Matematiikka.	162
34. Vuosiluokat 3-6.	182
34.1. Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe.	182
34.2. Oppijana kehittyminen.	182
34.3. Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe.	182
34.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 3-6.	183
34.5. Laaja-alaisen osaamisen alueet.	183
34.6. Oppiaineet.	186
34.6.1. Yhteiskuntaoppi.	186
34.6.2. Oppilaanohjaus.	200
34.6.3. Elämäkatsomustieto.	201
34.6.4. Vieraat kielet.	212
Englanti, A1-oppimäärä.	212
Venäjä, A2-oppimäärä.	242
Saksa, A2-oppimäärä.	262
Saksa, A1-oppimäärä.	283
Ranska, A2-oppimäärä.	298
Englanti, A2-oppimäärä.	321
34.6.5. Historia.	343
34.6.6. Käsityö.	357
34.6.7. Ympäristöoppi.	381
34.6.8. Toinen kotimainen kieli.	467
Ruotsin kieli, B1-oppimäärä.	468
34.6.9. Musiikki.	474
34.6.10. Kuvataide.	518
34.6.11. Uskonto.	536
Ortodoksinen uskonto.	537
Evankelis-luterilainen uskonto.	580
34.6.12. Liikunta.	600
34.6.13. Äidinkieli ja kirjallisuus.	632
Suomen kieli ja kirjallisuus.	634
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus.	670
34.6.14. Matematiikka.	697
35. Vuosiluokat 7-9.	756
35.1. Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe.	756
35.2. Yhteisön jäsenenä kasvaminen.	756

35.3. Perusopetuksen päättäminen ja seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtyminen.	757
35.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 7-9.	757
35.5. Laaja-alaisen osaamisen alueet.	757
35.6. Oppiaineet.	761
35.6.1. Yhteiskuntaoppi.	761
35.6.2. Oppilaanohjaus.	766
35.6.3. Elämäkatsomustieto.	772
35.6.4. Vieraat kielet.	782
Espanja, B2-oppimäärä.	782
Ranska, B2-oppimäärä.	788
Englanti, A1-oppimäärä.	801
Latina, B2-oppimäärä.	820
Venäjä, B2-oppimäärä.	828
Venäjä, A2-oppimäärä.	840
Saksa, A2-oppimäärä.	856
Saksa, A1-oppimäärä.	872
Ranska, A2-oppimäärä.	884
Englanti, A2-oppimäärä.	900
Saksa, B2-oppimäärä.	915
35.6.5. Historia.	926
35.6.6. Maantieto.	939
35.6.7. Käsiyö.	983
35.6.8. Toinen kotimainen kieli.	992
Ruotsin kieli, B1-oppimäärä.	992
35.6.9. Musiikki.	1008
35.6.10. Kuvataide.	1025
35.6.11. Kemia.	1031
35.6.12. Terveystieto.	1069
35.6.13. Fysiikka.	1103
35.6.14. Kotitalous.	1129
35.6.15. Uskonto.	1135
Ortodoksinen uskonto.	1136
Evankelis-luterilainen uskonto.	1166
35.6.16. Biologia.	1177
35.6.17. Liikunta.	1207
35.6.18. Äidinkieli ja kirjallisuus.	1235
Suomen kieli ja kirjallisuus.	1237

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus.	1274
35.6.19. Matematiikka.	1294

1. Perusopetuksen arvoperusta

2. Perusopetuksen oppimiskäsitys

3. Paikallinen tuntijako

4. Kieliohjelman

5. Opetuksen mahdolliset painotukset

6. Perusopetuksen yhtenäisyys ja siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö

7. Opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat ja ohjelmat

7.1. Uusi tekstikappale

8. Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

9. Yhteistyö kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa

10. Opetussuunnitelman seuranta, arviointi ja kehittäminen

11. Perusopetuksen tehtävä

12. Laaja-alainen osaaminen paikallisessa opetussuunnitelmassa

13. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

14. Oppimisympäristöt

15. Työtavat

16. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

16.1. Monialaiset oppimiskokonaisuudet

17. Yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö

17.1. Oppilaiden osallisuus

17.2. Kodin ja koulun yhteistyö

17.3. Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

18. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

19. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

20. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

21. Yhdysluokkaopetus

22. Joustava perusopetus

23. Opetus erityisissä tilanteissa

24. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

25. Arviointikulttuurin paikalliset painotukset

26. Opintojen aikaisen arvioinnin toteuttaminen

27. Päätöarvioinnin toteuttaminen

28. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset linjaukset

28.1. Yleinen tuki

28.2. Tehostettu tuki

28.3. Erityinen tuki

28.4. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

28.5. Tulkitsemis- ja avustajapalvelut

29. Oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat

30. Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset

31. Kaksikielisen opetuksen järjestäminen

32. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva perusopetus

33. Vuosiluokat 1-2

33.1. Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen

Lapsen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken. Tarvitaan oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen molemminpuolista tuntemista. Yhteistyö huoltajien kanssa ja keskinäisen luottamuksen rakentaminen on tärkeitä. Jokaisen lapsen tilanne, oppimisvalmiudet ja tarpeet otetaan huomioon. Lasten mahdollisesti tarvitsema oppimisen ja koulunkäynnin tuki turvataan koulun aloitusvaiheessa ja tarkistetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tai kerhotoimintaan osallistumisen tarpeet ja mahdollisuudet. Lapsia kannustetaan olemaan ylpeitä esiopetuksen aikana opituista taidoista. Heitä rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa aikuisten kanssa.

Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa koulun tarjoamasta kieliohjelmasta. Jo ennen kielen A1-oppimäärän opetuksen alkamista lapsia voidaan tutustuttaa alustavasti opetuksen järjestäjän tarjoamiin kieliin järjestämällä esimerkiksi kielisuihkuja esiopetuksessa tai syksyllä ensimmäisellä vuosiluokalla, jos opetus alkaa kevätlukukaudella. Kielisuihkuissa kieleen tai kieliin voidaan tutustua esimerkiksi laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan lapsia kiinnostavista asioista yhdessä lasten kanssa. Kielisuihkut voidaan toteuttaa muun toiminnan yhteydessä tai niille voidaan varata omia opetustuokioita.

33.2. Koululaiseksi kasvaminen

Perusopetuksen kullakin vuosiluokkakokonaisuudella on yhteisten tehtävien lisäksi oma erityinen tehtävänsä. Sen hoitaminen edellyttää oppilaiden ikäkauden ja kehitysvaiheen huomioonottamista sekä huolenpitoa oppilaiden sujuvista ja turvallisista siirtymistä koulupolun nivelvaiheissa.

Vuosiluokkien 1-2 opetuksessa otetaan huomioon esiopetuksen ja sitä edeltäneen varhaiskasvatuksen antamat valmiudet. Vuosiluokkien 1-2 erityisenä tehtävänä on luoda perusta oppilaiden myönteiselle käsitykselle itsestä oppijana ja koululaisena sekä kehittää valmiuksia myöhempää työskentelyä ja oppimista varten. Perusopetuksen alussa jokaisen oppilaan edistymisen huolellinen seuranta on erityisen tärkeää, jotta voidaan huolehtia siitä, että oppilaalla on edellytykset opinnoissa etenemiseen.

On tärkeitä, että jokainen oppilas saa rohkaisevaa palautetta ja tilaisuuksia uusien asioiden oppimisesta nouseville ilon ja onnistumisen kokemuksille. Oppilaita kannustetaan tuomaan esiin kiinnostuksen kohteensa ja löytämään uusia. Opetus suunnitellaan riittävän haasteelliseksi kunkin oppilaan tarpeita ajatellen. Koulussa ei sallita minkäänlaista kiusaamista eikä syrjivää käyttäytymistä. Oppilaita ohjataan yhdessä toimimiseen, omatoimisuuteen ja vastuunottoon omista koulutehtävistä. Kielellisten, sosiaalisten sekä motoristen taitojen ja muistin kehittymiseen samoin kuin kunkin omaan kehitysrytmiin kiinnitetään erityistä huomiota. Tavoitteena on, että kehitykseen ja oppimiseen liittyvät vaikeudet tunnistetaan varhain ja tuki annetaan oikea-aikaisesti. Työtavoissa korostuvat havainnollisuus ja toiminnallisuus, leikki ja pelillisuus sekä mielikuvitus ja tarinallisuus. Koulun aloitusta ja koululaiseksi kasvamista tuetaan yhdessä kotien kanssa.

Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet muuttuvat vuosiluokilla 1-2 oppiaineiksi, mutta opetus voi olla edelleen pääosin eheytettyä. Oppilaiden omatoimisuutta, yhdessä tekemisen taitoja sekä asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä edistetään toteuttamalla monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Tällöin tarjoutuu myös enemmän tilaisuuksia yhteistyöhön niin esiopetuksen kuin ylempien vuosiluokkien kanssa.

33.3. Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Siirtymävaiheessa on tärkeä varmistaa opiskelun edellyttämien perustaitojen hallinta ja tukea kunkin oppilaan itseluottamusta koululaisena. Oppilaita tuetaan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Myös itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen vahvistaminen sekä vastuullisuuteen oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa koulun tarjoamasta kieliohjelmasta ja opintojen järjestelyistä, alkavista uusista oppiaineista sekä mahdollisista valinnaisista tai vapaaehtoisista opinnoista. Heidän kanssaan pohditaan opiskelun asettamia vaatimuksia ja mahdollisesti uuteen ryhmään liittymistä.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista.

33.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2

Laaja-alaisen osaamisen perusta luodaan esiopetuksessa ja sitä edeltävässä varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksen ensimmäisten vuosien aikana. Tavoitteena on, että oppilaan osaamisen kehittyminen vahvistaa edellytyksiä itsensä tuntemiseen ja arvostamiseen, oman identiteetin muotoutumiseen sekä kestävään elämäntapaan. Alusta lähtien on tärkeää, että koulu tarjoaa jokaiselle oppilaalle vuorovaikutteisen ja kannustavan yhteisön, jossa oppilas voi tuntea tulevaisuutensa kuulluksi, nähdyksi ja arvostetuksi. Kestävään elämäntapaan koulu kasvattaa eniten omalla esimerkillään. Kestävän elämäntavan edistämiseksi korostuvat erityisesti yhdessä toimimisen taidot, lähiyhteisön kulttuurisen monimuotoisuuden havainnoiminen sekä luonnossa liikkuminen ja luontosuhteen vahvistaminen.

33.5. Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Työskentelyn lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset. Ihmettelylle, oivaltamiselle, uuden löytämiselle ja keksimiselle, mielikuvitukselle sekä oppimisen ilolle on tilaa. Oppilaita kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan, tekemään tarkkoja havaintoja, etsimään tietoa sekä tuottamaan ja kehittämään yhdessä ideoita ja esittämään työnsä tuloksia. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäröivän maailman ilmiöitä kohtaan sekä vahvistetaan taitoa jäsentää, nimetä ja kuvailla ympäristöä. Oppilaita rohkaistaan myös kyseenalaistamaan havaitsemiaan asioita ja huomaamaan, että tieto voi olla joskus ristiriitaista ja epäselvää.

Oman ja yhteisen työn suunnittelemista, tavoitteiden asettamista ja työskentelyn arviointia harjoitellaan. Yhdessä pohditaan, milloin työssä on onnistuttu ja mistä sen tietää. Oppilaita ohjataan havaitsemaan edistymistään, tunnistamaan omat vahvuutensa oppijoina ja iloitsemaan onnistumisistaan. Heidän kanssaan keskustellaan opintoihin liittyvistä mahdollisista valinnoista ja autetaan ymmärtämään erilaisten vaihtoehtojen merkitys.

Monipuolinen liikkuminen ja motoriset harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden, pelien, lorujen, laulujen ja leikkien, taiteen eri muotojen sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppitunnit, juhlat, leikit, pelit, ruokailuhetket sekä yhteistyö koulussa ja koulun ulkopuolella tarjoavat tilaisuuksia harjoitella toimimista monenlaisten ihmisten kanssa. Oppilaita kohdellaan arvostavasti ja ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Oppilaita ohjataan arvostamaan oman perheensä ja yhteisönsä sekä muiden perinteitä ja tapoja. Koulutyössä tutustutaan läheiseen kulttuuriympäristöön sekä sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Oppilaille avataan mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön sekä taiteeseen ja muuhun kulttuuritarjontaan ja saada kokemuksia myös kansainvälisyydestä. Tärkeätä on pohtia yhdessä, miten omaan ympäristöön ja sen kulttuuriin voi vaikuttaa. Oppilaat oppivat tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja pohtivat, mitä ne tarkoittavat heidän elämässään ja toiminnassaan.

Koulutyössä oppilaat voivat ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita monipuolisia esittämisen tapoja käyttäen. Oppilaita kannustetaan nauttimaan käden ja koko kehon taitojen kehittymisestä ja harjoittelemaan monenlaista esiintymistä. Mielikuvitus, kekseliäisyys ja ilmaisutaidot kehittyvät muun muassa leikkien, seikkailujen, musiikin, draaman, saduttamisen, mediaesitysten, kuvallisen ja käsityöllisen ilmaisun sekä rakentelun ja muiden käden töiden keinoin.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koulun aloittaminen edellyttää uudenlaisia itsestä huolehtimisen taitoja ja itsenäisyyden lisääntymistä. Koulutyöhön kuuluu oppilaiden ikäkaudelle sopivista vastuutehtävistä huolehtiminen luokka- ja kouluyhteisössä. Yhteisten pelisääntöjen, hyvien tapojen sekä kannustavan palautteen merkitys korostuu. Oppilaita ohjataan hahmottamaan aikaan ja paikkaan liittyviä käsitteitä ja niiden käytännön merkitystä. He harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

Koulussa opitaan omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita. Huomiota kiinnitetään itsenäiseen ja turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä, turva- ja suojavälineiden käyttöön sekä omien tietojen ja taitojen kehittämiseen kävelijänä ja pyöräilijänä. Myös erilaisissa vaaratilanteissa tarvittavan toiminnan ja avun hakemisen taitoja harjoitellaan. Oppilaiden kanssa tutkitaan arjen teknologiaa ja sen merkitystä päivittäisessä elämässä sekä opitaan, mitä teknisten laitteiden turvallinen käyttö edellyttää. Oppilaiden muotoutuvista kulutustottumuksista keskustellaan, opitaan tarkastelemaan mainontaa ja median vaikutuksia sekä pohditaan mahdollisuuksia oman rahankäytön suunnitteluun. Oppilaita ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat kuluttajan valinnoissa ja mitä ne merkitsevät omassa toiminnassa.

L4 Monilukutaito

Oppilaita ohjataan monilukutaitoisiksi, monenlaisten, ikäkaudelle ominaisten tekstien tulkitsijoiksi, tuottajiksi ja arvioijiksi. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, audiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Monilukutaidon kehittymistä tuetaan perustamalla opetus moniaistisuudelle, kokonaisvaltaisuudelle ja ilmiökeskeisyydelle. Oppilaita kannustetaan käyttämään ja tuottamaan erilaisia tekstejä, nauttimaan niistä sekä ilmaisemaan itseään niiden avulla. Kirjoitettujen tekstien perusluku- ja kirjoitustaito kehittyy ja sujuvoituu. Samoin kehittyy taito käsitellä arkeen liittyen numeerista informaatiota, kuten lukumäärien eroja. Oppilaita ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa kokeilemalla kuvallisia ilmaisutapoja sekä tarkastelemaan visuaalisen vaikuttamisen keinoja lähiympäristössä.

Oppilaita ohjataan hankkimaan tietoa erilaisista lähteistä ja välittämään tietoa muille. Heitä ohjataan pohtimaan kuvitteellisen ja todellisen maailman suhdetta sekä myös sitä, että jokaisella tekstillä on tekijänsä ja tarkoituksensa. Näin opetuksessa tuetaan kriittisen ajattelun kehittymistä. Monilukutaitoiseksi kehittyäkseen oppilaat tarvitsevat sekä rikkaan tekstiympäristöä että suojaavaa tukea median käytössä. Opetuksessa käytetään ikäkauden tarpeisiin soveltuvia tekstejä, kuten lehtiä, kirjoja, pelejä, elokuvia ja musiikkia sekä monimuotoisen ympäristön havainnointia ja oppilaiden tekemiä ja valitsevia sisältöjä. Tuottamisen taitoja kehitetään tulkittamisen ja arvottamisen taitojen rinnalla. Oppilaille luodaan runsaasti tilaisuuksia kysyä ja ihmetellä, kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan monenlaisia välineitä ja ilmaisun keinoja käyttäen.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tvt) tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on edelleen keskeistä. Tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja harjoitellaan ja opitaan käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla opitaan keskeistä käsitteistöä. Oppilaat pohtivat myös, mihin tarkoituksiin tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään lähiympäristössä ja mikä sen merkitys on arjessa.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Koulutyössä harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä käyttö- ja toimintaperiaatteita. Samoin harjoitellaan näppäintaitoja sekä muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja. Oppilaat saavat ja jakavat keskenään kokemuksia digitaalisen median parissa työskentelystä sekä ikäkaudelle sopivasta ohjelmoinnista. Pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tvn turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja. Huomiota kiinnitetään terveellisiin työasentoihin sekä sopivan pituisten työjaksojen merkitykseen hyvinvoinnille.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaita opastetaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. Heitä kannustetaan toteuttamaan tvn avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaat saavat kokemuksia oppimista tukevien yhteisöllisten palveluiden käytöstä ja harjoittelevat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

Koulutyössä oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Heitä ohjataan harjoittelemaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa. Oppilaita kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä itse on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi koulussa ja kotona. Heitä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen. Oppilaita opastetaan tutustumaan eri ammatteihin koulussa ja koulun ulkopuolella ja ymmärtämään niiden ja yleensä työn merkitys yhteiskunnassa, erityisesti perheiden arjen ja toimeentulon kannalta. Yhteistyö huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa rikastaa työskentelyä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Ensimmäisestä luokasta lähtien oppilaat ovat mukana pohtimassa ja suunnittelemassa omaa opiskeluaan ja oman ryhmänsä työn tavoitteita ja toimintatapoja, työskentelytilojen järjestämistä ja viihtyisyyttä sekä ruokailuun, välitunteihin, juhliin ja retkiin sekä koulun muihin tapahtumiin liittyviä asioita. Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät. Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä. Oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan ja voivat osallistua itseään koskevista asioista päättämiseen ikätasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

33.6. Oppiaineet

33.6.1. Oppilaanohjaus

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskelunvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen. Heitä kannustetaan myös osallisuuteen omassa lähiympäristössään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevien opintojen kannalta. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammasteista.

33.6.2. Elämänkatsomustieto

Elämänkatsomustiedon tehtävä

Elämänkatsomustiedon opetuksen ydintehtävänä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää. Elämänkatsomustiedossa ihmiset ymmärretään kulttuuriaan uusintavina ja luovina toimijoina, jotka kokevat ja tuottavat merkityksiä keskinäisessä toiminnassaan ja kanssakäymisissä ympäröivän maailman kanssa. Katsomuksia, inhimillisiä käytäntöjä ja niitä koskevia merkityksiä pidetään yksilöiden, yhteisöjen ja kulttuuriperinnön vuorovaikutuksen tuloksina. Elämänkatsomustiedossa painotetaan ihmisten kykyä vaikuttaa aktiivisesti omaan ajatteluunsa ja toimintaansa. Tämä koskee myös oppilaiden opiskelua ja oppimista. Siksi on keskeistä sovittaa opetukseen ja opiskeluun oppilaan oma ajattelu- ja kokemusmaailma.

Elämänkatsomustiedon opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia kasvaa itsenäiseksi, suvaitsevaiseksi, vastuulliseksi ja arvostelukykyiseksi yhteisönsä jäseneksi. Tavoitteena on täysivaltainen demokraattinen kansalaisuus globalisoituvassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tämä edellyttää elämänkatsomustiedon opetukselta monipuolisen katsomuksellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen kartuttamisen lisäksi eettisen ja kriittisen ajattelu- ja toimintakyvyn sekä oppimisen taitojen kehittämistä. Elämänkatsomustiedossa kriittinen ajattelu ymmärretään perusteita etsivänä, asiayhteydet hahmottavana ja tilannetajuisena sekä itseään korjaavana. Siihen liittyy avoin ja pohdiskeleva asenne.

Elämänkatsomustieto tukee laaja-alaisen osaamisen kehittymistä, erityisesti ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja, kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun taitoja, itsestä huolehtimista ja arjentaitoja sekä osallistumista, vaikuttamista ja vastuullisuutta.

Elämänkatsomustiedon tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 elämänkatsomustiedon opetuksen painopiste on oppilaiden yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen, ilmaisun sekä ajattelun ja oppimisen taitojen kehittämisessä. Oppilaan omaa ajattelua ja kokemuksia kuuntelemalla ja arvostamalla vaikutetaan terveen itsetunnon ja myönteisen minäkuvan rakentumiseen.

Elämänkatsomustiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Työtapojen valinnassa on oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä luoda turvallinen ja avoin psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa oppilas kokee tulevaisuutensa kuulluksi ja arvostetuksi. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään erilaiset oppimisen ja työskentelemisen tavat huomioivaksi ja joustavasti muunneltavaksi. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja rikastetaan toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Toiminnassa otetaan huomioon lasten elinympäristön digitalisoituminen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki elämänkatsomustiedossa vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämänkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan erityisesti vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet otetaan huomioon työtapojen valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Se tukee ja vahvistaa oppilaiden osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaitoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita elämäkatsomustiedossa ovat

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistymien ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemisessa.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyyttä. Tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?” sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L4
T2	S2	L1, L2, L7
T3	S1	L1, L2, L7
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L3, L4
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L3, L7

T7	S2	L2, L4
T8	S1, S2, S3, S4	L2, L3, L7
T9	S4	L3, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua

T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin

T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua

T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia

T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä

T7 opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja

T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita

T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyyttä. Tutkitaan ystävyuden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Pohditaan kysymystä "Kuka minä olen?" sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L4

T2	S2	L1, L2, L7
T3	S1	L1, L2, L7
T4	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L7
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L3, L4
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L3, L7
T7	S2	L2, L4
T8	S1, S2, S3, S4	L2, L3, L7
T9	S4	L3, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua

T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin

T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua

T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä

T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia

T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä

T7 opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja

T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita

T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa

33.6.3. Vieraat kielet

Englanti, A1-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle.

Kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja

oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Englannin kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Koulussa ensimmäinen vieras kieli tai toinen kotimainen kieli alkaa useimmiten 3. vuosiluokalla. A-oppimäärän opetus voidaan kuitenkin aloittaa jo ennen 3. vuosiluokkaa. Tällöin noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Jo ennen A-oppimäärän opetuksen alkamista voidaan oppilaita tutustuttaa alustavasti joihinkin kieliin, kuten Englantiin, saameen tai muuhun kieleen. Tällaista toimintaa kutsutaan kielisuihkuksi. Kielen tai kielten alkeita opitaan siinä laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetus voidaan toteuttaa muiden oppituntien yhteydessä, osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia tai sille voidaan varata omia oppitunteja tai opetustuokioita. Kielisuihkuja voidaan järjestää myös ylempillä vuosiluokilla.

Venäjä, A2-oppimäärä

Muun vieraan kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Koulussa ensimmäinen vieras kieli tai toinen kotimainen kieli alkaa useimmiten 3. vuosiluokalla. A-oppimäärän opetus voidaan kuitenkin aloittaa jo ennen 3. vuosiluokkaa. Tällöin noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Jo ennen A-oppimäärän opetuksen alkamista voidaan oppilaita tutustuttaa alustavasti joihinkin kieliin, kuten Englantiin, saameen tai muuhun kieleen. Tällaista toimintaa kutsutaan kielisuihkuksi. Kielen tai kielten alkeita opitaan siinä laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetus voidaan toteuttaa muiden oppituntien yhteydessä, osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia tai sille voidaan varata omia oppitunteja tai opetustuokioita. Kielisuihkuja voidaan järjestää myös ylempillä vuosiluokilla.

Saksa, A2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia

tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon kiinnitetään huomiota tekstien ja tehtävien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Muun vieraan kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Koulussa ensimmäinen vieras kieli tai toinen kotimainen kieli alkaa useimmiten 3. vuosiluokalla. A-oppimäärän opetus voidaan kuitenkin aloittaa jo ennen 3. vuosiluokkaa. Tällöin noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Jo ennen A-oppimäärän opetuksen alkamista voidaan oppilaita tutustuttaa alustavasti joihinkin kieliin, kuten englantiin, saameen tai muuhun kieleen. Tällaista toimintaa kutsutaan kielisuihkuksi. Kielen tai kielten alkeita opitaan siinä laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetus voidaan toteuttaa muiden oppituntien yhteydessä, osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia tai sille voidaan varata omia oppitunteja tai opetustuokioita. Kielisuihkuja voidaan järjestää myös ylempillä vuosiluokilla.

Saksa, A1-oppimäärä

Muun vieraan kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Koulussa ensimmäinen vieras kieli tai toinen kotimainen kieli alkaa useimmiten 3. vuosiluokalla. A-oppimäärän opetus voidaan kuitenkin aloittaa jo ennen 3. vuosiluokkaa. Tällöin noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Jo ennen A-oppimäärän opetuksen alkamista voidaan oppilaita tutustuttaa alustavasti joihinkin kieliin, kuten englantiin, saameen tai muuhun kieleen. Tällaista toimintaa kutsutaan kielisuihkuksi. Kielen tai kielten alkeita opitaan siinä laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetus voidaan toteuttaa muiden oppituntien yhteydessä, osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia tai sille voidaan varata omia oppitunteja tai opetustuokioita. Kielisuihkuja voidaan järjestää myös ylempillä vuosiluokilla.

Ranska, A2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla

oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon kiinnitetään huomiota tekstien ja tehtävien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Muun vieraan kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Koulussa ensimmäinen vieras kieli tai toinen kotimainen kieli alkaa useimmiten 3. vuosiluokalla. A-oppimäärän opetus voidaan kuitenkin aloittaa jo ennen 3. vuosiluokkaa. Tällöin noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Jo ennen A-oppimäärän opetuksen alkamista voidaan oppilaita tutustuttaa alustavasti joihinkin kieliin, kuten englantiin, saameen tai muuhun kieleen. Tällaista toimintaa kutsutaan kielisuihkuksi. Kielen tai kielten alkeita opitaan siinä laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetus voidaan toteuttaa muiden oppituntien yhteydessä, osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia tai sille voidaan varata omia oppitunteja tai opetustuokioita. Kielisuihkuja voidaan järjestää myös ylemmillä vuosiluokilla.

Englanti, A2-oppimäärä

Englannin kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Koulussa ensimmäinen vieras kieli tai toinen kotimainen kieli alkaa useimmiten 3. vuosiluokalla. A-oppimäärän opetus voidaan kuitenkin aloittaa jo ennen 3. vuosiluokkaa. Tällöin noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Jo ennen A-oppimäärän opetuksen alkamista voidaan oppilaita tutustuttaa alustavasti joihinkin kieliin, kuten englantiin, saameen tai muuhun kieleen. Tällaista toimintaa kutsutaan kielisuihkuksi. Kielen tai kielten alkeita opitaan siinä laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetus voidaan toteuttaa muiden oppituntien yhteydessä, osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia tai sille voidaan varata omia oppitunteja tai opetustuokioita. Kielisuihkuja voidaan järjestää myös ylemmillä vuosiluokilla.

33.6.4. Käsiyö

Oppiaineen tehtävä

Käsiyön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsiyöprosessin hallintaan. Käsiyö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsiyöilmaisuuksiin, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsiyöprosessin arviointi. Käsiyön tekeminen

on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Käsityössä lähtökohtana on erilaisten laaja-alaisten teemojen kokonaisvaltainen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaalsen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän sisältyy myös oppilaiden oma elämämpiiri, paikallinen kulttuuriperintö sekä yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsityöilmaisuuksiin sekä halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 käsityön tehtävänä on mahdollistaa oppilaiden käsityön ilmaisun, suunnittelun ja tekemisen tietojen ja taitojen kehittyminen sekä kokemusten karttuminen. Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan toimimaan käsityön suunnittelijoina ja valmistajina sekä käyttämään siinä erilaisia materiaaleja. Käsityö kehittää keskittymiskykyä ja aloitteellisuutta. Se kannustaa arvostamaan ja arvioimaan omaa ja toisten työtä ja työskentelyä. Käsityön kasvatustehtävänä on ohjata oppilaita ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Linkki käsityön tukimateriaaliin: <http://edu.fi/perusopetus/kasityo>

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristö tukee käsityön toiminnallisuutta ja vuorovaikutusta opettajan, vertaisryhmän sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Asianmukaiset ja turvalliset tilat, työvälineet ja materiaalit edistävät tavoitteiden saavuttamista. Oppilaita innostetaan havainnoimaan ja käyttämään havaintojaan käsityötaitojen osana sekä vaikuttamaan ympäristöönsä. Työtapojen valinnoilla oppilaita kannustetaan osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Ohjatun suunnittelun ja tekemisen tukena hyödynnetään mielikuvitusta, tarinoita, draamaa, leikkiä, pelejä sekä luonnon- ja rakennettua ympäristöä. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on luoda pedagogisesti erilaisia työtapoja ja vuorovaikutustilanteita, joilla tuetaan sekä yksilöllistä käsityötaitojen oppimista ja suunnittelua että yhteisöllistä työskentelyä. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet sekä tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien materiaalien, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Käsityön toiminnallinen oppiminen edellyttää riittävästi aikaa, tilaa ja ohjausta.

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myönteisen palautteen antamiseen ja kannustamiseen sekä työskentelyn aikana että prosessin lopussa. Monipuolisella arvioinnilla

ja palautteella tuetaan laaja-alaisen käsityötiedon ja -taidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia tapoja osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida yhdessä, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä ja toisten työskentelyn arvostamista.

Arviointi kohdistuu kokonaiseen käsityöprosessiin ja eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä, joka todentaa oppilaiden edistymistä ja käsityöllisen osaamisen tasoa. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita käsityössä ovat

- edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
- edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
- edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
- edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ideointi

Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

S2 Kokeilu

Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

S3 Suunnittelu

Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta esim. piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

S4 Tekeminen

Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä vuosiluokalla valmistetaan tuotteita käyttäen ainakin käsinompelua, kankaan kuviointia sekä puun ja metallin työstämistä. Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

S5 Dokumentointi

Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan ideat, suunnitelmat ja kokeilut kerätään talteen ja niihin palataan valmiin tuotteen tarkastelun yhteydessä. Käsityöprosessin eri vaiheita ja valmiita tuotteita kuvataan ja tallennetaan.

S6 Arviointi

Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee ohjattuna käsityötään ja työskentelyään useissa kokonaisen käsityön vaiheissa, korostaen onnistumisia ja pohtien korjaamistarpeita. Arvioinnin tulee olla oppilaan itsetuntemusta ja itsetuntoa kehittävä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S2, S3, S4	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä vuosiluokalla valmistetaan tuotteita käyttäen ainakin käsinompelua, kankaan kuviointia sekä puun ja metallin työstämistä. Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta esim. piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu liestymättömiin kankaisiin, suomalaisiin puu- ja metallimateriaaleihin sekä harjoittelee käsinompelua, kankaan kuviointia sekä puun ja metallin työstämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä vuosiluokalla valmistetaan tuotteita käyttäen ainakin käsinompelua, kankaan kuviointia sekä puun ja metallin työstämistä. Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta esim. piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä vuosiluokalla valmistetaan tuotteita käyttäen ainakin käsinompelua, kankaan kuviointia sekä puun ja metallin työstämistä. Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee ohjattuna käsityötään ja työskentelyään useissa kokonaisen käsityön vaiheissa, korostaen onnistumisia ja pohtien korjaamistarpeita. Arvioinnin tulee olla oppilaan itsetuntemusta ja itsetuntoa kehittävää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan ideat, suunnitelmat ja kokeilut kerätään talteen ja niihin palataan valmiin tuotteen tarkastelun yhteydessä. Käsityöprosessin eri vaiheita ja valmiita tuotteita kuvataan ja tallennetaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta esim. piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ideointi

Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

S2 Kokeilu

Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

S3 Suunnittelu

Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

S4 Tekeminen

Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella vuosiluokalla harjoitellaan ensimmäisen luokan sisältöjen lisäksi ainakin virkkuukoukun käyttöä, mittaamista erilaisilla välineillä sekä erilaisten materiaalien pintakäsittelyä (esimerkiksi maalaaminen/värjääminen/kankaanpainanta). Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

S5 Dokumentointi

Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan ideat, suunnitelmat ja kokeilut kerätään talteen ja niihin palataan valmiin tuotteen tarkastelun yhteydessä. Käsityöprosessin eri vaiheita ja valmiita tuotteita kuvataan ja tallennetaan. Oppilas kuvailee käsityöprosessin eri vaiheita myös kirjallisesti.

S6 Arviointi

Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee ohjattuna käsityötään ja työskentelyään useissa kokonaisen käsityön vaiheissa, korostaen onnistumisia ja pohtien korjaamistarpeita. Oppimisen dokumentointi ohjaa oppilasta näkemään oman kehittymisensä vaiheittain ja toimii siten myös arvioinnin välineenä. Oppilasta ohjataan sekä itse- että vertaisarvioinnin tekemisessä. Arvioinnin tulee olla oppilaan itsetuntemusta ja itsetuntoa kehittävä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T2	S1, S2, S3	L1, L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L7
T4	S2, S3, S4	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella vuosiluokalla harjoitellaan ensimmäisen luokan sisältöjen lisäksi ainakin virkkuukoukun käyttöä, mittaamista erilaisilla välineillä sekä erilaisten materiaalien pintakäsittelyä (esimerkiksi maalaaminen/värjääminen/kankaanpainanta). Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan ideat, suunnitelmat ja kokeilut kerätään talteen ja niihin palataan valmiin tuotteen tarkastelun yhteydessä. Käsityöprosessin eri vaiheita ja valmiita tuotteita kuvataan ja tallennetaan. Oppilas kuvailee käsityöprosessin eri vaiheita myös kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella vuosiluokalla harjoitellaan ensimmäisen luokan sisältöjen lisäksi ainakin virkkuukoukun käyttöä, mittaamista erilaisilla välineillä sekä erilaisten materiaalien pintakäsittelyä (esimerkiksi maalaaminen/värjääminen/kankaanpainanta). Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella vuosiluokalla harjoitellaan ensimmäisen luokan sisältöjen lisäksi ainakin virkkuukoukun käyttöä, mittaamista erilaisilla välineillä sekä erilaisten materiaalien pintakäsittelyä (esimerkiksi maalaaminen/värjääminen/kankaanpainanta). Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa suunnittelutehtäviä, joissa hän yksin tai yhdessä suunnittelee tuotetta piirtäen tai muotoillen ja kertoo suunnitelmastaan. Oppilas ymmärtää suunnittelun olevan tärkeä osa käsityöprosessia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan ideat, suunnitelmat ja kokeilut kerätään talteen ja niihin palataan valmiin tuotteen tarkastelun yhteydessä. Käsityöprosessin eri vaiheita ja valmiita tuotteita kuvataan ja tallennetaan. Oppilas kuvailee käsityöprosessin eri vaiheita myös kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan omat ideat hyväksytään suunnittelun lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja valita työhön sopivia materiaaleja. Kokeillaan, miltä erilaiset materiaalit tuntuvat ja näyttävät yhdessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella vuosiluokalla harjoitellaan ensimmäisen luokan sisältöjen lisäksi ainakin virkkuukoukun käyttöä, mittaamista erilaisilla välineillä sekä erilaisten materiaalien pintakäsittelyä (esimerkiksi maalaaminen/värijääminen/kankaanpainanta). Ohjataan oppilaan työskentelyä niin, että hän saa kokemuksia onnistuneen työskentelyn tuomasta hyvän olon tunteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee ohjattuna käsityötään ja työskentelyään useissa kokonaisen käsityön vaiheissa, korostaen onnistumisia ja pohtien korjaamistarpeita. Oppimisen dokumentointi ohjaa oppilasta näkemään oman kehittymisensä vaiheittain ja toimii siten myös arvioinnin välineenä. Oppilasta ohjataan sekä itse- että vertaisarvioinnin tekemisessä. Arvioinnin tulee olla oppilaan itsetuntemusta ja itsetuntoa kehittävä.

33.6.5. Ympäristöoppi

Oppiaineen tehtävä

Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Ympäristöopissa yhdistyy sekä luonnon- että ihmistieteellisiä näkökulmia. Ympäristöopissa oppilaat nähdään osana ympäristöä, jossa he elävät. Lähtökohtana on luonnon kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään, arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa. Tieteellistä tietoa käytetään opetuksen perustana ja kriittisen ajattelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Tavoitteena on tunnistaa niiden merkitys ympäristössä, teknologiassa, jokapäiväisessä elämässä, ihmisessä ja ihmisen toiminnassa. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnonympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reunaehtoja maapallolla. Maantiedon kannalta keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa. Kemian kannalta keskeistä on havaita erilaisia aineita ympärillämme sekä tutkia, kuvailla ja selittää niiden ominaisuuksia, rakenteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Terveystiedon kannalta keskeistä on oppia ymmärtämään terveyttä tukevia ja suojaavia tekijöitä ympäristössä ja ihmisten toiminnassa, ja edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista.

Opetuksen tavoitteena on herättää ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti kaikkiin ympäristöopin tiedonaloihin sekä niihin liittyvään teknologiaan ja koulutuspolkuihin.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 ympäristöopin opetus jäsenetään kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan oppilaiden omaa ympäristöä sekä oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Leikkiin perustuvien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta

ympäristön ilmiöitä kohtaan. Lisäksi harjoitellaan ympäristön jäsentämistä ja nimeämistä sekä omaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskevissa henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Opittavien asioiden jakaminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämissuositusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaat voivat ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan sovittujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveyskäyttäytyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ympäristöopissa ovat

- edistyminen lähiympäristössä tutkimisessa sekä toimimisessa ja liikkumisessa
- edistyminen havaintojen tekemisessä
- edistyminen turvallisen toimimisen taidoissa
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu ja kehitys

Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämäkulusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunteita ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

S2 Kotona ja koulussa toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataimoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi

Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

S4 Tutkiminen ja kokeileminen

Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien

avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen

Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu

Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L6
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T4	S2, S3, S4, S6	L3
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4

T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3
T9	S2, S4, S6	L1, L3
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T14	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T15	S1, S5	L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoitteleamalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja koulu yhteisössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa.

Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä

kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions

Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tehtävien avulla, esimerkiksi kasvattamalla kasveja ja huolehtimalla niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi, tutkii ja toimii koulun lähiympäristössä eri vuodenaikoina ja tutustuu lähiympäristön ja pihan eliöstöön. Oppilas opettelee tunnistamaan elollista ja elotonta luontoa. Oppilas tutustuu kartan käsitteeseen harjoittelemalla huoneen kartan ja pihakartan laatimista. Oppilas tutustuu Suomen karttaan ja perustietoihin Suomesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee huolehtimaan omista ja yhteisistä tavaroista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun. Oppilas opettelee kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä ja tavaroita. Oppilas pohtii oman toimintansa merkitystä lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Oppilas harjoittelee arjen käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista sekä kiusaamisen ehkäisemistä. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia. Oppilas opettelee kulkemaan koulumatkansa turvallisesti ja tutustuu kodin ja koulun turvallisuusohjeisiin.

T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii veden ominaisuuksia ja olomuotoja. Oppilas tutustuu ilman ominaisuuksiin ja ilmiöihin ja havainnoi ilman lämpötilaeroja eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu vuodenaikoihin ja käsitteisiin vuosi, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu puutarhan ja metsän satoon. Oppilas harjoittelee toimimaan koulupäivän eri tilanteissa terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tietää kehonosat ja tutustuu elintoimintoihin. Oppilas saa tietoa terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkityksestä omalle terveydelleen arjen toiminnan kautta. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä erilaisia tunteita.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu ja kehitys

Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämänkulusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

S2 Kotona ja koulussa toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataimoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi

Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa

ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

S4 Tutkiminen ja kokeileminen

Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen

Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu

Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävää kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L6

T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T4	S2, S3, S4, S6	L3
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3
T9	S2, S4, S6	L1, L3
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T14	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T15	S1, S5	L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja koulu yhteisössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämäntapaan ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen

karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu

juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämäntapaan ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehitystä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa kodin, pihan ja lähiympäristön yleisimpiä kasveja ja eläimiä. Oppilas tunnistaa kasvien osia. Oppilas harjoittelee luokittelemaan eliöitä eri tavoin. Oppilas havainnoi luontoa ja sen ilmiöitä kaikkina vuodenaikoina. Oppilas tutustuu oman asuinalueensa ja Suomen karttaan. Oppilas harjoittelee esimerkiksi pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä. Lisäksi oppilas harjoittelee hahmottamaan maapallon erilaisia alueita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Oppilas harjoittelee toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla ja osallistuu koulun ja lähiympäristön kestävästä kehityksestä koskevaan toimintaan. Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Oppilas harjoittelee tutkimuksen tekemisen eri vaiheita tekemällä pieniä tutkimuksia omasta ympäristöstä. Tutkimuksen kohteina ovat liike, ääni, valo ja varjo sekä tutut lähiympäristön laitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas tutustuu ympäristöopin käsitteisiin ilmiöiden ja teknologian sekä arjen tilanteiden ja toiminnan kautta. Oppilas harjoittelee tiedon etsimistä ja erilaisia työskentelytaitoja, esimerkiksi yksinkertaisia oppimisstrategioita. Oppilas harjoittelee arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista. Oppilas harjoittelee hyviä käytöstapoja ja toisen kunnioittamista. Lisämateriaaleina voidaan käyttää esim. KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelmia.

T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen elämänkulkuun ja oman ikäkauden kasvuun ja kehitykseen. Oppilas tunnistaa keskeiset elimet ja niiden toiminnan sekä syventää tietoaan kehonosista. Oppilas tutustuu terveellisen ravinnon, puhtauden, levon ja liikunnan merkitykseen ihmisen terveydelle. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaisen ravinnon tuotantoon ja ravintokasveihin. Oppilas hahmottaa yksinkertaisia ravintoketjuja. Oppilas ymmärtää puhtaan veden merkityksen ja tutustuu juomaveden alkuperään. Oppilas oppii käsitteet vuosi, kuukausi ja vuorokausi ja tutkii auringon ja maapallon liikkeen yhteyden näihin ajan käsitteisiin.

33.6.6. Toinen kotimainen kieli

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle.

Toisen kotimaisen kielen opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisisissa kieliympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla Pohjoismaita. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Oppiaineen tehtävä

Vuosiluokilla 1–2 toisen kotimaisen kielen opetuksen erityisenä tehtävänä on herättää oppilaiden myönteinen asenne ruotsin tai suomen kielen oppimiseen sekä vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Opetus herättelee oppilaiden uteliaisuutta kieliin ja se tukee oppilaan kykyä havainnoida ja hyödyntää ympäröivässä maailmassa olevia kielellisiä ja kulttuurisia virikkeitä. Opetuksessa tarjotaan monipuolisia kokemuksia ruotsin tai suomen kielestä sekä ruotsin tai suomen kieleen liittyvistä kulttuureista. **Äidinkielenomaisessa ruotsin tai suomen kielen** opetuksessa kaksikieliset oppilaat saavat mahdollisuuden pohtia ja syventää ruotsin tai suomen kielen taitoaan ja ruotsin- tai suomenkielisen kulttuurin erityispiirteiden tuntemustaan. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa korostuu oppimisen ilo, vaihtelevat työtavat, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa. Käsiteltävät aihepiirit valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heitä itseään kiinnostavista aiheista ja niitä käsitellään monipuolisesti. Opetuksen alussa oppilaalta ei edellytetä luku- ja kirjoitustaitoa. Oppilaan kiinnostusta suullista ja kirjoitettua kieltä kohtaan herätellään ja lisätään. Vähitellen lisätään myös oppilaan kiinnostusta lukemista ja kirjoittamista kohtaan.

33.6.7. Musiikki

Oppiaineen tehtävä

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat

sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokkien 1-2 musiikin opetuksessa oppilaat voivat yhdessä havaita ja kokea, kuinka jokainen on musiikissa ainutlaatuinen ja kuinka musiikillinen toiminta luo parhaimmillaan iloa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Musiikin opetus tukee kinesteettisen ja auditiivisen hahmottamiskyvyn, terveen äänenkäytön sekä myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Musiikkikäsitteiden ja ilmaisukeinojen oppimisen perustana ovat laulamisen, soittamisen, säveltämisen, musiikkiliikunnan ja kuuntelun yhteydessä saadut kokemukset ja niistä keskusteleminen. Oppilaiden luovaa musiikillista ajattelua sekä esteettistä ja musiikillista ymmärrystä edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia äänikokonaisuuksia sekä käyttää mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolisia ja joustavia musiikin opiskelukokonaisuuksia, joissa musiikin opetuksen erilaiset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 1-2

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, erilaisten välineiden käyttöä ja oppilaiden ryhmittelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Musiikin opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita ja vahvistetaan näin oppilaan yhteistyötaitoja, itsetuntoa ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi musiikissa on oppilaita ohjaavaa ja rohkaisevaa. Oppilaalle annetaan palautetta ja mahdollisuuksia oman ja ryhmän toiminnan arviointiin siten, että se kannustaa yrittämiseen ja opittavien taitojen harjoittamiseen. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään musiikillisten yhteistyötaitojen ja musisointitaitojen edistymiseen. Oppilaan oppimisen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita musiikissa ovat

- edistyminen musiikillisissa yhteistyötaitoissa, erityisesti toimiminen musiikillisen ryhmän jäsenenä
- edistyminen musiikin peruskäsitteiden hahmottamisessa musiikillisen toiminnan kautta.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaiseminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käsittely.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omissa yhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto

Musiikin opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa, soitto- ja kuuntelutehtäviä sekä luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen ja koulun toimintakulttuuriin. Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Ohjelmistoon

sisällytetään monipuolisesti erilaista musiikkia mukaan lukien lastenmusiikki sekä mahdolliset oppilaiden omat sävellykset ja musiikkikappaleet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimisperlejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L4
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L4
T4	S1, S2, S3, S4	L5, L6
T5	S1, S2, S3, S4	L2, L4
T6	S1, S2, S3, S4	L4
T7	S1, S2, S3, S4	L7
T8	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaan rakentaen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja huomioimaan ryhmän jäsenet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä

tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimislejää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja rohkeaan laulamiseen oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta. Ohjata oppilasta kehittämään keho- ja rytmisoittimien soittotaitoa ryhmän jäsenet huomioiden. Vahvistaa oppilaan rytmiiikan hallintaa käyttäen sanarytmejä soiton tukena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimislejää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata ja kannustaa oppilasta kuuntelemaan keskittyneesti musiikkia sekä erottamaan kuulemastaan havaintoja. Ohjata oppilas omaksumaan musiikkikäsitteitä kehorytmeihin, liikkuen ja soittaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta esittämään musiikillisia ideoita yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta keholliseen tunnetilojen ilmaisuun musiikin mukana liikkuen. Rohkaista oppilasta luoviin tuotoksiin pienryhmissä eri ilmaisukeinojen avulla antaen tilaa oppilaiden omalle mielikuvitukselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset

huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja soittaen. Rohkaista oppilasta kokemaan musiikin rytmejä ja melodioita leikkien, kuunnellen, liikkuen ja musisoiden. Ohjata oppilasta tutustumaan ja nauttimaan musiikin monimuotoisuudesta toiminnallisten kokemusten (leikkien, liikkuen ja musisoiden), luovien tuotosten ja muun musiikillisen keksimisen kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapoja havainnollistaen niitä sanarytmein ja mielikuvin musisoinnin yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opetteluksessa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta huomioimaan ryhmän jäsenet musisoinnissa. Ohjata oppilasta huolehtimaan soittimesta ja oppimaan oikea soittotapa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta asettamaan yhdessä tavoitteita yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta ymmärtämään harjoittelun merkitys soiton ja laulun oppimisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään myös laululeikkejä, pelejä ja musiikkiliikuntaa. Taitojen kehittyessä tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan tutuksi. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaistaminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käsittely.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti

ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omissa yhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto

Musiikin opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa, soitto- ja kuuntelutehtäviä sekä luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen ja koulun toimintakulttuuriin. Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti erilaista musiikkia mukaan lukien lastenmusiikki sekä mahdolliset oppilaiden omat sävellykset ja musiikkikappaleet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Oma kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L4
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L4
T4	S1, S2, S3, S4	L5, L6
T5	S1, S2, S3, S4	L2, L4
T6	S1, S2, S3, S4	L4
T7	S1, S2, S3, S4	L7
T8	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaan rakentaen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja huomioimaan ryhmän jäsenet. Ohjata oppilasta myönteisiin musiikkikokemuksiin ja onnistumisen elämyksiin musisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opetteluun käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja rohkeaan laulamiseen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Rohkaista oppilasta kehittämään yhteissoittoa keho- ja rytmisoittimilla. Ohjata oppilasta rytmikan hallintaan ja käyttämään sanarytmejä soiton tukena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse

esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustaa oppilasta kuuntelemaan keskittyneesti musiikkia tehden havaintoja esimerkiksi kuulemistaan soittimista, sointiväristä ja tunnelmasta. Rohkaista oppilasta ilmaisemaan musiikkihavaintoja eri tavoin. Ohjata oppilas omaksuma musiikkikäsitteitä kehorytmeihin, liikkuen ja soittaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilaita esittämään musiikillisiä ideoita yhteismusisoinnissa esim. rytmejä tuottaessa. Ohjata oppilasta keholliseen tunnetilojen ilmaisuun musiikin mukana liikkuen. Kannustaa oppilaita ilmaisemaan itseään esimerkiksi äänimaisemia tuottaen tai tarinoihin eläytyen. Rohkaista oppilasta luoviin tuotoksiin pienryhmissä eri ilmaisukeinojen avulla antaen tilaa oppilaan omalle mielikuvitukselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse

esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen, soittaen ja liikkuen. Ohjata oppilasta tutustumaan ja nauttimaan musiikin monimuotoisuudesta toiminnallisten kokemusten (leikkien, liikkuen ja musisoiden), luovien tuotosten ja muun musiikillisen keksimisen kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapoja havainnollistaen niitä sanarytmeihin ja mielikuviin musisoinnin yhteydessä. Ohjata oppilasta tutustumaan merkintöihin nuottikuvassa sekä erityisesti rytmikan merkkeihin sanarytmien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Oma kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta huomioimaan ryhmän jäsenet musisoinnissa. Ohjata oppilasta huolehtimaan soittimesta ja omaksumaan oikea soittotapa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta asettamaan tavoitteita yhteismusisoinnissa ja omassa edistymisessä. Ohjata oppilasta ymmärtämään harjoittelun merkitys soiton ja laulun oppimisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan lapsen luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Omaa kulttuuri- ja kansanperinnettä tuodaan esille. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen ja laulaen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan ja oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Erityisenä tutustumisen kohteena yhteismusisoinnissa ovat rytmisoittimet. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Peruskäsitteitä havainnollistetaan visuaalisesti ja liikkuen: korkea-matala (taso), hiljaa-voimakkaasti (voima), hidas-nopea (kesto). Peruskäsitteen kesto opettelussa käytetään apuna myös kehorytmejä esimerkiksi taputtaen, napsuttaen ja tömistäen. Musiikin opetuksessa käytetään laululeikkejä, pelejä (esim. musiikkipelit) ja musiikkiliikuntaa. Tutustutaan visuaalisesti ja kirjoittaen nuottien aika-arvoihin puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksanosanuotti ja neljäsosatauko. Nuottikuvaa ja rytmimerkkejä käytetään yhteissoiton apuna.

33.6.8. Kuvataide

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuviutus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 luodaan perustaa oppilaiden omakohtaiselle suhteelle kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Ilmaisun taitojen ja esteettisten valmiuksien kehittymistä tuetaan eri aistien ja koko kehon yhteistyöllä. Oppilaita ohjataan käyttämään mielikuvia, kuvataiteen käsitteistöä ja kuvallisen tuottamisen keinoja. Opetuksessa hyödynnetään toiminnallisuutta ja leikinomaisuutta. Oppilaita kannustetaan pitkäjänteiseen taideoppimiseen. Kuvien tuottamista ja tulkintaa harjoitellaan myös tieto- ja viestintäteknologian ja verkkoympäristöjen avulla. Opetuksessa rohkaistaan toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia sekä vastaanottamaan ja antamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisulla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisuuden tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 1-2 innostetaan leikinomaiseen kokeiluun, tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä taiteidenväliseen toimintaan. Opetustilanteet toteutetaan kouluympäristön lisäksi erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja

hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppilaat saavat palautetta kaikilla tavoitteissa määritellyillä taideoppimisen alueilla.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita kuvataiteessa ovat

- edistyminen tavoitteiden asettamisessa omalle toiminnalle
- edistyminen materiaalien kokeilemisessä ja tekniikoiden harjoittelussa
- edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisessä ja niistä keskustelemisessä
- edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisessä.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsittelyyn.

S3 Taiteen maailmat

Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T9	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
T10	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T11	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen tavoitteena on luoda perusta oppilaan kuvailmaiselle ja sen kehittymiselle. Kuvataiteen opiskelun avulla oppilaan kiinnostus visuaalis-esteettistä maailmaa kohtaan herää ja kehittyy.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan käyttämään kuvataiteessa tarvittavia perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Työskentelyn avulla oppilaan hienomotoriset taidot harjaantuvat.

Oppilas omaksuu tuntikäytänteet (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omassa ja muiden kuvissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuvia tarkastellaan sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsittelyyn.

S3 Taiteen maailmat

Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T9	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
T10	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T11	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen tavoitteena on luoda perusta oppilaan kuvailmaiselle ja sen kehittymiselle. Kuvataiteen opiskelun avulla oppilaan kiinnostus visuaalis-esteettistä maailmaa kohtaan herää ja kehittyy.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan käyttämään kuvataiteessa tarvittavia perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Työskentelyn avulla oppilaan hienomotoriset taidot harjaantuvat.

Oppilas omaksuu tuntikäytänteet (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuvia tarkastellaan sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

33.6.9. Uskonto

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämänhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaalle aineksia oman identiteetin, elämäntutkimuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 uskonnon opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita tuntemaan ja arvostamaan omaa uskonnollista ja katsomuksellista taustaansa sekä kohtaamaan arvostavasti uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta omassa luokassa ja koulussa sekä lähiympäristössä. Tähän opetus antaa perustietoja ja -taitoja sekä ajattelun välineitä. Oppilaita rohkaistaan tunnistamaan

ja ilmaisemaan tunteitaan ja omia mielipiteitään sekä harjaantumaan toisten tunteiden tunnistamisessa ja mielipiteiden huomioon ottamisessa. Oppilaita kannustetaan ihmettelemään, kyselemään ja osallistumaan keskusteluun. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 1-2

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen ja avoimen, luottamuksellisen keskusteluilmapiiirin luomiseen. Opetuksessa on tärkeää, että jokainen oppilas tulee kuulluksi omine havaintoineen ja kokemuksineen. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukselliseen oppimiseen, keskusteluun ja omien mielipiteiden perusteluun sekä erilaisuuden hyväksymiseen. Opetuksessa keskeistä on oppilaslähtöisyys ja oppilaan oman kokemusmaailman kunnioittaminen etenkin eettisiä kysymyksiä tarkasteltaessa. Luovat, toiminnalliset ja elämykselliset menetelmät, projektit ja keskustelut tukevat oppilasta kokonaisvaltaisena, kaikkia aistejaan oppimisessa hyödyntävänä vuorovaikutustaitoisena ja aktiivisena oppijana. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti ja vuorovaikutteisesti tieto- ja viestintätekniologiaa. Kertomuksia, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa sekä vierailijoita ja vierailuja eri kohteisiin käytetään tukemaan monipuolista työskentelyä ja oppimisen iloa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki uskonnossa vuosiluokilla 1-2

Uskonnon eri oppimäärien opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja taustat kuten kielitaito ja kulttuuritausta. Keskeisiä käsitteitä pohditaan ja avataan niin, että niiden ymmärtäminen on mahdollista kaikille oppilaille. Käytettävät työtavat sovitetaan ikäkauteen. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluita. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaitoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita uskonnossa ovat:

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistymien ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemisessa.

Ortodoksinen uskonto

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 uskonnon opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita tuntemaan ja arvostamaan omaa uskonnollista ja katsomuksellista taustaansa sekä kohtaamaan arvostavasti uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta omassa luokassa ja koulussa sekä lähiympäristössä. Tähän opetus antaa perustietoja ja -taitoja sekä ajattelun välineitä. Oppilaita rohkaistaan tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan ja omia mielipiteitään sekä harjaantumaan toisten tunteiden tunnistamisessa ja mielipiteiden huomioon ottamisessa. Oppilaita kannustetaan ihmettelemään, kyselemään ja osallistumaan keskusteluun. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 1-2

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteon mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yhteys ortodoksisuuteen ja muihin kirkkoihin tai katsomuksiin. Opetuksessa aloitetaan mysteerioiden tarkastelu osana perheen ja lapsen omaa elämää. Tutustutaan alustavasti oman uskonnon piirteisiin ja kirkon keskeisiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin sekä erilaisiin jumalanpalveluksiin. Tutkitaan kirkkoa rakennuksena. Tutustutaan omaan seurakuntaan sekä ortodoksisen kirkkovuoden keskeisimpiin juhliin vuoden kristillisen juhlakierron mukaisesti. Tarkastelussa otetaan huomioon kirkkovuoden juhlien perinteet ja tavat sekä joitakin niihin liittyviä pyhiä ihmisiä. Tutustutaan oppilaan omaan nimikkopyhään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteeriot, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan oman luokan oppilaiden, koulun ja lähiympäristön uskontoihin, katsomuksiin ja uskonnottomuuteen koulun arjen tapahtumien ja juhlien yhteydessä. Opetuksessa huomioidaan

juhlien sisällöissä tai kirkollisissa tapahtumissa mahdollinen ortodoksinen näkökulma. Tutustutaan oppilaan ortodoksiseen perinnetaustaan osana monikulttuurista ortodoksisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

S3 Hyvä elämä

Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksiseen ihmiskäsitykseen liittyvä opetus vapaudesta ja vastuusta sekä ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Perehdytään vastuuseen ympäristöstä ja luonnosta sekä tunnistetaan elämän ainutkertaisuus. Pyritään eläytymään toisen asemaan ja pohditaan ihmiselämään liittyviä kysymyksiä kuten toisesta välittäminen, anteeksiantaminen, rehellisyys, huolenpito, rakkaus niin perheessä kuin kouluyhteisössäkin. Selvitetään YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä oppilaan omassa elämässä. Tarkastellaan elämää ja kuolemaa sekä eettisiä kysymyksiä Vanhan ja Uuden Testamentin kertomusten ja arjen esimerkkien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksinen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L2, L4
T2	S1	L1
T3	S1	L2, L3, L7
T4	S2	L2, L3, L7
T5	S1, S3	L2, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T7	S3	L3, L7
T8	S1, S3	L1, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Olen ortodoksi
- Oma perhe, erilaiset perheet, kristillisyyden perheissä
- Oman koulun uskontoja, uskonnottomuus
- Kaste, mirhavoitelu, kummi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirkolliset tavat (esim. rukous, ristinmerkki, ikoni, tuohus, lampukka, risti)
- Pyhä Kolminaisuus
- Ehtoollinen
- Pappi, kanttori, ponomari
- Raamattu kirkon pyhänä kirjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovoosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirkkovoudesta erityisesti joulun ja pääsiäisen
- Paastoaminen
- Koululaisjumalanpalvelukset, käyttäytyminen kirkossa
- Virpominen, Karjalan valistajat

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovoosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oman koulun uskontoja, uskonnottomuus
- Omassa koulussa vietettäviä juhlia
- Toisen ja oman katsomuksen arvostaminen ja kunnioittaminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin

kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Omatunto
- Rehellisyys
- Epäitsekkyys
- Omien kokemusten jakaminen
- Oman ja muiden mielipiteiden kunnioittaminen, mielipiteen perusteleminen
- Tunteiden nimeäminen ja niistä puhuminen
- Aiheeseen liittyviä Raamatun kertomuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Pyhät ihmiset esimerkkeinä
- Ihmisoikeuksia lapsen näkökulmasta
- Lähimmäisenrakkaus
- Oppilaan lähipiirissä ja kouluyhteisössä vaikuttavia erilaisia maailmankatsomuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Luomiskertomus opetuskertomuksena ja vastuu luonnosta ja ympäristöstä
- Ihmisen vapaus ja vastuu
- Omatunto
- Epäitsekkyys
- Aiheisiin liittyviä Raamatun kertomuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan

omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vuorovaikutuksen taitoja, esim. draamaharjoituksin
- Erilaiset persoonat
- Mielipide
- Erilaiset perheet

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteeriot, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yhteys ortodoksisuuteen ja muihin kirkkoihin tai katsomuksiin. Opetuksessa aloitetaan mysteerioiden tarkastelu osana perheen ja lapsen omaa elämää. Tutustutaan alustavasti oman uskonnon piirteisiin ja kirkon keskeisiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin sekä erilaisiin jumalanpalveluksiin. Tutkitaan kirkkoa rakennuksena. Tutustutaan omaan seurakuntaan sekä ortodoksisen kirkkovuoden keskeisimpiin juhliin vuoden kristillisen juhla-kierron mukaisesti. Tarkastelussa otetaan huomioon kirkkovuoden

juhlien perinteet ja tavat sekä joitakin niihin liittyviä pyhiä ihmisiä. Tutustutaan oppilaan omaan nimikkopyhään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakautteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan oman luokan oppilaiden, koulun ja lähiympäristön uskontoihin, katsomuksiin ja uskonnottomuuteen koulun arjen tapahtumien ja juhlien yhteydessä. Opetuksessa huomioidaan juhlien sisällöissä tai kirkollisissa tapahtumissa mahdollinen ortodoksinen näkökulma. Tutustutaan oppilaan ortodoksiseseen perinnetaustaan osana monikulttuurista ortodoksisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

S3 Hyvä elämä

Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksiseseen ihmiskäsitykseen liittyvä opetus vapaudesta ja vastuusta sekä ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Perehdytään vastuuseen ympäristöstä ja luonnosta sekä tunnustetaan elämän ainutkertaisuus. Pyritään eläytymään toisen asemaan ja pohditaan ihmiselämään liittyviä kysymyksiä kuten toisesta välittäminen, anteeksiantaminen, rehellisyys, huolenpito, rakkaus niin perheessä kuin kouluyhteisössäkin. Selvitetään YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä oppilaan omassa elämässä. Tarkastellaan elämää ja kuolemaa sekä eettisiä kysymyksiä Vanhan ja Uuden Testamentin kertomusten ja arjen esimerkkien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin

vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L2, L4
T2	S1	L1
T3	S1	L2, L3, L7
T4	S2	L2, L3, L7
T5	S1, S3	L2, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T7	S3	L3, L7
T8	S1, S3	L1, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Minä ortodoksina ja kirkon jäsenenä, oma identiteetti
- Seurakunta
- Luterilainen kirkko, koulun omia uskontoja, uskonottomuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan

Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Raamattu ja valikoiden Raamatun kertomuksia eettisistä aiheista, evankeliumit
- Herran rukous
- Kirkkorakennus ja jumalanpalvelukset
- Paastot
- Tapahtumaikoneja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Pyhä ja arki osana kirkkovuoden kulkua
- Kirkkovuoden hahmottaminen yleisellä tasolla
- Jumalanpalvelusten toimittajat
- Pyhiä toimituksia
- Yleisimmät kirkkoveisut

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä

ja säilyttäjä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovoosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin tutustuminen
- Koulun lähialueen uskontoja, uskonottomuus
- Erilaisia ortodoksia perinteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Hyvinvointi, vastuu omasta terveydestä
- Minä ortodoksisen kirkon jäsenenä
- Toisen asemaan asettuminen
- Mielipiteen perusteleminen
- Tunteiden nimeäminen ja niistä puhuminen
- Omatunto
- Aiheeseen liittyviä Raamatun kertomuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppilaan lähipiirissä ja koulu yhteisöissä vaikuttavia erilaisia maailmankatsomuksia
- Vastuu ympäristöstä
- Eriarvoisuus, samanarvoisuus, avuliaisuus
- Huolenpito, toisesta välittäminen, anteeksiantaminen, rakkaus
- Lapsen oikeuksien sopimus omassa elämässä, ihmisoikeudet
- Pyhien elämä: Huolenpito, toisesta välittäminen, anteeksianto, epäitsekkyys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin

kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Hyvä elämä ja vastuu omasta terveydestä
- Paasto ja hyvän tekeminen
- Rehellisyys
- Eriarvoisuus, samanarvoisuus, avuliaisuus
- Huolenpito, toisesta välittäminen, anteeksianto

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Erilaiset persoonat
- Mielipide ja sen perusteleminen
- Vuorovaikutuksen taitoja, esim. draamaharjoituksin
- Yhteistyötä eri katsomusaineiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

Evankelis-luterilainen uskonto

Oman uskonnon opetuksen lähtökohtana on lain määrittelemä kansalaisten myönteinen uskonnonvapaus. Vanhemmillä on oikeus valita ja lapsella on oikeus saada oman uskonnollisen yhdyskuntansa mukaista uskonnon opetusta peruskoulussa. Oman uskonnon ja uskonnonvapauden tunteminen, ymmärtäminen ja arvostaminen luo olennaisen yleisvistyksellisen perustan oman ja muiden ihmisten erilaisuuden, kulttuurien ja elämäntapojen kunnioittamiselle.

Luokilla 1 - 6 painotetaan oman uskonnon ja sen historian ja kulttuurivaikutusten tuntemista ja myönteisten oppimiskokemusten saamista. Luokilla 7 - 9 tutustutaan myös eri herätysliikkeisiin, muihin keskeisiin uskontoihin ja maailmankatsomuksiin ja harjoitellaan rakentavaa keskustelua erilaisista näkemyksistä. Kriittistä ajattelua kehitetään tunnistamalla kristinuskon ja humanismin yhteneväisyyksiä, eroavaisuuksia ja sulautumista toisiinsa suomalaisessa kulttuurissa, sekä tieteen ja kristinuskon vuoropuhelun taustalla vaikuttavia uskomuksia.

1 - 2 luokalla painotetaan oppilaan eläytymistä toisen ihmisen asemaan ja itsensä arvostamista. 3 - 6 luokalla oppilasta tuetaan erityisesti eettisessä kasvussa ja toisten huomioimisen ja vastuuntunnon kehittymisessä. 7 - 9 luokalla painotetaan yhteisöllisyyden arvostamista ja globaalin vastuuntunnon kehittymistä.

Uskonnon oppisisällöt tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia ilmiökeskeiselle oppimiselle, minkä avulla oppilas voi oppia tunnistamaan oman ja muiden maailmankatsomusten ja niihin perustuvien arvovalintojen vaikutuksia omassa elämässään, kotiseudullaan, Suomessa ja koko maailmassa ja niiden historiassa ja kulttuurissa. Evankelis-luterilaisen uskonnon opetuksen erityispiirteenä on Raamatun sisällön tunteminen ja ymmärtäminen ja sille rakentuvan ihmiskäsityksen ja maailmankuvan, sekä protestanttisuuden merkityksen ymmärtäminen omassa elämässä ja Suomen ja Pohjoismaiden historiassa ja nykypäivän yhteiskunnassa.

Monipuolinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen, kuten kodin ja kristillisten toimijoiden kanssa rikastaa koulutyötä ja liittää sen ympäröivän yhteisön elämään. Opetuksessa huomioidaan kokonaisvaltaisesti uskonpuhdistuksen ja kirkkojen merkitys suomalaisen kulttuurin kehittymisessä, oppilaan ikään liittyvät henkisen ja hengellisen kehityksen vaiheet ja taiteen ja median monipuolinen käyttö niin, että oppilaalle muodostuu monipuolinen käsitys Suomen ja maailman uskonnollisesta todellisuudesta ja hän saa aineksia oman identiteetinsä ja maailmankatsomuksensa rakentumiselle.

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 uskonnon opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita tuntemaan ja arvostamaan omaa uskonnollista ja katsomuksellista taustaansa sekä kohtaamaan arvostavasti uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta omassa luokassa ja koulussa sekä lähiympäristössä. Tähän opetus antaa perustietoja ja -taitoja sekä ajattelun välineitä. Oppilaita rohkaistaan tunnistamaan

ja ilmaisemaan tunteitaan ja omia mielipiteitään sekä harjaantumaan toisten tunteiden tunnistamisessa ja mielipiteiden huomioon ottamisessa. Oppilaita kannustetaan ihmettelemään, kyselemään ja osallistumaan keskusteluun. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 1-2

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa lähdetään liikkeelle oppilaan perheen ja suvun historiasta, uskonnoista ja katsomuksista. Opetuksessa huomioidaan erilaiset perhemuodot. Tutustutaan kirkkovuoden keskeisiin juhliin joulun ja pääsiäiseen sekä niihin liittyviin Raamatun kertomuksiin ja perinteisiin. Opetuksessa käsitellään myös kristilliseen elämäntapaan liittyviä juhlia, niiden sisältöä ja merkitystä. Tarkastellaan perheiden erilaisia tapoja viettää vuodenkiertoon ja elämäntapaan liittyviä juhlia. Opiskellaan kirkkovuoteen ja lapsuuteen liittyviä virsiä ja musiikkia. Tutustutaan kristinuskoon ja seurakuntaan liittyviin keskeisiin käsitteisiin ja symboleihin. Tutustutaan kristilliseen jumalakäsitykseen ja kirkkorakennukseen.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan kouluyhteisössä ja koulun lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin, niiden keskeisiin juhliin ja tapoihin. Otetaan huomioon myös kristinuskon monimuotoisuus sekä uskonnottomuus.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa käsitellään elämän kunnioittamisen, ihmisarvon ja lasten oikeuksien merkitystä. Opetuksessa aloitetaan oppilaan elämäntapojen pohdinta ja avataan kristillistä näkökulmaa niihin. Keskeisiä sisältöjä ovat eettinen pohdinta, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja Kultainen sääntö. Pohditaan oppilaiden arjesta nousevia kysymyksiä ja yhdistetään niitä valittuihin Raamatun kertomuksiin. Rohkaistaan oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan sekä eläytymään toisen asemaan ja hyväksymään erilaisuutta. Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia sekä vastuuta toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ihmis- ja lasten oikeuksien perusta Raamatussa, esim. Jeesuksen suhtautuminen lapsiin ja Tuhlaajapoika-kertomus.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L2, L4

T2	S1	L1
T3	S1	L2, L7
T4	S2	L2, L3, L7
T5	S1, S3	L2, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T7	S3	L3, L7
T8	S1, S3	L1, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tuetaan oppilaan myönteisen minäkuvan kehittymistä, uskonnon opiskelumotivaatiota ja oppimisen iloa tarjoamalla monipuolisia ja yhteisöllisiä oppimiskokemuksia, tutustumalla Raamatun kertomuksiin, kristillisiin lauluihin ja virsiin, seurakuntien toimintaan ja osallisuuteen oman perheen elämässä esim. tekemällä yhteistyötä isovanhempien ja seurakuntien kanssa.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan oman perheen ja seurakunnan yhteiseen historiaan ja elämään.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan oman luokan katsomukselliseen taustaan.

S3 Hyvä elämä

Tutustutaan Raamatun kertomuksiin ihmisarvon, lasten arvostamisen ja hyvän elämän perustana (esim. luomiskertomus, Jeesuksen esimerkki jne.).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ihmis- ja lasten oikeuksien perusta Raamatussa, esim. Jeesuksen suhtautuminen lapsiin ja Tuhlaajapoika-kertomus.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu Raamattuun, virsikirjaan ja erityisesti kristilliseen jumalakuvaan ja ihmiskäsitykseen.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan Raamatun kertomusten, laulujen, virsien taiteen ym. avulla ihmisen arvoon ainutlaatuisena Jumalan kuvana (luomiskertomus ym.), kolmiyhteiseen jumalakuvaan (Isä-Poika ja Pyhä Henki) ja erityisesti Jumalaan huolehtivana ja rakastavana Isänä (Jeesuksen

esimerkki Isä Meidän-rukouksessa, Tuhlaaja poika- kertomus, Jeesuksen vertaukset linnuista, Paimenpsalmi jne.)

T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenvuorokiertoon, juhliin ja tapoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti mikkelinpäivän, adventin ja joulun kristilliseen merkitykseen ja niihin liittyviin tapoihin, lauluihin ja virsiin ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan niihin liittyviin tilaisuuksiin ja koululaisjumalanpalveluksiin hyviä tapoja noudattaen.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan erityisesti mikkelinpäivän ja jouluun liittyviin Raamatun kertomuksiin ja opiskellaan niihin liittyviä lauluja, virsiä, tapoja ja perinteitä ja seurakuntaelämää hyödyntäen integrointia muihin oppiaineisiin.

T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan lähiympäristön erilaisiin joulunviettotapoihin ja perinteisiin ja harjoitellaan tunnistamaan alustavasti eri katsomusten tapoja ja juhlia.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan oman luokan oppilaiden, koulun ja seurakunnan ym. erityisesti adventti -ja joulujuhlaperinteisiin ja jumalanpalveluksiin.

T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta rohkaistaan ja hänelle annetaan mahdollisuus ihmetellä ja keskustella mieltä askarruttavista kysymyksistä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Oppilas harjoittelee ja rohkaistuu ihmettelemään maailmaa, tunnistamaan ja kertomaan omista ajatuksistaan, kysymyksitään, tunteistaan esim. liittyen omaan elämäänsä, Jumalaan, Raamatuun, seurakuntaan jne.

S3 Hyvä elämä

Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan esim. Raamatun kertomusten nostamia ajatuksia ja kysymyksiä oikeasta ja väärästä, hyvästä ja pahasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ihmis- ja lasten oikeuksien perusta Raamatussa, esim. Jeesuksen suhtautuminen lapsiin ja Tuhlaajapoika-kertomus.

T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu alustavasti lasten- ja ihmisoikeuksiin, myös uskonnonvapauteen ja lasten hengellisiin oikeuksiin ja niiden perustaan Raamatussa esim. Lasten oikeuksien päivän 20.11. yhteydessä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan oman luokan ja seurakunnan erilaisten perheiden erilaisiin tapoihin viettää kirkkovooteen liittyviä juhlia. Tutustutaan alustavasti uskonnonvapauden, itsen ja lähimmäisen rakastamisen ja lasten erityisyyden ymmärtämisen ja arvostamisen perusteisiin Raamatun kertomusten ja kristillisen etiikan avulla.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan oman luokan muihin uskontoihin alustavasti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ihmis- ja lasten oikeuksien perusta Raamatussa, esim. Jeesuksen suhtautuminen lapsiin ja Tuhlaajapoika-kertomus.

T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu Raamatun käsitykseen vastuusta ja vapaudesta suhteessa itseen, toisiin ja ympäristöön.

S3 Hyvä elämä

Tutustutaan Raamatun luomiskertomuksen kehoitukseen viljellä ja varjella luomakuntaa ja pohditaan vastuuta omasta ympäristöstä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ihmis- ja lasten oikeuksien perusta Raamatussa, esim. Jeesuksen suhtautuminen lapsiin ja Tuhlaajapoika-kertomus.

T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pohditaan ja harjoitellaan luonteissa kasvatuksellisissa tilanteissa oikeudenmukaisuutta ja toisten huomioimista ja kunnioittamista.

S1 Suhde omaan uskontoon

Harjoitellaan luonteissa tilanteissa rakentavaa vuorovaikutusta Raamatun kertomusten ja erityisesti Jeesuksen niissä antaman esimerkin avulla (toisten kuunteleminen, huomioiminen ja kunnioittaminen, oikeudenmukaisuus, ystävällisyys jne.)

S3 Hyvä elämä

Tutustutaan Jeesuksen antamaan esimerkkiin vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ihmis- ja lasten oikeuksien perusta Raamatussa, esim. Jeesuksen suhtautuminen lapsiin ja Tuhlaajapoika-kertomus.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa lähdetään liikkeelle oppilaan perheen ja suvun historiasta, uskonnoista ja katsomuksista. Opetuksessa huomioidaan erilaiset perhemuodot. Tutustutaan kirkkovuoden keskeisiin juhliin jouluihin ja pääsiäiseen sekä niihin liittyviin Raamatun kertomuksiin ja perinteisiin. Opetuksessa käsitellään myös kristilliseen elämäntapaan liittyviä juhlia, niiden sisältöä ja merkitystä. Tarkastellaan perheiden erilaisia tapoja viettää vuodenvuorokierrosta ja elämäntapaan liittyviä juhlia. Opiskellaan kirkkovuoden ja lapsuuteen liittyviä virsiä ja musiikkia. Tutustutaan kristinuskoon ja seurakuntaan liittyviin keskeisiin käsitteisiin ja symboleihin. Tutustutaan kristilliseen jumalakäsitykseen ja kirkkorakennukseen.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan kouluyhteisössä ja koulun lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin, niiden keskeisiin juhliin ja tapoihin. Otetaan huomioon myös kristinuskon monimuotoisuus sekä uskonnottomuus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tutustutaan oman luokan erilaisiin katsomuksiin alustavasti.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa käsitellään elämän kunnioittamisen, ihmisarvon ja lasten oikeuksien merkitystä. Opetuksessa aloitetaan oppilaan elämäntapaan pohdinta ja avataan kristillistä näkökulmaa niihin. Keskeisiä sisältöjä ovat eettinen pohdinta, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja Kultainen sääntö. Pohditaan oppilaiden arjesta nousevia kysymyksiä ja yhdistetään niitä valittuihin Raamatun kertomuksiin. Rohkaistaan oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan sekä eläytymään toisen asemaan ja hyväksymään erilaisuutta. Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia sekä vastuuta toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L2, L4
T2	S1	L1
T3	S1	L2, L7
T4	S2	L2, L3, L7
T5	S1, S3	L2, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L2, L6, L7

T7	S3	L3, L7
T8	S1, S3	L1, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa herätetään mielenkiintoa ja rohkaistaan tutustumaan oman perheen, seurakunnan sekä suomalaiseen hengelliseen kulttuuriin ja historiaan ja arvostamaan sitä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa herätetään mielenkiintoa ja tuetaan oman perheen ja ympäristön ja seurakunnan toiminnan yhteyden tunnistamiseen ja ymmärtämiseen. Tutustutaan kirkkorakennukseen ja alustavasti myös kristilliseen elämäntapaan liittyviin juhliin, niiden sisältöön ja merkitykseen (kaste, konfirmaatio, avioliitto, hautaan siunaaminen).

S2 Uskontojen maailma

Oppilas tutustuu alustavasti koulu yhteisössä kohdattaviin maailmankatsomuksiin, esim. kristillisten seurakuntien monimuotoisuuteen.

S3 Hyvä elämä

Tutustutaan Raamatun opetukseen hyvän elämän perustana esim. arjesta nousevien kysymysten kautta. Käsitellään kristillisen seurakunnan ja yhteisön myönteistä ja kannattelevaa merkitystä elämäntapaan suurissa muutoksissa ja erilaisissa vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tutustutaan oman luokan erilaisiin katsomuksiin alustavasti.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Raamatun keskeisiin kertomuksiin erityisesti Jeesuksen elämästä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta ja niihin liittyviin käsitteisiin ja symboleihin (esim. risti).

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan Raamatun kertomuksiin syntiänsänkeemuksesta, Jeesuksen persoonasta ja pääsiäiskertomuksista Raamatussa, sekä alustavasti niihin liittyviin käsitteisiin (esim. rukous, synty, armo, lunastus, sovitus, pelastus ja iankaikkisuus).

T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenvuoroon, juhliin ja tapoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti pääsiäiseen liittyviin Raamatun kertomuksiin ja juhlaperinteisiin.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan ja osallistutaan oman perheen, koulun ja seurakunnan juhliin ja tapoihin erityisesti pääsisäiseen liittyen. Osallistutaan pääsiäisjumalanpalvelukseen tmv.

T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alustavasti myös jonkin muun seurakunnan pääsiäisenviettotapoihin ja -perinteisiin.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan pääsiäisen viettoon esim. ortodoksisessa tai juutalaisessa yhteisössä tai perinteessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tutustutaan oman luokan erilaisiin katsomuksiin alustavasti.

T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta rohkaistaan tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja kysymyksiään esim. ihmisen elämään ja kuolemaan liittyen.

S1 Suhde omaan uskontoon

Oppilas harjoittelee ajatusten ja tunteiden tunnistamista ja ilmaisua ohjatusti eri tavoin, esim. puhumalla, kirjoittamalla, piirtämällä, laulamalla, liikkumalla jne...

T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmis- ja lasten oikeuksiin ja harjoittelee toimimaan oikeudenmukaisesti toisia ihmisiä ja omaa ja toisten pyhää kohtaan erilaisissa tilanteissa.

S1 Suhde omaan uskontoon

Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa omaa ja perhensä vakaumusta.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan ihmis- ja lastenoikeuksien perusteena oleviin Raamatun kertomuksiin esim. toisten ihmisten auttamisesta ja kunnioittamisesta (Laupias samarialainen) ja esim. Jeesuksen opetukseen armahtamisesta, anteeksi antamisesta ja pyytämisestä ja harjoitellaan niiden soveltamista omaan elämään koulu yhteisössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tutustutaan oman luokan erilaisiin katsomuksiin alustavasti.

T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee pohtimaan vastuunottamista itsestään, toisista ja ympäristöstään.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa avataan kristillistä näkökulmaa ja pohditaan oppilaan arjesta nousevia kysymyksiä, omia tekoja, niiden seurauksia, vastuuta toisista ihmisistä ja yhdistetään niitä valittuihin Raamatun kertomuksiin esim. Kultainen sääntö ja Laupias samarialainen.

T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä

Harjoitellaan kertomaan omista kokemuksista ja ajatuksista ja kuuntelemaan toisten ajatuksia uskonnollista aiheista ja sisällöistä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Harjoitellaan kertomaan omista kokemuksista ja ajatuksista ja kuuntelemaan toisten ajatuksia uskonnollista sisällöistä, esim. perheen ja seurakunnan juhlista ja tapahtumista ja opetuksessa käsiteltävistä Raamatun kertomuksista.

33.6.10. Liikunta

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon. Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Oppitunneilla korostuvat kehollisuus, fyysinen aktiivisuus ja yhdessä tekeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Opetus on turvallista, ja se perustuu eri vuodenaikojen ja paikallisten olosuhteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liikunnassa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja ja luontoa monipuolisesti. Oppilaita ohjataan ja sitoutetaan turvalliseen ja eettisesti kestävään toimintaan ja oppimisilmapiiriin.

Liikunnassa oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla. Liikkumaan kasvamisen osatekijöitä ovat oppilaiden ikä- ja kehitystason mukainen fyysisesti aktiivinen toiminta, motoristen perustaitojen oppiminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelu. Oppilaat saavat tietoja ja taitoja erilaisissa liikuntatilanteissa toimimiseen. Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen, tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen. Liikunta tarjoaa mahdollisuuksia iloon, keholliseen ilmaisuun, osallisuuteen, sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, leikinomaiseen kisailuun ja ponnisteluun sekä toisten auttamiseen. Liikunnassa oppilas saa valmiuksia terveytensä edistämiseen.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

”Liikutaan yhdessä leikkien.”

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen pääpaino on havaintomotoristen taitojen ja motoristen perustaitojen oppimisessa, yhdessä tekemisessä ja sosiaalisten taitojen kehittämisessä sekä liikuntaan liittyvien myönteisten kokemusten vahvistamisessa. Opetus tukee oppilaita auttamalla heitä kohtaamaan

emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden mielikuvitusta ja omia oivalluksia.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Opetuksessa otetaan huomioon vuodenajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Vesiliikunta ja uinti aloitetaan vuosiluokkasidonnaisella kokonaisuudella välillä 0-2.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoiminen ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 1-2 on tärkeää tunnistaa sellaiset motorisen oppimisen vaikeudet, joilla voi olla yhteyttä muihin oppimisen ongelmiin.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnilla tuetaan oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla eli sen tarkoituksena on tukea fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittymistä. Rakentava ja kannustava palaute tukee oppilaan myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaiden oppimisesta, työskentelystä ja edistymisestä.

Arvioinnissa pyritään tunnistamaan oppilaiden yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet sekä tukemaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaiden toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla sekä ohjaamalla oppilaita itsearviointiin.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita liikunnassa ovat

- edistyminen liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen löytämisessä
- edistyminen motorisissa perustaidoissa ja niiden harjoittelemisessa
- edistyminen sovittuihin tehtäviin liittyvässä turvallisessa toiminnassa
- edistyminen yhdessä työskentelyn ja itsenäisen työskentelyn taidoissa.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa

edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaikat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppy)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käänнос, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyppy : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyssä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörinä, karhunkäynti, kyykkäkävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelu harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3

T6	S1	L3, L6, L7
T7	S2	L2, L3, L6, L7
T8	S2	L2, L6, L7
T9	S3	L1, L2, L3
T10	S3	L1, L2

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hypyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkiyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpaila käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hypyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pomputukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaikat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppy)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käänös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyppy : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytminvaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pomputukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hypyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hypyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppiissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hypyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hypyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppiissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T7 ohjata oppilasta säatelemään toimintaansa ja tunnelmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa

T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta

T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.

T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppy)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käänös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyppy : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailu käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3, L6, L7
T7	S2	L2, L3, L6, L7
T8	S2	L2, L6, L7
T9	S3	L1, L2, L3
T10	S3	L1, L2

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyppyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppy)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyppy : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytminvaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppy)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käännös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hypyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytminvaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittaminen puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hypyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käänös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hypyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytminvaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittaminen puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuintaito

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käänös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailla käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

1.-2. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot (kiipeily, juoksut ja hyppyt)

Juoksu: monipuoliset juoksuleikit ja pelit (hipat), pysähtyminen, käänös, suunnanmuutokset, nopeuden vaihtelut.

Hyyt : monipuoliset hyppyleikit ja pelit (kinkkahippa), yhdellä ja kahdella jalalla ponnistaen, rytmivaihtelut hyppyissä.

Kiipeily: kiipeilyn harjoittelu puolapuilla, renkailla, köysillä jne. ja luonnossa (esim. lumi).

1.-2. lk.: Välineenkäsittelytaidot (erilaiset välineet ja palloleikit)

Välineet: erilaisilla palloilla, mailoilla, hernepusseilla, frisbeet yms. (myös luonnon materiaalit).

Palloleikit: vieritykset, pompotukset, heitot, kuljetukset, kiinniotot, lyönnit, pelataan ja leikitään pelejä, joissa em. taitoja harjoitellaan.

1.-2. lk.: Kehonhallinta (voimistelu- ja musiikkileikkejä)

Voimistelu: erilaiset pelit ja leikit, joissa harjoitellaan liikkumista eri tavoilla ja tasoilla: tukkipyörintä, karhunkäynti, kyykkykävely, varpailta käynti, ryömimiset, taivutukset, venytykset, oman kehonpainon kannattelun harjoittelu käsien varassa.

Musiikkileikit: laulu- ja piirileikkien sekä luovan liikunnan avulla rytmisessä liikkumisen ja kehollisen ilmaisun harjoittelua sekä rentouden ja jännityksen välisen eron opettelua.

T7 ohjata oppilasta säätämään toimintaansa ja tunnelmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa

T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta

T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.

T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja

33.6.11. Äidinkieli ja kirjallisuus

Oppiaineen tehtävä

Tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat kaikkia äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitykseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisäältäöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen

toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1–2 äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen erityisenä tehtävänä on edistää oppilaiden yksilöllisten edellytysten pohjalta itsensä ilmaisemisen ja vuorovaikutuksen taitoja, kielellistä tietoisuutta sekä kehittää kuuntelemisen, puhumisen, lukemisen ja kirjoittamisen perustaitoja. Opetuksen tehtävänä on kiinnostuksen ja innostuksen vahvistaminen kielelliseen ilmaisuun, draamaan, kaunokirjallisuuteen ja monimuotoisten tekstien tulkitsemiseen ja tuottamiseen. Opetuksessa huolehditaan oppimisprosessin jatkumosta esiopetuksesta kouluun niin äidinkielen perustaitojen kuin laaja-alaisen osaamisen osalta.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan

kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Suomen kieli ja kirjallisuus

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1–2 opetuksen painopiste on luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen, ilmaisuun ja erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus-oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.

S2 Tekstien tulkitseminen

Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (sanat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omassa teksteissä. Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omassa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua (sanataso). Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omassa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin

ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlerinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L3
T2	S1	L1, L2, L7
T3	S1	L1, L2, L7
T4	S1	L1, L2, L7
T5	S2	L1, L4, L5
T6	S2	L1, L2, L4
T7	S2	L1, L4, L5
T8	S2	L2, L4, L5
T9	S3	L1, L4, L5, L7
T10	S3	L2, L4, L5
T11	S3	L1, L4, L5
T12	S4	L2, L4, L7
T13	S4	L2, L3, L4
T14	S4	L2, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin

T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla

T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin

T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (sanat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla ohjataan oppilasta laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (sanat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (sanat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (sanat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua (sanataso). Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla.

Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua (sanataso). Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla on tavoitteena opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien tuottamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua (sanataso). Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virkkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.

S2 Tekstien tulkitseminen

Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja

ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (virkkeet ja tarinat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika sekä juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Vahvistetaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan oikeinkirjoitustaitoa. Vahvistetaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin

ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksista muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L3
T2	S1	L1, L2, L7
T3	S1	L1, L2, L7
T4	S1	L1, L2, L7
T5	S2	L1, L4, L5
T6	S2	L1, L2, L4
T7	S2	L1, L4, L5
T8	S2	L2, L4, L5
T9	S3	L1, L4, L5, L7
T10	S3	L2, L4, L5
T11	S3	L1, L4, L5
T12	S4	L2, L4, L7
T13	S4	L2, L3, L4
T14	S4	L2, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin

T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla

T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin

T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (virkkeet ja tarinat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika sekä juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (virkkeet ja tarinat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika sekä juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (virkkeet ja tarinat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö,

tapahtumapaikka ja -aika sekä juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita (virkkeet ja tarinat). Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika sekä juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Vahvistetaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan oikeinkirjoitustaitoa. Vahvistetaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Vahvistetaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan oikeinkirjoitustaitoa. Vahvistetaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Vahvistetaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Vahvistetaan oikeinkirjoitustaitoa. Vahvistetaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksista muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksista muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksista muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on suomen kielen ja sen luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen ja ilmaisuun sekä erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus-oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan kohteliaasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.

S2 Tekstien tulkitseminen

Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).

S3 Tekstien tuottaminen

Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L4
T2	S1	L1, L2, L7
T3	S1	L1, L2, L7
T4	S2	L1, L2, L4
T5	S2	L2, L4
T6	S3	L2, L4
T7	S3	L4, L5
T8	S3	L1, L4, L5
T9	S4	L4, L6, L7
T10	S4	L2, L4
T11	S4	L2
T12	S5	L1, L2, L4
T13	S5	L1, L2, L4
T14	S5	L1, L2, L4

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan

T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua

T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin

T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen

T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan

T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja

T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita

T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen

T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen

T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin

T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana

T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin

T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kuuntelu, erityisesti ymmärtävä kuuntelu
- Kasvokkainkeskustelut ja pienryhmäkeskustelut
- Puhumaan rohkaisu, ilmaisuharjoitukset
- Äänteiden erottaminen (esim. pitkän ja lyhyen vokaalin erottaminen)
- Sanan ja lauseen erottaminen
- Kysymysten teko, uudelleenkerrota

S2 Tekstien tulkitseminen

Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oma kokemusta lähellä olevien tekstiympäristöjen hyödyntäminen (esim. ilmoitukset, ohjeet, opasteet)
- Sana- ja käsitevaraston laajentaminen (esim. selkotarinat, mediasovellukset, tarinoiden ääni- ja kuvamaailma)
- Käsitteiden äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, teksti, kuva, otsikko ja kappale harjoittelu
- Lukutaidon vahvistaminen (tavutason sujuva lukeminen, parilukeminen)

S3 Tekstien tuottaminen

Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetellaan eri aihepiirien sanastoa
- Etsitään sanoille ylä- ja alakäsitteitä
- Taivutusmuotojen vahvistaminen
- Vokaalisoinnun vahvistaminen
- Astevaihtelun vahvistaminen (kk-k, pp-p, tt-t)

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L4
T2	S1	L1, L2, L7
T3	S1	L1, L2, L7
T4	S2	L1, L2, L4
T5	S2	L2, L4
T6	S3	L2, L4
T7	S3	L4, L5
T8	S3	L1, L4, L5
T9	S4	L4, L6, L7
T10	S4	L2, L4
T11	S4	L2
T12	S5	L1, L2, L4
T13	S5	L1, L2, L4
T14	S5	L1, L2, L4

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kuuntelu, erityisesti ymmärtävä kuuntelu
- Kasvokkainkeskustelut ja pienryhmäkeskustelut
- Puhumaan rohkaisu, ilmaisuharjoitukset
- Äänteiden erottaminen (esim. pitkän ja lyhyen vokaalin erottaminen)
- Sanan ja lauseen erottaminen
- Kysymysten teko, uudelleenkerrota

T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kuuntelu, erityisesti ymmärtävä kuuntelu
- Kasvokkainkeskustelut ja pienryhmäkeskustelut

- Puhumaan rohkaisu, ilmaisuharjoitukset
- Äänteiden erottaminen (esim. pitkän ja lyhyen vokaalin erottaminen)
- Sanan ja lauseen erottaminen
- Kysymysten teko, uudelleenkerrota

T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kuuntelu, erityisesti ymmärtävä kuuntelu
- Kasvokkainkeskustelut ja pienryhmäkeskustelut
- Puhumaan rohkaisu, ilmaisuharjoitukset
- Äänteiden erottaminen (esim. pitkän ja lyhyen vokaalin erottaminen)
- Sanan ja lauseen erottaminen
- Kysymysten teko, uudelleenkerrota

T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oma kokemusta lähellä olevien tekstiympäristöjen hyödyntäminen (esim. ilmoitukset, ohjeet, opasteet)
- Sana- ja käsitevaraston laajentaminen (esim. selkotarinat, mediasovellukset, tarinoiden ääni- ja kuvamaailma)
- Käsitteiden äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, teksti, kuva, otsikko ja kappale harjoittelu
- Lukutaidon vahvistaminen (tavutason sujuva lukeminen, parilukeminen)

T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oma kokemusta lähellä olevien tekstiympäristöjen hyödyntäminen (esim. ilmoitukset, ohjeet, opasteet)
- Sana- ja käsitevaraston laajentaminen (esim. selkotarinat, mediasovellukset, tarinoiden ääni- ja kuvamaailma)
- Käsitteiden äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, teksti, kuva, otsikko ja kappale harjoittelu
- Lukutaidon vahvistaminen (tavutason sujuva lukeminen, parilukeminen)

T6 ohjata oppilasta harjoitteluun eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetellaan eri aihepiirien sanastoa
- Etsitään sanoille ylä- ja alakäsitteitä
- Taivutusmuotojen vahvistaminen
- Vokaalisoinnun vahvistaminen
- Astevaihtelun vahvistaminen (kk-k, pp-p, tt-t)

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetellaan eri aihepiirien sanastoa
- Etsitään sanoille ylä- ja alakäsitteitä
- Taivutusmuotojen vahvistaminen
- Vokaalisoinnun vahvistaminen
- Astevaihtelun vahvistaminen (kk-k, pp-p, tt-t)

T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetellaan eri aihepiirien sanastoa
- Etsitään sanoille ylä- ja alakäsitteitä
- Taivutusmuotojen vahvistaminen
- Vokaalisoinnun vahvistaminen
- Astevaihtelun vahvistaminen (kk-k, pp-p, tt-t)

T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö

T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö

T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö

T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana

T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin

T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan

33.6.12. Matematiikka

Matematiikan tehtävä

Matematiikan opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden loogista, täsmällistä ja luovaa matemaattista ajattelua. Opetus luo pohjan matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle sekä kehittää oppilaiden kykyä käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Matematiikan kumulatiivisesta luonteesta johtuen opetus etenee systemaattisesti. Konkretia ja toiminnallisuus ovat keskeinen osa matematiikan opetusta ja opiskelua. Oppimista tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Matematiikan opetus tukee oppilaiden myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan sekä positiivista minäkuvausta matematiikan oppijoina. Se kehittää myös viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Matematiikan opiskelu on tavoitteellista ja pitkäjänteistä toimintaa, jossa oppilaat ottavat vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetus ohjaa oppilaita ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetus kehittää oppilaiden kykyä käyttää ja soveltaa matematiikkaa monipuolisesti.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokkien 1–2 matematiikan opetuksessa oppilaille tarjotaan monipuolisia kokemuksia matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden muodostumisen perustaksi. Opetuksessa hyödynnetään eri aisteja. Opetus kehittää oppilaiden kykyä ilmaista matemaattista ajatteluaan konkreettisin välinein, suullisesti, kirjallisesti ja piirtäen sekä tulkiten kuvia. Matematiikan opetus luo vahvan pohjan lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän ymmärtämiseksi sekä laskutaidolle.

Matematiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen lähtökohtana käytetään oppilaille tuttuja ja kiinnostavia aiheita ja ongelmia. Tavoitteena on luoda oppimisympäristö, jossa matematiikkaa opiskellaan toiminnallisesti ja välineiden avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Oppilaat tottuvat työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä. Pedagogisesti ohjatut leikit ja pelit ovat yksi tärkeä työtapo. Opetuksessa ja opiskelussa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikassa vuosiluokilla 1-2

Koulun alkaessa selvitetään, mitä oppilaat jo osaavat ja millaisia eroja osaamisessa on. Kumulatiivisena oppiaineena matematiikan perusasioiden hallinta on välttämätön edellytys uusien sisältöjen oppimiselle. Oppilaille tarjotaan tukea puutteellisten, aiemmin opittujen tietojen ja taitojen täydentämiseen sekä uusien sisältöjen oppimiseen. Matematiikan oppimisen valmiuksien kehittämiseksi ja matematiikan oppimiselle varataan riittävästi aikaa ja tuetaan oppimista systemaattisesti. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti. Tarjottava tuki antaa oppilaille mahdollisuuden kehittää taitojaan niin, että oppimisen ja osaamisen ilo säilyvät. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja luodaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse. Oppilaille turvataan mahdollisuus riittävään harjoitteluun.

Taitaville oppilaille tarjotaan mahdollisuus syventää vuosiluokkien 1-2 sisältöjen ymmärtämistä. Sisältöalueita voivat olla esimerkiksi luonnollisten lukujen ominaisuudet, erilaiset lukujonot, geometria, luova ongelmanratkaisu ja vaativimmat peruslaskutoimitusten sovellukset.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikassa vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä lukuvuoden aikana on tukea ja edistää oppilaiden matemaattisen ajattelun ja osaamisen kehittymistä kaikilla tavoitealueilla. Matematiikan oppimisen arviointi ja palaute on kannustavaa. Oppilaita rohkaistaan vahvuuksien ylläpitämiseen ja kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan oman oppimisensa eteneminen.

Oppilaiden matematiikan ymmärtämisen ja osaamisen tasoa voidaan selvittää puheen, välineiden, piirtämisen tai kirjallisen työskentelyn avulla. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa edistymistään eri tavoin. On tärkeää arvioida ratkaisujen oikeellisuuden lisäksi tekemisen tapaa ja sujuvuutta.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita matematiikassa ovat

- edistyminen lukukäsitteen ymmärtämisessä ja lukujonotaidoissa
- edistyminen kymmenjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen laskutaidon sujuvuudessa
- edistyminen kappaleiden ja kuvioiden luokittelun taidoissa
- edistyminen matematiikan käyttämisessä ongelmanratkaisussa.

Vuosiluokka 1

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin.

Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi.

Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

S3 Geometria ja mittaaminen

Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliitimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

S4 Tietojenkäsittely ja tilastot

Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4	L4
T3	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T4	S1, S2, S3, S4	L1, L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L4
T6	S2	L1, L4
T7	S2	L1, L4
T8	S2	L1, L4
T9	S3	L1, L4, L5
T10	S3	L1, L4
T11	S4	L4, L5
T12	S1	L1, L2, L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja.Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen.Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista.Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja.Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen.Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista.Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita

ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan

syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.

Perehdytään eli ymmärretään ja osataan ulkoa lukujen 1 – 10 hajotelmat.

Tutustutaan kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla. Huomioidaan, että kymmenjärjestelmä on sopimus. Opettaja luo lapselle paljon omakohtaisia lukumäärän laskemiskokemuksia ja ohjaa niputtamaan tavaroita kympeiksi.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista laskulausekkeista. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla geometrian ja mittaamisen opiskelu perustuu omakohtaisille kokemuksille ja tutkivalle oppimiselle.

Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista erilaisilla mittavälineillä esim. kynillä, paperiliittimillä jne. Ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika ja mitataan niitä tarkoituksenmukaisilla mittavälineillä. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ensimmäisellä luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan matematiikan näkemistä arjen tilanteissa. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

Vuosiluokka 2

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin.

Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 * 100 + 2 * 10 + 3 * 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

S3 Geometria ja mittaaminen

Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaateesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

S4 Tietojenkäsittely ja tilastot

Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4	L4
T3	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T4	S1, S2, S3, S4	L1, L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L4
T6	S2	L1, L4
T7	S2	L1, L4
T8	S2	L1, L4
T9	S3	L1, L4, L5
T10	S3	L1, L4
T11	S4	L4, L5
T12	S1	L1, L2, L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 \cdot 100 + 2 \cdot 10 + 3 \cdot 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 * 100 + 2 * 10 + 3 * 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 \cdot 100 + 2 \cdot 10 + 3 \cdot 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 * 100 + 2 * 10 + 3 * 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuviota. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuviolla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Keitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 * 100 + 2 * 10 + 3 * 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 \cdot 100 + 2 \cdot 10 + 3 \cdot 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 \cdot 100 + 2 \cdot 10 + 3 \cdot 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen lukualueella 0-1000. Tutkitaan välineillä lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa lukumäärän, järjestyksen ja mittauksiloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen toiminnallisesti välineiden avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Keksitään laskutarinoita, kirjoitetaan niitä matematiikan kielelle. Keksitään tarinoita myös symbolikielellä olevista yhteen-, vähennys- ja kertolaskulausekkeista.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla (pinta-ala- ja pituusmalli) ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Tutkitaan vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen välineiden avulla. Hajotetaan lukuja lukuyksiköihin kertolaskua käyttämällä esim. $123 = 1 * 100 + 2 * 10 + 3 * 1$.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

T9 tutustuttaa oppilas geometriisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa ympäröivää kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä konkreettisia kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan sekä piirretään geometrisilla kappaleilla ja tasokuvioilla. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja vahvistetaan oppilaiden ymmärrystä mittaamisen periaatteesta. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien

mittayksiköiden käyttöä. Käytetään keskeisiä mittayksiköitä metri, senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä sekä rahayksiköitä.

T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaiheittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Toisella luokalla oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmointiin jatkuu laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden avulla.

34. Vuosiluokat 3-6

34.1. Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Siirtymävaiheessa on tärkeä varmistaa opiskelun edellyttämien perustaitojen hallinta ja vahvistaa kunkin oppilaan itseluottamusta koululaisena. Oppilaita tuetaan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Myös itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen kehittäminen sekä vastuullisuuteen oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Koulutyön onnistumista tuetaan yhdessä kotien kanssa. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa opintojen järjestelyistä, alkavista uusista oppiaineista sekä mahdollisista valinnaisista tai vapaaehtoisista opinnoista. Heidän kanssaan pohditaan opiskelun asettamia vaatimuksia ja mahdollisesti uuteen ryhmään liittymistä.

Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa opetuksen järjestäjän tarjoamasta kieliohjelmasta. Oppilaita kannustetaan monipuoliseen kieltenopiskeluun. Ennen kieli valintojen tekemistä voidaan järjestää kielisuihkuja monipuolisten kielivalintojen toteutumiseksi. Kielisuihkuissa kieleen tai kieliin voidaan tutustua esimerkiksi laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Kielisuihkut voidaan toteuttaa muun toiminnan yhteydessä tai niille voidaan varata omia opetustuokioita.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista.

34.2. Oppijana kehittyminen

Perusopetuksen kullakin vuosiluokkakokonaisuudella on yhteisten tehtävien lisäksi oma erityinen tehtävänsä. Sen hoitaminen edellyttää oppilaiden ikäkauden ja kehitysvaiheen huomioonottamista sekä huolenpitoa oppilaiden sujuvista siirtymistä koulupolun nivelvaiheissa.

Vuosiluokkien 3-6 erityisenä tehtävänä on oppimaan oppimisen taitojen kehittäminen sekä omien opiskelutapojen ja -taitojen tunnistaminen ja kehittäminen. Oppilaita rohkaistaan itsensä hyväksymiseen, omien rajojen ja oikeuksien tunnistamiseen ja puolustamiseen sekä omasta turvallisuudesta huolehtimiseen. Heitä ohjataan myös velvollisuuksiensa ja vastuunsa ymmärtämiseen sekä rakentavaan mielipiteiden ilmaisuun ja vuorovaikutukseen. Minkäänlaista kiusaamista tai syrjivää käyttäytymistä ei sallita. Oppilaiden kiinnostusta eettisiin ja moraalisiin kysymyksiin hyödynnetään luomalla tilaisuuksia keskusteluun ja pohdintaan sekä osallistumisen ja vastuun ottamisen harjoitteluun. Oppilaita kannustetaan tekemään valintoja omista lähtökohdistaan, sukupuolittuneita ratkaisuja välttäen. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden ohjauksen ja tuen tarpeisiin.

Vuosiluokkien 3-6 opetuksessa vahvistetaan ja täydennetään alemmilla vuosiluokilla hankittuja perustaitoja ja opitaan uusia asioita. Oppiaineiden määrä kasvaa. Opetuksessa pyritään löytämään luontevia tilanteita eheyttämiseen. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttaminen vahvistaa oppiaineiden välistä yhteistyötä ja tarjoaa mahdollisuuksia oppilaiden ikäkaudelle tärkeiden kokemusten saamiseen. Oppimiskokonaisuuksilla voidaan lisätä työskentelyn toiminnallisuutta sekä tekemällä ja tutkimalla oppimista erilaisissa oppimisympäristöissä. Oppilaiden osuus suunnittelussa vahvistuu. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat tilaisuuksia yhdessä tekemiseen, omaan ilmaisuun sekä yhteisön kannalta hyödylliseen toimintaan.

34.3. Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle edellyttää koulun tai koulujen henkilöstön suunnitelmallista yhteistyötä, opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtämistä sekä oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen tuntemista. Kodin ja koulun välisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu siirtymävaiheessa. Siirtymä tarkoittaa oppilaille usein uuteen ryhmään sopeutumista, uusiin opettajiin ja ympäristöön tutustumista sekä uusien

työskentelytapojen ja arviointikäytäntöjen kohtaamista. Tällöin on tärkeää, että kotona ja koulussa huolehditaan oppilaiden mahdollisuudesta tuntea olonsa turvalliseksi samalla kun heitä rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen. Vastuu omasta opiskelusta lisääntyy ja monet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat tulevat ajankohtaisiksi. Oppilaiden kuunteleminen ja arvostaminen sekä heidän osallisuutensa omista asioista ja valinnoista päättämiseen on tärkeää.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä.

34.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 3-6

Laaja-alaisen osaamisen kehittämistä jatketaan systemaattisesti. Tavoitteena on, että oppilaan osaamisen kehittyminen vahvistaa edellytyksiä itsensä tuntemiseen ja arvostamiseen sekä oman identiteetin muotoutumiseen. Identiteetti rakentuu vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristön kanssa. Ystävyuden ja hyväksytyksi tulemisen merkitys on suuri. Ikävuodet ovat erityisen otollisia myös kestäväen elämäntavan omaksumiselle ja kestäväen kehityksen tarpeen pohtimiselle.

34.5. Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Samalla kehittyvät oppilaiden edellytykset tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja löytää uusia oivalluksia sekä harjaantua vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Heitä kannustetaan kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti pääättelemällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Vertaisoppimista eli parin ja ryhmän kanssa työskentelyä ja oppimiseen tähtäävää vuorovaikutusta käytetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhdessä työskentelyn taitoja. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen.

Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia ja kiinnittämään huomiota omiin opiskelutapoihin. Työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista sekä työskentelyn ja edistymisen arviointia harjoitellaan edelleen. Oppilaita opastetaan huomaamaan säännöllisesti suoritettujen tehtävien vaikutus edistymiseen sekä tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Heitä autetaan hahmottamaan opintoihinsa liittyviä tavoitteita ja valintoja ja kannustetaan keskustelemaan niistä huoltajiensa kanssa.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan sekä pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Koulutyössä tutustutaan kouluyhteisön ja kotiseudun kulttuuriin ennen ja nyt sekä kulttuuriympäristöön ja sen muutokseen ja moninaisuuteen. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan kulttuuriperintöä ja osallistumaan uuden kulttuurin luomiseen. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. Mediakulttuurin analysointi ja median vaikutusten tunnistaminen ja pohdinta on näillä vuosiluokilla tärkeää. Koulutyössä opitaan tuntemaan ihmisoikeuksia koskevien sopimusten merkitys yhteiskunnassa ja maailmassa; erityisesti perehdytään Lapsen oikeuksien sopimukseen. Oppilaita ohjataan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille järjestetään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä äidinkielellään että muilla kielillä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koulutyössä oppilailla on tilaisuuksia harjoitella ajanhallintaa, hyvää käytöstä sekä muita omaan ja yhteiseen hyvinvointiin ja turvallisuuteen vaikuttavia toimintatapoja. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja ilmapiiristä sekä osallistumaan kouluyhteisön yhteisten sääntöjen laadintaan ja toimintatapojen kehittämiseen. Yhteisessä työskentelyssä oppilaat voivat kehittää tunteita ja sosiaalisia taitojaan. Pelien ja leikkien sekä yhteisten tehtävien yhteydessä opitaan ymmärtämään sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitys ja harjoitellaan päätöksentekoa. Tuetaan oppilaiden itsenäisen liikkumisen taitoja aiempaa laajemmalla alueella ja joukkoliikenteessä. Kiinnitetään huomiota erityisesti pyöräilykasvatukseen sekä omasta ja toisten turvallisuudesta huolehtimiseen liikenteessä. Oppilaita ohjataan asianmukaisten turva- ja suojavälineiden käyttöön ja opetetaan tuntemaan keskeiset turvallisuuteen liittyvät symbolit. Yhdessä keskustellaan yksityisyyden ja henkilökohtaisten rajojen suojaamisen merkityksestä ja opitaan siihen liittyviä toimintatapoja. Koulussa harjoitellaan tarkoituksenmukaista toimintaa erilaisissa vaaratilanteissa.

Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä. Oppilaat hankkivat tietoa teknologian kehityksestä ja vaikutuksista eri elämänalueilla ja monenlaisissa ympäristöissä. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä. Oppilaat tutustuvat myös kestävän kuluttamisen käytäntöihin, tutkivat jakamisen, kohtuullisuuden ja säästäväisyyden sekä talouden suunnittelun merkitystä ja harjoittelevat niitä. He saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä mainonnan ja median vaikutusten kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.

L4 Monilukutaito

Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Tähän liittyvää perustaitojen ja -tekniikoiden hallintaa syvennetään. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöön ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkuttaa ostamaan.

Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Oppilaita ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa, jolla tehdään näkyväksi medioiden tuottamia merkityksiä ja välittämää todellisuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsejan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologiaa (tv) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjelmointia kokeillessaan oppilaat saavat kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista. *Vastuullinen ja turvallinen toiminta:* Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien peruseränteiden tuntemiseen. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetusikäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilaat saavat tietoa ja kokemusta hyvien työasentojen ja sopivan mittaisen työkäytön merkityksestä terveydelle. *Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:* Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heidä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tv:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa. *Vuorovaikutus ja verkostoituminen:* Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heidä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tv:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään. Heidä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen. Koulutyössä harjoitellaan projektien toteuttamista, ryhmässä toimimista sekä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhteisissä työskentelytilanteissa oppilaat saavat mahdollisuuden oppia vastavuoroisuutta, neuvottelutaitoja sekä ponnistelua yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Oppilaita rohkaistaan tuomaan vapaa-ajalla oppimiaan taitoja koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille.

Koulutyöhön sisällytetään toimintaa, jossa oppilaat saavat kokemuksia työstä, eri ammanteista ja toisten hyväksi toimimisesta. Tällaista voi olla esimerkiksi koulun sisäinen työharjoittelu, yhteistyöhankkeet lähellä toimivien yritysten ja järjestöjen kanssa, kummitoiminta sekä vertaissovitteleva tai tukioppilana toimiminen. Oppilaita kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen ja ohjataan näkemään työn ja yrittäjäyden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaiden kanssa tutkitaan kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmisoikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin, liittyviä kysymyksiä ja tilanteita. Heidän kanssaan mietitään ja harjoitellaan käytännön tekoja, joilla itse voi vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä.

Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä, ristiriitojen käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä sekä päätöksentekoa niin omassa luokkayhteisössä ja eri opiskelutilanteissa kuin koko kouluyhteisössäkin. Vaikuttaminen ja osallistuminen sekä niistä myönteisten kokemusten saaminen lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta koulussa. Kokemukset

yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä rakentavat luottamusta. Oppilaita innostetaan oppilaskuntatoimintaan, kerhotoimintaan ja esimerkiksi ympäristötoimintaan tai muihin koulun ja lähiyhteisön tarjoamiin toimintamuotoihin, joissa voi oppia osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja ja kasvaa vähitellen vastuun kantamiseen. Ympäristön suojelemisen merkitys avautuu omakohtaisen luontosuhteen kautta. Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.

34.6. Oppiaineet

34.6.1. Yhteiskuntaoppi

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua aktiiviseksi, vastuuntuntoiseksi ja yritteliäiseksi kansalaisiksi. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan. Oppiaineen tehtävänä on antaa yhteiskunnan toiminnasta ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilaita kehittymään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudellisiksi toimijoiksi.

Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään. Keskeistä on oppia hankkimaan ja arvioimaan kriittisesti erityyppisten toimijoiden tuottamaa tietoa sekä soveltamaan sitä kohtaamissaan tilanteissa. Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä. Heitä ohjataan ymmärtämään, että yhteiskunnallinen päätöksenteko perustuu valintoihin, joita tehdään vaihtoehtoisten mahdollisuuksien välillä pyrkimyksenä löytää yhteisymmärrys.

Yhteiskuntaopin tehtävä vuosiluokilla 4-6

Vuosiluokilla 4-6 yhteiskuntaopin opetuksen painopisteenä on perehtyminen yhteisölliseen elämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen. Oppilaita rohkaistaan kuuntelemaan muita, ilmaisemaan mielipiteitään ja perustelemaan näkemyksiään sekä löytämään omat vahvuutensa. Oppilaat harjoittelevat päätöksentekoa ja vaikuttamisessa tarvittavia taitoja kouluyhteisössä sekä muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa. Opetus vahvistaa oppilaiden kiinnostusta työtä, työelämää ja yrittäjyyttä sekä eri ammatteja kohtaan. Oppilaat tutustuvat oman taloudenhoidon ja vastuullisen kuluttamisen perusasioihin.

Yhteiskuntaopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 4-6

Yhteiskuntaopin tavoitteiden kannalta on keskeistä käyttää vuorovaikutuksellisia, elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja tiedon luomisessa, kuten simulaatioita, opetuskeskusteluja, väittelyitä ja draamaa. Niiden kautta harjoitellaan yhteistoimintaa, osallistumista ja vaikuttamista lähiyhteisössä. Oppilaiden arki harrastuksineen ja omat kokemukset sekä oma luokka, koulu ja oppilaskunta sekä muut lähiyhteisön toimijat ovat osallistumisen harjoittamisen kannalta erityisen tärkeitä. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö tarjoaa luontevan keinon yhteiskuntaa koskevan tiedon etsimiseen ja osallistumiseen yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 4-6

Oppiaineen tavoitteiden ja luonteen kannalta keskeistä on ohjata oppilaat näkemään itsensä yhteiskunnan jäsenenä, joilla on oikeuksia ja velvollisuuksia sekä tukea heidän kasvuaan yhteistyökykyisiksi erilaisten yhteisöjen jäseniksi. Oppilaita tuetaan erityisesti yhteiskuntaa ja

taloutta koskevan tiedon etsimisessä, ymmärtämisessä ja soveltamisessa, jolla on merkitystä heidän oman elämänsä ja tulevaisuutensa kannalta. Oppilaita kannustetaan osallisuuteen ja keskusteluun. Oppiaineen käsitteellinen luonne otetaan huomioon avaamalla ja konkretisoimalla siinä käytettäviä keskeisiä käsitteitä.

Oppilaan oppimisen arviointi yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 4-6

Yhteiskuntaopissa oppimisen arvioinnilla ja palautteella oppilaita ohjataan ja kannustetaan toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti omissa lähiyhteisöissään ja soveltamaan käytännössä yhteiskunnasta oppimiaan tietoja ja taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monipuolisesti erilaisia toiminnan ja tuottamisen tapoja. Huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen hallintaan.

Yhteiskuntaopin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää yhteiskuntaopin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppilas hahmottaa ympäröivän yhteiskunnan toimintaa sekä näkee itsensä osana kansalaisyhteiskuntaa omat vaikuttamismahdollisuutensa ja vastuunsa tiedostaan.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan yksilön, perheen ja muiden lähiyhteisöjen näkökulmasta. Pohditaan, kuinka jokainen voi itse vaikuttaa lähiyhteisön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Lisäksi perehdytään työntekoon, ammatteihin, omaan rahan käyttöön ja talouden hoitoon sekä vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja perusperiaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta. Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittely.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

S4 Taloudellinen toiminta

Tarkastellaan taloudellista toimintaa ja sen merkitystä. Perehdytään rahankäyttöön ja ansaitsemiseen, sekä säästämiseen ja kestävään kuluttamiseen. Lisäksi tutustutaan käytännön tilanteiden kautta paikallisen talouden toimintaan, kuten lähiympäristön yrityksiin, työpaikkoihin ja palveluiden tuottajiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oman rahankäytön suunnittelu. Mistä raha tulee? Omaan käyttöön, yhteiseen käyttöön.

T4: Mainontaan tutustuminen, esim. tekemällä oma mainos.

T5 ja T8: Pohditaan tulojen ja menojen suhdetta. Kulutusvalinnat ja kierrättäminen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	
T2	S1, S2, S3, S4	
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L7
T4	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T5	S1, S4	L3, L4, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4
T7	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T8	S1, S4	L3
T9	S1, S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisessa. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittely.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oman rahankäytön suunnittelu. Mistä raha tulee? Omaan käyttöön, yhteiseen käyttöön.

T4: Mainontaan tutustuminen, esim. tekemällä oma mainos.

T5 ja T8: Pohditaan tulojen ja menojen suhdetta. Kulutusvalinnat ja kierrättäminen.

T2 tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Eettistä arviointikykyä ei käytetä arvosanan muodostamisen periaatteena. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittely.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oman rahankäytön suunnittelu. Mistä raha tulee? Omaan käyttöön, yhteiseen käyttöön.

T4: Mainontaan tutustuminen, esim. tekemällä oma mainos.

T5 ja T8: Pohditaan tulojen ja menojen suhdetta. Kulutusvalinnat ja kierrättäminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

T3 ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä, ymmärtämään ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksen sekä hahmottamaan yhteiskunnan oikeudellisia periaatteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Yhteisten sääntöjen ja tasa-arvon periaatteiden tarkastelu	Oppilas osaa selittää yhteisten sääntöjen merkityksen ja toimia niiden mukaisesti. Oppilas osaa perustella, miksi ihmisoikeudet ovat tärkeitä ja mihin oikeusjärjestelmää tarvitaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittely.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Median roolin tarkastelu	Oppilas osaa kuvailla, millainen merkitys medialla on hänen omassa elämässään ja miten erilaisia medioita voidaan käyttää vaikuttamisen välineenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittely.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oman rahankäytön suunnittelu. Mistä raha tulee? Omaan käyttöön, yhteiseen käyttöön.

T4: Mainontaan tutustuminen, esim. tekemällä oma mainos.

T5 ja T8: Pohditaan tulojen ja menojen suhdetta. Kulutusvalinnat ja kierrättäminen.

T5 ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työnteon ja yrittäjyyden merkityksen tarkastelu	Oppilas osaa antaa esimerkkejä työnteon ja yrittäjyyden merkityksestä perheen toimeentulon lähteenä ja yhteiskunnan toimivuuden perustana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oman rahankäytön suunnittelu. Mistä raha tulee? Omaan käyttöön, yhteiseen käyttöön.

T4: Mainontaan tutustuminen, esim. tekemällä oma mainos.

T5 ja T8: Pohditaan tulojen ja menojen suhdetta. Kulutusvalinnat ja kierrättäminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

T6 tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien hahmottaminen	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittely.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

T7 kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Demokraattisen vaikuttamisen perustaitojen sekä yhteisössä toimimisen tietojen ja taitojen soveltaminen käytännössä	Oppilas osaa soveltaa demokraattisessa yhteisössä toimimisen periaatteita ja taitoja, kuten kuuntelemista, kantaa ottamista, sopeutumista enemmistö päätöksiin sekä vaikuttamista lähiyhteisössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Miten suomalainen yhteiskunta toimii? Oman mielipiteen ilmaiseminen, esim. mielipidekirjoitus, palautelaatikko, väittäly.

T3 ja T6: Erilaisuus ja tasa-arvo, erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoituksien tarkastelu esim. paikallislehtien avulla.

T4: Tasa-arvon ja sananvapauden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

T8 tukea oppilasta ymmärtämään oman rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteita sekä harjoittelemaan niihin liittyviä taitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteiden soveltaminen	Oppilas osaa perustella omaan rahankäyttöönnsä sekä kuluttamiseen liittyviä ratkaisuja sekä pystyy kertomaan, millaisia muihin ihmisiin sekä ympäristöön ulottuvia vaikutuksia hänen kuluttamispäätöksillään on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oman rahankäytön suunnittelu. Mistä raha tulee? Omaan käyttöön, yhteiseen käyttöön.

T4: Mainontaan tutustuminen, esim. tekemällä oma mainos.

T5 ja T8: Pohditaan tulojen ja menojen suhdetta. Kulutusvalinnat ja kierrättäminen.

T9 kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisten yhteisöjen toimintaan ja harjoittelemaan median käyttöä turvallisella ja yhteiskunnallisesti tiedostavalla tavalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mediataidot	Oppilas osaa käyttää mediaa yhteiskunnallisen ajattelun ja toiminnan välineenä sekä pohtia sen käyttämiseen liittyviä turvallisuusnäkökulmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Oppilaskuntatoiminta.

T3 ja T6: Tasa-arvo luokassa, koulussa, Suomessa ja maailmalla. Suomessa toimiviin järjestöihin tutustuminen, esim. SPR, Unesco ja Unicef.

T4: Median tarjoamat vaikutusmahdollisuudet.

T7 ja T9: Oppilaskuntatoiminta. Keskustelutaidot. Oma vastuullinen median käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Tutustutaan lähiympäristön toimijoihin.

T3 ja T6: Minä erilaisten yhteisöjen jäsenenä.

T4: Eri medioiden vaikutus omaan toimintaan.

T5 ja T8: Tutustutaan eri ammatteihin esim. lähiseudulla tai vanhempien ammatteihin.

T7 ja T9: Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen lähiympäristössä, esim. perhe, luokka, koulu ja oma kunta. Harjoitellaan vaikuttamista arjen tilanteissa.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan yksilön, perheen ja muiden lähiyhteisöjen näkökulmasta. Pohditaan, kuinka jokainen voi itse vaikuttaa lähiyhteisön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Lisäksi perehdytään työntekoon, ammatteihin, omaan rahan käyttöön ja talouden hoitoon sekä vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä valintoja.

T3 ja T6: Kansalaisyhteisö ja -velvollisuudet, esim. jokamiehen oikeudet.

T4: Median ja lähipiirin vaikutus omien mielipiteiden ja käsitysten muotoutumiseen.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja perusperiaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta. Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Omat oikeudet ja velvollisuudet erilaisten ryhmien jäsenenä.

T3 ja T6: Vähemmistöt ja ihmisoikeudet. Oikeusjärjestelmän perusteisiin tutustuminen, esim. rikkominen, näpistelyn seuraukset. Poliisiin vierailu tms.

T4: Ihmisoikeuksien ja monikulttuurisuuden näkyminen mediassa.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Vastuullinen vaikuttaminen eri ryhmissä, esim. oppilaskunta.

T3 ja T6: Ihmisoikeudet Suomessa ja maailmalla, esim. kuolemantuomiot ja lapsityövoiman käyttö.

T4: Oma vaikuttaminen eri medioiden kautta.

S4 Taloudellinen toiminta

Tarkastellaan taloudellista toimintaa ja sen merkitystä. Perehdytään rahankäyttöön ja ansaitsemiseen, sekä säästämiseen ja kestäväan kuluttamiseen. Lisäksi tutustutaan käytännön tilanteiden kautta paikallisen talouden toimintaan, kuten lähiympäristön yrityksiin, työpaikkoihin ja palveluiden tuottajiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä kulutusvalintoja.

T4: Median rooli omissa ja muiden kulutusvalinnoissa. Yrittäjäyys, oman seudun yritykset ja niiden merkitys seudulle. Yrityskylävierailu.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	
T2	S1, S2, S3, S4	
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L7
T4	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisessa. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä valintoja.

T3 ja T6: Kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet, esim. jokamiehenoikeudet.

T4: Median ja lähipiirin vaikutus omien mielipiteiden ja käsitysten muotoutumiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä kulutusvalintoja.

T4: Median rooli omissa ja muiden kulutusvalinnoissa. Yrittäjäyys, oman seudun yritykset ja niiden merkitys seudulle. Yrityskylävierailu.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Omat oikeudet ja velvollisuudet erilaisten ryhmien jäsenenä.

T3 ja T6: Vähemmistöt ja ihmisoikeudet. Oikeusjärjestelmän perusteisiin tutustuminen, esim. rikkominen, näpistelyn seuraukset. Poliisiin vierailu tms.

T4: Ihmisoikeuksien ja monikulttuurisuuden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Vastuullinen vaikuttaminen eri ryhmissä, esim. oppilaskunta.

T3 ja T6: Ihmisoikeudet Suomessa ja maailmalla, esim. kuolemantuomiot ja lapsityövoiman käyttö.

T4: Oma vaikuttaminen eri medioiden kautta.

T2 tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Eettistä arviointikykyä ei käytetä arvosanan muodostamisen periaatteena. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Omat oikeudet ja velvollisuudet erilaisten ryhmien jäsenenä.

T3 ja T6: Vähemmistöt ja ihmisoikeudet. Oikeusjärjestelmän perusteisiin tutustuminen, esim. rikkominen, näpistelyn seuraukset. Poliisiin vierailu tms.

T4: Ihmisoikeuksien ja monikulttuurisuuden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä kulutusvalintoja.

T4: Median rooli omissa ja muiden kulutusvalinnoissa. Yrittäjäyys, oman seudun yritykset ja niiden merkitys seudulle. Yrityskylävierailu.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä valintoja.

T3 ja T6: Kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet, esim. jokamiehenoikeudet.

T4: Median ja lähipiirin vaikutus omien mielipiteiden ja käsitysten muotoutumiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Vastuullinen vaikuttaminen eri ryhmissä, esim. oppilaskunta.

T3 ja T6: Ihmisoikeudet Suomessa ja maailmalla, esim. kuolemantuomiot ja lapsityövoiman käyttö.

T4: Oma vaikuttaminen eri medioiden kautta.

T3 ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä, ymmärtämään ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksen sekä hahmottamaan yhteiskunnan oikeudellisia periaatteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Yhteisten sääntöjen ja tasa-arvon periaatteiden tarkastelu	Oppilas osaa selittää yhteisten sääntöjen merkityksen ja toimia niiden mukaisesti. Oppilas osaa perustella, miksi ihmisoikeudet ovat tärkeitä ja mihin oikeusjärjestelmää tarvitaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Vastuullinen vaikuttaminen eri ryhmissä, esim. oppilaskunta.

T3 ja T6: Ihmisoikeudet Suomessa ja maailmalla, esim. kuolemantuomiot ja lapsityövoiman käyttö.

T4: Oma vaikuttaminen eri medioiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä valintoja.

T3 ja T6: Kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet, esim. jokamiehenoikeudet.

T4: Median ja lähipiirin vaikutus omien mielipiteiden ja käsitysten muotoutumiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Omat oikeudet ja velvollisuudet erilaisten ryhmien jäsenenä.

T3 ja T6: Vähemmistöt ja ihmisoikeudet. Oikeusjärjestelmän perusteisiin tutustuminen, esim. rikkominen, näpistelyn seuraukset. Poliisin vierailu tms.

T4: Ihmisoikeuksien ja monikulttuurisuuden näkyminen mediassa.

T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Median roolin tarkastelu	Oppilas osaa kuvailla, millainen merkitys medialla on hänen omassa elämässään ja miten erilaisia medioita voidaan käyttää vaikuttamisen välineenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Omat oikeudet ja velvollisuudet erilaisten ryhmien jäsenenä.

T3 ja T6: Vähemmistöt ja ihmisoikeudet. Oikeusjärjestelmän perusteisiin tutustuminen, esim. rikkomisen, näpistelyn seuraukset. Poliisin vierailu tms.

T4: Ihmisoikeuksien ja monikulttuurisuuden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä kulutusvalintoja.

T4: Median rooli omissa ja muiden kulutusvalinnoissa. Yrittäjäyys, oman seudun yritykset ja niiden merkitys seudulle. Yrityskylävierailu.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä valintoja.

T3 ja T6: Kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet, esim. jokamiehenoikeudet.

T4: Median ja lähipiirin vaikutus omien mielipiteiden ja käsitysten muotoutumiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Vastuullinen vaikuttaminen eri ryhmissä, esim. oppilaskunta.

T3 ja T6: Ihmisoikeudet Suomessa ja maailmalla, esim. kuolemantuomiot ja lapsityövoiman käyttö.

T4: Oma vaikuttaminen eri medioiden kautta.

T6 tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Erialaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoitusperien hahmottaminen	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Pohditaan omia eettisiä valintoja.

T3 ja T6: Kansalaisoikeudet ja -velvollisuudet, esim. jokamiehenoikeudet.

T4: Median ja lähipiirin vaikutus omien mielipiteiden ja käsitysten muotoutumiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ti ja T2: Omat oikeudet ja velvollisuudet erilaisten ryhmien jäsenenä.

T3 ja T6: Vähemmistöt ja ihmisoikeudet. Oikeusjärjestelmän perusteisiin tutustuminen, esim. rikkominen, näpistelyn seuraukset. Poliisiin vierailu tms.

T4: Ihmisoikeuksien ja monikulttuurisuuden näkyminen mediassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

T1 ja T2: Vastuullinen vaikuttaminen eri ryhmissä, esim. oppilaskunta.

T3 ja T6: Ihmisoikeudet Suomessa ja maailmalla, esim. kuolemantuomiot ja lapsityövoiman käyttö.

T4: Oma vaikuttaminen eri medioiden kautta.

34.6.2. Oppilaanohjaus

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvälmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjaukseen voidaan myös varata oppitunteja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä

muiden opettajien kanssa. Oppimisympäristönä oman kouluyhteisön ja lähiympäristön lisäksi voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot.

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita opiskelustrategioidensa tunnistamisessa ja kehittämisessä, vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista sekä edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Ohjaus auttaa oppilaita omaksuma erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä, tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä. Ohjauksella tuetaan sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä.

Oppilaanohjauksen tuella oppilaat kehittävät elämässä tarvittavia taitoja ja vahvistavat myönteistä käsitystä itsestään oppijana. Oppilaita ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja. Heidä tuetaan ottamaan vastuuta elämästään, opiskelustaan, valinnoistaan sekä toiminnastaan ryhmän ja lähiyhteisönsä aktiivisena jäsenenä ja toimijana. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä, jolloin heidän käsityksensä yhteiskunnallisista vaikutusmahdollisuuksista alkaa muotoutua.

Oppilaanohjauksen kautta oppilaat tutustuvat lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään. Mahdollisten tutustumiskäyntien ja vierailujen yhtenä tehtävänä on esitellä oppilaille työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja. Niillä myös edistetään oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä.

Oppilaanohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Heille järjestetään mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

34.6.3. Elämänkatsomustieto

Elämänkatsomustiedon tehtävä

Elämänkatsomustiedon opetuksen ydintehtävänä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää. Elämänkatsomustiedossa ihmiset ymmärretään kulttuuriaan uusintavina ja luovina toimijoina, jotka kokevat ja tuottavat merkityksiä keskinäisessä toiminnassaan ja kanssakäymisissä ympäröivän maailman kanssa. Katsomuksia, inhimillisiä käytäntöjä ja niitä koskevia merkityksiä pidetään yksilöiden, yhteisöjen ja kulttuuriperinnön vuorovaikutuksen tuloksina. Elämänkatsomustiedossa painotetaan ihmisten kykyä vaikuttaa aktiivisesti omaan ajatteluunsa ja toimintaansa. Tämä koskee myös oppilaiden opiskelua ja oppimista. Siksi on keskeistä sovittaa opetukseen ja opiskeluun oppilaan oma ajattelu- ja kokemusmaailma.

Elämänkatsomustiedon opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia kasvaa itsenäiseksi, suvaitseväiseksi, vastuulliseksi ja arvostelukykyiseksi yhteisönsä jäseneksi. Tavoitteena on täysivaltainen demokraattinen kansalaisuus globalisoituvassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tämä edellyttää elämänkatsomustiedon opetukselta monipuolisen katsomuksellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen kartuttamisen lisäksi eettisen ja kriittisen ajattelu- ja toimintakyvyn sekä oppimisen taitojen kehittämistä. Elämänkatsomustiedossa kriittinen ajattelu ymmärretään perusteita etsivänä, asiayhteydet hahmottavana ja tilannetajuisena sekä itseään korjaavana. Siihen liittyy avoin ja pohdiskeleva asenne.

Elämänkatsomustieto tukee laaja-alaisen osaamisen kehittymistä, erityisesti ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja, kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun taitoja, itsestä huolehtimista ja arjentaitoja sekä osallistumista, vaikuttamista ja vastuullisuutta.

Elämänkatsomustiedon tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 elämänkatsomustiedon opetuksen erityisenä tehtävänä on rohkaista ja tukea oppilaiden pyrkimystä rakentaa identiteettiään ja elämänkatsomustaan. Opetuksessa keskeistä

on tukea oppilaiden eettisen ajattelun taitojen ja kulttuurisen osaamisen kehittymistä sekä kykyä ilmaista omia näkemyksiään ja niiden perusteita.

Elämäkatsomustiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Työtapojen valinnassa oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on luoda turvallinen ja avoin psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään erilaiset oppimisen ja työskentelemisen tavat huomioon ottavaksi ja joustavasti muunneltavaksi. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja rikastetaan toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Toiminnallisissa aktiviteeteissa otetaan huomioon elinympäristön digitalisoituminen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 3-6

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämäkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan erityisesti vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet sekä mahdollisuus syventymiseen ja yksilölliseen etenemiseen otetaan huomioon työtapojen ja sisältöjen valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 3-6

Elämäkatsomustiedon opetuksessa oppimisen arviointi on ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta perehtymään ja tutkimaan oppimisen kannalta keskeisiä lähteitä ja piirteitä sekä tekemään asioista omia tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjallisen ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Tärkeää on niiden kautta osoitettu ilmaisu- ja perustelutaito. Yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun ja argumentaation kehittymiseen.

Elämäkatsomustiedon sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen taso 6. vuosiluokan lukuvuositolodistusta varten opettaja käyttää elämäkatsomustiedon valtakunnallisia arviointikriteereitä.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämäkatsomuksen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi

yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemys erittelyä ja perustelemista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokratian merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävää kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L3, L7
T3	S1, S2, S3	L1, L4
T4	S1, S2, S3	L3, L7
T5	S2, S3, S4	L2, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T9	S3	L2, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa selittää muutamia keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla joitakin elämässä kohtaamiaan eettisiä tilanteita.

T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päätelytaidot	Oppilas osaa tunnistaa virhepäätelyä ja korjata sen pohjalta omaa ajatteluaan

T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuullisen toiminnan tunteminen	Oppilas osaa kuvata, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä kertoa, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa

T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä ja selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja maailman kulttuuriperinnöstä. Oppilas osaa antaa esimerkkejä yhteisön tai yhteiskunnan kulttuurisesta moninaisuudesta

T6 tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä.

T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämänkatsomuksen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokratian merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävää kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L3, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L1, L4, L5
T3	S1, S2, S3	L1, L4
T4	S1, S2, S3	L3, L7
T5	S2, S3, S4	L2, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T9	S3	L2, L3
T10	S1, S2, S3, S4	L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa selittää muutamia keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla joitakin elämässä kohtaamiaan eettisiä tilanteita.

T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Väitteiden ja perusteluiden tunnistaminen ja arviointi	Oppilas osaa löytää keskustelusta väitteitä ja niiden perusteluja sekä pohtia perusteluiden asiaankuuluvuutta

T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päättytaidot	Oppilas osaa tunnistaa virhepäätelyä ja korjata sen pohjalta omaa ajatteluaan

T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuullisen toiminnan tunteminen	Oppilas osaa kuvata, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä kertoa, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa

T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä ja selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja maailman kulttuuriperinnöstä. Oppilas osaa antaa esimerkkejä yhteisön tai yhteiskunnan kulttuurisesta moninaisuudesta

T6 tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä.

T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.

T10 rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vaikuttamisen keinojen tunteminen	Oppilas osaa etsiä ja kuvata joitakin vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämänkatsomuksen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokratian merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävää kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L3, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L1, L4, L5
T3	S1, S2, S3	L1, L4
T4	S1, S2, S3	L3, L7
T5	S2, S3, S4	L2, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L2

T7	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5
T9	S3	L2, L3
T10	S1, S2, S3, S4	L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa selittää muutamia keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla joitakin elämässä kohtaamiaan eettisiä tilanteita.

T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Väitteiden ja perusteluiden tunnistaminen ja arviointi	Oppilas osaa löytää keskustelusta väitteitä ja niiden perusteluita sekä pohtia perusteluiden asiaankuuluvuutta

T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päätelytaidot	Oppilas osaa tunnistaa virhepäätelyä ja korjata sen pohjalta omaa ajatteluaan

T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuullisen toiminnan tunteminen	Oppilas osaa kuvata, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä kertoa, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa

T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä ja selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja maailman kulttuuriperinnöstä. Oppilas osaa antaa

	esimerkkejä yhteisön tai yhteiskunnan kulttuurisesta moninaisuudesta
--	--

T6 tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä.

T7 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja arvioimaan omaa katsomuksellista oppimistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa opiskeluun liittyviä tavoitteita, pyrkii toimimaan tavoitteiden suunnassa ja arvioi niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.

T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.

T10 rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vaikuttamisen keinojen tunteminen	Oppilas osaa etsiä ja kuvata joitakin vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämänkatsomuksen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemys erittelyä ja perustelemista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokratian merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävä kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L3, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L1, L4, L5
T3	S1, S2, S3	L1, L4
T4	S1, S2, S3	L3, L7
T5	S2, S3, S4	L2, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T7	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5
T8	S1, S2, S3	L2, L7
T9	S3	L2, L3
T10	S1, S2, S3, S4	L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa selittää muutamia keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla joitakin elämässä kohtaamiaan eettisiä tilanteita.

T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Väitteiden ja perusteluiden tunnistaminen ja arviointi	Oppilas osaa löytää keskustelusta väitteitä ja niiden perusteluita sekä pohtia perusteluiden asiaankuuluvuutta

T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päättytaidot	Oppilas osaa tunnistaa virhepäätelyä ja korjata sen pohjalta omaa ajatteluaan

T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuullisen toiminnan tunteminen	Oppilas osaa kuvata, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä kertoa, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa

T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä ja selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja maailman kulttuuriperinnöstä. Oppilas osaa antaa esimerkkejä yhteisön tai yhteiskunnan kulttuurisesta moninaisuudesta

T6 tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä.

T7 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja arvioimaan omaa katsomuksellista oppimistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa opiskeluun liittyviä tavoitteita, pyrkii toimimaan tavoitteiden

	suunnassa ja arvioi niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.
--	---

T8 rohkaista oppilasta ilmaisemaan katsomustaan ja kuuntelemaan muiden katsomuksellisia kannanottoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- taidot ja toiminta ryhmän jäsenenä	Oppilas ilmaisee omaa katsomuksellista ajatteluaan rakentavasti ja osaa kuunnella toisten näkemyksiä ja kannanottoja.

T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.

T10 rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vaikuttamisen keinojen tunteminen	Oppilas osaa etsiä ja kuvata joitakin vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

34.6.4. Vieraat kielet

Englanti, A1-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisesti ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia

tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Englannin A-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

Useat oppilaat käyttävät englantia kasvavassa määrin vapaa-aikanaan. Tämä oppilaiden informaalin oppimisen kautta hankkima taito otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa ja sisältöjä valittaessa.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Englantia käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Runsas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kielisiin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englannin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Englannin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellensä osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää englannin A-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arvioitaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-

alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tarkastellaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omassa ilmaisussa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan huolehtimaan omista työvälaineistä ja kotitehtävien tekemisestä. Harjoitellaan kielenoppimisen apuvälaineiden käyttöä, mm. oppikirjojen sanastojen käyttöä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen. Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tarkastellaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tarkastellaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkiellensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tarkastellaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tarkastellaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan huolehtimaan omista työvälineistä ja kotitehtävien tekemisestä. Harjoitellaan kielenoppimisen apuvälineiden käyttöä, mm. oppikirjojen sanastojen käyttöä.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan huolehtimaan omista työvälineistä ja kotitehtävien tekemisestä. Harjoitellaan kielenoppimisen apuvälineiden käyttöä, mm. oppikirjojen sanastojen käyttöä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan huolehtimaan omista työvälineistä ja kotitehtävien tekemisestä. Harjoitellaan kielenoppimisen apuvälineiden käyttöä, mm. oppikirjojen sanastojen käyttöä.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen. Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen. Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat

esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen. Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseän ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen. Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, tarjoaminen ja kiittäminen, kuulumisten kysyminen. Tutustutaan small talkin merkitykseen ja harjoitellaan sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäsenet. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit, epämääräiset artikkelit, monikko, tavallisimmat adjektiivit ja yleisimmät prepositiot.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin pääasiassa lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaista kielenkäyttöä ja

opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin pääasiassa lähiympäristössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin pääasiassa lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin pääasiassa lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkiellensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin pääasiassa lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin pääasiassa lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotasoa A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi

hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin

ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu ja tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherymiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkiensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu ja tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taiputus.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotasoa A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia

tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu ja tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu ja tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää

puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu ja tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa

olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu ja tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti Englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoja ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisuihin, muistiinpanamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan Englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoja ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti englantiin maailmankielenä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinyt englannin kieli on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuristaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkiellensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä.

Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti Englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoja ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä

käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.
-------------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, presens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epä säännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin

lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotasoa A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, perfekti alustavasti ja epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

Venäjä, A2-oppimäärä

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailta on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

A2-kielen vuosiviikkotuntien jakamisessa eri vuosiluokille ei ole 6. vuosiluokan nivelvaihetta.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta paikalliseen opetussuunnitelmaan näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa ottaen huomioon esimerkiksi erilaisten kirjoitusmerkkien vaikutus kielen oppimiseen.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työväliseen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja tai osoittaa informaalin oppimisen kautta hankittua osaamista. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkua.

Vieraan kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arviotaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alueeseen, jossa venäjän kieltä käytetään. Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on oppilaan aiemman tietämyksen pohjalta helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omassa ilmaisussa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan opiskelutaitoja ja opitaan tekemään työtä säännöllisesti ja huolellisesti. Ymmärretään tehtävien tekemisen ja läksyjen lukemisen merkitys oman kielitaidon kehittymiselle. Opitaan käyttämään erilaisia tiedonlähteitä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliaista kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten tervehtimistä, perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien

muodostamisen peruspiirteet, tavallisimpien verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alueeseen, jossa venäjän kieltä käytetään.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alueeseen, jossa venäjän kieltä käytetään. Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on oppilaan aiemman tietämyksen pohjalta helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakko-oletuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alueeseen, jossa venäjän kieltä käytetään. Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on oppilaan aiemman tietämyksen pohjalta helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on oppilaan aiemman tietämyksen pohjalta helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkiелensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alueeseen, jossa venäjän kieltä käytetään. Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on oppilaan aiemman tietämyksen pohjalta helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alueeseen, jossa venäjän kieltä käytetään. Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on oppilaan aiemman tietämyksen pohjalta helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan opiskelutaitoja ja opitaan tekemään työtä säännöllisesti ja huolellisesti. Ymmärretään tehtävien tekemisen ja läksyjen lukemisen merkitys oman kielitaidon kehittymiselle. Opitaan käyttämään erilaisia tiedonlähteitä.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan opiskelutaitoja ja opitaan tekemään työtä säännöllisesti ja huolellisesti. Ymmärretään tehtävien tekemisen ja läksyjen lukemisen merkitys oman kielitaidon kehittymiselle. Opitaan käyttämään erilaisia tiedonlähteitä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulleen, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan opiskelutaitoja ja opitaan tekemään työtä säännöllisesti ja huolellisesti. Ymmärretään tehtävien tekemisen ja läksyjen lukemisen merkitys oman kielitaidon kehittymiselle. Opitaan käyttämään erilaisia tiedonlähteitä.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten tervehtimistä, perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien muodostamisen peruspiirteet, tavallisimpien verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.
-------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten tervehtimistä, perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien muodostamisen peruspiirteet, tavallisimpien verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten tervehtimistä, perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien muodostamisen peruspiirteet, tavallisimpien verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten tervehtimistä, perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien muodostamisen peruspiirteet, tavallisimpien verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien muodostamisen peruspiirteet, muutamiin tavallisimpiin verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista arkipäivän elämässä tarvittavaa sanastoa kuten tervehtimistä, perheenjäseniä, ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä ja viikonpäiviä. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat substantiivien suvut, substantiivien prepositionaalien muodostamisen peruspiirteet, tavallisimpien verbien preesens- ja preteritimuotoihin tutustuminen ja persoonapronominit. Harjoitellaan kysymyssanoja sekä tutustutaan alustavasti adjektiivien taivutukseen eri suvuissa.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista venäjän kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja venäjän kielen rakenteellisia ja sanastollisia yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim. bussissa. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita,

kuten kuukaudet, kellonajat, kouluun liittyvä sanasto ja kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien preesenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista venäjän kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista venäjän kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja venäjän kielen rakenteellisia ja sanastollisia yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista venäjän kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja venäjän kielen rakenteellisia ja sanastollisia yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja venäjän kielen rakenteellisia ja sanastollisia yhtäläisyyksiä ja eroja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista venäjän kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja venäjän kielen rakenteellisia ja sanastollisia yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista venäjän kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja venäjän kielen rakenteellisia ja sanastollisia yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim bussissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.
---------------------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim. bussissa. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita, kuten kuukaudet, kellonajat, kouluun liittyvä sanasto ja kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien preesenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim. bussissa. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita, kuten kuukaudet, kellonajat, kouluun liittyvä sanasto ja kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien preesenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim. bussissa. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm.

verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita, kuten kuukaudet, kellonajat, kouluun liittyvä sanasto ja kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien preesenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim. bussissa. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita, kuten kuukaudet, kellonajat, kouluun liittyvä sanasto ja kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien preesenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita, kuten kellonajat, kouluun liittyvä sanasto, kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien preesenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee

hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita mm. ostosten teko ja lipun ostaminen esim. bussissa. Painetun ja digitaalisen materiaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita, kuten kuukaudet, kellonajat, kouluun liittyvä sanasto ja kysymyssanat. Opiskellaan elottomien substantiivien yksikön akkusatiivi ja aloitetaan substantiivien yksikön genetiiviin ja dativiin tutustuminen. Aloitetaan adjektiivien sijamuototaivutukseen tutustuminen substantiivien rinnalla. Jatketaan verbien presenstaivutuksen harjoittelua. Tutustutaan alustavasti liikeverbeihin.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita Suomesta. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Laajennetaan tietämystä venäläisestä kulttuurista, juhlapäivien vietosta, perinteistä ja tavoista. Havainnoidaan äidinkielen ja venäjän kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuisissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus,

näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita Suomesta. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Laajennetaan tietämystä venäläisestä kulttuurista, juhlapäivien vietosta, perinteistä ja tavoista. Havainnoidaan äidinkielen ja venäjän kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakko-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita Suomesta. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Laajennetaan tietämystä venäläisestä kulttuurista, juhlapäivien vietosta, perinteistä ja tavoista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita Suomesta. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Laajennetaan tietämystä venäläisestä kulttuurista, juhlapäivien vietosta, perinteistä ja tavoista. Havainnoidaan äidinkielen ja venäjän kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Havainnoidaan äidinkielen ja venäjän kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielen tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita Suomesta. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Laajennetaan tietämystä venäläisestä kulttuurista, juhlapäivien vietosta, perinteistä ja tavoista. Havainnoidaan äidinkielen ja venäjän kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita Suomesta. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Laajennetaan tietämystä venäläisestä kulttuurista, juhlapäivien vietosta, perinteistä ja tavoista. Havainnoidaan äidinkielen ja venäjän kielen sanastollisia ja rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, toiston ja selvennyksen pyytämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Jatketaan adjektiivien sijamuototaivutuksen opiskelua substantiivien rinnalla. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta venäjänkielisessä ympäristössä. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa esim. koulun teemapäiviä hyödyntäen. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opiskeltuja rakenteita ja sanastoa. Harjoitellaan ääntämistä. Opiskellaan substantiivien yksikön instrumentaali ja vahvistetaan substantiivien taivutusta eri sijamuodoissa. Harjoitellaan prepositioiden käyttöä sijamuotojen kanssa. Jatketaan liikeverbien harjoittelua ja tutustutaan futuuriin ja verbien aspekteihin alustavasti.

Saksa, A2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja

yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä etuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon kiinnitetään huomiota tekstien ja tehtävien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

A2-kielen vuosiviikkotuntien jakamisessa eri vuosiluokille ei ole 6. vuosiluokan nivelvaihetta.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta paikalliseen opetussuunnitelmaan näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelman sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvien osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvien osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa ottaen huomioon esimerkiksi erilaisten kirjoitusmerkkien vaikutus kielen oppimisnopeuteen.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus

suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja tai osoittaa informaalin oppimisen kautta hankittua osaamista. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Vieraan kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arvioitaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehukseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritapaustaan. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Tutustutaan saksankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin saksankielisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohdiana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itsen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Tutustutaan saksankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin saksankielisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Tutustutaan saksankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin saksankielisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielsensä tai muun osaamansa

kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Tutustutaan saksankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin saksankielisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin saksankielisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Tutustutaan saksankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin saksankielisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulleen, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaille tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseän ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisia sisältäviä kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Opiskellaan konkreettista sanastoa itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, mm. ruokia ja juomia, eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät ja perheenjäseniä. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja verbin preesenstaivutus, artikkelit ja tavallisimmat adjektiivit.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä

vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. teitittely. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin saksankielisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpanamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2

T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. teitittely. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin saksankielisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuristaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. teitittely.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. teitittely. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin saksankielisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielen tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. teitittely. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin saksankielisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin saksankielisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista saksan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. teitittely. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin saksankielisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, mm. ostosten teko. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Harjoitellaan teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja, kehonosat, apuverbejä, muutosverbejä, prepositioita ja säänilmauksia.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä saksankielisten maiden tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittämiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä,

esim. teitittely. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiivi ja perfekti sekä akkusatiivia ja datiivia vaativat prepositiot.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä saksankielisten maiden tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä saksankielisten maiden tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä saksankielisten maiden tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään tietämystä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielen tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä saksankielisten maiden tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja saksan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä saksankielisten maiden tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen

ja saksan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittämiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittämiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittämiseen.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittely. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiivi ja perfekti sekä akkusatiivia ja datiivia vaativat prepositiot.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittely. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiivi ja perfekti sekä akkusatiivia ja datiivia vaativat prepositiot.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittely.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön

kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittely. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiiivi ja perfektii sekä akkusatiivia ja datiiivia vaativat prepositiot.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittely. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiiivi ja perfektii sekä akkusatiivia ja datiiivia vaativat prepositiot.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiiivi ja perfektii sekä akkusatiivia ja datiiivia vaativat prepositiot.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta saksankielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston tai selvennyksen pyytämistä ja kiertoilmauksen käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittely. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. akkusatiivi, datiivi ja perfekti sekä akkusatiivia ja datiivia vaativat prepositiot.

Saksa, A1-oppimäärä

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

A2-kielen vuosiviikkotuntien jakamisessa eri vuosiluokille ei ole 6. vuosiluokan nivelvaihetta.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta paikalliseen opetussuunnitelmaan näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa ottaen huomioon esimerkiksi erilaisten kirjoitusmerkkien vaikutus kielen oppimiseen.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös

mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyneille tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja tai osoittaa informaalin oppimisen kautta hankittua osaamista. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Vieraan kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arviotaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielen tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.
---------------------------------------	--

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee

hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuisissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7

T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkiensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.
--	--

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan

monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielsä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.
-------------------------------	---

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4

T11	S3	L3, L4, L5, L7
-----	----	----------------

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkiellensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulleen, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja

hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

Ranska, A2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon kiinnitetään huomiota tekstien ja tehtävien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

A2-kielen vuosiviikkotuntien jakamisessa eri vuosiluokille ei ole 6. vuosiluokan nivelvaihetta.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta paikalliseen opetussuunnitelmaan näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa ottaen huomioon esimerkiksi erilaisten kirjoitusmerkkien vaikutus kielen oppimisnopeuteen.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja tai osoittaa informaalin oppimisen kautta hankittua osaamista. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Vieraan kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä,

että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arvioitaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä. Tutustutaan ranskankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Ohjata oppilasta ymmärtämään, että ranskaksi on **saatavilla runsaasti aineistoa** ja **valitsemaan** niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä

ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestintään jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**. Tarjota oppilalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaiutus, artikkelit ja monikko, tavallisimmat adjektiivit.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjataan oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä. Tutustutaan ranskankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Ohjata oppilasta ymmärtämään, että ranskaksi on **saatavilla runsaasti aineistoa** ja **valitsemaan** niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan ranskankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä. Tutustutaan ranskankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Ohjata oppilasta ymmärtämään, että ranskaksi on **saatavilla runsaasti aineistoa** ja **valitsemaan** niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkieltensä tai muun osaamansa

kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.
--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä. Tutustutaan ranskankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Ohjata oppilasta ymmärtämään, että ranskaksi on **saatavilla runsaasti aineistoa** ja **valitsemaan** niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjataan oppilasta ymmärtämään, että ranskaksi on **saatavilla runsaasti aineistoa** ja **valitsemaan** niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä. Tutustutaan ranskankielisten maiden juhlapäiviin ja niiden viettotapoihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä, mm. kohteliaisuussanoja ja puhuttelua. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Ohjata oppilasta ymmärtämään, että ranskaksi on **saatavilla runsaasti aineistoa** ja **valitsemaan** niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjataan oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestinnän jatkamiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestinnän jatkamiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**. tarjota oppilaalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä

ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, artikkelit ja monikko, tavallisimmat adjektiivit.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**. tarjota oppilaalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, artikkelit ja monikko, tavallisimmat adjektiivit.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**. tarjota oppilaalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaiutus, artikkelit ja monikko, tavallisimmat adjektiivit.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**. tarjota oppilaalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaiutus, artikkelit ja monikko, tavallisimmat adjektiivit.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, artikkelit ja monikko sekä tavallisimmat adjektiivit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe ja ystävät. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. tervehtiminen, esittäytyminen, kuulumisten kysyminen, haastattelu. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkokista huolimatta.

Tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä ja tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia mm. verkossa olevaa aineistoa. Ohjata oppilasta **työskentelemään** yksinkertaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia **ymmärtämisstrategioita**. tarjota oppilaalle mahdollisuuksia **tuottaa** puhetta ja kirjoitusta omaan itseen ja lähipiiriin liittyen. Keskitytään kielen yksinkertaisiin perusrakenteisiin. Harjoitellaan runsaasti ääntämistä ja intonaatiota ja opetellaan tunnistamaan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä. Opiskellaan konkreettista sanastoa, itseen ja lähipiiriin liittyvissä aiheissa, kuten eläimiä, lukusanoja, värejä, viikonpäivät, perheenjäseniä, ruokia ja juomia. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat esim. tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, artikkelit ja monikko, tavallisimmat adjektiivit.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään

havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ranskan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista ja äidinkielen ja ranskan rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin ranskan kielisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti tehtyjen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe, ystävät, kellonajat. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksisista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita. Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ranskan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ranskan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista ja äidinkielen ja ranskan rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin ranskan kielisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ranskan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista ja äidinkielen ja ranskan rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin ranskan kielisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan sanojen lainautumista ja äidinkielen ja ranskan rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkielen tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ranskan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista ja äidinkielen ja ranskan rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin ranskan kielisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin ranskankielisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ranskan kielen asemaan ja levinneisyyteen maailmassa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa ja tilanteita, joissa tarvitaan teitittelyä. Tarkastellaan sanojen lainautumista ja äidinkielen ja ranskan rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin ranskan kielisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti tehtyjen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti tehtyjen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti tehtyjen tehtävien merkityksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaille tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe, ystävät, kellonajat. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiinimaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe, ystävät, kellonajat. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita. Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen ruunsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe, ystävät, kellonajat. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita. Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen ruunsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita.

Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teitittelyä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinimaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim minä itse, perhe, ystävät, kellonajat. . Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita. Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen ruunsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim minä itse, perhe, ystävät, kellonajat. . Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita. Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teitittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen ruunsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kellonajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen ruunsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta **aihepiireiltään** itseen ja lähiympäristöön liittyvissä tilanteissa, esim. minä itse, perhe, ystävät, kelloajat. Rohkaistaan viestinnän jatkamiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ruokailutilanteita. Tukea oppilaan **viestinnän kulttuurista sopivuutta** tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita. Harjoitellaan erityisesti kohteliaita pyyntöjä, tavallisimpia kohteliaisuusfraaseja ja teittelyä. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kuukaudet, kelloajat, kysymysten tekeminen, kieltolause ja partitiivi. Kerrataan être ja avoir -verbit sekä -er -verbien taivutukset. Harjoitellaan edelleen ruunsaasti ääntämistä ja kerrataan ranskan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen ja tarvittaessa päävariantteihin. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan erilaisia tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliaista kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliaista kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisulla, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan

merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä. Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifuturi ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L2, L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään tietämystä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkiелensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Opetellaan kertomaan joitakin asioita omasta maasta ja kulttuurista. Laajennetaan tietämystä ranskalaisista tavoista, juhlapäivien vietosta ja perinteistä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Syvennetään tietämystä äidinkielen ja ranskan kielen rakenteellisista ja sanastollisista eroista ja yhtäläisyyksistä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiinimaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä. Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifuturi ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä. Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifutuuri ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä. Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifutuuri ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisia sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä. Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifutuuri ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifutuuri ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm., esim. minä itse, perhe, ystävät, ostoksien tekeminen, tien neuvominen, koulu ja vapaa-aika sekä Pariisi. Rohkaistaan viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. toiston ja selvennysten pyytämistä ja kiertoilmausten käyttämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä, esim. teitittelyä. Vahvistetaan aiemmin opittua sanastoa ja rakenteita. Lisäksi opetellaan mm. kysymyslauseet, lisää lukusanoja, passé composé, käskymuodot, lähifutuuri ja omistussanat. Harjoitellaan edelleen runsaasti ääntämistä.

Englanti, A2-oppimäärä

Englannin A-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

Useat oppilaat käyttävät englantia kasvavassa määrin vapaa-aikanaan. Tämä oppilaiden informaalin oppimisen kautta hankkima taito otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa ja sisältöjä valittaessa.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Englantia käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kielisiin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englannin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Englannin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määriteltessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää englannin A-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arvioitaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaista kielenkäyttöä ja

opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkiensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskitytään kielellisen ja kulttuurisen runsauden havainnointiin lähiympäristössä. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa, mm. kohteliaisuussanat ja puhuttelu. Tutustutaan eri kieliin, mm. kuuntelemalla eri kieliä. Tarkastellaan sanojen lainautumista sekä äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan erilaisiin ikätason ja kielitaidon mukaisiin englanninkielisiin aineistoihin.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan ottamaan vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittymiseen.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotasoa A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi

hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin

yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset sekä yhdessä valittavat aihepiirit. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. haastattelu, itsestä ja lähipiiristä kertominen, avun pyytäminen. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä yksinkertaisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan erityisesti kohteliaasta kielenkäyttöä ja opiskellaan yleisimpiä kohteliaisuusfraaseja. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Vahvistetaan ja laajennetaan aiemmin opittua sanastoa, mm. kuukaudet, kellonajat, kysymyssanoja, kouluun liittyviä sanoja sekä maiden ja kielten nimiä. Harjoitellaan lisää ääntämistä ja intonaatiota sekä foneettisen tarkekirjoituksen tunnistamista. Keskeisiä rakenteita ja sisältöjä ovat tavallisimmat verbit ja niiden preesenstaivutus, kysymyssanat, epäsäännöllinen monikko, tavallisimmat adjektiivit ja lyhyiden adjektiivien vertailumuodot.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin

ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkiensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vertaillaan brittiläistä ja amerikkalaista kulttuuria. Kotikansainvälisyys ja kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Opetellaan kertomaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Vertaillaan esim. tavallisimpien juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Vertaillaan britti- ja amerikanenglannin eroja. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittämisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaitonsa kehittämiseen.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotasoa A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia

tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää

	puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiireinä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajan vietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Oppilas ymmärtää small talkin merkityksen ja harjoittelee sitä tavallisissa kielenkäyttötilanteissa. Harjoitellaan viestinnän jatkamisen keinoja, mm. kiertoilmauksen käyttämistä. Tutustutaan erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja opetellaan valitsemaan kulloinkin sopiva kielen rekisteri. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisia tilanteita ja niihin sopivaa kielenkäyttöä mm. koulun kansainvälisyysprojekteissa. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa

olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita, esim. ostoskeskustelu, tien neuvominen. Harjoitellaan lisää ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Keskeiset rakenteet ovat preesenstaivutus, imperfekti alustavasti, persoonapronominien perus-, omistus- ja objektimuodot ja lyhyiden ja pitkien adjektiivien taivutus.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Tutustutaan erityisesti englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja

aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L2
T4	S1	L2, L3
T5	S2	L1, L3
T6	S2	L1, L4, L5, L6
T7	S3	L2, L4, L5, L7
T8	S3	L4
T9	S3	L2, L4
T10	S3	L4
T11	S3	L3, L4, L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalien viestinnän kielenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erityisesti Englantiin maailmankielenä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ympäristön hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

Tutustutaan erityisesti Englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakkoletuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Tutustutaan erityisesti Englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkieltensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

Tutustutaan erityisesti Englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Englanninkielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

Tutustutaan erityisesti englantiin maailmankielenä. Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, kansainvälisyysprojektit: tutustutaan muihin maihin, kulttuureihin ja kieliin. Laajennetaan omasta maasta ja kulttuurista kertomista. Vertaillaan monenlaisten juhlapäivien viettoa ja perinteitä. Vahvistetaan ja laajennetaan arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoidaan äidinkielen ja englannin kielen rakenteellisia ja sanastollisia eroja ja yhtäläisyyksiä. Opetellaan löytämään aineistoa myös oppimateriaalin ulkopuolelta.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

Oppilas osaa ottaa vastuuta oman kielitaidon kehittymisestä. Oppilas ymmärtää säännöllisesti suoritettujen tehtävien tekemisen vaikutuksen oman kielitaidon kehittymiseen.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat

rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin

pääajatukset tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista. Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu ja harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen tarkekirjoituksen lukemista.

Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

Aihepiirejä ovat mm. minä itse, perhe, ystävät, koulu, harrastukset, vapaa-ajanvietto, elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä ja maailman eri maissa sekä yhdessä valittuja aiheita. Harjoitellaan kielellisten viestintästrategioiden käyttöä, esim. kiertoilmauksen käyttämistä, toiston tai selvennyksen pyytämistä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita ja arvostavaa ja kohteliasta kielenkäyttöä. Harjoitellaan kansainvälistä yhteydenpitoa mahdollisuuksien mukaan esim. koulun kansainvälisyysprojekteja hyödyntäen. Painetun tai digitaalisen oppimateriaalin lisäksi hyödynnetään autenttista materiaalia, mm. verkossa olevaa aineistoa. Voidaan tutustua myös verkossa oleviin sanakirjoihin ja käännösohjelmiin ja niiden käyttöön. Harjoitellaan lisää erilaisia kielenkäyttötilanteita, ääntämistä, intonaatiota, puherytimiä sekä foneettisen

tarkekirjoituksen lukemista. Kuudennen luokan loppuun mennessä on käsitelty mm. seuraavat rakenneasiat: be ja have, artikkelit, persoonapronomien perus-, omistus- ja objektimuodot, ajan ja paikan prepositioita, lyhyiden ja pitkien adjektiivien vertailumuodot, apuverbejä, preesens, imperfekti, epäsäännöllisten verbien kolme taivutusmuotoa. Lisäksi tutustutaan futuuriin alustavasti.

34.6.5. Historia

Oppiaineen tehtävä

Historian opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta sekä kannustaa heitä omaksumaansa vastuullisen kansalaisuuden periaatteet. Menneisyyttä koskevan tiedon avulla oppilaita ohjataan ymmärtämään nykyisyyteen johtanutta kehitystä, henkisen ja aineellisen työn arvoa sekä pohtimaan tulevaisuuden valintoja. Oppilaita ohjataan näkemään yksilön merkitys historiallisena toimijana sekä oivaltamaan toiminnan taustalla esiintyviä tekijöitä ja ihmisten motiiveja. Tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista sekä edistää heidän kasvuunsa aktiiviseksi ja erilaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseniksi.

Historianopetuksessa oppilaat paneutuvat erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn ja historiallisen lähdeaineiston oluttuvuuksiin. Opetuksessa syvennyttään lisäksi historian tutkimuksen lähtökohtaan, jonka mukaan menneestä pyritään muodostamaan mahdollisimman luotettava kuva saatavilla olevan todistusaineiston perusteella. Opetuksen tavoitteena on kehittää historian tekstitaitoja: taitoa lukea ja analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä sekä tehdä päteviä tulkintoja niiden tarkoituksesta ja merkityksestä.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja moniperspektiivisyyttä sekä selittämään historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Historianopetus auttaa oppilaita tunnistamaan yhteiskunnassa olevia arvoja, arvojännitteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikoina.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 4-6

Vuosiluokilla 4-6 historian opetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilaat historiallisen tiedon luonteeseen, tiedon hankkimiseen sekä peruskäsitteisiin. Pyrkimyksenä on herättää oppilaiden kiinnostus menneestä ajasta, ihmisen toimintaa, sen merkitystä ja ymmärtämistä kohtaan. Perusteissa määriteltyjen sisältöjen opetuksessa korostetaan toiminnallisia ja elämyksellisiä työtapoja.

Historian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 4-6

Oppiaineen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja, esimerkiksi erilaisten lähteiden tutkimista, kerrontaa, draamaa, leikkiä ja pelejä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden historian tekstien ja ympäristön lukutaitoa sekä harjoitella tulkintojen tekemistä itsenäisesti ja toisten kanssa. Opiskelussa hankitaan ja käytetään historiallista tietoa erilaisissa oppimisympäristöissä tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Historia oppiaineena sopii hyvin integroitavaksi muiden oppiaineiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki historiassa vuosiluokilla 4-6

Historianopetuksessa oppilaita ohjataan tutkivaan opiskelutapaan ja heitä rohkaistaan tekemään tulkintoja, vertailemaan, tekemään johtopäätöksiä ja soveltamaan hankittua tietoa sekä suullisesti että kirjallisesti. Tekstien ymmärtämiseen ohjataan avaamalla teksteissä käytettyjä käsitteitä.

Oppilaan oppimisen arviointi historiassa vuosiluokilla 4-6

Historian opetuksessa oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilaita tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä omia tulkintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Sisältöjen muistamisen sijasta arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun kehittymiseen.

Historian sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi kunkin oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää historian valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opintojen edistymisen kannalta keskeistä on tutkimisen, toimimisen ja menneisyyteen eläytymisen ohella ankkuroituminen kulttuuriympäristöön, aikaperspektiivin hahmottaminen, ihmisen toimijuuden sekä historian merkityksen oivaltaminen ihmiskunnan ja oman elämän kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty

Perehdytään ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuurin murrokseen ja sivilisaation syntyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

S2 Vanha aika ja antiikin perintö

Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan. Aikakautta tarkastellaan lisäksi Pohjolan asuttamisen näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

S3 Keskiaika

Perehdytään keskiaikaiseen maailmankuvaan sekä idän ja lännen kulttuuriin yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin ja niiden vaikutuksiin eri ihmisryhmille. Käsitellään Suomen siirtyminen historialliseen aikaan ja Ruotsin yhteyteen.

S4 Uuden ajan murrosvaihe

Tutustutaan tieteessä, taiteessa ja ihmisten uskomuksissa tapahtuneisiin muutoksiin.

S5 Suomi osana Ruotsia

Tarkastellaan kehitystä Suomessa 1600–1700-luvuilla

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5, L6, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T8	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L7
T9	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4
T10	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T11	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5-luokalla, S3-S5 6-luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Historian tietolähteiden tunnistaminen	Oppilas osaa ohjatusti etsiä historiatietoa erilaisista tietolähteistä.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatiedon tulkinnallisuuden havaitseminen	Oppilas osaa erottaa toisistaan faktan ja tulkinnan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kronologian ymmärrys	Oppilas tunnistaa keskeiset historiaan liittyvät ajan jäsentämismuodot ja osaa antaa esimerkkejä eri aikojen yhteiskunnille ja aikakausille ominaisista piirteistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiallinen empatia	Oppilas pystyy eläytymään menneen ajan ihmisen asemaan ja nimeämään tämän toiminnan motiiveja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Syy- ja seuraussuhteiden hahmottaminen historiassa	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä historian ilmiöiden syy- ja seuraussuhteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Muutoksen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata muutoksia ja kertoa, miksi muutos ei ole sama kuin edistys. Oppilas osaa kuvata joidenkin esimerkkien avulla, miten muutos ei ole merkinnyt samaa eri ihmisten ja ryhmien näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Jatkuvuuden tunnistaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ilmiöiden jatkuvuudesta eri aikakaudesta toiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Syy- ja seuraus-suhteen kuvaileminen	Oppilas osaa kuvailla pääpiirteissään joidenkin historian ilmiöiden syy- ja seuraussuhteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tulkintojen selittäminen	Oppilas osaa selittää joidenkin esimerkkien avulla, miksi sama tapahtuma tai ilmiö voidaan tulkita eri tavoin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S2 käydään 5. luokalla ja S3-S5 6. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osaa esittää käsiteltävästä asiasta kertomuksen siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön eri toimijoiden kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esihistoriallinen aika: ihmisten elinot ja niissä tapahtuneet muutokset. Sivilisaation synty: esim. Egypti ja Kaksoisvirranmaa. Tutustutaan oman paikkakunnan esihistoriaan, esim. arkeologisiin löytöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tarkastellaan antiikin perintöä: tieteet, taiteet ja antiikin heijastuminen nykypäivään.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty

Perehdytään ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuurin murrokseen ja sivilisaation syntyyn.

S2 Vanha aika ja antiikin perintö

Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan. Aikakautta tarkastellaan lisäksi Pohjolan asuttamisen näkökulmasta.

S3 Keskiaika

Perehdytään keskiaikaiseen maailmankuvaan sekä idän ja lännen kulttuuriin yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin ja niiden vaikutuksiin eri ihmisryhmille. Käsitellään Suomen siirtyminen historialliseen aikaan ja Ruotsin yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

S4 Uuden ajan murrosvaihe

Tutustutaan tieteessä, taiteessa ja ihmisten uskomuksissa tapahtuneisiin muutoksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

S5 Suomi osana Ruotsia

Tarkastellaan kehitystä Suomessa 1600–1700-luvuilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5, L6, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3

T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T8	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L7
T9	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4
T10	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T11	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L3, L4, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Historian tietolähteiden tunnistaminen	Oppilas osaa ohjatusti etsiä historiatietoa erilaisista tietolähteistä.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatiedon tulkinnallisuuden havaitseminen	Oppilas osaa erottaa toisistaan faktan ja tulkinnan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kronologian ymmärrys	Oppilas tunnistaa keskeiset historiaan liittyvät ajan jäsentämis muodot ja osaa antaa esimerkkejä eri aikojen yhteiskunnille ja aikakausille ominaisista piirteistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiallinen empatia	Oppilas pystyy eläytymään menneen ajan ihmisen asemaan ja nimeämään tämän toiminnan motiiveja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Syy- ja seuraussuhteiden hahmottaminen historiassa	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä historian ilmiöiden syy- ja seuraussuhteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Muutoksen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata muutoksia ja kertoa, miksi muutos ei ole sama kuin edistys. Oppilas osaa kuvata joidenkin esimerkkien avulla, miten muutos ei ole merkinnyt samaa eri ihmisten ja ryhmien näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Jatkuvuuden tunnistaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ilmiöiden jatkuvuudesta eri aikakaudesta toiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Syy- ja seuraus-suhteen kuvaileminen	Oppilas osaa kuvailla pääpiirteissään joidenkin historian ilmiöiden syy- ja seuraussuhteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tulkintojen selittäminen	Oppilas osaa selittää joidenkin esimerkkien avulla, miksi sama tapahtuma tai ilmiö voidaan tulkita eri tavoin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3-S5 käydään 6. luokalla, S1-S2 on käyty 5. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osaa esittää käsiteltävästä asiasta kertomuksen siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön eri toimijoiden kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keskiaikaisiin historian tapahtumiin omalla paikkakunnalla. Lisäksi käydään läpi millaista elämä oli keskiajalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kulttuureiden kohtaamisten seurauksiin, esimerkiksi Kiinassa, Amerikassa, Intiassa ja Afrikassa. Pyritään ainerajat ylittävään yhteistyöhön esimerkiksi uskonnon ja maantiedon oppiaineissa. Lisäksi tutustutaan individualismin nousuun, esimerkkeinä renessanssitaiteilijat, uskonpuhdistajat, hallitsijat ja tiedemiehet sekä tutustutaan heidän saavutuksiinsa. Suomen historia uuden ajan alussa, esim. Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan aiheeseen eri ihmisryhmien näkökulmasta. Huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan aikakauden vaikutukset omalla paikkakunnalla.

34.6.6. Käsiyö

Oppiaineen tehtävä

Käsiyön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsiyöprosessin hallintaan. Käsiyö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsiyöilmaisuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsiyöprosessin arviointi. Käsiyön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsiyössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsiyössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsiyön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Käsiyössä lähtökohtana on erilaisten laaja-alaisten teemojen kokonaisvaltainen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaallisen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän sisältyy myös oppilaiden oma elämämpiiri, paikallinen kulttuuriperintö sekä yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsiyö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsiyöilmaisuun sekä halu ylläpitää ja kehittää käsiyökulttuuria.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 käsiyön tehtävänä on tukea ja vahvistaa oppilaiden kokonaisen käsiyöprosessin hallintaa. Opetus edistää käsiyöhön liittyvien käsitteiden, sanaston ja symbolien oppimista ja soveltamista. Materiaalien ominaisuuksiin tutustuminen edellyttää niiden käsiyöllistä työstimistä, jonka myötä päästään kehittämään toimivia ratkaisuja. Oppilasta ohjataan tekemään

valintoja työstämismenetelmien, työvälineiden, koneiden ja laitteiden välillä sekä työskentelemään niiden avulla. Käsityön kasvatustehtävänä on haastaa oppilaat tarkastelemaan ihmisten kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti oikeudenmukaisuuden, eettisyyden ja kestäväen kehityksen näkökulmista.

Linkki käsityön tukimateriaaliin: <http://edu.fi/perusopetus/kasityo>

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Asianmukaiset ja turvalliset tilat, työvälineet, koneet, laitteet ja materiaalit muodostavat käsityön oppimista tukevan oppimisympäristön. Samalla ympäristö tukee käsityössä tarvittavan teknologian toimintaperiaatteiden ymmärtämistä. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa mahdollisuuden käyttää erilaisia oppimateriaaleja, oppimisalustoja, piirto-ohjelmia, digitaalisten kuvien muokkausta sekä piirrosten ja mallien tekemistä oman ilmaisun ja suunnittelun tukena. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja.

Toiminnallista oppimista tuetaan tutkivan oppimisen projekteilla oppiainerajat ylittäen ja yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa. Kansalliseen ja kansainväliseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustutaan esimerkiksi virtuaalisesti sekä museo-, näyttely- ja kirjastokäynneillä. Näyttelyihin ja yrityksiin tehtävillä opintokäynneillä tuetaan ja vahvistetaan koulussa opittua ja käyntejä hyödynnetään oppimistehtävissä. Opetustilanteissa teknologioita ja verkkoympäristöjä käytetään monipuolisesti, vastuullisesti ja turvallisesti.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityössä vuosiluokilla 3-6

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on ottaa huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Oppilasta tuetaan kehittämään käsityöllisiä taitojaan joustavasti itselleen sopivalla tavalla ja kannustetaan nauttimaan tekemisestään. Käsityössä tuetaan oppilaiden omia ratkaisuja sekä vahvistetaan uutta luovan tiedon rakentamista ja käyttöönottoa yksin tai yhdessä muiden kanssa. Ohjaukselle ja tuelle varataan riittävästi aikaa.

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 3-6

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute on ohjaavaa ja kannustavaa, koko käsityöprosessia koskevaa. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Palautteen antamisessa korostetaan myönteisesti oppilaan kehittymistä ja kannustetaan osaamisen laajentamiseen ja syventämiseen. Keskeisten oppisisältöjen oppimisen ja omaksumisen rinnalla arvioidaan monipuolisesti laaja-alaisen käsityötaidon ja -tiedon kehittymistä. Arviointikeskustelussa ja muussa palautteessa osoitetaan kehittämiskohde ja ohjataan kehittämään suoritusta. Oppilaat osallistuvat arviointiin ja heille tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä, asioiden selkeää ja jäsenneilyä esittämistä, toisten työskentelyn arvostamista ja rakentavaa palautteen antoa.

Käsityön sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää käsityön valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä havainnoida kokonaista käsityön prosessia, monimateriaalisen tekemisen tapoja, työskentelyn sujuvuutta ja tuotosten laatua sekä muissa oppiaineissa opitun soveltamista.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ideointi

Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyylejä ja muotoja. Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

S2 Suunnittelu

Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

S3 Kokeilu

Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa työssä. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten erilaisia puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.

S4 Tekeminen

Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja /tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi tutustutaan ainakin ompelukoneeseen ja sen käyttöön, lankatöihin, elektroniikan perusteisiin sekä muovin työstämiseen.

S5 Soveltaminen

Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

S6 Dokumentointi ja arviointi

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Dokumentointi tukee arviointia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2
T3	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T4	S3, S5	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksia osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi tutustutaan ainakin ompelukoneeseen ja sen käyttöön, lankatöihin, elektroniikan perusteisiin sekä muovin työstämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Dokumentointi tukee arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tuotteen valmistaminen	Oppilas osaa valmistaa omaan tai yhteiseen suunnitelmaansa perustuvan tuotteen tai teoksen, jossa on huomioitu esteettisyys ja toimivuus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi tutustutaan ainakin ompelukoneeseen ja sen käyttöön, lankatöihin, elektroniikan perusteisiin sekä muovin työstämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsityössä käytettävien materiaalien ja valmistustekniikoiden valinta, yhdistäminen ja työstäminen	Oppilas valitsee, yhdistää ja käyttää tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja ja valmistustekniikoita. Oppilas tuntee ja osaa käyttää käsityön käsitteistöä.

T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas ottaa vastuuta omasta työstään ja toimii tavoitteellisesti. Oppilas osaa kuvata yksinkertaisten ja arkipäivään liittyvien laitteiden toimintaperiaatteita. Oppilas

osaa käyttää asianmukaisia työvälineitä, koneita ja laitteita oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.
--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi tutustutaan ainakin ompelukoneeseen ja sen käyttöön, lankatöihin, elektroniikan perusteisiin sekä muovin työstämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ideointi

Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyylejä ja muotoja. Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

S2 Suunnittelu

Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

S3 Kokeilu

Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa työssä. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten erilaisia puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.

S4 Tekeminen

Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja /tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi harjoitellaan ainakin koneompelua, neulomista, robotiikan ja/tai automaatiojärjestelmän ohjausta ja metallin liittämistä juottamalla.

S5 Soveltaminen

Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

S6 Dokumentointi ja arviointi

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Dokumentointi tukee arviointia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2
T3	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T4	S3, S5	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksia osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Dokumentointi tukee arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi harjoitellaan ainakin koneompelua, neulomista, robotiikan ja/tai automaatiojärjestelmän ohjausta ja metallin liittämistä juottamalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tuotteen valmistaminen	Oppilas osaa valmistaa omaan tai yhteiseen suunnitelmaansa perustuvan tuotteen tai teoksen, jossa on huomioitu esteettisyys ja toimivuus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi harjoitellaan ainakin koneompelua, neulomista, robotiikan ja/tai automaatiojärjestelmän ohjausta ja metallin liittämistä juottamalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista.

Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsityössä käytettävien materiaalien ja valmistustekniikoiden valinta, yhdistäminen ja työstäminen	Oppilas valitsee, yhdistää ja käyttää tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja ja valmistustekniikoita. Oppilas tuntee ja osaa käyttää käsityön käsitteistöä.

T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas ottaa vastuuta omasta työstään ja toimii tavoitteellisesti. Oppilas osaa kuvata yksinkertaisten ja arkipäivään liittyvien laitteiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa käyttää asianmukaisia työvälineitä, koneita ja laitteita oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin jälkeen suunnitellaan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Oppilas tarvitsee suunnittelun tueksi kokemusta valmistustekniikoista ja materiaaleista. Suunnitteluvaiheessa oppilaat tarvitsevat realistisesti asetettuja rajoitteita, virikkeitä ja tukea valinnoilleen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideoinnin lähtökohtana voivat olla esimerkiksi tarinat, luonto, retket, muistot tai taideteokset. Lähtökohtana ideoinnille voi olla myös oman elämän konkreettinen tarve tai ongelma, johon etsitään ratkaisua. Oppilaita kannustetaan keksimään erilaisia ideoita yksin tai ryhmässä. Ideoita luonnostellaan erilaisilla tekniikoilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Edellisten vuosiluokkien sisältöjen lisäksi harjoitellaan ainakin koneompelua, neulomista, robotiikan ja/tai automaatiojärjestelmän ohjausta ja metallin liittämistä juottamalla.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ideointi

Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyytlejä

ja muotoja. Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityön ilmaisuvoimaa painottava tehtävänanto korostaa luovan ideoinnin ja erilaisten materiaali- ja tekniikkakokeilujen vaihetta sekä niihin liittyvää visuaalis-esteettistä elämyksellisyyttä. Ongelmakeskeisessä suunnittelutehtävässä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Teknologiapainottavassa tehtävänannossa korostetaan esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita sekä matemaattis-luonnontieteellisen tiedon soveltamista.

Osallistava ja toiminnallinen ideointivaihe tukee oppilaiden motivoitumista ja koko prosessia. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

S2 Suunnittelu

Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisäksi käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

S3 Kokeilu

Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa työssä. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten erilaisia puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

S4 Tekeminen

Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja /tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan tuntemaan erilaisia tekstiilimateriaaleja, kotimaisia puulajeja (koivu, mänty), metalleja (teräs, alumiini, kupari), muoveja (kerta- ja kestopuovut) sekä työstämään niitä tarkoituksenmukaisilla menetelmillä. Perehdytään niiden valmistusmenetelmiin, käyttötapoihin ja ominaisuuksiin.

Työstetään puuta, metallia ja muovia valmistaen näistä materiaaleista tuote, joka sisältää oppilaan omaa suunnittelua. Tuotteen valmistamisessa käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä (esim. mittaaminen, poraaminen, höylääminen, taivuttaminen, pakottaminen, takominen, hiominen, liimaaminen, ruuvaaminen, muokkaaminen lämmön avulla sekä pintakäsittely).

Kuvioidaan tekstiiliä värjäämällä ja mahdollisesti muilla menetelmillä. Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote ommellen ompelukoneella. Neulotaan. Käytetään myös muita oppilaiden suunnitelmiin sopivia tekniikoita.

S5 Soveltaminen

Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

S6 Dokumentointi ja arviointi

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T3	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T4	S3, S5	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L6
T6	S1, S2, S6	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksia osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan tuntemaan erilaisia tekstiilimateriaaleja, kotimaisia puulajeja (koivu, mänty), metalleja (teräs, alumiini, kupari), muoveja (kerta- ja kestopuovut) sekä työstämään niitä tarkoituksenmukaisilla menetelmillä. Perehdytään niiden valmistusmenetelmiin, käyttötapoihin ja ominaisuuksiin.

Työstetään puuta, metallia ja muovia valmistaen näistä materiaaleista tuote, joka sisältää oppilaan omaa suunnittelua. Tuotteen valmistamisessa käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä (esim. mittaaminen, poraaminen, höylääminen, taivuttaminen, pakottaminen, takominen, hiominen, liimaaminen, ruuvaaminen, muokkaaminen lämmön avulla sekä pintakäsittely).

Kuvioidaan tekstiiliä värjäämällä ja mahdollisesti muilla menetelmillä. Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote ommellen ompelukoneella. Neulotaan. Käytetään myös muita oppilaiden suunnitelmiin sopivia tekniikoita.

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityön ilmaisuvoimaa painottava tehtävänanto korostaa luovan ideoinnin ja erilaisten materiaali- ja tekniikkakokeilujen vaihetta sekä niihin liittyvää visuaalis-esteettistä elämyksellisyyttä. Ongelmakeskeisessä suunnittelutehtävässä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Teknologiapainottavassa tehtävänannossa

korostetaan esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita sekä matemaattis-luonnontieteellisen tiedon soveltamista.

Osallistava ja toiminnallinen ideointivaihe tukee oppilaiden motivoitumista ja koko prosessia. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisensä tekniikoita ja materiaaleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman työn suunnittelu, valmistus, arviointi ja prosessin dokumentointi	Oppilas osaa toteuttaa kokonaisen käsityöprosessin ja tehdä dokumentointia prosessin eri vaiheista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityön ilmaisuvoimaa painottava tehtävänanto korostaa luovan ideoinnin ja erilaisten materiaali- ja tekniikkakokeilujen vaihetta sekä niihin liittyvää visuaalis-esteettistä elämyksellisyyttä. Ongelmakeskeisessä suunnittelutehtävässä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Teknologiapainottavassa tehtävänannossa korostetaan esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita sekä matemaattis-luonnontieteellisen tiedon soveltamista.

Osallistava ja toiminnallinen ideointivaihe tukee oppilaiden motivoitumista ja koko prosessia. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisensä tekniikoita ja materiaaleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan tuntemaan erilaisia tekstiilimateriaaleja, kotimaisia puulajeja (koivu, mänty), metalleja (teräs, alumiini, kupari), muoveja (kerta- ja kestopuovut) sekä työstämään niitä tarkoituksenmukaisilla menetelmillä. Perehdytään niiden valmistusmenetelmiin, käyttötapoihin ja ominaisuuksiin.

Työstetään puuta, metallia ja muovia valmistaen näistä materiaaleista tuote, joka sisältää oppilaan omaa suunnittelua. Tuotteen valmistamisessa käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä (esim. mittaaminen, poraaminen, höylääminen, taivuttaminen, pakottaminen, takominen, hiominen, liimaaminen, ruuvaaminen, muokkaaminen lämmön avulla sekä pintakäsittely).

Kuvioidaan tekstiiliä värjäämällä ja mahdollisesti muilla menetelmillä. Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote ommellen ompelukoneella. Neulotaan. Käytetään myös muita oppilaiden suunnitelmiin sopivia tekniikoita.

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tuotteen valmistaminen	Oppilas osaa valmistaa omaan tai yhteiseen suunnitelmaansa perustuvan tuotteen tai teoksen, jossa on huomioitu esteettisyys ja toimivuus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan tuntemaan erilaisia tekstiilimateriaaleja, kotimaisia puulajeja (koivu, mänty), metalleja (teräs, alumiini, kupari), muoveja (kerta- ja kestopuovut) sekä työstämään niitä tarkoituksenmukaisilla menetelmillä. Perehdytään niiden valmistusmenetelmiin, käyttötapoihin ja ominaisuuksiin.

Työstetään puuta, metallia ja muovia valmistaen näistä materiaaleista tuote, joka sisältää oppilaan omaa suunnittelua. Tuotteen valmistamisessa käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä (esim. mittaaminen, poraaminen, höylääminen, taivuttaminen, pakottaminen, takominen, hiominen, liimaaminen, ruuvaaminen, muokkaaminen lämmön avulla sekä pintakäsittely).

Kuvioidaan tekstiiliä värjäämällä ja mahdollisesti muilla menetelmillä. Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote ommellen ompelukoneella. Neulotaan. Käytetään myös muita oppilaiden suunnitelmiin sopivia tekniikoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityön ilmaisuvoimaa painottava tehtävänanto korostaa luovan ideoinnin ja erilaisten materiaali- ja tekniikkakokeilujen vaihetta sekä niihin liittyvää visuaalis-esteettistä elämyksellisyyttä. Ongelmakeskeisessä suunnittelutehtävässä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Teknologiapainottavassa tehtävänannossa korostetaan esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita sekä matemaattis-luonnontieteellisen tiedon soveltamista.

Osallistava ja toiminnallinen ideointivaihe tukee oppilaiden motivoitumista ja koko prosessia. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsityössä käytettävien materiaalien ja valmistustekniikoiden valinta, yhdistäminen ja työstäminen	Oppilas valitsee, yhdistää ja käyttää tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja ja valmistustekniikoita. Oppilas tuntee ja osaa käyttää käsityön käsitteistöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas ottaa vastuuta omasta työstään ja toimii tavoitteellisesti. Oppilas osaa kuvata

yksinkertaisten ja arkipäivään liittyvien laitteiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa käyttää asianmukaisia työvälineitä, koneita ja laitteita oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan tuntemaan erilaisia tekstiilimateriaaleja, kotimaisia puulajeja (koivu, mänty), metalleja (teräs, alumiini, kupari), muoveja (kerta- ja kestopuovut) sekä työstämään niitä tarkoituksenmukaisilla menetelmillä. Perehdytään niiden valmistusmenetelmiin, käyttötapoihin ja ominaisuuksiin.

Työstetään puuta, metallia ja muovia valmistaen näistä materiaaleista tuote, joka sisältää oppilaan omaa suunnittelua. Tuotteen valmistamisessa käytetään monipuolisesti erilaisia menetelmiä (esim. mittaaminen, poraaminen, höylääminen, taivuttaminen, pakottaminen, takominen, hiominen, liimaaminen, ruuvaaminen, muokkaaminen lämmön avulla sekä pintakäsittely).

Kuvioidaan tekstiiliä värjäämällä ja mahdollisesti muilla menetelmillä. Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote ommellen ompelukoneella. Neulotaan. Käytetään myös muita oppilaiden suunnitelmiin sopivia tekniikoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityön ilmaisuvoimaa painottava tehtävänanto korostaa luovan ideoinnin ja erilaisten materiaali- ja tekniikkakokeilujen vaihetta sekä niihin liittyvää visuaalis-esteettistä elämyksellisyyttä. Ongelmakeskeisessä suunnittelutehtävässä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Teknologiapainottavassa tehtävänannossa korostetaan esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita sekä matemaattis-luonnontieteellisen tiedon soveltamista.

Osallistava ja toiminnallinen ideointivaihe tukee oppilaiden motivoitumista ja koko prosessia. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen omassa työskentelyssä	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa ohjatusti käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityön ilmaisuvoimaa painottava tehtävänanto korostaa luovan ideoinnin ja erilaisten materiaali- ja tekniikkakokeilujen vaihetta sekä niihin liittyvää visuaalis-esteettistä elämyksellisyyttä. Ongelmakeskeisessä suunnittelutehtävässä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä ja ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Teknologiapainottavassa tehtävänannossa korostetaan esineen tai ilmiön toimintaperiaatteita sekä matemaattis-luonnontieteellisen tiedon soveltamista.

Osallistava ja toiminnallinen ideointivaihe tukee oppilaiden motivoitumista ja koko prosessia. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaihteita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmissä.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ideointi

Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyylejä ja muotoja. Sovelletaan materiaalien lujuus- ja taipumisominaisuuksia. Tutkitaan rakenteiden syntymistä ja energian käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/
ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

S2 Suunnittelu

Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja/tai visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja, määriä ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

S3 Kokeilu

Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa työssä. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten erilaisia puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

S4 Tekeminen

Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja /tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Valmistetaan tuote joustavasta materiaalista ommellen ompelukoneella tai saumurilla. Perehdytään elektroniikkaan (piirilevyn poraaminen, komponenttien juottaminen) ja valmistetaan tuote näitä työtapoja käyttäen. Lisäksi käytetään muita jo opittuja tai uusia tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

S5 Soveltaminen

Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

S6 Dokumentointi ja arviointi

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T3	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L5
T4	S3, S5	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L6
T6	S1, S2, S6	L5
T7	S6	L1, L4, L7
T8	S1, S2, S3, S5	L1, L3, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksia osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Valmistetaan tuote joustavasta materiaalista ommellen ompelukoneella tai saumurilla. Perehdytään elektroniikkaan (piirilevyn poraaminen, komponenttien juottaminen) ja valmistetaan tuote näitä työtapoja käyttäen. Lisäksi käytetään muita jo opittuja tai uusia tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisimpiä tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman työn suunnittelu, valmistus, arviointi ja prosessin dokumentointi	Oppilas osaa toteuttaa kokonaisen käsityöprosessin ja tehdä dokumentointia prosessin eri vaiheista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Valmistetaan tuote joustavasta materiaalista ommellen ompelukoneella tai saumurilla. Perehdytään elektroniikkaan (piirilevyn poraaminen, komponenttien juottaminen) ja valmistetaan tuote näitä työtapoja käyttäen. Lisäksi käytetään muita jo opittuja tai uusia tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisäksi käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tuotteen valmistaminen	Oppilas osaa valmistaa omaan tai yhteiseen suunnitelmaansa perustuvan tuotteen tai teoksen, jossa on huomioitu esteettisyys ja toimivuus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Valmistetaan tuote joustavasta materiaalista ommellen ompelukoneella tai saumurilla. Perehdytään elektroniikkaan (piirilevyn poraaminen, komponenttien juottaminen) ja valmistetaan

tuote näitä työtapoja käyttäen. Lisäksi käytetään muita jo opittuja tai uusia tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsityössä käytettävien materiaalien ja valmistustekniikoiden valinta, yhdistäminen ja työstäminen	Oppilas valitsee, yhdistää ja käyttää tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja ja valmistustekniikoita. Oppilas tuntee ja osaa käyttää käsityön käsitteistöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas ottaa vastuuta omasta työstään ja toimii tavoitteellisesti. Oppilas osaa kuvata yksinkertaisten ja arkipäivään liittyvien laitteiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa käyttää asianmukaisia työvälineitä, koneita ja laitteita oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Valmistetaan tuote joustavasta materiaalista ommellen ompelukoneella tai saumurilla. Perehdytään elektroniikkaan (piirilevyn poraaminen, komponenttien juottaminen) ja valmistetaan tuote näitä työtapoja käyttäen. Lisäksi käytetään muita jo opittuja tai uusia tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen omassa työskentelyssä	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa ohjatusti käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman ja muiden työn arviointi, vertaispalautteen antaminen	Oppilas osallistuu rakentavasti oman ja toisten työn ja työskentelyn arviointiin ja vertaispalautteen antamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää dokumentoinnin merkityksen käsityöprosessin kuvaajana ja tallentajana sekä arvioinnin apuvälineenä. Oppilas harjoittelee kokonaisen käsityöprosessin dokumentointia sähköisellä alustalla. Dokumentointi vahvistaa käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaa. Taltiointia voidaan tehdä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulutus- ja tuotantotapojen pohdinta	Oppilas osaa ilmaista, miten kulutus- ja tuotantotavat vaikuttavat tuotteen elinkaaren.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ideointia voidaan lähestyä esimerkiksi ilmaisun, muotoilun tai teknologian näkökulmasta. Käsityössä tehtävänannon lähtökohtana tulee yleensä olla jotain muuta kuin tekniikka, materiaali tai työväline. Tehtävänannon tulee myös olla riittävän avoin, jotta oppilas voi kiinnostuksensa mukaan valita mieleisiään tekniikoita ja materiaaleja.

Linkistä lisää ohjeita ideointiin ja suunnitteluun:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen monipuolinen kokeilu tukee innovointia. Se auttaa tekemään käsityötehtävästä tavoitteita ja mahdollisuuksia vastaavan. Erilaisten materiaalien ja ratkaisuvaihtoehtojen kokeilu auttaa kehittämään uusia ideoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu on kokonaisen käsityöprosessin keskeisimpiä vaiheita, koska siinä haetaan tietoa, tehdään kokeiluja, ratkotaan ongelmia yksin ja yhdessä sekä arvioidaan ratkaisuja. Suunnittelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa kuvataan tuotteen tai teoksen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet. Tuotteen työjärjestyksestä ja valmistamisesta kerrotaan käsityön käsitteillä ja lisänä käytetään teknisen piirtämisen symboleita, mittoja ja mittakaavoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas työskentelee vastuuntuntoisesti, huolehtii omista ja koulun opiskeluvälineistä, luokan järjestyksestä ja siisteydestä sekä oman tuotteen asiallisesta säilyttämisestä. Oppilas tunnistaa käsityöhön liittyviä riskejä ja vaaroja sekä osaa suojautua melun, valon, lämmön, terävien kappaleiden ja kemikaalien varalta. Oppilas perehtyy työmenetelmien turvallisuuteen siten, että voi harkintansa mukaan käyttää työvälineitä tuotteiden valmistamisessa.

34.6.7. Ympäristöoppi

Oppiaineen tehtävä

Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Ympäristöopissa yhdistyy sekä luonnon- että ihmistieteellisiä näkökulmia. Ympäristöopissa oppilaat nähdään osana ympäristöä, jossa he elävät. Lähtökohtana on luonnon kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään,

arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa. Tieteellistä tietoa käytetään opetuksen perustana ja kriittisen ajattelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Tavoitteena on tunnistaa niiden merkitys ympäristössä, teknologiassa, jokapäiväisessä elämässä, ihmisessä ja ihmisen toiminnassa. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnonympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reunaehtoja maapallolla. Maantiedon kannalta keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa. Kemian kannalta keskeistä on havaita erilaisia aineita ympärillämme sekä tutkia, kuvailla ja selittää niiden ominaisuuksia, rakenteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Terveystiedon kannalta keskeistä on oppia ymmärtämään terveyttä tukevia ja suojaavia tekijöitä ympäristössä ja ihmisten toiminnassa, ja edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista.

Opetuksen tavoitteena on herättää ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti kaikkiin ympäristöopin tiedonaloihin sekä niihin liittyvään teknologiaan ja koulutuspolkuihin.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 ympäristöopin opetus voidaan jäsentää kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan ympäröivää maailmaa sekä oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omaa kasvuaan ja kehitystään. Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla syvennetään kiinnostusta ympäristön ilmiöitä kohtaan. Vuosiluokkakokonaisuuden loppupuolella pohditaan myös eri tiedonalojen ominaispiirteitä.

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ympäristöopissa vuosiluokilla 3-6

Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskevissa henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla

olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi ympäristöopissa vuosiluokilla 3-6

Työskentelyn jäsentäminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Tutkimuksissa ja projekteissa keskitytään arvioimaan vain muutamaa osa-aluetta asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia ennakkotietojaan, -taitojaan ja -käsityksiään. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämissuositusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Arviointi perustuu monimuotoisten tuotosten lisäksi oppilaiden työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin. Sisällön lisäksi arvioidaan olennaisen hahmottamista, tiedonhakua ja ilmaisun selkeyttä. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat omien vahvuuksien ja kehittämistarpeiden tunnistamista sekä kannustamaan toisiaan oppimisessa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveyskäyttäytyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Ympäristöopin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää ympäristöopin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä tutkimisen ja toimimisen taitojen lisäksi myös tiedonalojen osaaminen.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-,

sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihheet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeiden muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä

maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L5
T7	S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3, L5
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3
T9	S2, S3, S4, S5, S6	L3
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T14	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4, L5
T15	S1, S3, S4, S5, S6	L1
T16	S3, S4, S5, S6	L1, L5

T17	S2, S4, S5, S6	L1
T18	S2, S4, S5, S6	L1
T19	S1, S2, S3, S6	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkityksellisiksi itselleen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristöopin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristöopin tiedonalojen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunteisiin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieläimien suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertoa. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas

hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta asettamaan omia opiskelutavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti niiden saavuttamiseksi sekä tunnistamaan omaa ympäristöopin osaamistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppiminen	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienille kokonaisuuksille ja työskennellä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

T3 tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja -yhteisöissään kestävä kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestävä kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla kestävä tulevaisuuden rakentamista tukevia ja uhkaavia tekijöitä. Oppilas osaa kuvata erilaisia keinoja lähiympäristön ja -yhteisöjen vaalimiseen, kehittämiseen ja niihin vaikuttamiseen sekä toimia ohjatusti yhteisessä vaikuttamisprojektissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

T4 rohkaista oppilasta muodostamaan kysymyksiä eri aihepiireistä sekä käyttämään niitä tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen	Oppilas osaa muodostaa aiheeseen liittyviä kysymyksiä, joita voidaan yhdessä kehittää tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

T5 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia monipuolisissa oppimisympäristöissä eri aisteja ja tutkimus- ja mittausvälineitä käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: suunnittelu, havainnointi ja mittaukset	Oppilas osaa toimia, havainnoida, mitata ja dokumentoida tuloksia ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa suunnitella pieniä tutkimuksia yksin tai yhdessä muiden kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

T6 ohjata oppilasta tunnistamaan syy-seuraussuhteita, tekemään johtopäätöksiä tuloksistaan sekä esittämään tuloksiaan ja tutkimuksiaan eri tavoin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: johtopäätösten tekeminen ja tulosten esittäminen	Oppilas harjoittelee ohjatusti syy-seuraussuhteiden tunnistamista ja osaa tehdä yksinkertaisia johtopäätöksiä tuloksista. Oppilas osaa esittää tuloksiaan selkeästi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään arjen teknologisten sovellusten käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään ja luomaan uutta yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joidenkin arjen teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja antaa esimerkkejä niiden merkityksestä. Oppilas osaa työskennellä kokeiluissa ja keksimisessä yhdessä toimien.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas

harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

T8 kannustaa oppilasta edistämään hyvinvointia ja turvallisuutta toiminnassaan ja lähiympäristössään ja ohjata oppilasta toimimaan turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja itseään suojellen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Turvallisuuden edistäminen ja turvataidot	Oppilas osaa esitellä keskeisiä hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä tekijöitä esimerkkien avulla. Oppilas osaa kuvata turvallisuusohjeita ja toimintatapoja erilaisissa vaara- ja ensiaputilanteissa, osaa käyttää niitä oppimistilanteissa sekä harjoittelee niiden perustelemista ympäristöopin eri tiedonalojen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

T9 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristössä toimiminen ja tutkiminen	Oppilas osaa toimia, liikkua ja retkeillä luonnossa ja rakennetussa ympäristössä ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa tehdä tutkimuksia ympäristössä ohjatusti sekä yksin että ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutuksen taitojen kehittäminen sekä tunteiden tunnistaminen ja säätely	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla ryhmässä toimimiseen, kohteliaaseen käytökseen sekä tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn liittyviä toimintamalleja ja harjoittelee niiden soveltamista eri rooleissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen	Oppilas osaa käyttää tieto- viestintäteknologiaa tutkimusprosessin eri vaiheissa ja vuorovaikutuksen välineenä. Oppilas osaa kuvata tieto- ja viestintäteknologian vastuullista, turvallista ja ergonomista käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieläiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä.

Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsiterakenteitaan ennakkokäsityksistä kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden käyttö	Oppilas osaa kuvata ympäristöä, ihmisen toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin tiedonalojen keskeisillä käsitteillä ja omin sanoin. Oppilas osaa yhdistää käsitteitä loogisesti toisiinsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään, käyttämään ja tekemään erilaisia malleja, joiden avulla voidaan tulkita ja selittää ihmistä, ympäristöä ja niiden ilmiöitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää ja tulkita erilaisia konkreettisia malleja. Oppilas harjoittelee abstraktien mallien käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin.

Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

T14 ohjata oppilasta hankkimaan luotettavaa tietoa, ilmaisemaan perustellen erilaisia näkemyksiä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti tietolähteitä ja näkökulmia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Näkemyksien ilmaiseminen ja kriittinen lukutaito	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas harjoittelee erilaisten näkemysten perustelemista ja osaa nimetä eroja eri näkökulmissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieläiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologian tiedonala: Luonnon tutkiminen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistaminen, ihmisen rakenne, elintoiminnot ja kehitys	Oppilas osaa havainnoida luontoa, tunnistaa yleisimpiä kasvilajeja ja niiden tunnusomaisia elinympäristöjä. Oppilas laatii ohjatusti pienen kasvion, osaa tutkia kokeellisesti kasvien kasvua yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä osaa pääpiirteittäin kuvata ihmisen rakenteen, elintoiminnot ja kehityksen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen peruseriaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olumuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantiedon tiedonala: Maapallon hahmottaminen, kartta- ja muut geomediataidot	Oppilas osaa tunnistaa eri aluetasot, jäsentää omaa ympäristöään, hahmottaa opiskelemiaan alueita ja koko maapallon karttakuvaa sekä osaa kuvata alueellista monimuotoisuutta maapallolla. Oppilas osaa käyttää karttoja ja muita geomedialähteitä tiedonhaussa ja esittämisessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan tiedonala: Fysikaalisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata yksinkertaisia fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa käyttää energia-, voima- ja liikekäsitteitä arkisissa tilanteissa ja osaa antaa esimerkkejä energian säilymisen periaatteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

T18 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään kemiallisia ilmiöitä, aineiden ominaisuuksia ja muutoksia sekä rakentamaan perustaa aineen säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian tiedonala: Kemiallisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata olomuotoja ja tuttujen aineiden ominaisuuksia sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa selittää aineen säilymisen periaatteen avulla esimerkiksi veden kiertokulkua tai kierrätystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipalolta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä. Näiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi säätä sekä maa- ja kallioperää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy erilaisiin ravintoketjuihin ja yhteyttämisen perusperiaatteisiin. Oppilas tutkii veden ominaisuuksia, tunnistaa veden olomuodot ja ymmärtää veden kiertokulkua. Oppilas hahmottaa aineen olomuotoja veden olomuotojen kautta. Oppilas tutkii ja tutustuu sääilmiöihin. Hän tutustuu jääkauden merkkeihin Suomessa. Oppilas tutustuu palamisen perusedellytyksiin sekä erilaisiin energialähteisiin (sähkö-, lämpö- ja valoenergia).

T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämäntapaa, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveystottumustaan arjessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystiedon tiedonala: Terveystottumusten tuntemus sekä niiden merkityksen pohtiminen, ikäkauteen liittyvän kasvun ja kehityksen tunnistaminen ja kuvaaminen	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueita ja antaa esimerkkejä siitä, miten terveystottumustaan voidaan arjessa edistää. Oppilas osaa kuvata elämäntapaa eri vaiheita ja selittää murrosikänsä liittyviä keskeisiä kasvun ja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin (tunnistaminen, ilmaisu ja säätely) liittyviin asioihin. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja tekemällä tehtäviä erilaisissa, vaihtelevissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee yhteishenkeen liittyviä asioita ja pohtii oman toimintansa vaikutusta omaan luokka- ja kouluyhteisöön. Oppilas harjoittelee toimimaan turvallisesti omassa elinympäristössään (mm. koti, koulu, liikenne, vesillä liikkuminen ja harrasteet). Oppilas harjoittelee itsestään huolehtimista, aiheina esimerkiksi pukeutuminen sään mukaan, heijastimen ja kypärän käyttö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää vesien ja vesieliöiden suojelun merkityksen ja tietää keinoja siihen. Oppilas tutustuu kotiseudun ja Suomen kulttuuriperintöön ja vähemmistöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu vesiin ja rantoihin elinympäristönä. Oppilas tunnistaa vesien ja rantojen kasveja ja eläimiä. Hän tutkii keinoja, joilla eliöt sopeutuvat eri vuodenaikoihin. Oppilas tutustuu eläinkunnan luokitteluun. Oppilas tutustuu Suomeen, sen alueisiin ja tärkeimpiin kaupunkeihin. Oppilas hahmottaa vesistön rakenteen. Oppilas tutustuu kartan periaatteisiin ja opettelee käyttämään suunnistuskarttaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu turvalliseen liikkumiseen vesillä ja liikenteessä eri vuodenaikoina. Oppilas tutustuu polkupyöräilijän rooliin liikenteessä. Oppilas harjoittelee tulipaloilta suojautumista ja ymmärtää tulen käytön riskejä. Oppilas tutustuu erilaisiin sähkölaitteisiin ja sähköturvallisuusohjeisiin. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan, esimerkiksi polkupyörän rakenteeseen ja lämpömittarin toimintaan. Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisu ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia.

Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeiden muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasviohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erialaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttäminen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, neste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L5
T7	S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3, L5
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3
T9	S2, S3, S4, S5, S6	L3
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1

T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T14	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4, L5
T15	S1, S3, S4, S5, S6	L1
T16	S3, S4, S5, S6	L1, L5
T17	S2, S4, S5, S6	L1
T18	S2, S4, S5, S6	L1
T19	S1, S2, S3, S6	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkitykselliseksi itselleen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristöopin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristöopin tiedonalojen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen perusperiaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeitä, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta asettamaan omia opiskelutavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti niiden saavuttamiseksi sekä tunnistamaan omaa ympäristöopin osaamistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppiminen	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienille kokonaisuuksille ja työskennellä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

T3 tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja -yhteisöissään kestävä kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestävä kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla kestävä tulevaisuuden rakentamista tukevia ja uhkaavia tekijöitä. Oppilas osaa kuvata erilaisia keinoja lähiympäristön ja -yhteisöjen vaalimiseen, kehittämiseen ja niihin vaikuttamiseen sekä toimia ohjatusti yhteisessä vaikuttamisprojektissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

T4 rohkaista oppilasta muodostamaan kysymyksiä eri aihepiireistä sekä käyttämään niitä tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen	Oppilas osaa muodostaa aiheeseen liittyviä kysymyksiä, joita voidaan yhdessä kehittää tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia kartoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeet, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

T5 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia monipuolisissa oppimisympäristöissä eri aisteja ja tutkimus- ja mittaavälineitä käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: suunnittelu, havainnointi ja mittaukset	Oppilas osaa toimia, havainnoida, mitata ja dokumentoida tuloksia ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa suunnitella pieniä tutkimuksia yksin tai yhdessä muiden kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia kartoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeet, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

T6 ohjata oppilasta tunnistamaan syy-seuraussuhteita, tekemään johtopäätöksiä tuloksistaan sekä esittämään tuloksiaan ja tutkimuksiaan eri tavoin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: johtopäätösten tekeminen ja tulosten esittäminen	Oppilas harjoittelee ohjatusti syy-seuraussuhteiden tunnistamista ja osaa tehdä yksinkertaisia johtopäätöksiä tuloksista. Oppilas osaa esittää tuloksiaan selkeästi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseräaateen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja.

Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään arjen teknologisten sovellusten käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään ja luomaan uutta yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joidenkin arjen teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja antaa esimerkkejä niiden merkityksestä. Oppilas osaa työskennellä kokeiluissa ja keksimisessä yhdessä toimien.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen perusperiaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia kartoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

T8 kannustaa oppilasta edistämään hyvinvointia ja turvallisuutta toiminnassaan ja lähiympäristössään ja ohjata oppilasta toimimaan turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja itseään suojellen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Turvallisuuden edistäminen ja turvataidot	Oppilas osaa esitellä keskeisiä hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä tekijöitä esimerkkien avulla. Oppilas osaa kuvata turvallisuusohjeita ja toimintatapoja erilaisissa vaara- ja ensiaputilanteissa, osaa käyttää niitä oppimistilanteissa sekä harjoittelee niiden perustelemista ympäristöopin eri tiedonalojen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen perusperiaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

T9 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristössä toimiminen ja tutkiminen	Oppilas osaa toimia, liikkua ja retkeillä luonnossa ja rakennetussa ympäristössä ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa tehdä tutkimuksia ympäristössä ohjatusti sekä yksin että ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia kartoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, neste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutuksen taitojen kehittäminen sekä tunteiden tunnistaminen ja säätely	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla ryhmässä toimimiseen, kohteliaaseen käytökseen sekä tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn liittyviä toimintamalleja ja harjoittelee niiden soveltamista eri rooleissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen	Oppilas osaa käyttää tieto- viestintäteknologiaa tutkimusprosessin eri vaiheissa ja vuorovaikutuksen välineenä. Oppilas osaa kuvata tieto- ja viestintäteknologian vastuullista, turvallista ja ergonomista käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunteisiin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseräatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeitä, nosta ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsiterakenteitaan ennakkokäsityksistä kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden käyttö	Oppilas osaa kuvata ympäristöä, ihmisen toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin tiedonalojen keskeisillä käsitteillä ja omin sanoin. Oppilas osaa yhdistää käsitteitä loogisesti toisiinsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään, käyttämään ja tekemään erilaisia malleja, joiden avulla voidaan tulkita ja selittää ihmistä, ympäristöä ja niiden ilmiöitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää ja tulkita erilaisia konkreettisia malleja. Oppilas harjoittelee abstraktien mallien käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeitä, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

T14 ohjata oppilasta hankkimaan luotettavaa tietoa, ilmaisemaan perustellen erilaisia näkemyksiä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti tietolähteitä ja näkökulmia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Näkemyksien ilmaiseminen ja kriittinen lukutaito	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas harjoittelee erilaisten näkemysten perustelemista ja osaa nimetä eroja eri näkökulmissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunteitaivoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia kartoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologisteen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologian tiedonala: Luonnon tutkiminen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistaminen, ihmisen rakenne, elintoiminnot ja kehitys	Oppilas osaa havainnoida luontoa, tunnistaa yleisimpiä kasvilajeja ja niiden tunnusomaisia elinympäristöjä. Oppilas laatii ohjatusti pienen kasvion, osaa tutkia kokeellisesti kasvien kasvua yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä osaa pääpiirteittäin kuvata ihmisen rakenteen, elintoiminnot ja kehityksen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantiedon tiedonala: Maapallon hahmottaminen, kartta- ja muut geomediataidot	Oppilas osaa tunnistaa eri aluetasot, jäsentää omaa ympäristöään, hahmottaa opiskelemissään alueita ja koko maapallon karttakuvaa sekä osaa kuvata alueellista

monimuotoisuutta maapallolla. Oppilas osaa käyttää karttoja ja muita geomedialähteitä tiedonhaussa ja esittämisessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan tiedonala: Fysikaalisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata yksinkertaisia fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa käyttää energia-, voima- ja liikekäsitteitä arkisissa tilanteissa ja osaa antaa esimerkkejä energian säilymisen periaatteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakoukoksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

T18 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään kemiallisia ilmiöitä, aineiden ominaisuuksia ja muutoksia sekä rakentamaan perustaa aineen säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian tiedonala: Kemiallisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata olomuotoja ja tuttujen aineiden ominaisuuksia sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa selittää aineen säilymisen periaatteen avulla esimerkiksi veden kiertokulkua tai kierrätystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tekee tutkimuksia ja kokeita eri materiaaleilla, valolla ja ilmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ruuan reitteihin ja ymmärtää yhteyttämisen peruseriaatteen. Oppilas tutkii ilmaa aineena (esim. ilman liikkeit, noste ja ääni). Oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin.

T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämäntapaa, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveystottumustaan arjessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystiedon tiedonala: Terveyden osa-alueiden ja arjen terveystottumusten tuntemus sekä niiden merkityksen pohtiminen, ikäkauteen liittyvän kasvun ja kehityksen tunnistaminen ja kuvaaminen	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueita ja antaa esimerkkejä siitä, miten terveyttä voidaan arjessa edistää. Oppilas osaa kuvata elämäntapojen eri vaiheita ja selittää murrosikään liittyviä keskeisiä kasvun ja kehityksen tunnuspiirteitä ja niiden yksilöllistä vaihtelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy mielen hyvinvointiin ja tunnetaitoihin liittyviin asioihin, esimerkkeinä itsetunto ja erilaisuuden kunnioittaminen. Apuna voidaan käyttää mm. Lions Quest- ja KiVa-koulu -ohjelmia. Oppilas perehtyy terveellisiin elämäntapoihin (levon, ravinnon ja liikunnan merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille). Oppilas tutustuu lasten sairauksiin ja niiden ehkäisyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arjen turvataitojen osalta oppilas harjoittelee yksinkertaisia ensiaputaitoja. Oppilas ymmärtää kodin turvallisuuteen liittyviä asioita sekä kuulon suojelun merkityksen. Oppilas tutustuu arjen teknologiaan ja sen ilmiöihin (esim. vipu, jousi, kestävät rakenteet ja valo). Oppilas harjoittelee viestintävälineiden ja internetin turvallista käyttöä. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä. Hän harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista ja kiusaamisen ehkäisyä. Oppilas harjoittelee osallistumista ja vaikuttamista. Näitä taitoja voidaan harjoitella esimerkiksi luokkakokouksissa, oppilaskuntatoiminnassa sekä KiVa-koulu- ja/tai Lions Quest -ohjelman avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää metsän ja soiden suojelun merkityksen. Hän oppii arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja opettelee vastuullisia valintoja. Oppilas tietää, mitä on ilmastonmuutos ja keinoja sen hillitsemiseksi. Oppilas tunnistaa Itämeren alueen suojelun tärkeyden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kotimaan maatalan eläimiin ja viljelykasveihin. Oppilas tutustuu Pohjoismaiden ja Baltian valtioihin. Oppilas tutustuu Itämereen ja sen merkitykseen. Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia karttoja eri välineillä (fyysinen kartta ja väestökartta).

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla

oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeiden muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L5
T7	S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3, L5
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3
T9	S2, S3, S4, S5, S6	L3
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T14	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4, L5
T15	S1, S3, S4, S5, S6	L1
T16	S3, S4, S5, S6	L1, L5
T17	S2, S4, S5, S6	L1
T18	S2, S4, S5, S6	L1
T19	S1, S2, S3, S6	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkitykselliseksi itselleen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristöopin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristöopin tiedonalojen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta asettamaan omia opiskelutavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti niiden saavuttamiseksi sekä tunnistamaan omaa ympäristöopin osaamistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppiminen	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienille kokonaisuuksille ja työskennellä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas

tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

T3 tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja -yhteisöissään kestävän kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestävän kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla kestävän tulevaisuuden rakentamista tukevia ja uhkaavia tekijöitä. Oppilas osaa kuvata erilaisia keinoja lähiympäristön ja -yhteisöjen vaalimiseen, kehittämiseen ja niihin vaikuttamiseen sekä toimia ohjatusti yhteisessä vaikuttamisprojektissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntyminen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

T4 rohkaista oppilasta muodostamaan kysymyksiä eri aihepiireistä sekä käyttämään niitä tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen	Oppilas osaa muodostaa aiheeseen liittyviä kysymyksiä, joita voidaan yhdessä kehittää tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnotuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

T5 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia monipuolisissa oppimisympäristöissä eri aisteja ja tutkimus- ja mittausvälineitä käyttäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Painotetaan sisältöjä esimerkiksi seuraavasti:

S1: Käsitellään seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä.

S2: Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Käydään läpi pähteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle.

S3: Tutustutaan Euroopan maantietoon.

S4: Tutustutaan voiman käsitteeseen tutkimalla kappaleiden liikkeiden muutoksia. Laaditaan kasvio. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

S5: Tutustutaan palamiseen, yhteyttämiseen ja veden kiertokulkuun. Perehdytään lähiavaruuteen sekä maapallon rakenteeseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: suunnittelu, havainnointi ja mittaukset	Oppilas osaa toimia, havainnoida, mitata ja dokumentoida tuloksia ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa suunnitella pieniä tutkimuksia yksin tai yhdessä muiden kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

T6 ohjata oppilasta tunnistamaan syy-seuraussuhteita, tekemään johtopäätöksiä tuloksistaan sekä esittämään tuloksiaan ja tutkimuksiaan eri tavoin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: johtopäätösten tekeminen ja tulosten esittäminen	Oppilas harjoittelee ohjatusti syy-seuraussuhteiden tunnistamista ja osaa tehdä yksinkertaisia johtopäätöksiä tuloksista. Oppilas osaa esittää tuloksiaan selkeästi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenaajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään arjen teknologisten sovellusten käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään ja luomaan uutta yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joidenkin arjen teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja antaa esimerkkejä niiden merkityksestä. Oppilas osaa työskennellä kokeiluissa ja keksimisessä yhdessä toimien.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

T8 kannustaa oppilasta edistämään hyvinvointia ja turvallisuutta toiminnassaan ja lähiympäristössään ja ohjata oppilasta toimimaan turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja itseään suojelemaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Turvallisuuden edistäminen ja turvataidot	Oppilas osaa esitellä keskeisiä hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä tekijöitä esimerkkien avulla. Oppilas osaa kuvata turvallisuusohjeita ja toimintatapoja erilaisissa vaara- ja ensiaputilanteissa, osaa käyttää niitä oppimistilanteissa sekä harjoittelee niiden perustelemista ympäristöopin eri tiedonalojen avulla.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiötä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

T9 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristössä toimiminen ja tutkiminen	Oppilas osaa toimia, liikkua ja retkeillä luonnossa ja rakennetussa ympäristössä ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa tehdä tutkimuksia ympäristössä ohjatusti sekä yksin että ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Vuorovaikutuksen taitojen kehittäminen sekä tunteiden tunnistaminen ja säätely	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla ryhmässä toimimiseen, kohteliaaseen käytökseen sekä tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn liittyviä toimintamalleja ja harjoittelee niiden soveltamista eri rooleissa.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen	Oppilas osaa käyttää tieto- viestintäteknologiaa tutkimusprosessin eri vaiheissa ja vuorovaikutuksen välineenä. Oppilas osaa kuvata tieto- ja viestintäteknologian vastuullista, turvallista ja ergonomista käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsiterakenteitaan ennakkokäsityksistä kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden käyttö	Oppilas osaa kuvata ympäristöä, ihmisen toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin tiedonalojen keskeisillä käsitteillä ja omin sanoin. Oppilas osaa yhdistää käsitteitä loogisesti toisiinsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään, käyttämään ja tekemään erilaisia malleja, joiden avulla voidaan tulkita ja selittää ihmistä, ympäristöä ja niiden ilmiöitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää ja tulkita erilaisia konkreettisia malleja. Oppilas harjoittelee abstraktien mallien käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

T14 ohjata oppilasta hankkimaan luotettavaa tietoa, ilmaisemaan perustellen erilaisia näkemyksiä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti tietolähteitä ja näkökulmia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Näkemyksien ilmaiseminen ja kriittinen lukutaito	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas harjoittelee erilaisten näkemysten perustelemista ja osaa nimetä eroja eri näkökulmissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntymisen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologian tiedonala: Luonnon tutkiminen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistaminen, ihmisen rakenne, elintoiminnot ja kehitys	Oppilas osaa havainnoida luontoa, tunnistaa yleisimpiä kasvilajeja ja niiden tunnusomaisia elinympäristöjä. Oppilas laatii ohjatusti pienen kasvion, osaa tutkia kokeellisesti kasvien kasvua yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä osaa pääpiirteittäin kuvata ihmisen rakenteen, elintoiminnot ja kehityksen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden

kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntyminen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantiedon tiedonala: Maapallon hahmottaminen, kartta- ja muut geomediataidot	Oppilas osaa tunnistaa eri aluetasot, jäsentää omaa ympäristöään, hahmottaa opiskelemiaan alueita ja koko maapallon karttakuvaa sekä osaa kuvata alueellista monimuotoisuutta maapallolla. Oppilas osaa käyttää karttoja ja muita geomedialähteitä tiedonhaussa ja esittämisessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntyminen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeen muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan tiedonala: Fysikaalisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata yksinkertaisia fysikaalisia ilmiöitä arjessa,

luonnossa ja teknologiassa sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa käyttää energia-, voima- ja liikekäsitteitä arkisissa tilanteissa ja osaa antaa esimerkkejä energian säilymisen periaatteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeiden muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntyminen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

T18 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään kemiallisia ilmiöitä, aineiden ominaisuuksia ja muutoksia sekä rakentamaan perustaa aineen säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian tiedonala: Kemiallisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata olomuotoja ja tuttujen aineiden ominaisuuksia sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa selittää aineen säilymisen periaatteen avulla esimerkiksi veden kiertokulkua tai kierrätystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja ruuan elinkaareen. Oppilas tutkii fysiikan ilmiöitä (liike, voima, kitka ja ilmanpaine). Oppilas tutustuu aineiden rakenteisiin ja alkuaineisiin. Oppilas tutkii aineiden olomuotoja ja niiden muutoksia (esimerkkinä vesi). Oppilas ymmärtää veden kiertokulun periaatteen ja puhtaan juomaveden syntyminen. Oppilas ymmärtää, mistä johtuvat

vuosi, vuodenajat, kuukausi ja vuorokausi. Oppilas tutustuu maapallon, aurinkokunnan ja maailmankaikkeuden rakenteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas tutkii esimerkiksi kappaleiden liikkeen muutoksia sekä kokeellisesti kasvien kasvua eri kasvupaikkatekijöitä vaihdellen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämäntilannetta, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveystottumustaan arjessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystiedon tiedonala: Terveiden osa-alueiden ja arjen terveystottumusten tuntemus sekä niiden merkityksen pohtiminen, ikäkauteen liittyvän kasvun ja kehityksen tunnistaminen ja kuvaaminen	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueita ja antaa esimerkkejä siitä, miten terveyttä voidaan arjessa edistää. Oppilas osaa kuvata elämäntilannetta eri vaiheita ja selittää murrosikään liittyviä keskeisiä kasvun ja kehityksen tunnuspiirteitä ja niiden yksilöllistä vaihtelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii ihmisen rakenteen (luut ja lihakset) ja keskeiset elintoiminnot (sydän, verenkierto, hengitys, aivot ja hermosto sekä aistit). Oppilas perehtyy murrosiän muutoksiin kehossa ja murrosiän vaikutukseen henkisessä kehityksessä (tunteet ja mielialat). Oppilas tutustuu seksuaaliseen kehitykseen ja ymmärtää, kuinka ihminen lisääntyy. Oppilas ymmärtää hygienian tarpeellisuuden sekä liikunnan, levon ja ravinnon vaikutuksen elimistöön. Oppilas tutustuu elämän syntyyn ja kehitykseen maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu lähiympäristön elinympäristöihin (niityt, metsät tai suot) sekä tunnistaa niiden kasveja ja eläimiä. Oppilas tutustuu jokamiehenoikeuksiin ja harjoittelee niitä. Oppilas tutustuu Euroopan kasvillisuus- ja ilmastovyöhykkeisiin sekä sen alueisiin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa Euroopan luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja ja teemakarttoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy arkea helpottaviin yksinkertaisiin koneisiin ja niiden toiminnan kautta fysiikan käsitteisiin (liike, kitka ja voima). Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista. Hän opettelee ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee kierrätystä ja jätteiden lajittelua. Oppilas tutustuu tuotteiden elinkaariin ja ymmärtää luonnonvarojen rajallisuuden. Oppilas tutustuu Euroopan väestöön ja kulttuureihin. Oppilas tiedostaa, että on olemassa ihmisoikeudet ja lapsen oikeudet.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeiden muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävä elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L5
T7	S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3, L5
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3
T9	S2, S3, S4, S5, S6	L3
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T14	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4, L5
T15	S1, S3, S4, S5, S6	L1
T16	S3, S4, S5, S6	L1, L5
T17	S2, S4, S5, S6	L1
T18	S2, S4, S5, S6	L1
T19	S1, S2, S3, S6	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 synnyttää ja ylläpitää oppilaan kiinnostusta ympäristöön ja ympäristöopin opiskeluun sekä auttaa oppilasta kokemaan kaikki ympäristöopin tiedonalat merkitykselliseksi itselleen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristöopin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristöopin tiedonalojen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestäväen käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta asettamaan omia opiskelutavoitteita ja työskentelemään pitkäjänteisesti niiden saavuttamiseksi sekä tunnistamaan omaa ympäristöopin osaamistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppiminen	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienille kokonaisuuksille ja työskennellä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

T3 tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja -yhteisöissään kestävä kehityksen edistämiseksi ja arvostamaan kestävä kehityksen merkitystä itselle ja maailmalle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla kestävä tulevaisuuden rakentamista tukevia ja uhkaavia tekijöitä. Oppilas osaa kuvata erilaisia keinoja lähiympäristön ja -yhteisöjen vaalimiseen, kehittämiseen ja niihin vaikuttamiseen sekä toimia ohjatusti yhteisessä vaikuttamisprojektissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkö tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston

lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

T4 rohkaista oppilasta muodostamaan kysymyksiä eri aihepiireistä sekä käyttämään niitä tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen	Oppilas osaa muodostaa aiheeseen liittyviä kysymyksiä, joita voidaan yhdessä kehittää tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdaksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähköntuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston

lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

T5 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja toteuttamaan pieniä tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia monipuolisissa oppimisympäristöissä eri aisteja ja tutkimus- ja mittausvälineitä käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: suunnittelu, havainnointi ja mittaukset	Oppilas osaa toimia, havainnoida, mitata ja dokumentoida tuloksia ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa suunnitella pieniä tutkimuksia yksin tai yhdessä muiden kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

T6 ohjata oppilasta tunnistamaan syy-seuraussuhteita, tekemään johtopäätöksiä tuloksistaan sekä esittämään tuloksiaan ja tutkimuksiaan eri tavoin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimisen taidot: johtopäätösten tekeminen ja tulosten esittäminen	Oppilas harjoittelee ohjatusti syy-seuraussuhteiden tunnistamista ja osaa tehdä yksinkertaisia johtopäätöksiä tuloksista. Oppilas osaa esittää tuloksiaan selkeästi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähköntuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävä elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään arjen teknologisten sovellusten käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään ja luomaan uutta yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joidenkin arjen teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja antaa esimerkkejä niiden merkityksestä. Oppilas osaa työskennellä kokeiluissa ja keksimisessä yhdessä toimien.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävä elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähköntuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin.

Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

T8 kannustaa oppilasta edistämään hyvinvointia ja turvallisuutta toiminnassaan ja lähiympäristössään ja ohjata oppilasta toimimaan turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja itseään suojellen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Turvallisuuden edistäminen ja turvataidot	Oppilas osaa esitellä keskeisiä hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä tekijöitä esimerkkien avulla. Oppilas osaa kuvata turvallisuusohjeita ja toimintatapoja erilaisissa vaara- ja ensiaputilanteissa, osaa käyttää niitä oppimistilanteissa sekä harjoittelee niiden perustelemista ympäristöopin eri tiedonalojen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden

kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

T9 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään luonnossa ja rakennetussa ympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristössä toimiminen ja tutkiminen	Oppilas osaa toimia, liikkua ja retkeillä luonnossa ja rakennetussa ympäristössä ohjeiden mukaisesti. Oppilas osaa tehdä tutkimuksia ympäristössä ohjatusti sekä yksin että ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähköntuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia harjoitella ryhmässä toimimista erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, innostaa oppilasta ilmaisemaan itseään ja kuuntelemaan muita sekä tukea oppilaan valmiuksia tunnistaa, ilmaista ja säädellä tunteitaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutuksen taitojen kehittäminen sekä tunteiden tunnistaminen ja säätely	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla ryhmässä toimimiseen, kohteliaaseen käytökseen sekä tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn liittyviä toimintamalleja ja harjoittelee niiden soveltamista eri rooleissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähköntuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä

elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankinnassa, käsittelyssä ja esittämisessä sekä vuorovaikutuksen välineenä vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen	Oppilas osaa käyttää tieto- viestintäteknologiaa tutkimusprosessin eri vaiheissa ja vuorovaikutuksen välineenä. Oppilas osaa kuvata tieto- ja viestintäteknologian vastuullista, turvallista ja ergonomista käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsiterakenteitaan ennakkokäsityksistä kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden käyttö	Oppilas osaa kuvata ympäristöä, ihmisen toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin tiedonalojen keskeisillä käsitteillä ja omin sanoin. Oppilas osaa yhdistää käsitteitä loogisesti toisiinsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään, käyttämään ja tekemään erilaisia malleja, joiden avulla voidaan tulkita ja selittää ihmistä, ympäristöä ja niiden ilmiöitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää ja tulkita erilaisia konkreettisia malleja. Oppilas harjoittelee abstraktien mallien käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävän elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

T14 ohjata oppilasta hankkimaan luotettavaa tietoa, ilmaisemaan perustellen erilaisia näkemyksiä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti tietolähteitä ja näkökulmia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Näkemyksien ilmaiseminen ja kriittinen lukutaito	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas harjoittelee erilaisten näkemysten perustelemista ja osaa nimetä eroja eri näkökulmissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävästä elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävästä käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologian tiedonala: Luonnon tutkiminen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistaminen, ihmisen rakenne, elintoiminnot ja kehitys	Oppilas osaa havainnoida luontoa, tunnistaa yleisimpiä kasvilajeja ja niiden tunnusomaisia elinympäristöjä. Oppilas laatii ohjatuksi pienen kasvion, osaa tutkia kokeellisesti kasvien kasvua yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä osaa pääpiirteittäin kuvata ihmisen rakenteen, elintoiminnot ja kehityksen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä pääihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin.

Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantiedon tiedonala: Maapallon hahmottaminen, kartta- ja muut geomediataidot	Oppilas osaa tunnistaa eri aluetasot, jäsentää omaa ympäristöään, hahmottaa opiskelemissään alueita ja koko maapallon karttakuvaa sekä osaa kuvata alueellista monimuotoisuutta maapallolla. Oppilas osaa käyttää karttoja ja muita geomedialähteitä tiedonhaussa ja esittämisessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin. Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan tiedonala: Fysikaalisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata yksinkertaisia fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä. Oppilas osaa käyttää energia-, voima- ja liikekäsitteitä arkisissa tilanteissa ja osaa antaa esimerkkejä energian säilymisen periaatteesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestäväen elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävään käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

T18 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään kemiallisia ilmiöitä, aineiden ominaisuuksia ja muutoksia sekä rakentamaan perustaa aineen säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian tiedonala: Kemiallisten ilmiöiden tutkiminen, kuvaaminen ja selittäminen	Oppilas osaa havainnoida ja kuvata olomuotoja ja tuttujen aineiden ominaisuuksia sekä harjoittelee niihin liittyviä selityksiä.

Oppilas osaa selittää aineen säilymisen periaatteen avulla esimerkiksi veden kiertokulkua tai kierrätystä.
--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämässä korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lukuvuoden sisällöistä valitaan tutkimus-, ongelmanratkaisu- ja keksimistehtäviä, joiden avulla harjoitellaan tutkimuksen eri vaiheita. Oppilas laatii kasvion opiskelemistaan kasveista opettajan ohjeiden mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävästä elämäntavasta merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestävästä käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää palamisen kemiallisena reaktiona ja palamisen perusedellytykset. Oppilas perehtyy energian muuntumiseen ja siirtymiseen sekä ymmärtää energian säilymisen periaatteen. Oppilas tutustuu eri energialähteisiin (uusiutuvat ja uusiutumattomat energialähteet). Oppilas tutustuu sähköön, sähkön tuottamiseen ja sähkölaitteiden toimintaan. Oppilas tutustuu sekä elottoman että elollisen luonnon aineisiin (mm. kivet, metallit, puhdas aine ja seos) ja aineiden erotusmenetelmiin. Oppilas ymmärtää aineen säilymisen periaatteen hiilen kiertokulun kautta.

T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämäntilannetta, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveystottumustaan arjessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystiedon tiedonala: Terveystottumusten ja arjen terveystottumusten tuntemus sekä niiden merkityksen pohtiminen, ikäkauteen liittyvän kasvun ja kehityksen tunnistaminen ja kuvaaminen	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueita ja antaa esimerkkejä siitä, miten terveyttä voidaan arjessa edistää. Oppilas osaa kuvata elämäntilannetta eri vaiheita ja selittää murrosikänsä liittyviä keskeisiä kasvun ja kehityksen tunnuspiirteitä ja niiden yksilöllistä vaihtelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu niittyihin, metsiin ja/tai soihin elinympäristönä ja tunnistaa niiden eläimiä ja kasveja. Oppilas tutustuu eliökunnan luokitteluun. Oppilas tunnistaa maanosat ja valtameret. Oppilas tutustuu maapallon ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeisiin sekä erilaisiin kulttuureihin.

Ajankohtaisten uutisten avulla oppilas hahmottaa maailman luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Oppilas osaa tulkita ilmastodiagrammeja, teemakarttoja ja tilastoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää miten toimia ensiapu- ja vaaratilanteissa (esim. myrkytykset). Turvallisuuden edistämiseksi korostetaan sähköturvallisuutta sekä päihteiden käytön haitallisuutta ihmisen terveydelle. Oppilas ymmärtää viestintävälineiden ja internetin turvallisen käytön merkityksen. Oppilas harjoittelee yhteistyötaitoja toimimalla erilaisissa ryhmissä ja yksilöllisyyden kunnioittamista sekä ymmärtämään eroja yksilön kasvussa. Oppilas tietää osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen maapallon eri alueilla. Oppilas tiedostaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen syyt ja seuraukset (esim. ilmaston lämpeneminen). Oppilas ymmärtää kestävä elämäntavan merkityksen ja tutustuu esimerkiksi metsien kestäväan käyttöön. Oppilas osallistuu yhteiseen vaikuttamisprojektiin, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella ja/tai globaalilla tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee vastuun ottamista itsestä ja muista sekä pohtii minäkuvan muodostumiseen liittyviä asioita. Oppilas tietää, mitä päihteet ovat ja ymmärtää niiden vaikutuksia elimistölle ja terveydelle.

34.6.8. Toinen kotimainen kieli

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Toisen kotimaisen kielen opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa kieliympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla Pohjoismaita. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3 – 6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä sekä B1- kielessä ja mahdollisesti myös A2-kielessä, joka on A-kielen valinnainen oppimäärä.

Ruotsin kielen B1-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Ruotsin kieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ruotsin kielen B1-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi ruotsin kielen B1-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

Arviointi ja palaute on luonteeltaan oppimista ohjaavaa ja kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Ruotsin kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää ruotsin kielen B1-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opintoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin ja että arviointi kohdistuu kaikkiin arvioitaviin tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tarkastellaan ja verrataan ruotsin kielen ja entuudestaan tuttujen kielten tärkeimpiä yhtäläisyyksiä ja eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan, kuinka hyödynnetään äidinkielen ja englannin kielen tietämystä ruotsin opiskelussa.

Muodostetaan positiivinen mielikuva Suomesta kaksikielisenä maana ja tietämys siitä miksi ruotsia opiskellaan.

S2 Kielenopiskelutaidot

Asetetaan tavoitteita ja suunnitellaan toimintaa yhdessä. Selvitetään, missä ruotsin taitoa tarvitaan ja missä sitä voi käyttää. Opetellaan huomaamaan, miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa arkisissa yhteyksissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin viestintätilanteisiin. Harjoitellaan itsenäistä työskentelyä ja itsearviointia.

Suomen kaksikielisyyden havainnointi omassa elämässä koulun ulkopuolella.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Lisäksi valitaan yhdessä kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä. Opetellaan ruotsin kielen tärkeimmät suomesta poikkeavat foneettiset merkit ja niiden luonteva ääntäminen. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pää- ja kysymyslauseen sanajärjestys, kielteinen lause, substantiivien taivutus, verbien perus- ja presensmuodot, yleisimmät apuverbit, persoonapronominien subjektimuodot, possessiivipronominin yksikössä, adjektiivit yksikössä ja monikossa.

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu. Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa. Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Kirjallisten läksynkuulustelujen lisäksi pieniä suullisia läksynkuulusteluja.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2
T3	S2	L1, L3, L5

T4	S2	L3, L5
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L4
T8	S3	L4
T9	S3	L4

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta jäsentämään käsitystään kaikkien osaamiensa kielten keskinäisestä suhteesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan, kuinka hyödynnetään äidinkielen ja englannin kielen tietämystä ruotsin opiskelussa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten keskinäissuhteiden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata, mihin kielikuntiin hänen osaamansa ja opiskelemaisensa kielet kuuluvat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan, kuinka hyödynnetään äidinkielen ja englannin kielen tietämystä ruotsin opiskelussa.

Muodostetaan positiivinen mielikuva Suomesta kaksikielisenä maana ja tietämys siitä miksi ruotsia opiskellaan.

T2 tutustuttaa oppilas suomen ja ruotsin asemaan kansalliskielinä sekä ruotsin kielen vaikutukseen suomen kieleen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Muodostetaan positiivinen mielikuva Suomesta kaksikielisenä maana ja tietämys siitä miksi ruotsia opiskellaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ruotsin kielen aseman ja merkityksen tunteminen Suomessa	Oppilas osaa nimetä syitä, joiden vuoksi Suomessa käytetään ruotsia ja mainita ruotsista suomeen lainautuneita sanoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan, kuinka hyödynnetään äidinkielen ja englannin kielen tietämystä ruotsin opiskelussa.

Muodostetaan positiivinen mielikuva Suomesta kaksikielisenä maana ja tietämys siitä miksi ruotsia opiskellaan.

T3 ohjata oppilasta harjaannuttamaan viestinnällisiä taitojaan sallivassa opiskeluilmapiiirissä ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä ottamaan vastuuta opiskelustaan ja arvioimaan osaamistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin viestintätilanteisiin. Harjoitellaan itsenäistä työskentelyä ja itsearviointia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta opiskelutilanteessa	Oppilas harjaannuttaa ruotsin taitoaan ryhmässä myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen, huolehtii kotitehtävistään sekä osallistuu ryhmän työskentelyyn myönteisellä tavalla. Oppilas osaa arvioida ruotsin taitonsa kehittymistä suhteellisen realistisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin viestintätilanteisiin. Harjoitellaan itsenäistä työskentelyä ja itsearviointia.

Suomen kaksikielisyyden havainnointi omassa elämässä koulun ulkopuolella.

T4 rohkaista oppilasta näkemään ruotsin taito tärkeänä osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista ja rohkaista ruotsinkielisten oppimisympäristöjen löytämiseen ja hyödyntämiseen myös koulun ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suomen kaksikielisyyden havainnointi omassa elämässä koulun ulkopuolella.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ruotsin kielen käyttöalueiden ja – mahdollisuuksien tunnistaminen omassa elämässä	Oppilas osaa mainita joitakin ruotsin kielen käyttöalueita ja -mahdollisuuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin viestintätilanteisiin. Harjoitellaan itsenäistä työskentelyä ja itsearviointia.

Suomen kaksikielisyyden havainnointi omassa elämässä koulun ulkopuolella.

T5 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia, erityisesti suullisia viestintätilanteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasot: A1.2: Oppilas selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista,

rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pää- ja kysymyslauseen sanajärjestys, kielteinen lause, substantiivien taivutus, verbien perus- ja preesensmuodot, yleisimmät apuverbit, persoonapronominien subjektimuodot, possessiivipronominit yksikössä, adjektiivit yksikössä ja monikossa.

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu. Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa. Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Kirjallisten läksynkuulustelujen lisäksi pieniä suullisia läksynkuulusteluja.

T6 rohkaista oppilasta käyttämään viestinsä perille saamiseksi monenlaisia, myös ei-kielellisiä keinoja ja pyytämään tarvittaessa toistoa ja hidastusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso: A1.2: Oppilas tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisiin sanoihin ja ilmauksiin. Oppilas tarvitsee paljon apukeinoja ja osaa pyytää toistamista tai hidastamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pää- ja kysymyslauseen sanajärjestys, kielteinen lause, substantiivien taivutus, verbien perus- ja preesensmuodot, yleisimmät apuverbit, persoonapronominien subjektimuodot, possessiivipronominit yksikössä, adjektiivit yksikössä ja monikossa.

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu. Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa. Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Kirjallisten läksynkuulustelujen lisäksi pieniä suullisia läksynkuulusteluja.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso: A1.2: Oppilas osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.
----------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pää- ja kysymyslauseen sanajärjestys, kielteinen lause, substantiivien taivutus, verbien perus- ja preesensmuodot, yleisimmät apuverbit, persoonapronominien subjektimuodot, possessiivipronominin yksikössä, adjektiivit yksikössä ja monikossa.

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu. Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa. Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Kirjallisten läksynkuulustelujen lisäksi pieniä suullisia läksynkuulusteluja.

T8 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta ja ikätasolleen sopivasta aiheesta tai kirjoitetusta tekstistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.1: Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutamien sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Oppilas tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pää- ja kysymyslauseen sanajärjestys, kielteinen lause, substantiivien taivutus, verbien perus- ja preesensmuodot, yleisimmät apuverbit, persoonapronominien subjektimuodot, possessiivipronominin yksikössä, adjektiivit yksikössä ja monikossa.

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu. Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa. Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Kirjallisten läksynkuulustelujen lisäksi pieniä suullisia läksynkuulusteluja.

T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa hyvin pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pienet suulliset läksynkuulustelut.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.1: Oppilas osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoiteltuja sanoja ja opeteltuja vakioilmaisuja. Oppilas ääntää joitakin harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi. Oppilas osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pää- ja kysymyslauseen sanajärjestys, kielteinen lause, substantiivien taivutus, verbien perus- ja presensmuodot, yleisimmät apuverbit, persoonapronominien subjektimuodot, possessiivipronomininit yksikössä, adjektiivit yksikössä ja monikossa.

Autenttisten viestintätilanteiden harjoittelu. Eri viestintästrategiat eri viestintätilanteissa. Kohteliaisuusfraasit ruotsin kielessä ja niiden käyttö eri viestintätilanteissa verrattuna suomen kieleen.

Erityyppisten tekstien hyödyntäminen.

Kirjallisten läksynkuulustelujen lisäksi pieniä suullisia läksynkuulusteluja.

34.6.9. Musiikki

Oppiaineen tehtävä

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokkien 3-6 musiikin opetuksessa oppilaat oppivat suhtautumaan avoimesti ja kunnioittavasti toisten kokemuksiin sekä luomaan yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmässään. Samalla he tottuvat jäsentämään aiempaa tietoisemmin musiikillisia kokemuksia ja ilmiöitä sekä musiikkikulttuureja. Oppilaiden ymmärrys musiikkikäsitteistä ja ilmaisukeinoista syvenee ja laajenee samalla, kun taidot laulaa, soittaa, säveltää, liikkua ja kuunnella kehittyvät. Ääniin ja musiikin ilmaisukeinoihin liittyvää luovaa ja esteettistä ajattelua edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia musiikillisia tai monitaiteellisia kokonaisuuksia. Näissä tehtävissä oppilaat käyttävät mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa. Oppilaiden käsitys itsestään musiikillisena toimijoina rakentuu myönteisten oppimiskokemusten kautta.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, jossa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista jokaiselle oppilaalle. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 3-6

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, opetusvälineiden käyttöä ja ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan jokaisen oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 3-6

Musiikin opetuksessa oppilaat tarvitsevat ohjaavaa ja rohkaisevaa palautetta erityisesti yhteistoiminnan ja musiikillisten taitojen harjoittelemisessa. Palaute ohjaa jokaista oppilasta hahmottamaan musiikkia ja musiikkikäsitteitä sekä kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä suhteessa soivaan musiikilliseen kokonaisuuteen.

Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen taso 6. vuosiluokan lukuvuositolodistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyyn monipuolinen kehittäminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoittamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2

T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja huomioimaan ryhmän jäsenet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoittamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian

merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimislejää.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm- ja melodiasoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä. Ohjata oppilasta omaksumaan soittoasento ja huolehtimaan soittimestaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoittamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkielen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimislejää.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta keholliseen tunnetilojen ilmaisuun musiikin mukana liikkuen. Rohkaista oppilasta luoviin musiikkiliikunnan tuotoksiin pienryhmissä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoitamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tunnistamaan ääniympäristöstä ja musiikista muotorakenteita ja saamaan kuunteluelämyksiä sekä elävästä että mekaanisesta musiikista. Ohjata oppilasta jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan kuuntelukokemuksistaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoitamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkielen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta improvisoimaan yhteismusisoinnissa sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia äänimaisemia. Kannustaa oppilasta osallistumaan luoviin tuotoksiin pienryhmissä. Ohjata oppilasta tutustumaan käytettävissä oleviin äänentoiston teknisiin laitteisiin, esim. mikrofoni ja äänitys matkapuhelimella.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Luovan musiikillisen ajattelun ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmieihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoitamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havainnoimaan musiikillisia kokemuksiaan tunnistamalla kuuntelemastaan musiikista eri soittimia. Ohjata oppilasta havaitsemaan musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja kuunnellen ja liikkuen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoittamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan rytmien tuottamista kehorytmein, kuunnellen ja kirjoittaen. Rohkaista oppilasta käyttämään opittuja rytmimerkkejä sekä tutustumaan sävelnimiin ja muotorakenteisiin musisoinnissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan

melodiasoittamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispelejä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kuulon suojaamiseen musiikin kuuntelussa ja musisoinnissa. Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen,

tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoitamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan tavoitteellisesti soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa. Kannustaa oppilasta kehittämään soittotekniikkaansa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musisoinnin yhteydessä tutustutaan helppoon notaatioon ja päällekkäisiin rytmeihin opituilla nuottien aika-arvoilla kokonuotti, puolinuotti, neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti ja neljäsosatauko. Melodiasoiton yhteydessä opitaan tarvittavat sävelnimet. Muotorakenteisiin tutustutaan ja niiden hahmottamista harjoitellaan (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Yhteismusisoinnissa kerrataan rytmisoittimien käyttöä sekä erityisesti tutustutaan melodiasoitamisen alkeisiin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen,

harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Tutustutaan johonkin taidemusiikin historian merkittävään säveltäjään (esimerkiksi Sibelius, Bach tai Mozart) tiedollisesti ja kuunnellen, mutta mahdollisuuksien mukaan myös musisoiden. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää oppilaiden itse tekemiä soittimia sekä oppimispeljä.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyn monipuolinen kehittäminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimitetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispesijä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustaa oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja huomioimaan muut ryhmän jäsenet. Rohkaista oppilasta rakentamaan myönteistä yhteishenkeä ryhmässä musisointitilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.
-------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoitamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispelejä.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja soitusosittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja soitusosittimien soittotaitoaan ryhmän jäsenenä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispeljä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta keholliseen tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun musiikin mukana liikkuen. Rohkaista oppilasta luoviin musiikkiliikunnan tuotoksiin pienryhmissä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispeljä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliini eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tunnistamaan ääniympäristöstä ja musiikista harmoniaa sekä muotorakenteita. Rohkaista oppilasta saamaan kuunteluelämyksiä sekä elävästä että mekaanisesta musiikista. Ohjata oppilasta jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan kuuntelukokemuksistaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon

suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta improvisoimaan ja osallistumaan luoviin tuotoksiin pienryhmissä. Kannustaa oppilasta ilmaisemaan omia musiikillisia ideoitaan. Ohjata oppilasta osallistumaan tuotoksen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä arvioimaan toteutuksen onnistumista. Ohjata oppilasta tutustumaan käytettävissä oleviin äänentoiston teknisiin laitteisiin, esim. mikrofoni ja äänitys matkapuhelimella.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luovan musiikillisen ajattelun ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim.

bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toisten huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkielen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnelmaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispelejä.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikista soittimia ja soitinryhmiä. Ohjata oppilasta yhdistämään kuuntelukokemuksiaan eri aikakausien musiikkiin. Ohjata oppilasta havaitsemaan musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja kuunnellen ja liikkuen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispelejä.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilas harjoittelemaan rytmien tuottamista kehorytmein, kuunnellen, soittaen ja kirjoittaen. Kannustaa oppilasta käyttämään rytmimerkkejä sekä tutustumaan sävelnimiin ja muotorakenteisiin musisoinnissa. Ohjata oppilasta käyttämään esitysmerkkejä ja musiikkikäsitteitä sekä tutustumaan harmoniaan musisoinnissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimispelejä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kuulon suojaamiseen musiikin kuuntelussa ja musisoinnissa. Ohjata oppilas tunnistamaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan tavoitteellisesti soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa. Kannustaa oppilasta kehittämään soittotekniikkaansa. Rohkaista oppilasta osallistumaan musisoinnin suunnitteluun ja harjoitteluun sekä arvioimaan yhdessä onnistumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Yhteinen perussyke pyritään löytämään eri työmuotoja käyttäen (laulaen, soittaen, taputtaen, kävellen, tömistäen). Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan säestyssoittimien alkeisiin ja bändisoittimista esim. bassoon ja rumpuihin. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii havainnoimaan toteutuksen aikana miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muihin oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittyntä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia: kuuntelun aikana tunnistetaan soittimia, opitaan pohtimaan laulutekstejä sekä musiikin tunnetilaa. Kuulon

suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Tutustutaan lähialueella tarjolla oleviin musiikin harrastusmahdollisuuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat tutustuvat nuottikirjoitukseen (nuottiavaimet ja viivasto), C-duuriasteikon säveliin eri korkeuksilla sekä nuottien aika-arvoihin. Yhteissoiton ja kuuntelun aikana tutustaan tarkemmin harmoniaan (duuri ja molli) musisoinnissa. Musisoinnissa tutustutaan keskeisiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin (esim. rakenteet AB, ABB, ABA).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistoa lauletaan niin omalla kuin vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Ohjelmiston harjoittamisessa voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä soittimia ja oppimislejää.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytmi-, melodia- ja soitussoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyyn monipuolinen kehittäminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimislejää.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen sointumerkeistä, esim. kitara. Opetut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustaa oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja huomioimaan ryhmän jäsenet. Rohkaista oppilasta rakentamaan myönteistä yhteishenkeä ryhmässä musisointitilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittyntä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen soitumerkeistä, esim. kitara. Opitut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoitamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja soitusoitimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja soitusoitimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä. Kannustaa oppilasta tutustumaan bändisoittimien alkeissoittoon.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoitamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelisiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen soitumerkeistä, esim. kitara. Opetut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen sointumerkeistä, esim. kitara. Omit harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmiikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmiikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tunnistamaan ääniympäristöstä ja musiikista harmoniaa (duuri ja molli) sekä muotorakenteita. Rohkaista oppilasta saamaan kuunteluelämyksiä sekä elävästä että mekaanisesta musiikista. Ohjata oppilasta jäsentämään kuulemaansa sekä ilmaisemaan kuuntelukokemuksiaan esimerkiksi sanallisesti, liikkuen ja piirtäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittyntä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen soitumerkeistä, esim. kitara. Opitut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmarkinnat kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoitamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta esittämään omia musiikillisia ideoita, improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin yksin tai ryhmässä. Ohjata oppilasta käyttämään taitojaan monipuolisesti ja yhdistämään eri taiteen lajeja tuotoksessaan. Rohkaista oppilasta arvioimaan työskentelynsä onnistumista ja antamaan kannustavaa palautetta toisten tuotoksista. Ohjata oppilasta tutustumaan käytettävissä oleviin äänentoiston teknisiin laitteisiin, esim. mikrofoni, vahvistin ja äänitys matkapuhelimella. Ohjata oppilasta tuotoksensa taltiointiin myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luovan musiikillisen ajattelun ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen sointumerkeistä, esim. kitara. Opitut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot

säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta havainnoimaan musiikillisia kokemuksiaan esim. tunnistamalla kuunnellen musiikista soittimia ja soitinryhmiä. Ohjata oppilasta havaitsemaan musiikkitylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Ohjata oppilasta laajentamaan musiikin kuuntelukokemuksiaan ja musiikkitietouttaan tutustumalla sinfoniaorkesterin soittimiin ja musiikin aikakausiin. Kannustaa oppilasta ilmaisemaan kuuntelemaisensa musiikin tuottamia mielikuvia ja tunnetiloja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen sointumerkeistä, esim. kitara. Omit harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen.

Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan rytmien tuottamista kehorytmeihin, musisoiden, kuunnellen ja kirjoittaen. Kannustaa oppilasta käyttämään rytmimerkkejä sekä tutustumaan sävelnimiin ja muotorakenteisiin musisoinnissa. Ohjata oppilasta käyttämään esitysmerkkejä ja musiikkikäsitteitä sekä tutustumaan etumerkkeihin (ylennys, alennus, palautus) musisoinnissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen soitinmerkeistä, esim. kitara. Omit harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä

musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kuulon suojaamiseen musiikin kuuntelussa ja musisoinnissa. Ohjata oppilasta ymmärtämään soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys. Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen sointumerkeistä, esim. kitara. Opitut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan tavoitteellisesti soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa. Kannustaa oppilasta kehittämään soittotekniikkaansa. Rohkaista oppilasta osallistumaan musisoinnissa kappaleen sovittamiseen ja harjoitteluun sekä arvioimaan yhdessä musisoinnin onnistumista. Kannustaa oppilasta omatoimiseen musisointiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, liikkuen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat nuottikirjoituksessa aiemmin oppimaansa sekä tutustuvat etumerkkeihin: ylennys, alennus ja palautus. Yhteissoitossa tutustutaan kappaleiden säestämiseen sointumerkeistä, esim. kitara. Opitut harmonian käsitteet (duuri, molli), muotorakenteet ja esitysmerkinnät kerrataan musisoinnin yhteydessä. Vieraiden maiden musiikkikulttuureista tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpot säestysmelodiat). Oppilaita rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Melodiasoittamisen taidot laajenevat yhteissoiton osaksi. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikoihin sekä bändissä laulamiseen.

Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toisten huomioiden. Oppilas oppii tekemään havaintoja musisoinnin aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjelmistona lauletaan oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja omalla ja vieraalla kielellä. Soitetaan ja lauletaan eri musiikkityyleihin, vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Kuuntelukasvatuksessa tutustutaan sinfoniaorkesterin soittimiin sekä keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin ja aikakausiin.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota musisoivan ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista, liikkumista sekä keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien perussoittotekniikoita harjoitellaan yhteismusisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyn monipuolinen kehittäminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistetaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia. Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opetut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja musiikista ja musiikin tekemisestä eri ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä muihin oppiaineisiin ja omiin yhteisöihin sekä pohditaan musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittyntä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4	L2
T7	S1, S2, S3, S4	L4
T8	S1, S2, S3	L3
T9	S1, S2, S3, S4	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustaa oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja huomioimaan ryhmän jäsenet. Rohkaista oppilasta rakentamaan myönteistä yhteishenkeä ryhmässä musisointitilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmiikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmiikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmiikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot

säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmii-, melodia- ja soitusoitinien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmii-, melodia- ja soitusoitinien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä. Ohjata yhteissoitossa oppilasta tutustumaan bändisoittimiin ja niiden alkeissoittoon.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soitinien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja soitumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian,

muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmioistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittyntä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta monipuoliseen keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen ja tutustuen musiikin eri tyylilajeihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opetellaan muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmioistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikista harmoniaa (duuri ja molli) sekä keskeisiä muotorakenteita. Rohkaista oppilasta saamaan kuunteluelämyksiä sekä elävästä että mekaanisesta musiikista. Ohjata oppilasta kuuntelemaan keskittyneesti, jäsentämään kuulemaansa sekä ilmaisemaan kuuntelukokemuksiaan esimerkiksi sanallisesti, liikkuen ja piirtäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan

huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta esittämään omia musiikillisia ideoita, improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan omia luovia tuotoksia tai pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin yksin tai ryhmässä, myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Ohjata oppilasta käyttämään taitojaan monipuolisesti ja yhdistämään eri taiteen lajeja tuotoksessaan. Rohkaista oppilasta arvioimaan työskentelynsä onnistumista ja antamaan kannustavaa palautetta toisten tuotoksista. Ohjata oppilasta tutustumaan käytettävissä oleviin äänentoiston teknisiin laitteisiin, esim. mikrofoni, vahvistin ja musiikin tallentamismahdollisuudet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luovan musiikillisen ajattelun ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkilämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta tunnistamaan kuunnellen musiikista soittimia ja soitinryhmiä. Ohjata oppilasta havaitsemaan musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja sekä muotorakenteita. Ohjata oppilasta yhdistämään kuuntelukokemuksiaan musiikin aikakausiin. Kannustaa oppilasta ilmaisemaan musiikin herättämiä mielikuvia, tunnetiloja ja havaintoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausien kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmiiikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmiiikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmiiikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkilämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan rytmien tuottamista kehorytmeihin, musisoiden, kuunnellen ja kirjoittaen. Kannustaa oppilasta käyttämään rytmimerkkejä sekä tutustumaan sävelnimiin ja helppoihin muotorakenteisiin musisoinnissa. Ohjata oppilasta käyttämään opittuja esitysmerkkejä ja musiikkikäsitteitä sekä tutustumaan dynamiikkaan (forte - piano) musisoinnissa. Rohkaista oppilasta toimimaan musiikkikäsitteiden avulla ja seuraamaan musiikin merkintätapoja mm. nuottikirjoitusta laulussa ja soitossa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opetetut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmian hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmioistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmiaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmiaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkilämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausten kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta huomioimaan kuulon suojaamisen sekä soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys musiikin kuuntelussa ja musisoinnissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden

muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian, muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan tavoitteellisesti soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa. Kannustaa oppilasta kehittämään soittotekniikkaansa. Rohkaista oppilasta osallistumaan musisoinnissa kappaleen tai esityskokonaisuuden sovittamiseen ja harjoitteluun sekä arvioimaan yhdessä musisoinnin onnistumista. Kannustaa oppilasta omatoimiseen musisointiin ja musiikin monipuoliseen kuunteluun.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan mukaan eri oppiaineisiin, kuten äidinkieleen, historiaan, kuvataiteeseen ja ympäristötietoon. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille pyritään tarjoamaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esittäen että yleisönä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Yhdessä arvioidaan työskentelyn onnistumista. Tutustutaan musiikin tallentamiseen yhteismusisoinnissa. Musiikin tuottamia elämyksiä opitaan kuvaamaan sanallisesti, liikkuen ja piirtäen. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Kehitetään kykyä arvioida omaa musiikin osaamista. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolista oppilaiden ikäkauteen sopivaa lauluohjelmistoa harjoitellaan omalla ja vieraalla kielellä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurien yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, samalla oma kielitaito kehittyy. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Osa ohjelmistosta harjoitellaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Musiikin opiskelussa tutustutaan keskeisiin länsimaisen taidemusiikin säveltäjiin oppilaan kokemusmaailman ja musiikin aikakausten kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat vahvistavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteissoitossa harjoitellaan musiikin seuraamista ja säestämistä sanoista, komppilapuista ja sointumerkeistä. Kappaleiden muotorakenteisiin ja esitysmerkintöihin tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Opitut harmonian,

muotorakenteiden ja esitysmerkintöjen asiat kerrataan ja taitoja sovelletaan yhteismusisoinnin ja kuuntelun aikana. Musiikin opiskelussa rytmikan hallintaa vahvistetaan: vaativampia päällekkäisiä rytmejä toteutetaan ja rytmitoistot voidaan tehdä sanarytmien avulla. Opetellaan dynamiikan käsitteet forte - piano (voimakas - hiljainen). Vieraiden maiden musiikkikulttuureissa tutustutaan melodiakieleen, rytmikkaan ja teksteihin, samalla oma kielitaito kehittyy. Havainnoidaan rytmikkaa eri musiikin lajeissa soittaen, laulaen ja liikkuen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Lauluohjelmisto harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat moniääniseen laulamiseen (esim. kaanonit ja helpohkot säestysmelodiat). Oppilasta rohkaistetaan laulamaan ja soittamaan yksin ja ryhmässä. Musiikkitunneilla pyritään vahvistamaan oppilaan positiivista musiikkisuhdetta. Yhteissoiton taitoja syvennetään ja soittotekniikkaa kehitetään melodia- ja säestystehtävissä. Musisoinnissa opitaan huolehtimaan omasta soittimesta sekä huomioimaan ryhmän jäsenet. Musiikin opetukseen kuuluu myös musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen. Oppilas oppii tekemään havaintoja toteutuksen aikana: miltä musiikki tuntui ja mitä mielikuvia musiikki herätti. Musisoinnissa voidaan käyttää oppilaiden omia sävellyksiä, pelejä, leikkejä ja oppimispelejä.

34.6.10. Kuvataide

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 oppilaat laajentavat omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Oppilaita kannustetaan erilaisten kuvailmaisun keinojen kokeiluun ja harjoitteluun sekä kuvallisten taitojen tavoitteelliseen kehittämiseen. Opetuksessa tarkastellaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin vaikutuksia mielipiteisiin, asenteisiin ja toimintatapoihin oppilaiden omassa elinympäristössä ja yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan tutkimaan taiteilijoiden ja muun visuaalisen kulttuurin tekijöiden tavoitteita ja rooleja eri aikoina sekä erilaisissa kulttuurisissa yhteyksissä. Opetuksessa tuetaan oppilaiden yhdessä toimimisen edellytyksiä ja käytäntöjä. Kuvien tuottamisen ja tulkinnan taitoja syvennetään hyödyntämällä vastuullisesti tietoa viestintäteknologiaa ja verkkoympäristöjä.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 3-6 tarkastellaan laajenevan elinpiirin ajankohtaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Opetuksessa ohjataan taiteidenväliseen ja temaattiseen lähestymistapaan. Oppilaita kannustetaan suhtautumaan kriittisesti eri tietolähteisiin. Opetustilanteissa teknologioita ja verkkoympäristöjä hyödynnetään monipuolisesti, vastuullisesti ja turvallisesti.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuksiin rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 3-6

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Palautteella tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltyihin taideoppimisen ulottuvuuksiin.

Antaessaan kuvataiteen sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää kuvataiteen valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä havainnoida oppilaan edistymistä kuvien tuottamiseen, vastaanottamiseen ja tulkitsemiseen liittyvien taitojen kehittämisessä.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn

lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden osallistumiselle eri yhteisöissä, ympäristöissä ja yhteyksissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään oppilaiden laajenevaa elinpiiriä ja medioiden merkitystä yhteiskunnassa.

S3 Taiteen maailmat:

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat perehtyvät taiteelle ominaisiin toimintatapoihin, taiteen eri lajeihin sekä erilaisiin käsityksiin taiteesta. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa erilaisia kuvia (esimerkiksi valokuva, elokuva, video, media, mainos, taideteos) ja niiden välittämiä viestejä. Oppilasta kannustetaan tekemään havaintoja omassa lähiympäristössään. Oppilasta ohjataan tutustumaan koulun ulkopuoliseen kulttuuritoimintaan (esimerkiksi museot, näyttelyt, tapahtumat) mahdollisuuksien mukaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen	Oppilas osaa tehdä monipuolisia havainnoita ympäristöstä ja sen kuvista käyttämällä kuvallisia välineitä
---	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten sanallistaminen	Oppilas osaa kuvailla taiteeseen, ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin liittyviä havaintojaan ja perustella ajatuksiaan sanallisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan hyödyntämällä kuvien rinnalla myös muita tiedon tuottamisen tapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjaantuu oma-aloitteisessa työskentelyssä (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen) kuvataidetunnilla.

Oppilasta ohjataan käyttämään kuvataiteessa tarvittavia perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Työskentelyn avulla oppilaan hienomotoriset taidot harjaantuvat.

Opetuksessa kannustetaan keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kuvallisen ilmaisun prosessissa (ilmaisuvälineen valinta ja sen perusteltu käyttö eri työvaiheissa, luova ongelmanratkaisu ja toteutustavan mitoitus käytettävissä olevan ajan ja materiaalin mukaan).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvallisten ilmaisukeinojen käyttäminen	Oppilas osaa soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisukeinoja kuvallisessa tuottamisessaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppitunneilla työskennellään sekä yksin että ryhmässä. Ryhmätyötilanteissa pyritään edistämään oppilaan yhteistyötaitojen (esimerkiksi neuvottelutaidot, tiedonhakutaidot, vastuullisuus, vuorovaikutus) harjaantumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun taitojen kehittäminen	Oppilas osaa asettaa tavoitteita ja pyrkii kehittämään kuvailmaisuaan yksin ja ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T6 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omassa kuvissaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan kuvien merkitystä eri konteksteissa ja niissä esiintyviä viestinnällisiä keinoja (esimerkiksi värit, symbolit, kuvakoot, kuvakulmat, tekstillisyyys ja aihe).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien avulla vaikuttaminen ja osallistuminen	Oppilas osaa käyttää erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ilmaistessaan mielipiteitään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa perusvalmiuksia kuvien tarkasteluun. Kuvia lähestytään näkien ja kokien. Opetuksessa tutustutaan taidekuviin. Oppilasta ohjataan pohtimaan miksi kuva on tehty, miten se on tehty ja kuka sen on tehnyt. Oppilas tutustuu kuvien avulla fiktio-käsitteeseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien tarkastelu	Oppilas osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden osallistumiselle eri yhteisöissä, ympäristöissä ja yhteyksissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään oppilaiden laajenevaa elinpiiriä ja medioiden merkitystä yhteiskunnassa.

S3 Taiteen maailmat:

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat perehtyvät taiteelle ominaisiin toimintatapoihin, taiteen eri lajeihin sekä erilaisiin käsityksiin taiteesta. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa erilaisia kuvia (esimerkiksi valokuva, elokuva, video, media, mainos, taideteos) ja niiden välittämiä viestejä. Oppilasta kannustetaan tekemään havaintoja omassa lähiympäristössään. Oppilasta ohjataan tutustumaan koulun ulkopuoliseen kulttuuritoimintaan (esimerkiksi museot, näyttelyt, tapahtumat) mahdollisuuksien mukaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen	Oppilas osaa tehdä monipuolisia havaintoja ympäristöstä ja sen kuvista käyttämällä kuvallisia välineitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten sanallistaminen	Oppilas osaa kuvailla taiteeseen, ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin liittyviä

havaintojaan ja perustella ajatuksiaan sanallisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan hyödyntämällä kuvien rinnalla myös muita tiedon tuottamisen tapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjaantuu oma-aloitteisessa työskentelyssä (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen) kuvataidetunnilla.

Oppilasta ohjataan käyttämään kuvataiteessa tarvittavia perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Työskentelyn avulla oppilaan hienomotoriset taidot harjaantuvat.

Opetuksessa kannustetaan keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kuvallisen ilmaisun prosessissa (ilmaisuvälineen valinta ja sen perusteltu käyttö eri työvaiheissa, luova ongelmanratkaisu ja toteutustavan mitoitus käytettävissä olevan ajan ja materiaalin mukaan).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvallisten ilmaisukeinojen käyttäminen	Oppilas osaa soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisukeinoja kuvallisessa tuottamisessaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppitunneilla työskennellään sekä yksin että ryhmässä. Ryhmätyötilanteissa pyritään edistämään oppilaan yhteistyötaitojen (esimerkiksi neuvottelutaidot, tiedonhakutaidot, vastuullisuus, vuorovaikutus) harjaantumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun taitojen kehittäminen	Oppilas osaa asettaa tavoitteita ja pyrkii kehittämään kuvailmaisuaan yksin ja ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T6 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omista kuvistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan kuvien merkitystä eri konteksteissa ja niissä esiintyviä viestinnällisiä keinoja (esimerkiksi värit, symbolit, kuvakoot, kuvakulmat, tekstillisyyt ja aihe).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien avulla vaikuttaminen ja osallistuminen	Oppilas osaa käyttää erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ilmaistessaan mielipiteitään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa perusvalmiuksia kuvien tarkasteluun ja tulkintaan. Kuvia lähestytään näkien ja kokien. Opetuksessa tutustutaan taideteoksen peruskäsitteisiin (esimerkiksi tekijä, teoksen nimi, tekniikka, teoksen valmistumisvuosi). Oppilas tutustuu kuvien avulla fiktion käsitteeseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
-------------------------	---

Kuvien tarkastelu	Oppilas osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan
-------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden osallistumiselle eri yhteisöissä, ympäristöissä ja yhteyksissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään oppilaiden laajenevaa elinpiiriä ja medioiden merkitystä yhteiskunnassa.

S3 Taiteen maailmat:

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat perehtyvät taiteelle ominaisiin toimintatapoihin, taiteen eri lajeihin sekä erilaisiin käsityksiin taiteesta. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5

T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L5
T8	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T9	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa erilaisia kuvia (esimerkiksi valokuva, elokuva, video, media, mainos, taideteos) ja niiden välittämiä viestejä. Oppilasta kannustetaan tekemään havaintoja omassa lähiympäristössään. Oppilasta ohjataan tutustumaan koulun ulkopuoliseen kulttuuriin (esimerkiksi museot, näyttelyt, tapahtumat) mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa tarkastellaan myös oppilaille suunnattua mediaa ja virtuaalimaailmaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen	Oppilas osaa tehdä monipuolisia havaintoja ympäristöstä ja sen kuvista käyttämällä kuvallisia välineitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten sanallistaminen	Oppilas osaa kuvailla taiteeseen, ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin liittyviä havaintojaan ja perustella ajatuksiaan sanallisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan hyödyntämällä kuvien rinnalla myös muita tiedon tuottamisen tapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas toimii oma-aloitteisesti (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen) kuvataidettunnilla.

Oppilas käyttää kuvataiteessa perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Opetustilanteissa pyritään siihen, että oppilas hyödyntää vahvuuksiaan. Mahdollisuuksien mukaan oppilas voi soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja.

Opetuksessa kannustetaan keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kuvallisen ilmaisun prosessissa (ilmaisuvälineen valinta ja sen perusteltu käyttö eri työvaiheissa, luova ongelmanratkaisu ja toteutustavan mitoitus käytettävissä olevan ajan ja materiaalin mukaan).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvallisten ilmaisukeinojen käyttäminen	Oppilas osaa soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisukeinoja kuvallisessa tuottamisessaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppitunneilla työskennellään sekä yksin että ryhmässä. Ryhmätyötilanteissa pyritään edistämään oppilaan yhteistyötaitojen (esimerkiksi neuvottelutaidot, tiedonhakupaidot, vastuullisuus, vuorovaikutus) harjaantumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun taitojen kehittäminen	Oppilas osaa asettaa tavoitteita ja pyrkii kehittämään kuvailmaisuaan yksin ja ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T6 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omassa kuvissaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan kuvien merkitystä eri konteksteissa ja niissä esiintyviä viestinnällisiä keinoja (esimerkiksi värit, symbolit, kuvakoot, kuvakulmat, tekstillisyytys ja aihe).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien avulla vaikuttaminen ja osallistuminen	Oppilas osaa käyttää erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ilmaistessaan mielipiteitään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas saa perusvalmiuksia kuvien tarkasteluun. Kuvia lähestytään näkien ja kokien. Opetuksessa tutustutaan taidekuviiin. Oppilasta ohjataan pohtimaan miksi kuva on tehty, miten se on tehty ja kuka sen on tehnyt. Oppilas tutustuu kuvien avulla fiktio-käsitteeseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien tarkastelu	Oppilas osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuvaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Kuvatulkinnan menetelmien käyttäminen	Oppilas osaa tulkita kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä hyödyntää tulkintojaan kuvista keskusteltaessa
---------------------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T9 innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omista kuvissaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun tapojen käyttäminen	Oppilas osaa hyödyntää erilaisia kuvailmaisun tapoja tarkastellessaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria sekä tehdessään omia kuvia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden osallistumiselle eri yhteisöissä, ympäristöissä ja yhteyksissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään oppilaiden laajenevaa elinpiiriä ja medioiden merkitystä yhteiskunnassa.

S3 Taiteen maailmat:

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat perehtyvät taiteelle ominaisiin toimintatapoihin, taiteen eri lajeihin sekä erilaisiin käsityksiin taiteesta. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L5
T8	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T9	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
T10	S1, S2, S3	L3, L4, L6, L7
T11	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa erilaisia kuvia (esimerkiksi valokuva, elokuva, video, media, mainos, taideteos) ja niiden välittämiä viestejä. Oppilasta kannustetaan tekemään havaintoja omassa lähiympäristössään. Oppilasta ohjataan tutustumaan koulun ulkopuoliseen kulttuuritoimintaan (esimerkiksi museot, näyttelyt, tapahtumat) mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa tarkastellaan myös oppilaille suunnattua mediaa ja virtuaalimaailmaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen	Oppilas osaa tehdä monipuolisia havaintoja ympäristöstä ja sen kuvista käyttämällä kuvallisia välineitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten sanallistaminen	Oppilas osaa kuvailla taiteeseen, ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin liittyviä havaintojaan ja perustella ajatuksiaan sanallisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan hyödyntämällä kuvien rinnalla myös muita tiedon tuottamisen tapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas toimii oma-aloitteisesti (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen) kuvataidetuunnilla.

Oppilas käyttää kuvataiteessa perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Opetustilanteissa pyritään siihen, että oppilas hyödyntää vahvuuksiaan. Mahdollisuuksien mukaan oppilas voi soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja.

Opetuksessa kannustetaan keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kuvallisen ilmaisun prosessissa (ilmaisuvälineen valinta ja sen perusteltu käyttö eri työvaiheissa, luova ongelmanratkaisu ja toteutustavan mitoitus käytettävissä olevan ajan ja materiaalin mukaan).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvallisten ilmaisukeinojen käyttäminen	Oppilas osaa soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisukeinoja kuvallisessa tuottamisessaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppitunneilla työskennellään sekä yksin että ryhmässä. Ryhmätyötilanteissa pyritään edistämään oppilaan yhteistyötaitojen (esimerkiksi neuvottelutaidot, tiedonhakutaidot, vastuullisuus, vuorovaikutus) harjaantumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun taitojen kehittäminen	Oppilas osaa asettaa tavoitteita ja pyrkii kehittämään kuvailmaisuaan yksin ja ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T6 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omista kuvistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan kuvien merkitystä eri konteksteissa ja niissä esiintyviä viestinnällisiä keinoja (esimerkiksi värit, symbolit, kuvakoot, kuvakulmat, tekstillisyytys ja aihe).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien avulla vaikuttaminen ja osallistuminen	Oppilas osaa käyttää erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ilmaistessaan mielipiteitään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee ja tulkitsee kuvia. Oppilasta ohjataan pohtimaan miksi kuva on tehty, miten se on tehty ja kuka sen on tehnyt. Oppilasta ohjataan tarkastelemaan mediaa kriittisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvien tarkastelu	Oppilas osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvatulkinnan menetelmien käyttäminen	Oppilas osaa tulkita kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä hyödyntää tulkintojaan kuvista keskusteltaessa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T9 innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omista kuvissaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun tapojen käyttäminen	Oppilas osaa hyödyntää erilaisia kuvailmaisun tapoja tarkastellessaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria sekä tehdessään omia kuvia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T10 ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Arvojen tarkasteleminen	Oppilas osaa ilmaista näkemyksiään taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun sisältöjen ja toimintatapojen valinta	Oppilas ottaa kuvailmaisussaan huomioon kulttuurisen moninaisuuteen ja kestäväään kehitykseen liittyviä näkökulmia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa lähtökohtana ovat lapsen havainnot, mielikuvat ja elämykset. Opetuksessa korostuvat vuorovaikutus, toiminnallisuus ja leikinomaisuus. Käsiteltävät teemat voivat liittyä esimerkiksi omaan kotiin, luontoon, arkkitehtuuriin, harrastuksiin, peleihin, mainoksiin ja muotiin.

34.6.11. Uskonto

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomuserinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämänhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaalle aineksia oman identiteetin, elämäkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 uskonnon opetuksessa laajennetaan ja syvennetään oman uskonnon perustietoja. Opetuksessa perehdytään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeiseen oppiin, eettisiin periaatteisiin, rituaaleihin ja tapoihin. Oppilaita kannustetaan ihmettelyyn ja kyselyyn. Opetuksessa tutustutaan Suomen ja Euroopan uskonnollisiin juuriin sekä uskonnolliseen ja katsomukselliseen elämään nyky-Suomessa ja Euroopassa. Oppilaat harjaannuttavat medialukutaitoaan ja heitä ohjataan arvioimaan ja käyttämään eri lähteistä etsimäänsä tietoa sekä hyödyntämään sitä eri tilanteissa.

Opetuksessa käsitellään lasten oikeuksia ja yksilön vastuuta omista teoistaan. Opetuksessa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä tuetaan oppilaita muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiä. Oppilaita rohkaistaan ystävyyteen, myönteisen luokka- ja kouluyhteisön rakentamiseen sekä toimimaan syrjintää vastaan.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 3-6

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäntutkimus. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Asioita tarkastellaan kerronnallisuuden, draaman, kokemuksellisuuden, toiminnallisuuden ja yhteisöllisen oppimisen avulla. Keskeistä on opittavien asioiden alustava käsitteellistäminen. Uskonnon opetuksessa käytetään sisältöjen oppimista edistäviä tietoteknisiä sovelluksia siten, että oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus korostuvat. Opetuksessa korostetaan kiireettömyyttä ja keskustelua. Opetuksessa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää vierailuja ja vierailijoita. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen. Tavoitteena on ilmentää koulussa edustettujen uskontojen ja katsomusten moninaisuutta kunnioittavasti.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki uskonnossa vuosiluokilla 3-6

Oppimäärien toteutuksessa tehdään toimintaan ja opetukseen liittyvät ratkaisut huomioiden oppilaiden erilaiset uskonnolliset ja katsomukselliset taustat ja kehittyvä kielitaito. Keskeisten käsitteiden ymmärtämistä tuetaan. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 3-6

Uskonnon opetuksessa oppimisen arviointi on ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta perehtymään ja tutkimaan uskontojen keskeisiä lähteitä ja piirteitä sekä tekemään asioista omia tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjallisen ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Tärkeää on niiden kautta osoitettu taito ilmaista itseään ja ajatuksiaan. Yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun kehittymiseen.

Uskonnon sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen taso 6. vuosiluokan lukuvuositolustusta varten opettaja käyttää uskonnon valtakunnallisia arviointikriteereitä.

Ortodoksinen uskonto

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 uskonnon opetuksessa laajennetaan ja syvennetään oman uskonnon perustietoja. Opetuksessa perehdytään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin

sekä keskeiseen oppiin, eettisiin periaatteisiin, rituaaleihin ja tapoihin. Oppilaita kannustetaan ihmettelyyn ja kyselyyn. Opetuksessa tutustutaan Suomen ja Euroopan uskonnollisiin juuriin sekä uskonnolliseen ja katsomukselliseen elämään nyky-Suomessa ja Euroopassa. Oppilaat harjaannuttavat medialukutaitoaan ja heitä ohjataan arvioimaan ja käyttämään eri lähteistä etsimäänsä tietoa sekä hyödyntämään sitä eri tilanteissa.

Opetuksessa käsitellään lasten oikeuksia ja yksilön vastuuta omista teoistaan. Opetuksessa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä tuetaan oppilaita muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiä. Oppilaita rohkaistaan ystävyyteen, myönteisen luokka- ja kouluyhteisön rakentamiseen sekä toimimaan syrjintää vastaan.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 3-6

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan Testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki, kirkkotaide sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin uskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä

ja uskonnottomuutta elämänkatsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

S3 Hyvä elämä

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa ovat ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään Kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsenoikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2

T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Raamattu pyhänä ja kirkon kirjana
- Alkukertomuksia ja patriarkkakertomuksia
- Mooses, exodus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutuimpia rukouksia ja kirkkoveisuja
- Koululaisjumalanpalveluksia (esim. Katedraali, kirkkomuseo, koulu)
- Sakramenteja ja muita pyhiä toimituksia
- Huomioidaan kirkkovuosi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ikoniteologiaa
- Uskonnolliset symbolit eri uskonnoissa
- Uskonnollisia tapoja omassa ja muiden uskonnoissa. Esim. ristinmerkki, kumarrukset, kaularisti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisesta kielestä ja sen vertauskuvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- TVT-taidot, soveltaen eri aiheissa
- Raamatun käytön perusteita
- Ajankohtaisia uskontoon liittyviä aiheita mediassa ja sosiaalisessa mediassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Karjalan valistajia
- Oman koulun uskontoja ja katsomuksia sekä uskonottomuus: esim. pyhä ja arki

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppilas tutustuu Abrahamin uskontojen syntyyn

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta

katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ekumeniaa
- Yhteistyötä muiden katsomusaineiden tai vierailijoiden kanssa
- Oman ja toisen pyhyys ja sen kunnioittaminen
- Käyttäytyminen ja toiminta ortodoksisessa kirkossa ja muissa pyhäköissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia

yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Eettisiä kertomuksia eri uskonnoissa (esim. ystävyys, erilaisuus)
- Itsestä huolehtiminen, yhteisön jäsenenä toimiminen
- 10 käskyä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Omat arvot
- Lasten oikeudet ja ihmisoikeudet
- Lapsen oikeuksien sopimus omassa elämässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Pehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Pehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Syy-seuraussuhteita oppilaan omassa elämässä
- Arvomaailman rakentuminen
- Paasto

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelevaan omia näkemyksiään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Dialogit: eri näkökantojen kunnioittaminen, ymmärtäminen ja huomioiminen
- Omien ajatusten kertominen ja ilmaisu
- Empatiataitojen harjoittelu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden

yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Myönteisen ryhmähengen vahvistaminen
- Ihminen Jumalan kuvana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan Testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa

uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki, kirkkotaide sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin uskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta elämäntutkimuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta tutkimuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

S3 Hyvä elämä

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa ovat ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään Kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämäntutkimuksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsenoikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämäntutkimuksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen

ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kristuksen elämä
- Kristuksen vertauksia ja ihmeitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutuimpia rukouksia ja kirkkoveisuja
- Koululaisjumalanpalveluksia (esim. Katedraali, kirkkomuseo, koulu)
- Kirkkorakennus sisältä ja ulkoa
- Seurakunnan työntekijät
- Huomioidaan kirkkovuosi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ikoniteologiaa
- Jumalanpalvelusten symboliikkaa
- Erilaisten rukouspaikkojen erityispiirteitä eri uskonnoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisesta kielestä ja sen vertauskuvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa

otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- TVT-taidot, soveltaen eri aiheissa
- Raamatun käytön perusteita
- Ajankohtaisia uskontoon liittyviä aiheita mediassa ja sosiaalisessa mediassa
- Oman seurakunnan nettisivut

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Abrahamin uskonnot ja uskonottomuus nyky-Suomessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppilas tutustuu Abrahamin uskontojen tapakulttuureihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ekumeniaa
- Yhteistyötä muiden katsomusaineiden tai vierailijoiden kanssa
- Oman ja toisen pyhyys ja sen kunnioittaminen
- Käyttäytyminen ja toiminta ortodoksisessa kirkossa ja muissa pyhäköissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa

uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Eettisiä kertomuksia eri uskonnoissa (esim. vastuu elämästä)
- Paasto käsitteenä
- Ympäristöystävällinen ajattelu, globaali vastuu
- Kultainen sääntö
- Sosiaalisen median etiikka

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä

eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tasa-arvo
- Erilaiset perheet
- Vähemmistöt koulussa ja kodin ulkopuolella
- Lasten oikeudet ja ihmisoikeudet Suomessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Luonnonsuojelu, kierrätys
- Eettiset valinnat
- Vastuu omista teoista
- Paasto

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemaansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamisesta kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelevaa omia näkemyksiään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Dialogit: eri näkökantojen kunnioittaminen, ymmärtäminen ja huomioiminen
- Omien ajatusten kertominen ja ilmaisu
- Empatiataitojen harjoittelu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalista vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Empatiakyvyn kehittäminen
- Toisen elämän kunnioittaminen
- Myönteisen ryhmähengen vahvistaminen
- Ihminen Jumalan kuvana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan Testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki, kirkkotaide sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentiin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin uskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta elämäntutkimuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

S3 Hyvä elämä

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa ovat ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään Kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsenoikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Raamattutietoa: mm. Raamatun käyttö kirkossa ja kotona
- Raamatun synty
- Alkukirkon historiaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutuimpia rukouksia ja kirkkoveisuja
- Koululaisjumalanpalveluksia (esim. Katedraali, kirkkomuseo, koulu)
- Kirkkomusiikkia ja kirkkotaidetta
- Huomioidaan kirkkovuosi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa

otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ikoniteologiaa: suurten juhlien ikonien lukemista ja tulkitsemista
- Kristillinen luostariperinne

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisesta kielestä ja sen vertauskuvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- TVT-taidot, soveltaen eri aiheissa
- Raamatun käytön perusteita
- Ajankohtaisia uskontoon liittyviä aiheita mediassa ja sosiaalisessa mediassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ekumenia
- Kristinuskon tulo Suomeen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset

arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppilas tutustuu Abrahamin uskontojen pyhiin kirjoihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ekumeniaa
- Yhteistyötä muiden katsomusaineiden tai vierailijoiden kanssa
- Oman ja toisen pyhyys ja sen kunnioittaminen
- Käyttäytyminen ja toiminta ortodoksisessa kirkossa ja muissa pyhäköissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Pehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Pehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Pehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Eettisiä kertomuksia eri uskonnoissa (esim. elämän rajallisuus, pakolaisuus, sairaudet, vammaisuus)
- Sosiaalisen median etiikka

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Lähetystyö
- Diakoniatyö
- Lasten oikeudet ja ihmisoikeudet ja niiden toteutuminen Euroopassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestäväen tulevaisuuden näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Syy-seuraussuhteita yhteisössä
- Paastojen merkitys, kilvoittelu
- Ajankohtaisten kysymysten eettistä pohdintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestäväen tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä

eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelevaan omia näkemyksiään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Dialogit: eri näkökantojen kunnioittaminen, ymmärtäminen ja huomioiminen
- Omien ajatusten kertominen ja ilmaisu
- Empatiataitojen harjoittelu
- Yhteisön jäsenenä toimiminen, vuorovaikutus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämänvaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia

eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Myönteisen minäkuvan vahvistaminen
- Myönteisen ryhmähengen vahvistaminen
- Ihminen Jumalan kuvana
- Ihmisenä kasvaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan Testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki, kirkkotaide sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin uskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta elämäntutkimuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta tutkimuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

S3 Hyvä elämä

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa ovat ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään Kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämäntutkimuksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsenoikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämäntutkimuksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kuninkaiden ja profeettojen aikaa
- Kristuksen opetuksia (vuorisaarna, rakkauden kaksoiskäskey)

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutuimpia rukouksia ja kirkkoveisuja

- Koululaisjumalanpalveluksia (esim. Katedraali, kirkkomuseo, koulu)
- Sakramenteja ja muita pyhiä toimituksia
- Liturgia ja liturgiikka
- Huomioidaan kirkkovuosi
- Tutustutaan lähialueen luostareihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Uskonnollinen taide, musiikki ja symboliikka eri uskonnoissa
- Arkkitehtuuri
- Rukousperinne eri uskonnoissa
- Erilaisten rukouspaikkojen erityispiirteitä eri uskonnoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisesta kielestä ja sen vertauskuvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- TVT-taidot, soveltaen eri aiheissa
- Raamatun käytön perusteita
- Ajankohtaisia uskontoon liittyviä aiheita mediassa ja sosiaalisessa mediassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja

muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Karjalaisuus, evakot
- Uskonottomuus, ateismi, maallistuminen
- Kristinuskon tulo Eurooppaan
- Euroopan ortodoksisuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppilas tutustuu Abrahamin uskontojen eri rituaaleihin
- Abrahamin uskonnot Euroopassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ekumeniaa
- Yhteistyötä muiden katsomusaineiden tai vierailijoiden kanssa
- Oman ja toisen pyhyys ja sen kunnioittaminen
- Käyttäytyminen ja toiminta ortodoksisessa kirkossa ja muissa pyhäköissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön

elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kristuksen opetuksia, esim. vuorisaarna
- Eri uskontojen kultaiset säännöt
- Eettisiä kertomuksia eri uskonnoista (esim. vastuu luonnosta)
- Sosiaalisen median etiikka

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Yhteisön arvot
- Globaali vastuu
- Ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien toteutuminen maailmanlaajuisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta

katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Omat teot ja valinnat osana kestävästä kehitystä
- Paastot, kilvoittelu
- Ajankohtaisten eettisten kysymysten pohdintaa
- Globaali vastuu, pakolaisuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan omia näkemyksiään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Dialogit: eri näkökantojen kunnioittaminen, ymmärtäminen ja huomioiminen
- Omien ajatusten kertominen ja ilmaisu
- Empatiataitojen harjoittelu
- Yhteisön jäsenenä toimiminen, vuorovaikutus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteerit ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin maailmanuskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta katsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirkon jäseneksi kasvaminen
- Myönteisen ryhmähengen vahvistaminen
- Ihminen Jumalan kuvana
- Ihmisenä kasvaminen ja kehittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa on ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Evankelis-luterilainen uskonto

Oman uskonnon opetuksen lähtökohtana on lain määrittelemä kansalaisten myönteinen uskonnonvapaus. Vanhemmilla on oikeus valita ja lapsella on oikeus saada oman uskonnollisen yhdyskuntansa mukaista uskonnon opetusta peruskoulussa. Oman uskonnon ja uskonnonvapauden tunteminen, ymmärtäminen ja arvostaminen luo olennaisen yleisviestyksellisen perustan oman ja muiden ihmisten erilaisuuden, kulttuurien ja elämäntapojen kunnioittamiselle.

Luokilla 1 - 6 painotetaan oman uskonnon ja sen historian ja kulttuurivaikutusten tuntemista ja myönteisten oppimiskokemusten saamista. Luokilla 7 - 9 tutustutaan myös eri herätysliikkeisiin, muihin keskeisiin uskontoihin ja maailmankatsomuksiin ja harjoitellaan rakentavaa keskustelua erilaisista näkemyksistä. Kriittistä ajattelua kehitetään tunnistamalla kristinuskon ja humanismin yhteneväisyyksiä, eroavaisuuksia ja sulautumista toisiinsa suomalaisessa kulttuurissa, sekä tieteen ja kristinuskon vuoropuhelun taustalla vaikuttavia uskomuksia.

1 - 2 luokalla painotetaan oppilaan eläytymistä toisen ihmisen asemaan ja itsensä arvostamista. 3 - 6 luokalla oppilasta tuetaan erityisesti eettisessä kasvussa ja toisten huomioimisen ja vastuuntunnon kehittämisessä. 7 - 9 luokalla painotetaan yhteisöllisyyden arvostamista ja globaalin vastuuntunnon kehittämistä.

Uskonnon oppisisällöt tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia ilmiökeskeiselle oppimiselle, minkä avulla oppilas voi oppia tunnistamaan oman ja muiden maailmankatsomusten ja niihin perustuvien arvovalintojen vaikutuksia omassa elämässään, kotiseudullaan, Suomessa ja koko maailmassa ja niiden historiassa ja kulttuurissa. Evankelis-luterilaisen uskonnon opetuksen erityispiirteinä on Raamatun sisällön tunteminen ja ymmärtäminen ja sille rakentuvan ihmiskäsityksen ja maailmankuvan, sekä protestanttisuuden merkityksen ymmärtäminen omassa elämässä ja Suomen ja Pohjoismaiden historiassa ja nykypäivän yhteiskunnassa.

Monipuolinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen, kuten kodin ja kristillisten toimijoiden kanssa rikastaa koulutyötä ja liittyy sen ympäröivän yhteisön elämään. Opetuksessa huomioidaan kokonaisvaltaisesti uskonpuhdistuksen ja kirkkojen merkitys suomalaisen kulttuurin kehittämisessä, oppilaan ikään liittyvät henkisen ja hengellisen kehityksen vaiheet ja taiteen ja median monipuolinen käyttö niin, että oppilaalle muodostuu monipuolinen käsitys Suomen ja maailman uskonnollisesta todellisuudesta ja hän saa aineksia oman identiteetinsä ja maailmankatsomuksensa rakentumiselle.

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 uskonnon opetuksessa laajennetaan ja syvennetään oman uskonnon perustietoja. Opetuksessa perehdytään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeiseen oppiin, eettisiin periaatteisiin, rituaaleihin ja tapoihin. Oppilaita kannustetaan ihmettelyyn ja kyselyyn. Opetuksessa tutustutaan Suomen ja Euroopan uskonnollisiin juuriin sekä uskonnolliseen ja katsomukselliseen elämään nyky-Suomessa ja Euroopassa. Oppilaat harjaannuttavat medialukutaitoaan ja heitä ohjataan arvioimaan ja käyttämään eri lähteistä etsimäänsä tietoa sekä hyödyntämään sitä eri tilanteissa.

Opetuksessa käsitellään lasten oikeuksia ja yksilön vastuuta omista teoistaan. Opetuksessa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä tuetaan oppilaita muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiä. Oppilaita rohkaistaan ystävyYTEEN, myönteisen luokka- ja kouluyhteisön rakentamiseen sekä toimimaan syrjintää vastaan.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 3-6

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäntutkimus. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon keskeisiä käsitteitä, symboleita ja oppia. Sisältöjen valinnassa huomioidaan kristinuskon moninaisuus ja erityisesti protestanttisuus osana kristinuskoa. Opetuksessa tutustutaan Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina. Perehdytään luterilaisuuden oppiin, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Opetuksessa tarkastellaan Raamattua kirjana, sen erilaisia tyyli- ja laajuuksia sekä uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta. Opetuksessa perehdytään Jeesuksen elämään, opetukseen ja merkitykseen kristinuskossa. Pohditaan Paavalin ja varhaisen kristillisyyden merkitystä kristinuskon kehittymiselle maailmanuskonnoksi. Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen taiteen, tieteiden ja kulttuurin kanssa sekä tarkastellaan kristinuskon näkymistä populaarikulttuurissa. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta, elämänkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan, mitä merkitsee pyhyys uskonnoissa, oma ja toisen pyhä. Tutustutaan alustavasti juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia yhdistäviin profeettoihin, pyhiin paikkoihin ja kertomuksiin sekä Jeesuksen asemaan näissä uskonnoissa. Tärkeinä tarkastelun kohteina ovat koulun lähialueilla vaikuttavat uskonnolliset yhteisöt. Opetuksessa tutkitaan Suomen ja Euroopan uskonnollista ja katsomuksellista nykytilaa ja sen taustaa sekä uskonnottomuutta. Alustavasti tutustutaan ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä tarkastellaan uskontoja mediasta ja populaarikulttuurista otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon tärkeimpiä eettisiä ohjeita: Kulusta sääntöä, rakkauden kaksoiskäskyä ja kymmentä käskyä. Pohditaan Kulaisen säännön etiikkaa kristinuskossa ja eri uskonnoissa. Opetuksessa käsitellään keskeisiä elämänkysymyksiä, tunteita ja arvoja Vanhasta ja Uudesta Testamentista valittujen kertomusten avulla. Tärkeitä sisältöjä ovat ihmisoikeusetiikka, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus sekä ihmisarvo, elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen. Pohditaan oppilaan omia valintoja ja hänen toimintansa taustalla vaikuttavia arvoja sekä globaalia vastuuta. Tärkeitä näkökulmia ovat elämäntaidot, itsetuntemus, tunnetaidot ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Opetukseen valittujen sisältöjen tulee antaa oppilaalle välineitä eettiseen keskusteluun ja omien näkemysten perustelemiseen sekä uskonnoista käytävään keskusteluun.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään Raamattuun kokonaisuutena, kirjakokoelmana ja sen keskeisiin kertomuksiin erityisesti Vanhassa testamentissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan Raamatun kertomuksiin Abrahamista, Isakista, Jaakobista, Joosefista, Mooseksesta, Joosuasta, Daavidista, sekä Israelin kansan merkitykseen Raamatun pelastushistoriassa ja

kansana, johon Jeesus syntyi. Opetuksessa tarkastellaan Raamattua kirjakokoelmana ja sen erilaisia tyyllilajeja esim. historia, runous, viisaus- ja profettakirjallisuus, evankeliumit jne. sekä uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta esim. Joosefia Jeesuksen esikuvana. Tutustutaan Pyhän Hengen ilmenemiseen Vanhan testamentin kirjoituksissa ja niiden innoittajana.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään kirkkovuoden juhlien, perinteiden ja kirkkorakennuksen tuntemusta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta ja niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista esim. loppiainen, laskiainen, pääsiäinen, paaston ajat, hela-torstai, helluntai, juhannus ja tuomiosunnuntai huomioiden virret, muu hengellinen musiikki ja jumalanpalveluselämä.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa ja ymmärtää kristillistä sanastoa erityisesti kirkkovuoteen ja sitä koskeviin raamatunkertomuksiin liittyen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon kielen ja symbolien analysointi	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

S1 Suhde omaan uskontoon

Perehdytään Raamatun kertomuksien kautta kristilliseen käsitykseen Jumalan kolmiyhteydestä, Raamatun vertauskuvallisiin kuvauksiin Jumalasta (esim. hoivaa, kuin äiti lapsiaan, suojaa sulillansa kuin kotka jne.) ja tutustutaan esim. Raamatun antamaan merkitykseen sanoille usko, armo, vanhurskaus, synti, Kristus, Messias, lunastus, pelastus jne.

S2 Uskontojen maailma

Perehdytään Raamatun kertomuksien kautta kristilliseen käsitykseen Jumalan kolmiyhteydestä, Raamatun vertauskuvallisiin kuvauksiin Jumalasta (esim. hoivaa, kuin äiti lapsiaan, suojaa sulillansa kuin kotka jne.) ja tutustutaan esim. Raamatun antamaan merkitykseen sanoille usko, armo, vanhurskaus, synti, Kristus, Messias, lunastus, pelastus jne.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan etsimään ja opiskelemaan oman uskonnon sisältöjä erilaisia lähteitä käyttäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

S1 Suhde omaan uskontoon

Harjoitellaan Raamatun ja virsikirjan käyttöä painetun ja digitaalisen median mahdollisuuksia hyödyntäen (esim. Lasten raamattu, Lasten virsikirja, nettiraamatut - ja raamatunlukuohjelmat, radio- ja tv-ohjelmat internetissä, raamattuaiheiset sarjakuvat jne.)

S2 Uskontojen maailma

Etsitään tietoa kristinuskon juurista juutalaisuudessa ja niiden yhteneväisyyksistä ja eroista.

S3 Hyvä elämä

Etsitään vastauksia keskeisiin elämänkysymyksiin Raamatun kertomusten avulla.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan alustavasti lähiseudulla ja Suomessa vaikuttaviin muihin seurakuntiin ja tunnustuskuntiin sekä kristillisyyden vaikutukseen ja näkyvyyteen lähiympäristön kulttuurissa ja mediassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen ympäristön taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan koulun lähiympäristössä vaikuttaviin muihin kristillisiin seurakuntiin, esim. virailijoiden ja vierailujen avulla.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kristinuskon juutalaisiin juuriin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan juutalaiseen kulttuuriin ja Jeesuksen elämään juutalaisen perheen ja kansan jäsenenä Raamatun kertomusten kautta.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa käsitellään keskeisiä elämänkysymyksiä, tunteita ja arvoja Vanhasta ja Uudesta Testamentista valittujen kertomusten avulla.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan Raamatun kertomuksien avulla Jumalan pyhään kolminaisuuteen ja erityisesti Pyhän Hengen persoonaan ja tehtävään.

S2 Uskontojen maailma

Harjoitellaan käyttäytymään asianmukaisesti ja toisten vakaumusta kunnioittaen arkielämässä ja hengellisissä tilaisuuksissa.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaiden kiinnostusta eettisiin ja moraalisiin kysymyksiin hyödynnetään luomalla tilaisuuksia keskusteluun ja pohtimalla yhdessä Raamatun opetusta suhteessa Jumalaan, toisiin ihmisiin ja luomakuntaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelevaan omia näkemyksiään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon keskeisiä käsitteitä, symboleita ja oppia. Sisältöjen valinnassa huomioidaan kristinuskon moninaisuus ja erityisesti protestanttisuus osana kristinuskoa. Opetuksessa tutustutaan Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina. Perehdytään luterilaisuuden oppiin, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Opetuksessa tarkastellaan Raamattua kirjana, sen erilaisia tyyliä ja sekä uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta. Opetuksessa perehdytään Jeesuksen elämään, opetukseen ja merkitykseen kristinuskossa. Pohditaan Paavalin ja varhaisen kristillisyyden merkitystä kristinuskon kehittymiselle maailmanuskonnoksi. Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa sekä tarkastellaan kristinuskon näkymistä populaarikulttuurissa. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta, elämänkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan, mitä merkitsee pyhyys uskonnoissa, oma ja toisen pyhä. Tutustutaan alustavasti juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia yhdistäviin profeettoihin, pyhiin paikkoihin ja kertomuksiin sekä Jeesuksen asemaan näissä uskonnoissa. Tärkeinä tarkastelun kohteina ovat koulun lähialueilla vaikuttavat uskonnolliset yhteisöt. Opetuksessa tutkitaan Suomen ja Euroopan uskonnollista ja katsomuksellista nykytilaa ja sen taustaa sekä uskonnottomuutta. Alustavasti tutustutaan ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä tarkastellaan uskontoja mediasta ja populaarikulttuurista otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon tärkeimpiä eettisiä ohjeita: Kulusta sääntöä, rakkauden kaksoiskäskyä ja kymmentä käskyä. Pohditaan Kulaisen säännön etiikkaa kristinuskossa ja eri uskonnoissa. Opetuksessa käsitellään keskeisiä elämänkysymyksiä, tunteita ja arvoja Vanhasta ja Uudesta Testamentista valittujen kertomusten avulla. Tärkeitä sisältöjä ovat ihmisoikeusetiikka, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus sekä ihmisarvo, elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen. Pohditaan oppilaan omia valintoja ja hänen toimintansa taustalla vaikuttavia arvoja sekä globaalia vastuuta. Tärkeitä näkökulmia ovat elämäntaidot, itsetuntemus, tunnetaidot ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Opetukseen valittujen sisältöjen tulee antaa oppilaalle välineitä eettiseen keskusteluun ja omien näkemysten perustelemiseen sekä uskonnoista käytävään keskusteluun.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2

T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Raamattuun kokonaisuutena, kirjakokoelmana ja sen keskeisiin kertomuksiin ja opetukseen, erityisesti evankeliumeihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Perehdytään erityisesti Vanhan testamentin viittauksiin ja evankeliumien kertomuksiin Jeesuksesta. Syvennetään ymmärrystä Raamatun ihmis- ja jumalakuvaan ja Raamatusta pelastushistoriallisena kokonaisuutena.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy syvemmin luterilaisuuteen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Tutustutaan rituaalinen erilaisen merkityksen Vanhassa ja Uuden testamentissa, historiassa ja nykykristillisyydessä ja syvennetään ymmärrystä Jeesuksen kuoleman merkityksestä viimeisenä uhrina, minkä jälkeen kaikkien rituaalien merkitys loppui Raamatun pelastushistorialliselta kannalta. Perehdytään luterilaisuuden sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta ja elämänkaaren

liittyvistä juhlista ja sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan ja syvennetään ymmärrystä Uuden testamentin opetuksesta ihmisestä, eikä rakennuksista Pyhän Hengen asumuksena. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tunnistaa ja ymmärtää Raamatun keskeisiä käsitteitä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon kielen ja symbolien analysointi	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

S2 Uskontojen maailma

Tarkastellaan, mitä pyhyys merkitsee Raamatussa. Tutustutaan alustavasti juutalaisuutta ja kristinuskoa yhdistäviin profeettoihin, pyhiin paikkoihin ja kertomuksiin sekä Jeesuksen merkitykseen juutalaisille ja kristityille.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelemaan omia näkemyksiään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.
--------------------------------------	---

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon keskeisiä käsitteitä, symboleita ja oppia. Sisältöjen valinnassa huomioidaan kristinuskon moninaisuus ja erityisesti protestanttisuus osana kristinuskoa. Opetuksessa tutustutaan Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina. Perehdytään luterilaisuuden oppiin, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Opetuksessa tarkastellaan Raamattua kirjana, sen erilaisia tyyllilajeja sekä uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta. Opetuksessa perehdytään Jeesuksen elämään, opetukseen ja merkitykseen kristinuskossa. Pohditaan Paavalin ja varhaisen kristillisyyden merkitystä kristinuskon kehittymiselle maailmanuskonnoksi. Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa sekä tarkastellaan kristinuskon näkymistä populaarikulttuurissa. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovoudesta, elämänkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan, mitä merkitsee pyhyys uskonnoissa, oma ja toisen pyhä. Tutustutaan alustavasti juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia yhdistäviin profeettoihin, pyhiin paikkoihin ja kertomuksiin sekä Jeesuksen asemaan näissä uskonnoissa. Tärkeinä tarkastelun kohteina ovat koulun lähialueilla vaikuttavat uskonnolliset yhteisöt. Opetuksessa tutkitaan Suomen ja Euroopan uskonnollista ja katsomuksellista nykytilaa ja sen taustaa sekä uskonnottomuutta. Alustavasti tutustutaan ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä tarkastellaan uskontoja mediasta ja populaarikulttuurista otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon tärkeimpiä eettisiä ohjeita: Kulusta sääntöä, rakkauden kaksoiskäskyä ja kymmentä käskyä. Pohditaan Kulaisen säännön etiikkaa kristinuskossa ja eri uskonnoissa. Opetuksessa käsitellään keskeisiä elämäkysymyksiä, tunteita ja arvoja Vanhasta ja Uudesta Testamentista valittujen kertomusten avulla. Tärkeitä sisältöjä ovat ihmisoikeusetiikka, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus sekä ihmisarvo, elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen. Pohditaan oppilaan omia valintoja ja hänen toimintansa taustalla vaikuttavia arvoja sekä globaalia vastuuta. Tärkeitä näkökulmia ovat elämäntaidot, itsetuntemus, tunnetaidot ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Opetukseen valittujen sisältöjen tulee antaa oppilaalle välineitä eettiseen keskusteluun ja omien näkemysten perustelemiseen sekä uskonnoista käytävään keskusteluun.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2
T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon erityisesti protestanttisuutta osana kristinuskoa ja perehdytään Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina. Perehdytään luterilaisuuden oppiin ja sakramentteihin. Pohditaan Jeesuksen lähetyskäsken, Paavalin ja varhaisen kristillisyyden merkitystä kristinuskon kehittymiselle maailmanuskonnoksi niihin liittyvät virret, muu hengellinen musiikki ja taide huomioiden.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan erityisesti uskonpuhdistuksen, Martin Lutherin ja Mikael Agrikolan vaikutukseen Raamatun kääntäjänä koko suomenkielisen kristillisen sanaston synnylle.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon kielen ja symbolien analysointi	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan erityisesti uskonpuhdistuksen, Martin Lutherin ja Mikael Agrikolan vaikutukseen Raamatun kääntäjänä koko suomenkielisen kristillisen sanaston synnylle.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelevaan omia näkemyksiään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon keskeisiä käsitteitä, symboleita ja oppia. Sisältöjen valinnassa huomioidaan kristinuskon moninaisuus ja erityisesti protestanttisuus osana kristinuskoa. Opetuksessa tutustutaan Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina. Perehdytään luterilaisuuden oppiin, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Opetuksessa tarkastellaan Raamattua kirjana, sen erilaisia tyyllilajeja sekä uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta. Opetuksessa perehdytään Jeesuksen elämään, opetukseen ja merkitykseen kristinuskossa. Pohditaan Paavalin ja varhaisen kristillisyyden merkitystä kristinuskon kehittymiselle maailmanuskonnoksi. Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa sekä tarkastellaan kristinuskon näkymistä populaarikulttuurissa. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta, elämänkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan, mitä merkitsee pyhyys uskonnoissa, oma ja toisen pyhä. Tutustutaan alustavasti juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia yhdistäviin profeettoihin, pyhiin paikkoihin ja kertomuksiin sekä Jeesuksen asemaan näissä uskonnoissa. Tärkeinä tarkastelun kohteina ovat koulun lähialueilla vaikuttavat uskonnolliset yhteisöt. Opetuksessa tutkitaan Suomen ja Euroopan uskonnollista ja katsomuksellista nykytilaa ja sen taustaa sekä uskonnottomuutta. Alustavasti tutustutaan ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä tarkastellaan uskontoja mediasta ja populaarikulttuurista otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon tärkeimpiä eettisiä ohjeita: Kulusta sääntöä, rakkauden kaksoiskäskyä ja kymmentä käskyä. Pohditaan Kulaisen säännön etiikkaa kristinuskossa ja eri uskonnoissa. Opetuksessa käsitellään keskeisiä elämänkysymyksiä, tunteita ja arvoja Vanhasta ja Uudesta Testamentista valittujen kertomusten avulla. Tärkeitä sisältöjä ovat ihmisoikeusetiikka, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus sekä ihmisarvo, elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen. Pohditaan oppilaan omia valintoja ja hänen toimintansa taustalla vaikuttavia arvoja sekä globaalia vastuuta. Tärkeitä näkökulmia ovat elämäntaidot, itsetuntemus, tunnetaidot ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Opetukseen valittujen sisältöjen tulee antaa oppilaalle välineitä eettiseen keskusteluun ja omien näkemysten perustelemiseen sekä uskonnoista käytävään keskusteluun.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1
T2	S1	L1, L2

T3	S1, S2	L2, L3, L4
T4	S1, S2, S3	L4, L5, L6
T5	S1, S2	L1, L2
T6	S2, S3	L2
T7	S1, S2, S3	L2, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L2
T10	S2, S3	L1, L3, L6
T11	S1, S2, S3	L1, L4, L6, L7
T12	S3	L1

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään ymmärrystä Raamatun kertomuksista, Raamatun kokonaissanomasta, Jeesuksen merkityksestä kristinuskossa ja tutustutaan sen moninaisuuteen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon lähteitä ja tekstejä sekä kuvata niiden keskeisiä sisältöjä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa syvennetään ymmärrystä Raamattusta kokonaisuutena, sen sanomasta, opista, keskeisistä käsitteistä, symboleista, tyylilajeista, erityiskielestä ja vertauskuvallisuudesta. Opetuksessa perehdytään Jeesuksen elämään, opetuksiin ja merkitykseen kristinuskossa ja hänen vaikutukseensa maailman historiassa ja nykyisyydessä.

T2 ohjata oppilas tutustumaan opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa kertoa esimerkkien avulla opiskeltavan uskonnon keskeisistä rituaaleista, tavoista ja pyhistä paikoista sekä kuvata niiden merkitystä.

S1 Suhde omaan uskontoon

Perehdytään luterilaisuuden oppiin, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen

kirkkotaiteen kanssa historiassa ja nykyisyydessä. Opetuksessa syvennetään tietoja kirkkovuodesta, elämänkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista. Tutustutaan syvällisemmin kirkkoon uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuriin ja siihen liittyvään symboliikkaan. Opetuksessa otetaan huomioon virret ja muu hengellinen musiikki.

T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan tunnistamaan ja ymmärtämään luterilaisuuden kielellisiä erityispiirteitä ja niiden syntyä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon kielen ja symbolien analysointi	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa tarkastellaan eri kristillisten seurakuntien yhteisiä piirteitä ja erilaisia korostuksia. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä tarkastellaan niitä mediasta ja populaarikulttuurista otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan erityisesti uskonpuhdistuksen, Martin Lutherin ja Mikael Agrikolan vaikutukseen Raamatun kääntäjänä koko suomenkielisen kristillisen sanaston synnylle.

T4 ohjata oppilasta etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä

Oppilasta ohjataan käyttämään ja arvioimaan tietolähteitä monipuolisesti uskonnon opiskelussa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa hakea tietoa useasta lähteestä. Oppilas harjoittelee arvioimaan löytämänsä tiedon luotettavuutta ja objektiivisuutta.

S1 Suhde omaan uskontoon

Oppilasta ohjataan etsimään, käyttämään ja arvioimaan tietoa Raamatun synnystä, historiasta, sisällöstä, kristinuskon keskeisistä käsitteistä, symboleista, opista, kristinuskon moninaisuudesta, erityisesti proestantisista liikkeistä ja kristillisestä lähetystyöstä käyttäen monipuolisesti erilaisia lähteitä.

S2 Uskontojen maailma

Ohjataan oppilasta etsimään tietoa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin erovaikeuksista ja yhtymäkohdista ja arvioimaan tiedon luotettavuutta.

S3 Hyvä elämä

Harjoitellaan etsimään ja arvioimaan tietoa juutalais-kristillisyyden ja Raamatun merkityksestä Suomen ja Euroopan historialle ja nykypäivälle mm. kymmenen käskyn merkitys nykypäivän lainsäädännössä ja ihmisoikeusetiikassa.

T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Hän osaa kuvata suomalaisen ja eurooppalaisen uskonnollisuuden juuria pääpiirteissään.

S1 Suhde omaan uskuntoon

Tutustutaan alustavasti Euroopan uskonpuhdistuksen jälkeisiin protestanttisiin ja edelleen Suomessa vaikuttaviin liikkeisiin ja kirkkoihin (esim. metodismi, Pelastusarmeija, jne.)

S2 Uskontojen maailma

Tutkitaan Suomen ja Euroopan uskonnollista ja katsomuksellista nykytilaa ja sen taustaa sekä uskonnottomuutta.

T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kuvata juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteet sekä niiden keskinäiset suhteet.

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää, miten toimitaan ja pyrkii toimimaan asianmukaisesti ja kunnioittavasti erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa.

T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä opiskeltavan uskonnon eettisiä opetuksia sekä uskontoja ja katsomuksia yhdistäviä eettisiä periaatteita.

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yhteisön näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä ihmisoikeuksista.

T10 ohjata oppilasta arvioimaan tekemiään valintoja ja pohtimaan toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja eettisten periaatteiden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen pohdinta	Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevaisuuden rakentamisesta. Hän osaa soveltaa opiskelemansa uskonnon eettisiä periaatteita omassa pohdinnassaan.

T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eettisistä kysymyksistä, ilmaista rakentavasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä harjoitella perustelevaan omia näkemyksiään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas osallistuu yhteiseen keskusteluun, osaa kuunnella toisia ja ilmaista itseään.

T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

34.6.12. Liikunta

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon. Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Oppitunneilla korostuvat kehoisuus, fyysinen aktiivisuus ja yhdessä tekeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Opetus on turvallista, ja se perustuu eri vuodenaikojen ja paikallisten olosuhteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liikunnassa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja ja luontoa monipuolisesti. Oppilaita ohjataan ja sitoutetaan turvalliseen ja eettisesti kestävään toimintaan ja oppimisilmapiiriin.

Liikunnassa oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla. Liikkumaan kasvamisen osatekijöitä ovat oppilaiden ikä- ja kehitystason mukainen fyysisesti aktiivinen toiminta, motoristen perustaitojen oppiminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelu. Oppilaat saavat tietoa ja taitoja erilaisissa liikuntatilanteissa toimimiseen. Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen, tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen. Liikunta tarjoaa mahdollisuuksia iloon, kehoilliseen ilmaisuun, osallisuuteen, sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, leikinomaiseen kisailuun ja ponnisteluun sekä toisten auttamiseen. Liikunnassa oppilas saa valmiuksia terveytensä edistämiseen.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

”Liikutaan yhdessä toimien ja taitoja harjoitellen.”

Vuosiluokilla 3-6 opetuksen pääpaino on motoristen perustaitojen vakiinnuttamisessa ja monipuolistamisessa sekä sosiaalisten taitojen vahvistamisessa. Monipuolinen ja vuorovaikutuksellinen opetus tukee taitojen oppimista, oppilaiden hyvinvointia, kasvua itsenäisyyteen ja osallisuuteen sekä luo valmiuksia liikunnalliseen elämäntapaan. Oppilaat osallistuvat kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun ja vastuulliseen toteuttamiseen.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Liikunnan opetuksessa otetaan huomioon vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Liikuntateknologian hyödyntämisellä tuetaan liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vuosiluokilla 3-6 jatketaan vesiliikunnan ja uinnin opetusta. Vesipelastuksen harjoittelu painottuu vuosiluokille 5-6. Opetuksessa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen vesillä ja vesistöjen äärellä vuodenaajat huomioon ottaen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 3-6

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä

tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyympäristö sekä organisoiminen ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 3-6 kiinnitetään huomiota sellaisten perustaitojen hallintaan, joilla on merkitystä yhteiseen toimintaan osallistumisessa.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 3-6

Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaan oppimisesta ja työskentelystä.

Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset vahvuudet sekä kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaan toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla. Liikunnan arviointi perustuu fyysisen-, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2-6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7-10), joten fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Move!-mittausten tuloksia ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteina. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Liikunnan sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää liikunnan valtakunnallisia arviointikriteereitä.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantarjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagointia (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagointia (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uima- ja pelastautumistaidot	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagointia (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunteilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja

ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun

ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmisessä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilu ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyttä ja voimaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyttä ja voimaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagointia (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uima- ja pelastautumistaidot	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisonnin alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagointia (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

3.-4. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Yhden jalan tasapainon harjoittelu eri välineillä, eri olosuhteissa ja eri lajeissa (sukset, luistimet, erilaiset alustat).

Kehonhallinnan harjoittelu etenemistapoja, suuntaa, nopeutta ja asentoja vaihdellen (esim. liukuminen jäällä eri asennoissa, yhdellä jalalla, kyykyssä jne.).

Voimistelutaitoja harjoitellaan erilaisia välineitä apuna käyttäen, alastulon harjoittelu, oman kehonpainon kannattelu (riipunta, etunoja), käsilläseisannon alkeisharjoitukset.

Tanssiaskelten harjoittelua tasajakoisessa ja kolmijakoisessa rytmissä, liikkeen ja rytmin yhdistämisen harjoittelua (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelu).

3.-4. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Yhdistetään liikkeen ja välineenkäsittelytaidon harjoittelu, harjoitellaan tarkkuutta ja voiman säätelyä monipuolisilla välineillä esim. kopittelut, koriin heitot.

3.-4. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan monipuolisilla tehtävillä yksin, pareittain ja ryhmässä erilaisten aistihavaintojen tekemistä ja tilanteenmukaista reagoitua (esim. lähde liikkeelle, kun kuulet äänen, kun näet pallon, kun tunnet kosketuksen jne.).

3.-4. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Aloitetaan fyysisen harjoittelun perusteisiin tutustuminen, harjoituksen ja oman kehon tuntemusten havainnointi, osana tuntia erilaisia pieniä tehtäviä ja kisoja (esim. staattisen asennon ylläpito ja viestijuoksut).

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelytaitoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotasaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuna (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seuranta järjestelmä Move! :n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hypyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyttä, miten nopeutta).

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaihtelevilla liikuntatehtävillä opetellaan kohtaamaan ja käsittelemään myös pettymystä ja epäonnistumisen kokemuksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppy ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmit kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppy ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Uima- ja pelastautumistaidot	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).
------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon päälihasryhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaihtelevilla liikuntatehtävillä opetellaan kohtaamaan ja käsittelemään myös pettymystä ja epäonnistumisen kokemuksia.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaihtelevilla liikuntatehtävillä opetellaan kohtaamaan ja käsittelemään myös pettymystä ja epäonnistumisen kokemuksia.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmit kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon päälihasryhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psykkinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaihtelevilla liikuntatehtävillä opetellaan kohtaamaan ja käsittelemään myös pettymystä ja epäonnistumisen kokemuksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppy ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon päälihasryhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppy ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hypyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyttä, miten nopeutta).

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyttä ja voimaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyttä ja voimaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatuksella välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyttä, miten nopeutta).

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uima- ja pelastautumistaidot	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmät kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon pääliharyhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

5.-6. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Vaativimmat tasapainoharjoitteet: varpaalle nousut, hyppyt ja alastulot yhdellä ja kahdella jalalla esim. kääntyen.

Kehonhallinta: käännökset ja pysähdykset nopeasta vauhdista, keskivartalon kontrollin harjoittelu (alastulo kontrolloidusti paikalleen, luistelun jarrutus, leikit, joissa yritetään pitää tasapaino parin yrittäessä horjuttaa sinua), harjoitellaan soveltamaan erilaisissa peleissä ja leikeissä.

Voimistelutaitoja harjoitellaan välineillä ja permannolla, jatketaan perusliikkeiden harjoittelua eri telineillä.

Yksinkertaisten tanssien ja liikesarjojen harjoittelu erilaisissa rytmeissä.

5.-6. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Monipuoliset sovelletut pelit, joissa yhdistellään eri lajien välineitä ja sääntöjä (koppipallo, lippupallo) harjoitellaan eri lajien perusajatusta välineenkäsittelyn avulla.

5.-6. lk.: Havaintomotoriset taidot

Harjoitellaan pelaajien eri rooleja pelien sisällä (mitä palloton hyökkääjä tekee, mitä pallollinen hyökkääjä tekee, mitä pallotonta puolustava tekee, mitä pallollista puolustava tekee), opetellaan miten reagoidaan pelien sisällä erilaisiin tilanteisiin, aistihavaintojen rajoittaminen ja reagointi (silmit kiinni, korvat kiinni).

5.-6. lk.: Fyysiset ominaisuudet: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima

Jatketaan fyysisiä perusharjoituksia, tehdään kehon päälihasryhmien lihaskuntoharjoituksia ja opetellaan tunnistamaan liikkeen vaikutuspaikka.

Opitaan ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien harjoittelun ominaispiirteitä (miten harjoitellaan kestävyyttä, miten nopeutta).

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaihtelevilla liikuntatehtävillä opetellaan kohtaamaan ja käsittelemään myös pettymystä ja epäonnistumisen kokemuksia.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaihtelevilla liikuntatehtävillä opetellaan kohtaamaan ja käsittelemään myös pettymystä ja epäonnistumisen kokemuksia.

34.6.13. Äidinkieli ja kirjallisuus

Oppiaineen tehtävä

Tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat kaikkia äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden

erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3–6 opetuksen erityisenä tehtävänä on oppilaiden ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojen sekä lukemisen ja tekstien tuottamisen taitojen ja strategioiden sujuvoittaminen ja tekstilajivalikoiman laajentaminen. Oppilaita ohjataan toimimaan tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja vastuullisesti entistä monipuolisemmissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa, ja heitä ohjataan tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä monimuotoisempia tekstejä osana oppimaan oppimista. Tietoa kielestä, kirjallisuudesta, mediasta ja muusta kulttuurista opitaan kielellisten taitojen kehittämisen ja tekstien merkitysten tarkastelun yhteydessä. Opetuksen tavoitteena on herättää kiinnostus ja antaa välineitä kielen havainnointiin, lukuharrastukseen ja monenlaiseen ilmaisuun sekä tarjota kieleen ja kirjallisuuteen liittyviä elämyksiä.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä turvallisesti myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden itse valitsemissa ja heitä kiinnostavissa kirjoissa ja muissa monimuotoisissa teksteissä sekä laajennetaan oppilaiden lukukokemuksia. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään muiden oppiaineiden opetukseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukemiseksi. Oppilaita tuetaan sanavarannon laajentamisessa, käsitteiden oppimisessa sekä ajatusten kielentämisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Jokaista oppilasta kannustetaan taitotasoaan vastaavan kirjallisuuden ja muiden tekstien lukemiseen ja ohjataan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöön sekä sopivien opiskelustrategioiden kehittämiseen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. Oppilaiden tekstien tuottamisen taitojen sekä oikeinkirjoituksen kehittämiseksi annetaan malleja sekä yhteisöllistä ja yksilöllistä tukea. Myös kielellisesti taitavia oppilaita tuetaan lukuhaasteiden ottamisessa, itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoiseksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosessistaan ja he saavat välineitä

niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.

Äidinkielen ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Suomen kieli ja kirjallisuus

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3–6 opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä turvallisesti myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden itse valitsemia ja heitä kiinnostavia kirjoja ja muita monimuotoisia tekstejä sekä laajennetaan oppilaiden lukukokemuksia. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään muiden oppiaineiden opetukseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukemiseksi. Oppilaita tuetaan sanavarannon laajentamisessa, käsitteiden oppimisessa sekä ajatusten kielentämisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Jokaista oppilasta kannustetaan taitotasoaan vastaavan kirjallisuuden ja muiden tekstien lukemiseen ja ohjataan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöön sekä sopivien opiskelustrategioiden kehittämiseen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. Oppilaiden tekstien tuottamisen taitojen sekä oikeinkirjoituksen kehittämiseksi annetaan malleja sekä yhteisöllistä ja yksilöllistä tukea. Myös kielellisesti taitavia oppilaita tuetaan lukuhaasteiden ottamisessa, itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoiseksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.

Äidinkielen ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolodistusta varten opettaja käyttäen valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (substantiivit, adjektiivit, verbit). Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttuun kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykyculttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykyculttuurista klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin (sadut). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykyculttuurista klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L4, L7
T4	S1	L1, L2, L3, L4
T5	S2	L1, L4, L5
T6	S2	L1, L2, L4, L5
T8	S2	L1, L4, L5
T9	S3	L1, L2, L4, L7
T10	S3	L1, L4, L5, L7
T11	S3	L1, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S4	L1, L2, L4
T14	S4	L2, L4, L5, L7
T15	S4	L2, L4, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.

T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.
------------------------	---

T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.

T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstinymmärtämisen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (substantiivit, adjektiivit, verbit). Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla.

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkittamisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla on tavoitteena opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien tulkittamisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (substantiivit, adjektiivit, verbit). Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (substantiivit, adjektiivit, verbit). Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla.

T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omassa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja.

T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla on tavoitteena kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien ja kuvaavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja.

T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja.

T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen

antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla on tavoitteena kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia tekstejään ja tuottaa tekstejä vaiheittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja.

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla on tavoitteena ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin (sadut). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia

esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin (sadut). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin (sadut). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta

klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjoitellaan tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (verbit, adjektiivit, substantiivit, pronominit, numeraalit, taipumattomat sanat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien luotettavuutta ja tutustutaan lähteisiin.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle

ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyypit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulause sekä käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä (esim. ajatuskartta). Tutustutaan lähteiden käyttöön ja merkintään.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttuun kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkaajiin nykyculttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykyculttuurista klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkaajiin nykyculttuurissa (sadut, Kalevala). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykyculttuurista klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L4, L7
T4	S1	L1, L2, L3, L4
T5	S2	L1, L4, L5
T6	S2	L1, L2, L4, L5
T8	S2	L1, L4, L5
T9	S3	L1, L2, L4, L7
T10	S3	L1, L4, L5, L7
T11	S3	L1, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S4	L1, L2, L4
T14	S4	L2, L4, L5, L7
T15	S4	L2, L4, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.

T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.
------------------------	---

T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.

T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstinymmärtämisen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjoitellaan tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (verbit, adjektiivit, substantiivit, pronominit, numeraalit, taipumattomat sanat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien luotettavuutta ja tutustutaan lähteisiin.

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla on tavoitteena opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien

tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjoitellaan tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (verbit, adjektiivit, substantiivit, pronominit, numeraalit, taipumattomat sanat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien luotettavuutta ja tutustutaan lähteisiin.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lapsille ja nuorille tarkoitetun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien sekä käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjoitellaan tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (verbit, adjektiivit, substantiivit, pronominit, numeraalit, taipumattomat sanat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien luotettavuutta ja tutustutaan lähteisiin.

T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulause sekä käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä (esim. ajatuskartta). Tutustutaan lähteiden käyttöön ja merkintään.

T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla on tavoitteena kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien ja kuvaavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulause sekä käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä (esim. ajatuskartta). Tutustutaan lähteiden käyttöön ja merkintään.

T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen

perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulause sekä käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä (esim. ajatuskartta). Tutustutaan lähteiden käyttöön ja merkintään.

T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla on tavoitteena kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia tekstejään ja tuottaa tekstejä vaiheittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulause sekä käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä (esim. ajatuskartta). Tutustutaan lähteiden käyttöön ja merkintään.

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla on tavoitteena ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkaajiin nykykulttuurissa (sadut, Kalevala). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkaajiin nykykulttuurissa (sadut, Kalevala). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille

ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa (sadut, Kalevala). Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja

merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokkien kertaus). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja ja aihe. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta. Ylläpidetään käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja

harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttuun kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L4, L7
T4	S1	L1, L2, L3, L4
T5	S2	L1, L4, L5
T6	S2	L1, L2, L4, L5
T7	S2	L1, L4, L5
T8	S2	L1, L4, L5
T9	S3	L1, L2, L4, L7
T10	S3	L1, L4, L5, L7
T11	S3	L1, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S4	L1, L2, L4
T14	S4	L2, L4, L5, L7

T15	S4	L2, L4, L6, L7
-----	----	----------------

Vuosiluokan tavoitteet

T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.

T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.

T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.

T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tekstinymmärtämisen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.
---	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokkien kertaus). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja ja aihe. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokkien kertaus). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja ja aihe. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan mediaa ja eri tekstiympäristöjä sekä tilanteeseen sopivia strategioita ja osaa jossain määrin arvioida tietolähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokkien kertaus). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja ja aihe. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lapsille ja nuorille tarkoitetun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokkien kertaus). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja ja aihe. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaihteita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaihteita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia tekstejään ja tuottaa tekstejä vaihteittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja

puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa.

Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyypit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan

kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omilla teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyyppit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omilla teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L4, L7
T4	S1	L1, L2, L3, L4
T5	S2	L1, L4, L5
T6	S2	L1, L2, L4, L5

T7	S2	L1, L4, L5
T8	S2	L1, L4, L5
T9	S3	L1, L2, L4, L7
T10	S3	L1, L4, L5, L7
T11	S3	L1, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S4	L1, L2, L4
T14	S4	L2, L4, L5, L7
T15	S4	L2, L4, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.

T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.

T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.

T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstinymmärtämisen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä

ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan mediaa ja eri tekstiympäristöjä sekä tilanteeseen sopivia strategioita ja osaa jossain määrin arvioida tietolähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lapsille ja nuorille tarkoitetun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden

synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Ylläpidetään käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omilla teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omilla teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan

kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyyppit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyyppit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia

<p>tekstejään ja tuottaa tekstejä vaihteittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.</p>

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Ylläpidetään käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyyppit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja teksteissä. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykyculttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykylukemisen klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille

ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3–6 erityisenä tehtävänä on tukea suomen kielen taidon kehittymistä sekä luku- ja kirjoitustaidon ja vuorovaikutustaitojen sujuvoitumista ja monipuolistumista. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja ja edetään laajempien tekstien lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä turvallisesti myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden itse valitsemia ja heitä kiinnostavia kirjoja ja muita monimuotoisia tekstejä sekä laajennetaan oppilaiden lukukokemuksia. **Äidinkielen** oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään muiden oppiaineiden opetukseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukemiseksi. Oppilaita tuetaan sanavarannon laajentamisessa, käsitteiden oppimisessa sekä ajatusten kielentämisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Jokaista oppilasta kannustetaan taitotasoaan vastaavan kirjallisuuden ja muiden tekstien lukemiseen ja ohjataan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöön sekä sopivien opiskelustrategioiden kehittämiseen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. Oppilaiden tekstien tuottamisen taitojen sekä oikeinkirjoituksen kehittämiseksi annetaan malleja sekä yhteisöllistä ja yksilöllistä tukea. Myös kielellisesti taitavia oppilaita tuetaan lukuhaasteiden ottamisessa, itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoiseksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosessistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.

Äidinkielen ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolodistusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua yhteisöllisesti erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Ohjataan kokonaisilmaisuuksiin ja hyödynnetään draamatyöskentelyä. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa (tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset, ajan ilmaiseminen kerronnassa, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa sekä epäsuora esitys ja toisen puheeseen viittaaminen). Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelutaitoja ja kuullusta oppimisen taitoja. Osallistutaan oman luokan sekä kouluuyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kuvailemaan ja kertomaan omia ajatuksia ja mielipiteitä perusteluineen eri tilanteissa
- Käytännön puhetilanteiden harjoittelu (esim. puhelinkäyttäytyminen, esittäytyminen)
- Keskittyvä, eläytyvä, tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Selittäminen omin sanoin
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan kaunokirjallisuuden ja erilaisten tieto- ja mediatekstien sujuvaa lukemista sekä käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. Edistetään tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä selvittämään tiedon lähteen ja arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita (lause, lausekkeen pääsanana ja määritteen suhde, lauseenvastike) tekstin ymmärtämisen tukena. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjaannutetaan havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Lukutaidon kehittäminen mekaanisesta sujuvaksi ja ymmärtäväksi
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä. Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstilajeja ja niissä käytettävää sanastoa ja fraseologiaa

sekä kieliopillisia rakenteita. Tutustutaan kirjoittamisprosessin vaiheisiin ja muokataan tekstejä palautteen perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan kirjainten ja sanojen oikeinkirjoitusta
- Yleiskielen käytön harjoittelu

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tilanteen ja aiheen mukaista kielen vaihtelua havainnoimalla koulun ja oppilaiden vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita sekä moninaisia kuultuja ja luettuja tekstejä. Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun suomen piirteisiin. Opitaan päätelemään keskeisiä säännönmukaisuuksia (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taivutus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) ja tapoja luoda merkityksiä. Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin sekä kirjastoon niitä tarjoavana resurssina. Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin ja nykyperinteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Koulukirjaston ja lähikirjastopalveluiden hyödyntäminen

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Opitaan jäsentämään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin ja harjoitellaan näitä osataitoja sekä erilaisia kirjoitus- ja kuuntelutekniikoita. Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista. Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa apuna eri tiedonalojen tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin. Oppilasta ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2, L4
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L4
T5	S2	L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4
T7	S3	L1, L4, L5
T8	S3	L1, L2, L4
T9	S3	L1, L2, L4
T10	S4	L2, L4
T11	S4	L2
T12	S4	L2, L4
T13	S5	L1, L2, L7

T14	S5	L4, L7
T15	S5	L1, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvaramaahan ja taitoaan ilmaista mielipiteensa ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot ja ilmaisuvaramaanto	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin käyttäen ilmaisuvaramaantoaan sekä keskustelee ja työskentelee erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kuvailemaan ja kertomaan omia ajatuksia ja mielipiteitä perusteluineen eri tilanteissa
- Käytännön puhetilanteiden harjoittelu (esim. puhelinkäyttäytyminen, esittäytyminen)
- Keskittyvä, eläytyvä, tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Selittäminen omin sanoin
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien ymmärtäminen ja vuorovaikutuksessa toimiminen	Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muuta kuulemaansa, kun tilanne tai aihe on ennestään tuttu tai ymmärtämistä tuetaan. Oppilas osaa toimia kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kuvailemaan ja kertomaan omia ajatuksia ja mielipiteitä perusteluineen eri tilanteissa
- Käytännön puhetilanteiden harjoittelu (esim. puhelinkäyttäytyminen, esittäytyminen)
- Keskittyvä, eläytyvä, tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Selittäminen omin sanoin
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ilmaisu vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen ja osaa ottaa huomioon puhekumppaninsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kuvailemaan ja kertomaan omia ajatuksia ja mielipiteitä perusteluineen eri tilanteissa
- Käytännön puhetilanteiden harjoittelu (esim. puhelinkäyttäytyminen, esittäytyminen)
- Keskittyvä, eläytyvä, tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Selittäminen omin sanoin
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukutaidon sujuvuus ja tekstilajitaidot tekstin tulkinnassa	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja arvioinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Lukutaidon kehittäminen mekaanisesta sujuvaksi ja ymmärtäväksi
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkinta	Oppilas osallistuu erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Lukutaidon kehittäminen mekaanisesta sujuvaksi ja ymmärtäväksi
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Sana- ja käsitevarannon laajentuminen, päättelevä tekstien tulkinta	Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon sekä tunnistaa tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä.
---	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Lukutaidon kehittäminen mekaanisesta sujuvaksi ja ymmärtäväksi
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

T7 innostaa oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstin tuottamisessa, käsinkirjoittaminen ja näppäintaidot	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa kirjoittaa suomea käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan kirjainten ja sanojen oikeinkirjoitusta
- Yleiskielen käytön harjoittelu

T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottaminen	Oppilas tuottaa kokonaisia tekstejä ja osoittaa niissä oikeinkirjoituksen tuntemusta. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan kirjainten ja sanojen oikeinkirjoitusta
- Yleiskielen käytön harjoittelu

T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen	Oppilas osaa arvioida tuottamiaaan tekstejä, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana sekä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan kirjainten ja sanojen oikeinkirjoitusta
- Yleiskielen käytön harjoittelu

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten ja kielenkäytön piirteiden havainnointi ja vertailu	Oppilas tunnistaa kielen rakenteen säännönmukaisuuksia ja kykenee kuvaamaan tavallisimpia peruskäsitteitä käyttäen, miten kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristönsä kielistä ja murteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Koulukirjaston ja lähikirjastopalveluiden hyödyntäminen

T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy kertomaan ajatuksiaan lukemastaan ja muusta lasten- ja nuortenkulttuurista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Koulukirjaston ja lähikirjastopalveluiden hyödyntäminen

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden havainnointi	Oppilas osaa kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Koulukirjaston ja lähikirjastopalveluiden hyödyntäminen

T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimistavoitteiden asettaminen	Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.

T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri oppiaineiden kielen havainnointi	Oppilas lukee tuetusti eri oppiaineiden tekstejä tai niiden osia ja osaa kuvailla, millaisista osista tekstit rakentuvat.

T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku	Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua yhteisöllisesti erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Ohjataan kokonaisilmaisuuksiin ja hyödynnetään draamatyöskentelyä. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa (tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset, ajan ilmaiseminen kerronnassa, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa sekä epäsuora esitys ja toisen puheeseen viittaaminen). Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelutaitoja ja kuullusta oppimisen taitoja. Osallistutaan oman luokan sekä koulu yhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan keskustelutaitoja, keskustelun rakentamista ja keskustelun eteenpäin viemistä eri tilanteissa
- Harjoitellaan monipuolista itseilmaisua ryhmässä, parin kanssa ja yksin
- Harjoitellaan erilaisten esitysten suunnittelua ja toteutusta
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan kaunokirjallisuuden ja erilaisten tieto- ja mediatekstien sujuvaa lukemista sekä käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. Edistetään tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä selvittämään tiedon lähteen ja arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita (lause, lausekkeen pääsanan ja määritteen suhde, lauseenvastike) tekstin ymmärtämisen tukena. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjaannutetaan havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Sujuvan lukutaidon vahvistaminen
- Erilaisten tekstien päättelevä tulkinta: ennakointi, päättely, pääasioiden etsiminen tekstistä
- Lukukokemuksien pohtiminen ja vertailu yhdessä
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä. Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstilajeja ja niissä käytettävää sanastoa ja fraseologiaa sekä kielipillisiä rakenteita. Tutustutaan kirjoittamisprosessin vaiheisiin ja muokataan tekstejä palautteen perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan tekstejä eri aistikanavia ja monipuolisia virikkeitä hyödyntäen (esim. musiikki, kuvat, kertomus)
- Harjoitellaan omien tekstien arviointia ja muokkaamista itsearviointin ja vertaisarviointin avulla
- Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tilanteen ja aiheen mukaista kielen vaihtelua havainnoimalla koulun ja oppilaiden vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita sekä moninaisia kuultuja ja luettuja tekstejä. Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun suomen piirteisiin. Opitaan päättelemään keskeisiä säännönmukaisuuksia (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taivutus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) ja tapoja luoda merkityksiä. Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuviin ja mediateksteihin sekä kirjastoon niitä tarjoavana resurssina. Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin ja nykyperinteeseen.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Opitaan jäsentämään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin ja harjoitellaan näitä osaitaitoja sekä erilaisia kirjoitus- ja kuuntelutekniikoita. Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista. Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa apuna eri tiedonalojen tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin. Oppilasta ohjataan

toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2, L4
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L4
T5	S2	L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4
T7	S3	L1, L4, L5
T8	S3	L1, L2, L4
T9	S3	L1, L2, L4
T10	S4	L2, L4
T11	S4	L2
T12	S4	L2, L4
T13	S5	L1, L2, L7
T14	S5	L4, L7
T15	S5	L1, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvaramoan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot ja ilmaisuvaramo	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin käyttäen ilmaisuvaramoan sekä keskustelee ja työskentelee erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan keskustelutaitoja, keskustelun rakentamista ja keskustelun eteenpäin viemistä eri tilanteissa
- Harjoitellaan monipuolista itseilmaisua ryhmässä, parin kanssa ja yksin
- Harjoitellaan erilaisten esitysten suunnittelua ja toteutusta
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien ymmärtäminen ja vuorovaikutuksessa toimiminen	Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muuta kuulemaansa, kun tilanne tai aihe on ennestään tuttu tai ymmärtämistä tuetaan. Oppilas osaa toimia kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan keskustelutaitoja, keskustelun rakentamista ja keskustelun eteenpäin viemistä eri tilanteissa
- Harjoitellaan monipuolista itseilmaisua ryhmässä, parin kanssa ja yksin
- Harjoitellaan erilaisten esitysten suunnittelua ja toteutusta
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ilmaisu vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen ja osaa ottaa huomioon puhekeskustelunsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan keskustelutaitoja, keskustelun rakentamista ja keskustelun eteenpäin viemistä eri tilanteissa
- Harjoitellaan monipuolista itseilmaisua ryhmässä, parin kanssa ja yksin
- Harjoitellaan erilaisten esitysten suunnittelua ja toteutusta
- Muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa (esim. kohteliaisuus, äänenkäyttö, toisten kuunteleminen)

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukutaidon sujuvuus ja tekstilajitaidot tekstin tulkinnassa	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja arvioinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Sujuvan lukutaidon vahvistaminen

- Erilaisten tekstien päättelevä tulkinta: ennakointi, päättely, pääasioiden etsiminen tekstistä
- Lukukokemuksien pohtiminen ja vertailu yhdessä
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkinta	Oppilas osallistuu erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Sujuvan lukutaidon vahvistaminen
- Erilaisten tekstien päättelevä tulkinta: ennakointi, päättely, pääasioiden etsiminen tekstistä
- Lukukokemuksien pohtiminen ja vertailu yhdessä
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Sana- ja käsitevarannon laajentuminen, päättelevä tekstien tulkinta	Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon sekä tunnistaa tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Sujuvan lukutaidon vahvistaminen
- Erilaisten tekstien päättelevä tulkinta: ennakointi, päättely, pääasioiden etsiminen tekstistä
- Lukukokemuksien pohtiminen ja vertailu yhdessä
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)

T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstin tuottamisessa, käsikirjoittaminen ja näppäintaidot	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa kirjoittaa suomea käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan tekstejä eri aistikanavia ja monipuolisia virikkeitä hyödyntäen (esim. musiikki, kuvat, kertomus)
- Harjoitellaan omien tekstien arviointia ja muokkaamista itsearviointin ja vertaisarviointin avulla

- Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista

T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottaminen	Oppilas tuottaa kokonaisia tekstejä ja osoittaa niissä oikeinkirjoituksen tuntemusta. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan tekstejä eri aistikanavia ja monipuolisia virikkeitä hyödyntäen (esim. musiikki, kuvat, kertomus)
- Harjoitellaan omien tekstien arviointia ja muokkaamista itsearviointin ja vertaisarviointin avulla
- Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista

T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen	Oppilas osaa arvioida tuottamiaan tekstejä, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana sekä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan tekstejä eri aistikanavia ja monipuolisia virikkeitä hyödyntäen (esim. musiikki, kuvat, kertomus)
- Harjoitellaan omien tekstien arviointia ja muokkaamista itsearviointin ja vertaisarviointin avulla
- Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten ja kielenkäytön piirteiden havainnointi ja vertailu	Oppilas tunnistaa kielen rakenteen säännönmukaisuuksia ja kykenee kuvaamaan tavallisimpia peruskäsitteitä käyttäen, miten kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristönsä kielistä ja murteista.

T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy kertomaan ajatuksiaan lukemastaan ja muusta lasten- ja nuortenkulttuurista.

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden havainnointi	Oppilas osaa kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.

T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimistavoitteiden asettaminen	Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.

T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri oppiaineiden kielen havainnointi	Oppilas lukee tietusti eri oppiaineiden tekstejä tai niiden osia ja osaa kuvailla, millaisista osista tekstit rakentuvat.

T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku	Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua yhteisöllisesti erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Ohjataan kokonaisilmaisuuksiin ja hyödynnetään draamatyöskentelyä. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa (tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset, ajan ilmaiseminen kerronnassa, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa sekä epäsuora esitys ja toisen puheeseen viittaaminen). Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelutaitoja ja kuullusta oppimisen taitoja. Osallistutaan oman luokan sekä kouluuyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan kaunokirjallisuuden ja erilaisten tieto- ja mediatekstien sujuvaa lukemista sekä käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. Edistetään tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä selvittämään tiedon lähteen ja arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita (lause, lausekkeen pääsanat ja määritteiden suhde, lauseenvastike) tekstin ymmärtämisen tukena. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjaannutetaan havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä. Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstilajeja ja niissä käytettävää sanastoa ja fraseologiaa sekä kieliopillisia rakenteita. Tutustutaan kirjoittamisprosessin vaiheisiin ja muokataan tekstejä palautteen perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kirjoittamaan eri tekstilajien laajempia ja monipuolisempia tekstejä yksin, parin kanssa ja ryhmässä
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omista teksteistä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tilanteen ja aiheen mukaista kielen vaihtelua havainnoimalla koulun ja oppilaiden vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita sekä moninaisia kuultuja ja luettuja tekstejä. Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun suomen piirteisiin. Opitaan päättelemään keskeisiä säännönmukaisuuksia (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taivutus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) ja tapoja luoda merkityksiä. Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin sekä kirjastoon niitä tarjoavana resurssina. Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin ja nykyperinteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Opitaan jäsentämään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin ja harjoitellaan näitä osataitoja sekä erilaisia kirjoitus- ja kuuntelutekniikoita. Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista. Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa apuna eri tiedonalojen tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin. Oppilasta ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2, L4
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L4
T5	S2	L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4
T7	S3	L1, L4, L5
T8	S3	L1, L2, L4
T9	S3	L1, L2, L4
T10	S4	L2, L4
T11	S4	L2
T12	S4	L2, L4
T13	S5	L1, L2, L7
T14	S5	L4, L7
T15	S5	L1, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot ja ilmaisuvaranto	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin käyttäen ilmaisuvarantoaan sekä keskustelee ja työskentelee erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta.

T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kulttuurien tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien ymmärtäminen ja vuorovaikutuksessa toimiminen	Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muuta kuulemaansa, kun tilanne tai aihe on ennestään tuttu tai ymmärtämistä tuetaan. Oppilas osaa toimia kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa.

T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ilmaisu vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen ja osaa ottaa huomioon puhekuppaninsa.

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukutaidon sujuvuus ja tekstilajitaidot tekstin tulkinnassa	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja arvioinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkinta	Oppilas osallistuu erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Sana- ja käsitevarannon laajentuminen, päättelevä tekstien tulkinta	Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon sekä tunnistaa tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstin tuottamisessa, käsikirjoittaminen ja näppäintaidot	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa kirjoittaa suomea käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kirjoittamaan eri tekstilajien laajempia ja monipuolisempia tekstejä yksin, parin kanssa ja ryhmässä
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omista teksteistä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottaminen	Oppilas tuottaa kokonaisia tekstejä ja osoittaa niissä oikeinkirjoituksen tuntemusta. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kirjoittamaan eri tekstilajien laajempia ja monipuolisempia tekstejä yksin, parin kanssa ja ryhmässä
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omista teksteissä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen	Oppilas osaa arvioida tuottamiaan tekstejä, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana sekä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kirjoittamaan eri tekstilajien laajempia ja monipuolisempia tekstejä yksin, parin kanssa ja ryhmässä
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omista teksteissä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten ja kielenkäytön piirteiden havainnointi ja vertailu	Oppilas tunnistaa kielen rakenteen säännönmukaisuuksia ja kykenee kuvaamaan tavallisimpia peruskäsitteitä käyttäen, miten kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristönsä kielistä ja murteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy kertomaan ajatuksiaan lukemastaan ja muusta lasten- ja nuortenkulttuurista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden havainnointi	Oppilas osaa kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimistavoitteiden asettaminen	Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.

T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri oppiaineiden kielen havainnointi	Oppilas lukee tuetusti eri oppiaineiden tekstejä tai niiden osia ja osaa kuvailla, millaisista osista tekstit rakentuvat.

T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku	Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua yhteisöllisesti erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Ohjataan kokonaisilmaisuuksiin ja hyödynnetään draamatyöskentelyä. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa (tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset, ajan ilmaiseminen kerronnassa, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa sekä epäsuora esitys ja toisen puheeseen viittaaminen). Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelutaitoja ja kuullusta oppimisen taitoja. Osallistutaan oman luokan sekä koulu yhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan itseilmaisua eri tavoin eri tilanteissa (esim. ei-sanalliset ilmaisukeinot ja luovuus kokonaisilmaisussa)
- Omien mielipiteiden perustelu ja kuulijoiden huomioiminen
- Tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Puheviestinnän strategiat: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja päättäminen (esim. väittelyt)
- Harjoitellaan ymmärtämään ja hyödyntämään viestinnän erilaisia keinoja (esim. vaikuttaminen medialähtöisesti)

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan kaunokirjallisuuden ja erilaisten tieto- ja mediatekstien sujuvaa lukemista sekä käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. Edistetään tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä selvittämään tiedon lähteen ja arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita (lause, lausekkeen pääsanana ja määritteen suhde, lauseenvastike) tekstin ymmärtämisen tukena. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjaannutetaan havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)

- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä. Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstilajeja ja niissä käytettävää sanastoa ja fraseologiaa sekä kieliopillisia rakenteita. Tutustutaan kirjoittamisprosessin vaiheisiin ja muokataan tekstejä palautteen perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan johdonmukaisia ja sujuvasti eteneviä tekstejä, jotka ovat aiempaa pidempiä ja vaativampia
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta, mandala, listat)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omista teksteistä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tilanteen ja aiheen mukaista kielen vaihtelua havainnoimalla koulun ja oppilaiden vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita sekä moninaisia kuultuja ja luettuja tekstejä. Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun suomen piirteisiin. Opitaan päättelemään keskeisiä säännönmukaisuuksia (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taivutus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) ja tapoja luoda merkityksiä. Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin sekä kirjastoon niitä tarjoavana resurssina. Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin ja nykyperinteeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Opitaan jäsentämään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin ja harjoitellaan näitä osataitoja sekä erilaisia kirjoitus- ja kuuntelutekniikoita. Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista. Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa apuna eri tiedonalojen tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin. Oppilasta ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2, L4
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L4

T5	S2	L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4
T7	S3	L1, L4, L5
T8	S3	L1, L2, L4
T9	S3	L1, L2, L4
T10	S4	L2, L4
T11	S4	L2
T12	S4	L2, L4
T13	S5	L1, L2, L7
T14	S5	L4, L7
T15	S5	L1, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvaramaansa ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot ja ilmaisuvarama	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin käyttäen ilmaisuvaramaansa sekä keskustelee ja työskentelee erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan itseilmaisua eri tavoin eri tilanteissa (esim. ei-sanalliset ilmaisukeinot ja luovuus kokonaisilmaisussa)
- Omien mielipiteiden perustelu ja kuulijoiden huomioiminen
- Tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Puheviestinnän strategiat: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja päättäminen (esim. väittelyt)
- Harjoitellaan ymmärtämään ja hyödyntämään viestinnän erilaisia keinoja (esim. vaikuttaminen medialähtöisesti)

T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien ymmärtäminen ja vuorovaikutuksessa toimiminen	Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muuta kuulemaansa, kun tilanne tai aihe on ennestään tuttu tai ymmärtämistä tuetaan. Oppilas osaa toimia kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan itseilmaisua eri tavoin eri tilanteissa (esim. ei-sanalliset ilmaisukeinot ja luovuus kokonaisilmaisussa)
- Omien mielipiteiden perustelu ja kuulijoiden huomioiminen
- Tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Puheviestinnän strategiat: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja päättäminen (esim. väittelyt)
- Harjoitellaan ymmärtämään ja hyödyntämään viestinnän erilaisia keinoja (esim. vaikuttaminen medialähtöisesti)

T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistajat

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ilmaisu vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen ja osaa ottaa huomioon puhekumppaninsa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan itseilmaisua eri tavoin eri tilanteissa (esim. ei-sanalliset ilmaisukeinot ja luovuus kokonaisilmaisussa)
- Omien mielipiteiden perustelu ja kuulijoiden huomioiminen
- Tarkka ja päättelevä kuunteleminen
- Puheviestinnän strategiat: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja päättäminen (esim. väittelyt)
- Harjoitellaan ymmärtämään ja hyödyntämään viestinnän erilaisia keinoja (esim. vaikuttaminen medialähtöisesti)

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukutaidon sujuvuus ja tekstilajitaidot tekstin tulkinnassa	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnassa ja arvioinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkinta	Oppilas osallistuu erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Sana- ja käsitevarannon laajentuminen, päättelevä tekstien tulkinta	Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon sekä tunnistaa tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan erilaisten kirjallisuuden lajien sujuvaa lukemista, tunnistamista sekä niiden sisällön ymmärtämistä (esim. kauno- ja tietokirjallisuus, vaikuttamaan pyrkivä teksti)
- Median käyttö opetuksessa (esim. erilaiset kirjat, lehdet, mainokset, kuvat, internet)
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstin tuottamisessa, käsikirjoittaminen ja näppäintaidot	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kanta-aottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa kirjoittaa suomea käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan johdonmukaisia ja sujuvasti eteneviä tekstejä, jotka ovat aiempaa pidempiä ja vaativampia
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta, mandala, listat)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omissa teksteissä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottaminen	Oppilas tuottaa kokonaisia tekstejä ja osoittaa niissä oikeinkirjoituksen tuntemusta. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan johdonmukaisia ja sujuvasti eteneviä tekstejä, jotka ovat aiempaa pidempiä ja vaativampia
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta, mandala, listat)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omissa teksteissä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen	Oppilas osaa arvioida tuottamiaan tekstejä, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana sekä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan tuottamaan johdonmukaisia ja sujuvasti eteneviä tekstejä, jotka ovat aiempaa pidempiä ja vaativampia
- Vahvistetaan kirjoittamisprosessin suunnittelua (esim. käsitekartta, mandala, listat)
- Harjoitellaan kirjoitetun kielen sääntöjä omissa teksteissä (esim. sanasto, fraasit, kieliopilliset rakenteet, virke, kappalejako, otsikointi)

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten ja kielenkäytön piirteiden havainnointi ja vertailu	Oppilas tunnistaa kielen rakenteen säännönmukaisuuksia ja kykenee kuvaamaan tavallisimpia peruskäsitteitä käyttäen, miten kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristönsä kielistä ja murteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy kertomaan ajatuksiaan lukemastaan ja muusta lasten- ja nuortenkulttuurista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden havainnointi	Oppilas osaa kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään yksi kokonaisteos lukuvuoden aikana

T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimistavoitteiden asettaminen	Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.

T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri oppiaineiden kielen havainnointi	Oppilas lukee tuetusti eri oppiaineiden tekstejä tai niiden osia ja osaa kuvailla, millaisista osista tekstit rakentuvat.

T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku	Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.

34.6.14. Matematiikka

Matematiikan tehtävä

Matematiikan opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden loogista, täsmällistä ja luovaa matemaattista ajattelua. Opetus luo pohjan matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle sekä kehittää oppilaiden kykyä käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Matematiikan kumulatiivisesta luonteesta johtuen opetus etenee systemaattisesti. Konkretia ja toiminnallisuus ovat keskeinen osa matematiikan opetusta ja opiskelua. Oppimista tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Matematiikan opetus tukee oppilaiden myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan sekä positiivista minäkuvaa matematiikan oppijoina. Se kehittää myös viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Matematiikan opiskelu on tavoitteellista ja pitkäjänteistä toimintaa, jossa oppilaat ottavat vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetus ohjaa oppilaita ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetus kehittää oppilaiden kykyä käyttää ja soveltaa matematiikkaa monipuolisesti.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

***Vuosiluokkien 3–6** matematiikan opetuksessa tarjotaan kokemuksia, joita oppilaat hyödyntävät matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden muodostamisessa. Opetus kehittää oppilaiden taitoja esittää matemaattista ajatteluaan ja ratkaisujaan eri tavoilla ja välineillä. Monipuolisten ongelmien ratkaisu yksin ja ryhmässä sekä erilaisten ratkaisutapojen vertailu ovat opetuksessa keskeistä. Matematiikan opetuksessa varmennetaan ja laajennetaan oppilaiden lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän ymmärtämistä. Lisäksi kehitetään laskutaidon sujuvuutta.*

Matematiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Opetuksen lähtökohtana käytetään oppilaille tuttuja ja kiinnostavia aiheita ja ongelmia. Matematiikkaa opiskellaan edelleen oppimisympäristössä, jossa konkretisointi ja välineet ovat keskeisessä asemassa. Välineet tulee olla helposti saatavilla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa työtapojen valintaan. Työskennellään sekä yhdessä että itsenäisesti. Oppimispelit ja -leikit ovat yksi tärkeä ja oppilaita motivoiva työtapo. Tieto- ja viestintäteknologiaa sekä laskinta hyödynnetään opetuksessa ja opiskelussa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikassa vuosiluokilla 3-6

Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus saada opetusta myös aiempien vuosiluokkien keskeisimmistä sisällöistä, jos hän ei hallitse niitä riittävästi. Lisäksi annetaan ennakoivaa tukea

uusien sisältöjen oppimiseksi. Matematiikan oppimiselle on varattava riittävästi aikaa ja tuen on oltava systemaattista. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti. Tarjottava tuki antaa oppilaille mahdollisuuden kehittää taitojaan niin, että myönteinen asenne ja kyvykkyyden tunne vahvistuvat. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja heille tarjotaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse. Jokaiselle oppilaalle turvataan mahdollisuus riittävään harjoitteluun.

Taitavia oppilaita tuetaan tarjoamalla heille vaihtoehtoisia työskentelymuotoja ja rikastuttamalla käsiteltäviä sisältöjä. Sisältöalueita voivat olla esimerkiksi lukujen ominaisuudet, erilaiset lukujonot, geometria, luova ongelmanratkaisu ja matematiikan sovellukset.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikassa vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokilla 3-6 oppimisen arvioinnin päätehtävänä lukuvuoden aikana on tukea ja edistää oppilaiden matemaattisen ajattelun ja osaamisen kehittymistä kaikilla tavoitealueilla. Arviointi on monipuolista ja palaute ohjaavaa ja rakentavaa. Ne tukevat oppilaiden matemaattisten taitojen kehittymistä ja rohkaisevat tarvittaessa uuteen yrittämiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tiedostamaan vahvuuksiaan. Palaute auttaa oppilaita ymmärtämään, mitä tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää ja miten. Lisäksi oppilaita ohjataan kiinnittämään huomiota tapaansa työskennellä sekä tiedostamaan asennettaan matematiikan opiskelua kohtaan.

Oppilailta edellytetään aiempaa enemmän matemaattisen ajattelunsa esilletuomista puheen, välineiden, piirtämisen ja kirjallisen työskentelyn avulla. Arvioinnin kohteena ovat tekemisen tapa, ratkaisujen oikeellisuus sekä taito soveltaa opittua.

Yhdessä työskenneltäessä arvioidaan sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän toimintaa ja tuotosta. Palautteella ohjataan oppilaita ymmärtämään jokaisen ryhmän jäsenen työskentelyn ja kehittymisen merkitys. Oppilaita ohjataan tuotosten ja toiminnan arvioimiseen.

Vuosiluokka 3

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua

sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosentin käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

S3 Algebra

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

S4 Geometria ja mittaaminen

Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin. Tutustutaan tarkemmin suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin. Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes ja laajennetaan sitten kaikkiin neljänneksiin.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittaamisen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdollon, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3

T7	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T8	S2	L1, L4
T9	S2	L1, L4
T10	S2	L1, L3, L6
T11	S4	L4, L5
T12	S4	L1, L3, L6
T13	S5	L4, L5
T14	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvion tai arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisesti edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittaamisen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas tunnistaa ja antaa esimerkkejä oppimiensa asioiden välisistä yhteyksistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden

kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittaamisen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten esittäminen ja päättelytaidot	Oppilas osaa esittää matematiikan kannalta mielekkäitä kysymyksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittauksen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen ja päätelmien esittäminen	Oppilas esittää ratkaisujaan ja päätelmiään eri tavoin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittauksen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita

ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ongelmaratkaisutaidot	Oppilas käyttää ongelmanratkaisussaan erilaisia strategioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittauksen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla.

Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ratkaisua	Oppilas osaa pääsääntöisesti arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-

aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittaamisen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattisten käsitteiden ymmärtäminen ja käyttö	Oppilas käyttää pääsääntöisesti oikeita käsitteitä ja merkintöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittaamisen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kymmenjärjestelmän ymmärtäminen	Oppilas hallitsee kymmenjärjestelmän periaatteen, myös desimaalilukujen osalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan

desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukukäsite	Oppilas osaa käyttää positiivisia rationaalilukuja ja negatiivisia kokonaislukuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässälaskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laskutaidot ja peruslaskutoimitusten ominaisuuksien hyödyntäminen	Oppilas laskee melko sujuvasti päässä ja kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Lukualue laajennetaan tuhansiin ja tutustutaan desimaaliosiin. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan välineiden avulla tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä laskustrategioita hyödyntäen. Kun kymmenjärjestelmää osataan käyttää päässä laskustrategioiden pohjana, luodaan oppilaiden kanssa yhdessä yhteen- ja vähennyslaskualgoritmit kymmenjärjestelmävälineiden avulla. Konkreettisista välineistä edetään kuvien ja kielentämisen kautta symboleilla laskemiseen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia yksinumeroisella kertojalla. Tutkitaan kerto- ja jakolaskun yhteyttä välineillä. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Opitaan hyödyntämään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan ne matematiikan kielellä. Vastaavasti keksitään tarinoita vaihtelevista laskulausekkeista.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja lukusuoran avulla lähimpään kymmen- tai satalukuun ja siten hahmottamaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen monipuolisia välineitä.

Opitaan murto- ja desimaaliluvun käsite. Harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskua kielen ja välineiden avulla.

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteet ja geometrinen ominaisuuksien havainnointi	Oppilas osaa luokitella ja tunnistaa kappaleita ja kuvioita. Oppilas osaa käyttää mittakaavaa sekä tunnistaa suoran ja pisteen suhteen symmetrisiä kuvioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriä suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden pärejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittauksen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mittaaminen	Oppilas osaa valita sopivan mittavälineen, mitata ja arvioida mittaustuloksen järkevyyttä. Oppilas osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia. Hän hallitsee yleisimmät mittayksikkömuunnokset.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Luokitellaan monikulmioita ja muita tasokuvioita sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Opitaan tunnistamaan suora kulma.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen.

Varmennetaan kellonaikojen hallinta.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Käytetään laskemisessa rahayksiköitä. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Tutustutaan pinta-alan käsitteeseen ja mitataan pinta-aloja erilaisilla mittavälineillä esimerkiksi kämmenillä ja paperinpaloilla. Ohjataan oppilaita ymmärtämään mittaamisen periaate ja miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taulukoiden ja diagrammien laatiminen ja tulkinta	Oppilas osaa laatia taulukon annetusta aineistosta sekä tulkita taulukoita ja diagrammeja. Oppilas osaa laskea keskiarvon ja määrittää tyypiarvon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja.

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ohjelmointi graafisessa ohjelmointiympäristössä	Oppilas osaa ohjelmoida toimivan ohjelman graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kolmannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaihteellaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Tutustutaan graafiseen ohjelmointiympäristöön.

Vuosiluokka 4

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaihteellaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmeja ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosenttien käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä-laskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

S3 Algebra

Tutkitaan lukujonon säännön mukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännön mukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

S4 Geometria ja mittaaminen

Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin. Tutustutaan tarkemmin suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin. Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes ja laajennetaan sitten kaikkiin neljänneksiin.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden pinta-aloja ja suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksiköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioon ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittamista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdollinen, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T8	S2	L1, L4
T9	S2	L1, L4
T10	S2	L1, L3, L6
T11	S4	L4, L5
T12	S4	L1, L3, L6
T13	S5	L4, L5
T14	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvion tai arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuviota. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittamista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmästä. Käsitellään lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittamalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä laskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Pehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas tunnistaa ja antaa esimerkkejä oppimiensa asioiden välisistä yhteyksistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmästä. Käsitellään lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä- ja allekkainlaskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmeja myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään

matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Pehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten esittäminen ja päättelytaidot	Oppilas osaa esittää matematiikan kannalta mielekkäitä kysymyksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne

kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännön mukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaihteellaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmästä. Käsitellään lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä laskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Pehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen ja päätelmien esittäminen	Oppilas esittää ratkaisujaan ja päätelmiään eri tavoin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriää suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne

kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässälaskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaiheittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ongelmanratkaisutaidot	Oppilas käyttää ongelmanratkaisussaan erilaisia strategioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä-laskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Pehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan

antamalla vaihteittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ratkaisua	Oppilas osaa pääsääntöisesti arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaihteittaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä laskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattisten käsitteiden ymmärtäminen ja käyttö	Oppilas käyttää pääsääntöisesti oikeita käsitteitä ja merkintöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä- ja allekkainlaskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan

yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaihteellaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kymmenjärjestelmän ymmärtäminen	Oppilas hallitsee kymmenjärjestelmän periaatteen, myös desimaalilukujen osalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä- ja allekkainlaskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Pehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan

yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukukäsite	Oppilas osaa käyttää positiivisia rationaalilukuja ja negatiivisia kokonaislukuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä- ja allekkainlaskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen. Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laskutaidot ja peruslaskutoimitusten ominaisuuksien hyödyntäminen	Oppilas laskee melko sujuvasti päässä ja kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja leikkien, pelien ja välineiden avulla. Lukuja hajotetaan useilla eri tavoilla. Edetään vähintään satoihintuhansiin ja tuhannesosiin.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä- ja allekkainlaskustrategioita hyödyntäen. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja kertotaulujen 1-10 osaaminen.

Varmistetaan kertominen kymmenluvulla ja sataluvulla. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia myös kaksinumeroisella kertojalla. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan laskujärjestystä sanallisissa tehtävissä. Keksitään matematiikkatarinoita ja kirjoitetaan niitä matemaattisten symbolien avulla. Vastaavasti kielennetään matemaattisia lausekkeita tarinoiksi.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja arvioimaan tuloksen suuruusluokkaa. Laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen erilaisia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite.

Vahvistetaan murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan samannimisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja opitaan lukemaan desimaalilukuja. Samalla opitaan murtoluvun ja desimaaliluvun yhteys. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskuja desimaaliluvuilla päässä- ja allekkainlaskuna käyttäen konkreettisia malleja.

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteet ja geometrinen ominaisuuksien havainnointi	Oppilas osaa luokitella ja tunnistaa kappaleita ja kuvioita. Oppilas osaa käyttää mittakaavaa sekä tunnistaa suoran ja pisteen suhteen symmetrisiä kuvioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelusta suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriä suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mittaaminen	Oppilas osaa valita sopivan mittavälineen, mitata ja arvioida mittaustuloksen järkevyyttä. Oppilas osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia. Hän hallitsee yleisimmät mittayksikönmuunnokset.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita. Pehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Pehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien luokittelemista suoraa kulmaa apuna käyttäen.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja tutustutaan koordinaatistoon.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja. Opitaan etuliitteet milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä perustuen kymmenjärjestelmään.

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taulukoiden ja diagrammien laatiminen ja tulkinta	Oppilas osaa laatia taulukon annetusta aineistosta sekä tulkita taulukoita ja diagrammeja. Oppilas osaa laskea keskiarvon ja määrittää tyyppiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti heitä kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa tilanteeseen sopivien taulukoiden ja diagrammien avulla. Opitaan tulkitsemaan erilaisia taulukoita ja diagrammeja.

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ohjelmointi graafisessa ohjelmointiympäristössä	Oppilas osaa ohjelmoida toimivan ohjelman graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neljännellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Kymmenjärjestelmään pohjautuvien allekkainlaskujen logiikan ymmärtämistä harjoitellaan antamalla vaihteellaisia toimintaohjeita kymmenjärjestelmävälineitä käyttäen. Harjoitellaan ohjelmointia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

Vuosiluokka 5

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Keitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosenttien käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

S3 Algebra

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

S4 Geometria ja mittaaminen

Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin. Tutustutaan tarkemmin suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin. Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes ja laajennetaan sitten kaikkiin neljänneksiin.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden pinta-aloja ja suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella pääättelemällä, onko tapahtuma mahdollinen, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T8	S2	L1, L4
T9	S2	L1, L4
T10	S2	L1, L3, L6
T11	S4	L4, L5
T12	S4	L1, L3, L6
T13	S5	L4, L5
T14	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvion tai arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättämällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas tunnistaa ja antaa esimerkkejä oppimiensa asioiden välisistä yhteyksistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriä suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten esittäminen ja päättelytaidot	Oppilas osaa esittää matematiikan kannalta mielekkäitä kysymyksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen ja päätelmien esittäminen	Oppilas esittää ratkaisujaan ja päätelmiään eri tavoin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässäälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Ongelmaratkaisutaidot	Oppilas käyttää ongelmanratkaisussaan erilaisia strategioita.
-----------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännön mukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännön mukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelämällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksen mukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ratkaisua	Oppilas osaa pääsääntöisesti arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattisten käsitteiden ymmärtäminen ja käyttö	Oppilas käyttää pääsääntöisesti oikeita käsitteitä ja merkintöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan myös desimaaliluvuilla. Tutustutaan tuntemattoman ja yhtälön käsitteeseen ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelämällä ja kokeilemalla.

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kymmenjärjestelmän ymmärtäminen	Oppilas hallitsee kymmenjärjestelmän periaatteen, myös desimaalilukujen osalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukukäsite	Oppilas osaa käyttää positiivisia rationaalilukuja ja negatiivisia kokonaislukuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laskutaidot ja peruslaskutoimitusten ominaisuuksien hyödyntäminen	Oppilas laskee melko sujuvasti päässä ja kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä paikkajärjestelmänä, painottaen desimaaliosia. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla sopivissa arjen tilanteissa. Varmistetaan murtoluvun käsitteen ymmärtäminen ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Tutustutaan prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteet ja geometristen ominaisuuksien havainnointi	Oppilas osaa luokitella ja tunnistaa kappaleita ja kuvioita. Oppilas osaa käyttää mittakaavaa sekä tunnistaa suoran ja pisteen suhteen symmetrisiä kuvioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mittaaminen	Oppilas osaa valita sopivan mittavälineen, mitata ja arvioida mittaustuloksen järkevyyttä. Oppilas osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia. Hän hallitsee yleisimmät mittayksikkömuunnokset.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kuvioita ja kappaleita. Tutustutaan suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin yhdistäen ne aiemmin opittuihin tasokuvioihin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja mittaamista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen ja käytetään koordinaatistoa.

Harjoitellaan pituuden, massan, tilavuuden ja ajan mittaamista välineiden avulla sekä mittaustuloksen arviointia. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kappaleiden pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan etuliitteiden milli, sentti, desi, deka, hehto ja kilo ymmärtäminen sekä yhdistetään ne kymmenjärjestelmään. Harjoitellaan yksikkömuunnoksia.

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taulukoiden ja diagrammien laatiminen ja tulkinta	Oppilas osaa laatia taulukon annetusta aineistosta sekä tulkita taulukoita ja diagrammeja. Oppilas osaa laskea keskiarvon ja määrittää tyyppiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan tilastollisiin tunnuslukuihin suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiä.

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ohjelmointi graafisessa ohjelmointiympäristössä	Oppilas osaa ohjelmoida toimivan ohjelman graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Viidennellä luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Laajennetaan taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

Vuosiluokka 6

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosentin käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

S3 Algebra

Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

S4 Geometria ja mittaaminen

Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin. Tutustutaan tarkemmin suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin. Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes ja laajennetaan sitten kaikkiin neljänneksiin.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden pinta-aloja ja suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksiköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4, L5
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L3
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T8	S2	L1, L4
T9	S2	L1, L4
T10	S2	L1, L3, L6
T11	S4	L4, L5
T12	S4	L1, L3, L6
T13	S5	L4, L5
T14	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvion tai arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdollon, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas tunnistaa ja antaa esimerkkejä oppimiensa asioiden välisistä yhteyksistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitellään lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässäälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäytyään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten esittäminen ja päättelytaidot	Oppilas osaa esittää matematiikan kannalta mielekkäitä kysymyksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennellä luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä-laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdollinen, mahdollinen vai varma.

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen ja päätelmien esittäminen	Oppilas esittää ratkaisujaan ja päätelmiään eri tavoin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättelemällä, onko tapahtuma mahdollon, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ongelmanratkaisutaidot	Oppilas käyttää ongelmanratkaisussaan erilaisia strategioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitellään lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättelemällä, onko tapahtuma mahdollon, mahdollinen vai varma.

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ratkaisua	Oppilas osaa pääsääntöisesti arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella pääättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattisten käsitteiden ymmärtäminen ja käyttö	Oppilas käyttää pääsääntöisesti oikeita käsitteitä ja merkintöjä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennellä luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
-------------------------	---

Kymmenjärjestelmän ymmärtäminen	Oppilas hallitsee kymmenjärjestelmän periaatteen, myös desimaalilukujen osalta.
---------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukukäsite	Oppilas osaa käyttää positiivisia rationaalilukuja ja negatiivisia kokonaislukuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässälaskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosenttien käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Laskutaidot ja peruslaskutoimitusten ominaisuuksien hyödyntäminen	Oppilas laskee melko sujuvasti päässä ja kirjallisesti.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla varmistetaan, että oppilaat ymmärtävät kymmenjärjestelmän kokonaisuutena. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa valita ja käyttää tarkoituksenmukaisia päässä laskustrategioita. Käytetään yhteen-, vähennys- ja kertolaskualgoritmeja soveltavissa tehtävissä. Vahvistetaan jakolaskua sisältö- ja ositusjakotilanteissa sekä lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja, laskemaan likiarvoilla sekä arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Harjoitellaan arkielämän ja matematiikan soveltavien tehtävien analysointia ja ratkaisuprosesseja sekä tuloksen oikeellisuuden arviointia.

Harjoitellaan murto- ja desimaalilukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään prosentin käsitteeseen yhdistäen se arjen tilanteisiin ja tuttuihin murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan prosenttiluvun ja -arvon ratkaisemista yksinkertaisissa tapauksissa hyödyntäen murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteet ja geometrinen ominaisuuksien havainnointi	Oppilas osaa luokitella ja tunnistaa kappaleita ja kuvioita. Oppilas osaa käyttää mittakaavaa sekä tunnistaa suoran ja pisteen suhteen symmetrisiä kuvioita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaukseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Mittaaminen	Oppilas osaa valita sopivan mittavälineen, mitata ja arvioida mittaustuloksen järkevyyttä. Oppilas osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia. Hän hallitsee yleisimmät mittayksikkömuunnokset.
-------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.

Ohjataan oppilaita havaitsemaan kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatiston kaikkia neljänneksiä.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Yksikkömuunnoksia harjaannutetaan laskujen yhteydessä.

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taulukoiden ja diagrammien laatiminen ja tulkinta	Oppilas osaa laatia taulukon annetusta aineistosta sekä tulkita taulukoita ja diagrammeja. Oppilas osaa laskea keskiarvon ja määrittää tyypiarvon.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyypiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ohjelmointi graafisessa ohjelmointiympäristössä	Oppilas osaa ohjelmoida toimivan ohjelman graafisessa ohjelmointiympäristössä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuudennella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä

vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

35. Vuosiluokat 7-9

35.1. Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle edellyttää koulun tai koulujen henkilöstön suunnitelmallista yhteistyötä, opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtämistä sekä oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen tuntemista. Kodin ja koulun välisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu siirtymävaiheessa. Siirtymä tarkoittaa oppilaille usein uuteen ryhmään sopeutumista, uusiin opettajiin ja ympäristöön tutustumista. Koulun tehtävä on huolehtia, että myös näillä vuosiluokilla työskentelytavat ja arviointikäytännöt ovat oppilaiden ikäkauteen ja edellytyksiin soveltuvia. Tärkeää on, että kotona ja koulussa huolehditaan myös oppilaiden mahdollisuudesta tuntea olonsa turvalliseksi samalla kun heitä rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen. Monet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat tulevat ajankohtaisiksi. Oppilaiden kuunteleminen ja arvostaminen sekä heidän osallisuutensa omista asioista ja valinnoista päättämiseen on tärkeää.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä.

Nivelvaiheen toimintatavat kuvataan tarkemmin koulukohtaisessa oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelmassa.

35.2. Yhteisön jäsenenä kasvaminen

Perusopetuksen kullakin vuosiluokkakokonaisuudella on yhteisten tehtävien lisäksi oma erityinen tehtävänsä. Sen hoitaminen edellyttää oppilaiden ikäkauden ja kehitysvaiheen huomioonottamista sekä huolenpitoa oppilaiden sujuvista siirtymistä koulupolun nivelvaiheissa.

Vuosiluokkien 7-9 erityisenä tehtävänä on ohjata ja tukea oppilaita näiden voimakkaiden kehitysvuosien aikana, huolehtia perusopetuksen oppimäärän opiskelun loppuunsaattamisesta ja kannustaa kaikkia oppilaita opintojen jatkamiseen. Erityistä huolta pidetään siitä, että jokainen oppilas saisi mahdollisimman hyvät edellytykset perusopetuksen jälkeisille opinnoille ja osaisi pohtia ratkaisujaan realistisesti ja tietoon perustuen. Oppilaiden väliset yksilölliset kehityserot, myös poikien ja tyttöjen usein erilainen kehitysrytmi, alkavat näkyä aiempaa selvemmin ja vaikuttavat koulutyöhön. Oppilaita ohjataan oman kehityksensä ymmärtämiseen ja rohkaistaan itsensä hyväksymiseen sekä vastuunottoon itsestä ja omista opinnoista, kavereista ja lähiympäristöstä. Oppilaita tuetaan yhteisöllisyyteen, joka ei hyväksy minkäänlaista kiusaamista, seksuaalista häirintää, rasismia eikä muuta syrjintää. Välittämällä, yksilöllisellä kohtaamisella sekä työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen monimuotoisuudella vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Opintojen aikaisen arvioinnin ja palautteen antamisen käytännöt suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ne ovat vuorovaikutteisia ja oppimista ohjaavia sekä kannustavat oppilaita työskentelemään tavoitteellisesti yksilöinä ja ryhmänä. Kodin ja koulun yhteistyö saa uusia muotoja ja sisältöjä. Se on edelleen kasvavan nuoren tärkeä tuki. Yhteisistä pelisäännöistä ja hyvistä käytöstavoista sopiminen oppilaiden ja huoltajien kanssa luo turvallisuutta ja edistää koulutyön onnistumista.

Vuosiluokkien 7-9 aikana oppilaat luovat perustaa aikuisidentiteetilleen, kartuttavat osaamistaan sekä suuntautuvat ja valmistautuvat perusopetuksen jälkeiseen elämään. Opetuksessa syvennetään, rikastetaan ja laajennetaan alemmilla vuosiluokilla opittua. Uusina yhteisinä oppiaineina alkavat kotitalous ja oppilaanohjaus. Fysiikan ja kemian, biologian ja maantiedon sekä terveystiedon opetus eriytyy ympäristöopista viideksi eri oppiaineeksi. Oppilaille tarjoutuu lisää valinnaisia aineita. Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja valinnaiset aineet tarjoavat mahdollisuuksia oppilaiden kiinnostuksen kohteiden syventämiseen ja vapaa-ajalla opitun yhdistämiseen koulutyöhön. Ne luovat tilaisuuksia itsenäisyyden ja vastuullisuuden harjoitteluun esimerkiksi taiteellisissa produktioissa, tutkimushankkeissa tai yhteiskunnallisissa projekteissa.

35.3. Perusopetuksen päättäminen ja seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtyminen

Perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa oppilaat suuntautuvat jatko-opintoihin ja tekevät päätöksiä koulutus- ja uravalinnoistaan. Siirtymä edellyttää suunnitelmallista ja monialaista yhteistyötä sekä vuorovaikutusta oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on antaa oppilaille mahdollisimman hyvät valmiudet edetä perusopetuksesta seuraavaan koulutusvaiheeseen sekä turvata opiskelun edellytykset ja hyvinvointi. Siirtyminen kohti uutta elämänvaihetta edellyttää nuorilta lisääntyvää elämänhallintaa, itsenäisyyttä ja vastuullisuutta. Koulu tukee oppilaita tässä kehitysprosessissa, jolloin oppilaanohjauksen ja oppilashuollon merkitys korostuu. Oppilaat tarvitsevat runsaasti tietoa erilaisista peruskoulun jälkeisistä mahdollisuuksista sekä monipuolista ohjausta niin opinto-ohjaajalta kuin eri oppiaineiden opettajiltakin. On tärkeä varata aikaa keskustella oppilaiden kanssa heidän suunnitelmistaan ja auttaa oppilaita ymmärtämään jatko-opintojen asettamia vaatimuksia sekä tekemään realistisia valintoja.

Nivelvaiheen toimintatavat kuvataan tarkemmin koulukohtaisessa oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelmassa.

35.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 7-9

Laaja-alaisen osaamisen yleistavoitteet on määritelty luvussa 3. Tässä kuvataan, mitkä tavoitenäkökulmat painottuvat vuosiluokilla 7-9.

Edellytykset laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle vahvistuvat oppilaiden kasvun myötä. Toisaalta oppiaineiden välisen yhteistyön ja kouluarjen hallinnan haasteet lisääntyvät. Koulu voi parhaimmillaan tarjota yhteisön, jonka murrosiässä oleva nuori voi kokea itselleen merkitykselliseksi ja joka auttaa jäsentämään sekä omaa kehitystä että ympäröivää maailmaa. Erityisen tärkeitä on luoda mahdollisuuksia itsetuntoa vahvistaviin osaamisen ja onnistumisen kokemuksiin sekä ohjata jokaista oppilasta tunnistamaan oma erityislaatunsa ja omat vahvuutensa ja näkemään realistisesti myös kehittymistarpeensa.

Näinä vuosina jatketaan kestäväen elämäntavan ja hyvinvoinnin pohjan rakentamista ja pohditaan oppilaiden kanssa kestäväen kehityksen sosiaalisia, yhteiskunnallisia ja taloudellisia sekä kulttuurisia ja ekologisia edellytyksiä. Opetukseen tuodaan esimerkkejä, käytäntöjä ja teoreettista pohdintaa siitä, miten kestäväen kehityksen eri ulottuvuudet ovat yhteydessä toisiinsa ja mitä kestävä elämäntapa käytännössä merkitsee.

Laaja-alaisen osaamisen kehittämistä tuetaan kaikissa oppiaineissa kullekin oppiaineelle luontevalla tavalla. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä oppilaiden kanssa tähtää erityisesti laaja-alaisen osaamisen kehittämiseen ja syventämiseen.

35.5. Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista. Heitä ohjataan tunnistamaan omat oppimis- ja opiskelustrategiansa ja kehittämään niitä tietoisesti. Oppilaat tarvitsevat keinoja tarkkaavaisuutensa ja keskittyneisyytensä ylläpitämiseen sekä ohjausta teknologian ja muiden apuvälineiden hyödyntämiseen opiskelussaan.

Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. On tärkeää oppia kuuntelemaan itseä ja toisia, näkemään asioita toisten silmin sekä löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja.

Rohkaisua tarvitaan epäselvän ja ristiriitaisen tiedon kohtaamiseen ja käsittelyyn. Tiedon rakentamisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja pohtimaan sen merkitystä ajattelulle. Oppilailla tulee olla mahdollisuus tehdä havaintoja ja harjaannuttaa havaintoherkkyyttään, hakea monipuolisesti tietoa sekä tarkastella käsillä olevaa asiaa kriittisesti eri näkökulmista. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan. Ajattelun taitoja kehitetään lisäksi luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systeemiseen ajatteluun. Eettisen ajattelun kehittymistä tuetaan pohtien oikeaa ja väärää, hyvää elämää ja hyveitä sekä eettisen toiminnan periaatteita. Taiteet syventävät eettistä ja esteettistä ajattelua herättämällä tunteita ja luomalla uusia oivalluksia.

Oppiainerajat ylittävä, kokeileva, tutkiva ja toiminnallinen työskentely oppilaita kiinnostavien ilmiöiden tarkastelemiseksi on tärkeää paitsi ajattelun taitojen myös oppimisen motivaation ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin liittyvien valintojen kannalta. Eri oppiaineiden tunneilla pohditaan opiskelun sekä omien ajattelu- ja työskentelytapojen merkitystä tulevaisuudelle. Oppilaita autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävästä elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa sekä pohtimaan, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisina hyväksyä. Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan. Tutustutaan keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin ja niiden merkitykseen ja toteutumiseen maailmassa.

Oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja. Mediaympäristöä analysoidaan ja sen vaikutuksia opitaan arvioimaan. Kulttuuriperintöön tutustutaan monipuolisesti ja osallistutaan sen ylläpitoon ja uusintamiseen. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä ja oppivat huomaamaan niiden merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Toimimalla yhteistyössä muiden tahojen kanssa koulu tarjoaa oppilaille monenlaisia tilaisuuksia ilmaista kulttuurista osaamistaan ja vaikuttaa esimerkiksi taiteen keinoin.

Kouluyhteisössä ja sen ulkopuolella tapahtuvan vuorovaikutuksen sekä kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien kokemusten kautta oppilaiden maailmankuva avartuu ja taito käydä dialogia kehittyy. Oppilaat harjoittelevat ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaita rohkaistaan ilmaisemaan itseään monipuolisesti. Heitä ohjataan myös arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoaan ja käyttämään sitä tunteiden, näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. Koulutyöhön sisällytetään runsaasti mahdollisuuksia luovaan toimintaan. Oppilaita kannustetaan edistämään toiminnallaan esteettisyyttä ja nauttimaan sen eri ilmenemismuodoista.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Oppilaiden itsenäistymistä tuetaan yhteistyössä kotien kanssa. Oppilaita ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta itsestä, toisista ja arjen sujumisesta. Lisätään oppilaiden mahdollisuuksia osallistua koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen. Oppilaita ohjataan

tunnistamaan omaa ja yhteistä hyvinvointia edistäviä ja haittaavia tekijöitä ja harjaantumaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistäviin toimintatapoihin. Erityistä huomiota kiinnitetään unen ja levon, tasapainoisen päivärhythmin, liikkumisen ja monipuolisen ravinnon sekä päihteettömyyden merkitykseen ja hyvien tapojen tärkeyteen elämässä. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Käsitellään yhdessä ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa. Oppilaat saavat valmiuksia suojata yksityisyyttään ja henkilökohtaisia rajojaan. He oppivat ennakoimaan ja välttämään vaaratilanteita ja toimimaan onnettomuustilanteissa tarkoituksenmukaisesti. Oppilaita ohjataan toimimaan kestävästi ja vastuullisesti myös liikenteen erilaisissa tilanteissa, erityisesti pyörällä ja mopolla liikuttaessa, sekä huolehtimaan turvavarusteiden käytöstä ja päihteettömyydestä liikenteessä.

Eri oppiaineiden opetuksessa ja muussa koulutyössä oppilaat oppivat ymmärtämään teknologian kehitystä, monimuotoisuutta ja merkitystä omassa elämässä, kouluyhteisössä ja yhteiskunnassa. Oppilaita opetetaan ymmärtämään myös teknologian toimintaperiaatteita ja kustannusten muodostumista sekä harjoittelemaan sen vastuullista käyttöä ja teknologisten ideoiden kehittämistä ja mallintamista. Oppilaiden kanssa pohditaan teknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan kulutustottumuksiaan kestäväen tulevaisuuden näkökulmasta, tarkastelemaan mainosviestintää analyyttisesti ja toimimaan kriittisinä ja vastuullisina kuluttajina. Heitä opastetaan vahvistamaan edellytyksiään oman talouden suunnitteluun ja taloudesta huolehtimiseen. Perusopetuksen aikana oppilaat harjaantuvat kestäväen elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin elämän eri alueilla.

L4 Monilukutaito

Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoja kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Harjoittelun painopiste on analyyttisessä, kriittisessä ja kulttuurisessa lukutaidossa. Oppilaat harjaantuvat kaikkien aistialueiden ja tietämisen tapojen monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja harjoitellaan eri oppiaineille ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään monilukutaitoaan myös vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tarjotaan runsaasti tilaisuuksia näiden taitojen yhteistoiminnalliseen harjoitteluun.

Monilukutaidon kehittämisessä siirrytään aikaisempaa enemmän eri tilanteissa ja eri yhteyksissä käytettäviin teksteihin. Oppilaiden monilukutaitoa syvennetään tutustuttamalla heidät kertoviin, kuvaaviin, ohjaaviin, kantaa ottaviin ja pohtiviin tekstilajeihin. Opetuksessa vahvistetaan kulttuurista ja katsomuksellista lukutaitoa sekä ympäristölukutaitoa. Siinä tarkastellaan ja tulkitaan myös työelämään liittyviä tekstejä. Kuluttaja- ja talousosaamista kehitetään aihepiiriä monipuolisesti käsittelevien tekstien sekä niiden käyttöyhteyksiin tutustumalla. Numeraalista lukutaitoa hyödynnetään esimerkiksi arvioitaessa gallupien luotettavuutta tai ostotarjousten edullisuutta. Oppilaita ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa käyttämällä erilaisia kuvatulkinnan menetelmiä ja esittämisen tapoja. Medialukutaitoa syvennetään osallistumalla ja työskentelemällä eri medioiden parissa. Oppilaita kannustetaan ilmaisemaan näkemyksiään monipuolisten viestinnän ja vaikuttamisen keinojen avulla.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologian käyttö on luonteva osa oppilaan omaa ja yhteisön oppimista. Oppilaat syventävät taitojaan ja hyödyntävät opiskelussaan koulun ulkopuolella opittua. Heille muodostuu käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää eri oppiaineiden opiskelussa, myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä sekä yhteiskunnallisessa toiminnassa ja vaikuttamisessa. Oppimistehtävien yhteydessä tarkastellaan tv:n merkitystä yhteiskunnassa ja vaikutuksia kestäväen kehitykseen.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaita kannustetaan oma-aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimistehtävissä sekä eri tehtäviin sopivien työtapojen ja välineiden valintaan. Heidän käsityksensä eri laitteiden, ohjelmistojen ja palvelujen käyttö- ja toimintalogiikasta syvenee. He harjaantuvat systematisoimaan, organisoimaan ja jakamaan tiedostoja sekä valmistamaan erilaisia digitaalisia tuotoksia itsenäisesti ja yhdessä. Ohjelmointia harjoitellaan osana eri oppiaineiden opintoja. Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestäväan tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. He oppivat, miten suojaudutaan mahdollisilta tietoturvariskeiltä ja välttään tiedon häviämiseltä. Vastuulliseen toimintaan ohjataan pohtimalla, mitä esimerkiksi käsitteet tietosuojaja tekijänoikeus tarkoittavat, ja mitä seurauksia vastuuttomasta ja lainvastaisesta toiminnasta voi olla. Oppilaita opastetaan terveellisten ja ergonomisten työtapojen omaksumiseen. Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. Samalla harjoitellaan lähdekriittisyyttä ja opitaan arvioimaan omaa ja muiden - myös erilaisten hakupalveluiden ja tietokantojen - tapaa toimia ja tuottaa tietoa. Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Opetuksessa käytetään yhteisöllisiä palveluita ja koetaan yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitys oppimiselle, tutkivalle työskentelylle ja uuden luomiselle. Oppilaita opastetaan käyttämään erilaisia viestintäkanavia ja -tyylejä tarkoituksenmukaisesti. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa ja opitaan hahmottamaan sen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Opetuksessa edistetään oppilaiden kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistetaan siihen liittyvää tietopohjaa. Oppilaita opetetaan tuntemaan lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteitä ja keskeisiä toimialoja. Huolehditaan siitä, että viimeistään tässä vaiheessa oppilaat saavat kokemuksia työelämästä ja yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tällöin harjoitellaan myös työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja ja huomataan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Koulutyöhön sisältyy toimintamuotoja, joissa tarjoutuu tilaisuus oppia tuntemaan erilaisia ammatteja ja työaloja sekä yritystoimintaa. Tällaisia ovat mm. työelämään tutustumisjaksot, koulussa vierailevien henkilöiden kanssa käytävät keskustelut, vierailut yrityksissä ja erilaisissa organisaatioissa sekä harjoitusyritystoiminta ja vapaaehtoistyö.

Koulussa harjoitellaan projektityöskentelyä ja verkostoitumista omassa yhteisössä, lähialueella ja Suomessa sekä mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti. Toiminnallisissa opiskelutilanteissa opitaan suunnittelemaan työprosesseja, asettamaan hypoteeseja, kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja, tekemään johtopäätöksiä ja löytämään uusia ratkaisuja olosuhteiden muuttuessa. Samalla opitaan tarttumaan tehtäviin aloitteellisesti, ennakoimaan työskentelyn mahdollisia vaikeuksia, arvioimaan ja ottamaan hallittuja riskejä, kohtaamaan myös epäonnistumisia ja pettymyksiä sekä viemään työ sisukkaasti loppuun. Näin oppilaat saavat tilaisuuksia oppia oman kokemuksensa kautta työn, yrittäjämäisen toimintatavan sekä yrittäjyyden merkityksen yhteisössä ja yhteiskunnassa. Oppilaita opastetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista. Heitä rohkaistaan tunnistamaan ja kehittämään omia taipumuksiaan, vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä tekemään opintoihin ja työhön liittyvät valintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan ja harjoitellaan toimintaa demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä. Omassa luokkayhteisössä ja eri opiskeluryhmissä, oppilaskunnassa sekä kouluyhteisössä tapahtuva monimuotoinen osallistuminen ja siitä saatavat kuulluksi ja arvostetuksi tulemisen kokemukset auttavat näkemään vaikuttamisen mahdollisuuksia ja oppimaan vaikuttamisen tapoja. Oppilaat saavat tietoa ja kokemuksia yhteiskuntaa rakentavan osallistumisen keinoista ja muodoista kuten tukioppilastoiminnasta, ympäristötoiminnasta ja vapaaehtoistyöstä tai median, taide-

elämän, julkisen sektorin, kansalaisjärjestöjen ja poliittisten puolueiden kautta vaikuttamisesta. Kokemukset tukevat oppilaiden itsetuntoa, oma-aloitteisuutta ja rohkaistumista vastuulliseen toimintaan. Osallistumalla oppilaat voivat harjaantua ilmaisemaan näkemyksensä rakentavasti, etsimään ratkaisuja yhteistyössä toisten kanssa sekä pohtimaan erilaisten toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista. Toiminnassa opitaan neuvottelemista, sovittelemista ja ristiriitojen ratkaisemista. Ympäristön ja toisten ihmisten hyväksi tehdyt konkreettiset teot ja yhteistyöprojektit laajentavat vastuun piiriä.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen ja tekojen merkitys itselle sekä lähiyhteisölle, yhteiskunnalle ja luonnolle. Yhdessä pohditaan menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä yhteyksiä ja erilaisia tulevaisuusvaihtoehtoja. Oppilaat saavat valmiuksia sekä omien että yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää hyvinvointia edistäviksi. Perusopetuksen aikana muodostuu näkemys siitä, miksi opiskelu ja osallistuminen ovat tärkeitä, mitä kestävä elämäntapa merkitsee ja miten koulussa hankittua osaamista voi käyttää kestävä tulevaisuuden rakentamisessa.

35.6. Oppiaineet

35.6.1. Yhteiskuntaoppi

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi, vastuuntuntoisiksi ja yritteliäiksi kansalaisiksi. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan. Oppiaineen tehtävänä on antaa yhteiskunnan toiminnasta ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilaita kehittymään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudellisiksi toimijoiksi.

Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään. Keskeistä on oppia hankkimaan ja arvioimaan kriittisesti erityyppisten toimijoiden tuottamaa tietoa sekä soveltamaan sitä kohtaamissaan tilanteissa. Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä. Heitä ohjataan ymmärtämään, että yhteiskunnallinen päätöksenteko perustuu valintoihin, joita tehdään vaihtoehtoisten mahdollisuuksien välillä pyrkimyksenä löytää yhteisymmärrys.

Yhteiskuntaopin tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokkien 7-9 opetuksessa korostetaan oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia ja -taitoja demokratiassa sekä vastuuta omaan elämään liittyvien valintojen tekemisessä. Päätöksentekoa ja vaikuttamista harjoitellaan kouluyhteisössä ja muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

Opetuksessa kiinnitetään huomiota yhteiskunnan ja yhteisöllisen elämän rakenteisiin sekä niihin liittyviin käsitteisiin. Oppilaita ohjataan arvioimaan yhteiskunnan ja talouden kysymyksiä sekä vertailemaan niihin liittyviä erilaisia mielipiteitä ja toimintavaihtoehtoja erilaisten ihmisryhmien ja arvopäämäärien kannalta. Yhteiskunnallisten asioiden opiskelussa näkökulma laajenee kattamaan myös globaalit kysymykset

Yhteiskuntaopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi käyttämällä monipuolisia toiminnallisia työtapoja. Jatkuva ajankohtaisten asioiden ja tapahtumien seuraaminen, analysoiminen ja niistä keskusteleminen on keskeistä. Vuorovaikutus yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa on niin ikään tärkeää. Opetuksessa voidaan käyttää myös oppiainerajat

ylittäviä lähestymistapoja esimerkiksi erilaisten projektien yhteydessä. Yhteistoiminnallisten työtapojen lisäksi tutkiva oppiminen korostuu. Median tarkastelulla ja tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämisellä on keskeinen osa opiskelussa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 7-9

Oppiaineen tavoitteiden ja luonteen kannalta keskeistä on ohjata oppilaita näkemään itsensä kansalaisyhteiskunnan jäsenenä sekä tukea heidän kasvuaan erilaisten yhteisöjen aktiiviseksi jäseniksi. Oppilaiden monipuolista kommunikointia, osallisuutta ja yhteistoimintaa tuetaan käytännön harjoitteilla. Heitä harjaannutetaan etsimään, ymmärtämään ja soveltamaan yhteiskuntaa ja taloutta koskevaa tietoa, jonka merkitystä he arvioivat paitsi omasta myös yleisestä näkökulmasta. Oppiaineen käsitteellinen luonne ja esimerkiksi kuvien, graafien ja tilastojen avaaminen otetaan huomioon opetusjärjestelyissä ja työtavoissa.

Oppilaan oppimisen arviointi yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 7-9

Oppimisen arviointi on yhteiskuntaopissa oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolisella palautteella oppilaita kannustetaan toimimaan aktiivisesti omissa lähiyhteisöissään ja soveltamaan käytännön arjessa yhteiskunnallista ja taloudellista osaamistaan. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden monimuotoiset toiminnan ja tuottamisen tavat. Arvioinnilla tuetaan yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen soveltamista kiinnitetään huomiota siihen, miten monipuolisesti ja näkemyksiään perustellen oppilaat oppivat rakentamaan omaa käsitystään yhteiskunnasta.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona yhteiskuntaopin opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päätösarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut yhteiskuntaopin oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso yhteiskuntaopin valtakunnallisiin päätösarvioinnin kriteereihin. Yhteiskuntaopissa oppilaan osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Perehdytään yksilön vastuisiin, velvollisuuksiin, oikeuksiin sekä oman elämän ja talouden hallintaan. Paneudutaan erilaisiin mahdollisuuksiin oman tulevaisuuden suunnittelussa tutustumalla työelämään ja elinkeinoihin. Käsitellään sekä oman että lähiyhteisöjen, kuten perheiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Paneudutaan demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion periaatteisiin ja toimintatapoihin. Opetuksessa perehdytään ihmisoikeuksiin ja niihin liittyviin kansainvälisiin sopimuksiin. Opetuksen sisältönä ovat yhteiskunnan rakenteet ja vallankäyttö. Tarkastellaan lisäksi

mielipiteiden kanavoitumista yksilön, järjestöjen, median ja julkisen vallan toiminnaksi ja päätöksenteoksi Suomessa ja kansainvälisesti.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanaviin ja keinoihin. Harjoitellaan yhteiskunnallisessa osallistumisessa, työelämässä ja taloudellisessa toiminnassa tarvittavia taitoja luomalla aitoja tilaisuuksia koulun arjessa aktiiviselle, vastuulliselle ja rakentavalle yhteistyölle ja vaikuttamiselle myös yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

S4 Taloudellinen toiminta

Perehdytään talouden peruskäsitteisiin, ilmiöihin ja keskeisiin toimijoihin sekä tarkastellaan taloutta myös kestävä kehityksen ja erilaisten taloudellisten toimijoiden näkökulmasta. Lisäksi perehdytään talouden ja hyvinvoinnin kysymyksiin muun muassa työn, ammattien ja yrittäjyyden kautta. Talouden ilmiöiden tarkastelussa huomioidaan paikalliset ja globaalit näkökulmat.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L4, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L4, L7
T3	S2, S3	L2, L4, L7
T4	S1, S2, S3	L3, L4, L5
T5	S1, S4	L1, L4, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L2, L4
T7	S1, S2, S3	L1, L4, L7
T8	S1, S4	L2, L4, L6, L7
T9	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta syventämään kiinnostustaan ympäröivään yhteiskuntaan ja vahvistaa oppilaan kiinnostusta yhteiskuntaoppiin tiedonalana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään oikeusvaltion periaatteita, ihmisoikeuksien yleismaailmallista merkitystä sekä syventämään tietoa suomalaisen oikeusjärjestelmän toiminnasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oikeusvaltion periaatteiden ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvailla ja selittää ihmisoikeusperiaatteita, oikeusvaltion keskeisiä periaatteita sekä suomalaisen oikeusjärjestelmän rakennetta ja toimintaa.

T4 ohjata oppilasta syventämään ja pitämään ajan tasalla yhteiskuntaa, talouden toimintaa ja yksityistä taloudenpitoa koskevia tietojaan ja taitojaan sekä arvioimaan kriittisesti median roolia ja merkitystä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Yhteiskuntaa, mediaa, taloutta ja taloudenpitoa koskevat tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvailla yhteiskunnan, talouden ja median toimintaa sekä tarkastella niihin liittyvää julkista keskustelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T5 rohkaista oppilasta kehittymään yritteliääksi ja vastuulliseksi taloudelliseksi toimijaksi, joka tuntee yrittäjyyttä ja työelämää sekä niiden tarjoamia mahdollisuuksia ja osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Yrittäjyys- ja työelämätaidot	Oppilas osaa kuvailla työelämän ja yrittäjyyden yhteiskunnallista merkitystä ja arvioida niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös oman tulevaisuutensa kannalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan yhteiskunnallista toimintaa sekä eri yhteisöjä ja vähemmistöryhmiä monipuolisesti ja avarakatseisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri yhteisöjen ja vähemmistöjen tarkastelu	Oppilas pystyy tarkastelemaan ja keskustelemaan erilaisista yhteisöistä ja vähemmistöistä rakentavasti ja jäsenytyneesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteita ja demokraattisia toimintatapoja paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla sekä globaalisti ja toimimaan aktiivisena, omaa lähiyhteisöä kehittävänsä kansalaisena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteiden hahmottaminen sekä demokraattisten pelisääntöjen ja toimintatapojen tunteminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä poliittisesta päätöksenteosta, vallankäytöstä, yhteiskunnan rakenteista ja toiminnasta sekä paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla että globaalisti sekä toimia omaa lähiyhteisöä kehittäen demokraattisten pelisääntöjen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T8 ohjata oppilasta talouden perusteiden ymmärtämiseen, oman talouden hallintaan ja vastuulliseen kuluttamiseen kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Talouden perusteiden hahmottaminen	Oppilas osaa perustella säästämisen, sijoittamisen ja kuluttamisen merkityksen sekä omassa elämässään että kansantaloudessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

T9 ohjata oppilasta laajentamaan näkemyksiään, osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja keskusteluun sekä käyttämään mediataitojaan ja tietojään yhteiskunnasta omien käsitystensä muodostamisessa ja kansalaisena toimimisessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Yhteiskunnallinen ajattelu, osallistumis- ja vaikuttamistaidot	Oppilas osaa ilmaista perustellun mielipiteensä tarkoituksenmukaisin keinoin, käyttää erilaisia vaikuttamistaitoja ja toimia rakentavasti osallistuvana kansalaisena lähiyhteisössä.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

35.6.2. Oppilaanohjaus

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvälmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin väliin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaiden siirtymistä vuosiluokkien 7-9 oppimisympäristöön ja työskentelytapoihin. Vuosiluokkien 7-9 aikana jokaista oppilasta ohjataan edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvälmiuksiaan. Oppilaita autetaan hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen. Oppilaanohjauksen tehtävänä yhdessä muiden oppiaineiden kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on opinto-ohjaajalla.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä. Oppilaat oppivat käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita. Ohjauksella vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintojaan koskevassa päätöksenteossa. Oppilaanohjaus tarjoaa oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Ohjauksen tehtävänä on edistää opintojen loppuun saattamista sekä yhteishaun yhteydessä tehtävän jatkosuunnittelun avulla tukea siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Oppilaanohjauksen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Oppilaanohjauksen työtapoja käytetään monipuolisesti oppilaiden yksilölliset sekä ryhmäkohtaiset tarpeet ja valmiudet huomioiden. Ohjausmuotoina ovat yksilöllisiin kysymyksiin syvennyvä henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus ja luokkamuotoinen ohjaus. Ryhmiä muodostetaan joustavasti ohjauksen sisältö ja vertaistuen mahdollisuudet huomioiden. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalla on mahdollisuus keskustella opintoihinsa, koulutus- ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Pienryhmäohjauksessa oppilas oppii ryhmässä käsittelemään kaikille yhteisiä tai kunkin ryhmään osallistuvan oppilaan henkilökohtaisia, muiden oppilaiden kanssa jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä. Ohjauksen jatkumo turvataan tarjoamalla oppilaanohjausta kaikilla luokkatasoilla. Huoltajalle järjestetään tarvittaessa tilaisuuksia neuvotella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä opettajan, opinto-ohjaajan, oppilaan ja huoltajan yhteisissä tapaamisissa.

Oppimisympäristöinä hyödynnetään koulun ja verkkoympäristöjen rinnalla lähiympäristöä ja työelämää. Oppilaalle tulee järjestää perusopetuksen 7-9 vuosiluokkien aikana työelämään tutustumisjaksoja (TET) koulutus- ja ammatinvalintojensa perustaksi ja työn arvostuksen lisäämiseksi. Oppilaan tulee voida hankkia omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammasteista aidossa työympäristössä. Työelämään tutustumisen yhteydessä oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja kokemuksia. Työelämään tutustumista toteutetaan yhdessä muiden oppiaineiden kanssa hyödyntäen niiden oppisisältöjä ja työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Moniammatillista ja -hallinnollista yhteistyötä tehdään erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden ja koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Jatko-opintoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajansa, sekä tarvittaessa vastaanottavan oppilaitoksen ja peruskoulun edustajien kesken. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäköymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiä opintoja järjestäviin oppilaitoksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä muista tukimuodoista.

Oppilaan oppimisen arviointi oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9

Oppilaanohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppilaanohjauksessa arviointi perustuu oppilaiden itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä.

Oppilaat pohtivat yhdessä opettajan kanssa ja oppivat arvioimaan valmiuksiaan, osaamistaan ja taitojaan, toimintakykyään, toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilaita ohjataan tunnistamaan arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin. He harjaantuvat arvioimaan tiedonhankinta-, tieto- ja viestintätekniikan taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa. Oppilaita kannustetaan kiinnittämään huomiota myös taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Oppilaita ohjataan tiedostamaan erilaisten itsearviointimenetelmien ja -välineiden taustat sekä tunnistamaan niiden käyttömahdollisuuksia omassa urasuunnittelussaan. Opettajan tuella oppilaat oppivat löytämään tuki- ja ohjauspalveluita tarjoavat tahot koulussa ja yhteiskunnassa sekä kehittävät taitoaan hakea tarvitsemiaan palveluita.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Oppiminen ja opiskelu

Keskeisinä sisältöalueina oppilaanohjauksessa ovat koulu yhteisössä toimimisen sekä opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen harjoittelu yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa elinikäisen oppimisen ja yhteisöllisyyden näkökulmista. Oppilaat harjoittelevat asettamaan itselleen opiskeluun liittyviä tavoitteita opintojen eri vaiheissa, arvioimaan itsenäisen toiminnan kehittymistä ja tavoitteiden toteutumista sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, opintoihin liittyvien valintojen tekemisestä sekä opintojensa etenemisestä.

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu

Oppilaanohjauksessa käsitellään sisältöalueita, joiden avulla oppilaat laajentavat itsetuntemustaan ja itsearviointitaitojaan, tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojaan sekä kehittävät taitojaan ratkaista ongelmia tilanteessa, jossa valmista ratkaisua ei ole annettu. Harjoitettavat taidot koskevat mm. urasuunnittelu- ja urahallintataitoja, motivaatiota sekä yleisiä elämässä tarvittavia taitoja. Analysointivalmiuksia sekä omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamista harjoitetaan. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi arvot ja asenteet, oppilaan taidot sekä sosiaaliset verkostot.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L3, L7
T2	S1	L1
T3	S1, S2	L1
T4	S2	L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta muodostamaan kokonais käsitys vuosiluokkien 7-9 toimintatavoista ja opiskelu ympäristöstä, kehittää oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja

erilaisissa ryhmissä sekä tukea oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista

T2 kannustaa ja ohjata oppilaita kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan

T3 luoda edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan, kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan sekä antaa valmiuksia muuttaa tarvittaessa suunnitelmiaan ja toimintamallejaan

T4 ohjata oppilasta tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Oppiminen ja opiskelu

Keskeisinä sisältöalueina oppilaanohjauksessa ovat kouluyhteisössä toimimisen sekä opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen harjoittelu yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa elinikäisen oppimisen ja yhteisöllisyyden näkökulmista. Oppilaat harjoittelevat asettamaan itselleen opiskeluun liittyviä tavoitteita opintojen eri vaiheissa, arvioimaan itsenäisen toiminnan kehittymistä ja tavoitteiden toteutumista sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, opintoihin liittyvien valintojen tekemisestä sekä opintojensa etenemisestä.

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu

Oppilaanohjauksessa käsitellään sisältöalueita, joiden avulla oppilaat laajentavat itsetuntemustaan ja itsearviointitaitojaan, tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojaan sekä kehittävät taitojaan ratkaista ongelmia tilanteessa, jossa valmista ratkaisua ei ole annettu. Harjoitettavat taidot koskevat mm. urasuunnittelu- ja urahallintataitoja, motivaatiota sekä yleisiä elämässä tarvittavia taitoja. Analysointivalmiuksia sekä omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamista harjoitetaan. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi arvot ja asenteet, oppilaan taidot sekä sosiaaliset verkostot.

S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot

Oppilaanohjauksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia harjaannuttaa taitojaan toimijana erilaisissa ympäristöissä. Huomiota kiinnitetään monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen sekä monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseen. Viestintätaitoihin kuuluu myös eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuuden arviointi urasuunnittelun kannalta.

S4 Työelämään tutustuminen

Eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustuminen sekä työn hakemisen harjoittelu lisäävät oppilaiden työelämä tietoutta. Samalla oppilaat tutustuvat itseään kiinnostaviin aloihin, ammatteihin ja yrittäjyyteen. Työelämä taitoja harjoitellaan erityisesti työelämään tutustumisjaksoilla (TET), joista saatua kokemusta, tietoa ja palautetta hyödynnetään eri oppiaineiden opiskelussa sekä tulevaisuuden suunnitelmia tehtäessä. Huomiota kiinnitetään työelämän tasa-arvokysymyksiin.

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen

Oppilaiden jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittyminen on jatkumo, jota syvennetään oppilaanohjauksen sisällöissä koko perusopetuksen ajan. Oppilaanohjauksessa oppilaat tutustuvat Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamiin erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja oppivat etsimään tarkempaa tietoa jatko-opinnoista sekä niihin hakeutumisesta sekä hyödyntämään eri tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T3	S1, S2	L1
T5	S2, S5	L1, L3
T6	S2, S3, S5	L6, L7
T8	S4, S5	L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T3 luoda edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan, kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan sekä antaa valmiuksia muuttaa tarvittaessa suunnitelmiaan ja toimintamallejaan

T5 ohjata oppilaita asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista

T6 auttaa oppilasta ymmärtämään työn merkitys oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistää oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojen sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta

T8 antaa oppilaille ja huoltajalle tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista, tukea oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämä tietoa sekä Suomesta että ulkomailta

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu

Oppilaanohjauksessa käsitellään sisältöalueita, joiden avulla oppilaat laajentavat itsetuntemustaan ja itsearviointitaitojaan, tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojaan sekä kehittävät taitojaan ratkaista ongelmia tilanteessa, jossa valmista ratkaisua ei ole annettu. Harjoitettavat taidot koskevat mm. urasuunnittelu- ja urahallintataitoja, motivaatiota sekä yleisiä elämässä tarvittavia taitoja. Analysointivalmiuksia sekä omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamista harjoitetaan. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi arvot ja asenteet, oppilaan taidot sekä sosiaaliset verkostot.

S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot

Oppilaanohjauksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia harjaannuttaa taitojaan toimijana erilaisissa ympäristöissä. Huomiota kiinnitetään monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen sekä monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseen. Viestintätaitoihin kuuluu myös eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuuden arviointi urasuunnittelun kannalta.

S4 Työelämään tutustuminen

Eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustuminen sekä työn hakemisen harjoittelu lisäävät oppilaiden työelämä tietoutta. Samalla oppilaat tutustuvat itseään kiinnostaviin aloihin, ammatteihin ja yrittäjyyteen. Työelämä taitoja harjoitellaan erityisesti työelämään tutustumisjaksoilla (TET), joista saatua kokemusta, tietoa ja palautetta hyödynnetään eri oppiaineiden opiskelussa sekä tulevaisuuden suunnitelmia tehtäessä. Huomiota kiinnitetään työelämän tasa-arvokysymyksiin.

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen

Oppilaiden jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittyminen on jatkumo, jota syvennetään oppilaanohjauksen sisällöissä koko perusopetuksen ajan. Oppilaanohjauksessa oppilaat tutustuvat Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamiin erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja oppivat etsimään tarkempaa tietoa jatko-opinnoista sekä niihin hakeutumisesta sekä hyödyntämään eri tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T5	S2, S5	L1, L3
T6	S2, S3, S5	L6, L7
T7	S2, S3, S4, S5	L4, L5, L6
T8	S4, S5	L4, L5
T9	S2, S3, S5	L4, L5, L6
T10	S4, S5	L2

Vuosiluokan tavoitteet

T5 ohjata oppilaita asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista

T6 auttaa oppilasta ymmärtämään työn merkitys oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistää oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojen sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta

T7 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja vahvistamaan valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen

T8 antaa oppilaalle ja huoltajalle tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista, tukea oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämä tietoa sekä Suomesta että ulkomailta

T9 ohjata oppilasta käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta

T10 tukea oppilaan taitoja tunnistaa kulttuuritaustansa sekä kykyä toimia kulttuurienvälisissä kohtaamisissa ja yhteistyötilanteissa, opastaa oppilasta hankkimaan

ja omaksumaan tietoa opiskelu- ja työskentelymahdollisuuksista monikansallisissa työympäristöissä sekä ulkomailla

35.6.3. Elämänkatsomustieto

Elämänkatsomustiedon tehtävä

Elämänkatsomustiedon opetuksen ydintehtävänä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää. Elämänkatsomustiedossa ihmiset ymmärretään kulttuuriaan uusintavina ja luovina toimijoina, jotka kokevat ja tuottavat merkityksiä keskinäisessä toiminnassaan ja kanssakäymisissä ympäröivän maailman kanssa. Katsomuksia, inhimillisiä käytäntöjä ja niitä koskevia merkityksiä pidetään yksilöiden, yhteisöjen ja kulttuuriperinnön vuorovaikutuksen tuloksina. Elämänkatsomustiedossa painotetaan ihmisten kykyä vaikuttaa aktiivisesti omaan ajatteluunsa ja toimintaansa. Tämä koskee myös oppilaiden opiskelua ja oppimista. Siksi on keskeistä sovittaa opetukseen ja opiskeluun oppilaan oma ajattelu- ja kokemusmaailma.

Elämänkatsomustiedon opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia kasvaa itsenäiseksi, suvaitseväiseksi, vastuulliseksi ja arvostelukykyiseksi yhteisönsä jäseneksi. Tavoitteena on täysivaltainen demokraattinen kansalaisuus globalisoituvassa ja nopeasti muuttuvassa maailmassa. Tämä edellyttää elämänkatsomustiedon opetukselta monipuolisen katsomuksellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen kartuttamisen lisäksi eettisen ja kriittisen ajattelu- ja toimintakyvyn sekä oppimisen taitojen kehittämistä. Elämänkatsomustiedossa kriittinen ajattelu ymmärretään perusteita etsivänä, asiayhteydet hahmottavana ja tilannetaajuusena sekä itseään korjaavana. Siihen liittyy avoin ja pohdiskeleva asenne.

Elämänkatsomustieto tukee laaja-alaisen osaamisen kehittymistä, erityisesti ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja, kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun taitoja, itsestä huolehtimista ja arjentaitoja sekä osallistumista, vaikuttamista ja vastuullisuutta.

Elämänkatsomustiedon tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 elämänkatsomustiedon opetuksen erityisenä tehtävänä on kasvattaa oppilaiden kykyä oman tulevaisuutensa hahmottamiseen ja suunnittelemiseen. Oppilaiden identiteetin ja elämänkatsomuksen rakentamisen tukemisessa otetaan erityisesti huomioon yleissivistävän tietoperustan laajentaminen sekä oppilaiden omakohtaiset valinnat perusopetuksen jälkeen. Oppilaita tuetaan omakohtaisten hyvän elämän mallien löytämisessä.

Elämänkatsomustiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Työtapojen valinnassa on oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä taata turvallinen ja avoin oppimis- ja keskusteluympäristö, jossa oppilas kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi. Erityisesti kunkin uuden ryhmän aloittaessa ryhmäytyminen on olennainen osa oppimisympäristön rakentumista. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Oppilaat elävät globalisoituvassa mediamaailmassa, jota erilaiset digitaaliset sovellukset muokkaavat. Siksi elämänkatsomustiedon oppimisympäristössä on olennaista, että välitön henkilökohtainen yhteisöllinen kanssakäyminen voi yhdistyä erilaisten medioiden ja digitaalisen vuorovaikutuksen pedagogisesti monipuoliseen hyödyntämiseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki elämänkatsomustiedossa vuosiluokilla 7-9

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämänkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan oppiaineen käsitteellisen sisällön hahmottamiseen erityisesti eettisissä kysymyksissä sekä vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen

tarpeet sekä mahdollisuus syventymiseen ja yksilölliseen etenemiseen otetaan huomioon työtapojen ja sisältöjen valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 7-9

Elämäkatsomustiedon arviointi perustuu työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin ja argumentaatioon sekä oppilaiden monimuotoisten tuotosten tarkasteluun. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita kuten kysymysten muodostamista, perusteluiden rakentamista, aiheen rajaamista, tiedonhakua, näkökulmien perustelemista, käsitteiden käyttöä, ilmaisun selkeyttä ja työn loppuun saattamista. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta käytetään arvioinnin tukena.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut elämäkatsomustiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso elämäkatsomustiedon valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti oppilaiden ajattelun taitojen syventyessä. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Katsomus ja kulttuuri

Perehdytään maailmankuvan ja maailmankatsomuksen käsitteisiin. Käydään oppilaan elämäkatsomuksen ja identiteetin rakentamista tukevia keskusteluja. Perehdytään Unescon suojelemaan maailman kulttuuri- ja luonnonperintöön ja seurataan kulttuurin ilmenemistä muun muassa mediassa ja taiteessa. Perehdytään teistisiin ja ateistisiin katsomuksiin nykymaailmassa, esimerkiksi sekulaariin humanismiin, kristinuskoon ja islamiin. Tutustutaan valittuihin katsomusten historian ja niiden kohtaamisen käännteisiin sekä arvioidaan katsomusvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumista erilaisissa yhteiskunnissa.

S2 Etiikan perusteita

Tutustutaan etiikan peruskysymyksiin ja pääsuuntiin. Pohditaan hyvän elämän lähtökohtia ja yleisinhimillisiä arvoja: totuus, hyvyys, kauneus ja oikeudenmukaisuus. Perehdytään teon eettisen arvioinnin näkökulmiin, kuten teon tahallisuuteen, tekijän tarkoitukseen ja teon seurauksiin. Sovelletaan eettistä lähestymistapaa ja käsitteistöä nuorten arjessa esiintyviin tilanteisiin. Perehdytään sosiaalisessa mediassa ja muissa tiedotusvälineissä esiintyviin ajankohtaisiin kysymyksiin eettisestä näkökulmasta. Tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä.

S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen. Tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, kuten holokaustiin. Tutustutaan erilaisiin käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta, esim. humanistiseen, utilistiseen, mystiseen ja luontokeskeiseen. Perehdytään luonnon ja yhteiskunnan kestäväen tulevaisuuden mahdollisuuksiin sekä ympäristöetiikkaan liittyviin kysymyksiin kuten eläinten oikeuksiin. Pohditaan, miten voidaan toimia vastuullisesti kestäväen tulevaisuuden hyväksi.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2, L7
T3	S1	L1, L2, L5
T5	S1, S3	L2, L3, L6, L7
T7	S1, S2, S3	L2, L3, L7
T8	S2, S3	L5, L7
T9	S1, S2, S3	L5, L6, L7
T10	S2, S3	L1, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä suhteita.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuurien ja katsomusten tunteminen	Oppilas osaa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa Unescon maailmanperintöohjelman lähtökohdista ja nimetä joitain maailmanperintökohteita.

T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia uskonnottomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Erilaisten katsomusten tunteminen ja vertailu	Oppilas osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti

T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Katsomusvapauden merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja joistakin katsomusvapauden turvaamisen mekanismeista sekä niiden puutteista erilaisissa tilanteissa.

T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata monimuotoisuutta ja antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta

T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa käyttää eettisiä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä

T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestäväan tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestäväan tulevaisuuteen liittyviä piirteitä ja tarkastella kestävan elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja globaalisti.

T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja perustella ihmisoikeuksien merkitystä.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Katsomus ja kulttuuri

Perehdytään maailmankuvan ja maailmankatsomuksen käsitteisiin. Käydään oppilaan elämäkatsomuksen ja identiteetin rakentamista tukevia keskusteluja. Perehdytään Unescon suojelemaan maailman kulttuuri- ja luonnonperintöön ja seurataan kulttuurin ilmenemistä muun muassa mediassa ja taiteessa. Perehdytään teistisiin ja ateistisiin katsomuksiin nykymaailmassa, esimerkiksi sekulaariin humanismiin, kristinuskoon ja islamiin. Tutustutaan valittuihin katsomusten historian ja niiden kohtaamisen käännteisiin sekä arvioidaan katsomusvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumista erilaisissa yhteiskunnissa.

S2 Etiikan perusteita

Tutustutaan etiikan peruskysymyksiin ja pääsuuntiin. Pohditaan hyvän elämän lähtökohtia ja yleisinhimillisiä arvoja: totuus, hyvyys, kauneus ja oikeudenmukaisuus. Perehdytään teon eettisen arvioinnin näkökulmiin, kuten teon tahallisuuteen, tekijän tarkoitukseen ja teon seurauksiin. Sovelletaan eettistä lähestymistapaa ja käsitteistöä nuorten arjessa esiintyviin tilanteisiin. Perehdytään sosiaalisessa mediassa ja muissa tiedotusvälineissä esiintyviin ajankohtaisiin kysymyksiin eettisestä näkökulmasta. Tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä.

S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen. Tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, kuten holokaustiin. Tutustutaan erilaisiin käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta, esim. humanistiseen, utilistiseen, mystiseen ja luontokeskeiseen. Perehdytään luonnon ja yhteiskunnan kestäväen tulevaisuuden mahdollisuuksiin sekä ympäristöetiikkaan liittyviin kysymyksiin kuten eläinten oikeuksiin. Pohditaan, miten voidaan toimia vastuullisesti kestäväen tulevaisuuden hyväksi.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2, L7
T3	S1	L1, L2, L5
T4	S1, S3	L1, L3
T5	S1, S3	L2, L3, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4
T7	S1, S2, S3	L2, L3, L7
T8	S2, S3	L5, L7
T9	S1, S2, S3	L5, L6, L7
T10	S2, S3	L1, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä suhteita.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuurien ja katsomusten tunteminen	Oppilas osaa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa Unescon maailmanperintöohjelman lähtökohdista ja nimetä joitain maailmanperintökohteita.

T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia uskonottomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Erialaisten katsomusten tunteminen ja vertailu	Oppilas osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti

T4 ohjata oppilasta tuntemaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin tunteminen	Oppilas osaa selittää uskonnollisen ajattelun luonnetta ja antaa esimerkkejä uskontokritiikin pääpiirteistä.

T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Katsomusvapauden merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja joistakin katsomusvapauden turvaamisen

	mekanismeista sekä niiden puutteista erilaisissa tilanteissa.
--	---

T6 ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Katsomuksellisten valintojen perusteiden tarkastelu	Oppilas osaa kuvata erilaisten ihmisten katsomuksellisten valintojen taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita.

T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata monimuotoisuutta ja antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta

T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa käyttää eettisiä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä

T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestävään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestävään tulevaisuuteen liittyviä piirteitä ja tarkastella kestävä elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja globaalisti.

T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja perustella ihmisoikeuksien merkitystä.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Katsomus ja kulttuuri

Perehdytään maailmankuvan ja maailmankatsomuksen käsitteisiin. Käydään oppilaan elämäntutkimuksen ja identiteetin rakentamista tukevia keskusteluja. Perehdytään Unescon suojelemaan maailman kulttuuri- ja luonnonperintöön ja seurataan kulttuurin ilmenemistä muun muassa mediassa ja taiteessa. Perehdytään teistisiin ja ateistisiin katsomuksiin nykymaailmassa, esimerkiksi sekulaariin humanismiin, kristinuskoon ja islamiin. Tutustutaan valittuihin katsomusten historian ja niiden kohtaamisen käännteisiin sekä arvioidaan katsomusvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumista erilaisissa yhteiskunnissa.

S2 Etiikan perusteita

Tutustutaan etiikan peruskysymyksiin ja pääsuuntiin. Pohditaan hyvän elämän lähtökohtia ja yleisinhimillisiä arvoja: totuus, hyvyys, kauneus ja oikeudenmukaisuus. Perehdytään teon eettisen arvioinnin näkökulmiin, kuten teon tahallisuuteen, tekijän tarkoitukseen ja teon seurauksiin. Sovelletaan eettistä lähestymistapaa ja käsitteistöä nuorten arjessa esiintyviin tilanteisiin. Perehdytään sosiaalisessa mediassa ja muissa tiedotusvälineissä esiintyviin ajankohtaisiin kysymyksiin eettisestä näkökulmasta. Tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä.

S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen. Tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, kuten holokaustiin. Tutustutaan erilaisiin käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta, esim. humanistiseen, utilistiseen, mystiseen ja luontokeskeiseen. Perehdytään luonnon ja yhteiskunnan kestäväen tulevaisuuden mahdollisuuksiin sekä ympäristöetiikkaan liittyviin kysymyksiin kuten eläinten oikeuksiin. Pohditaan, miten voidaan toimia vastuullisesti kestäväen tulevaisuuden hyväksi.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2, L7
T3	S1	L1, L2, L5
T4	S1, S3	L1, L3
T5	S1, S3	L2, L3, L6, L7
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4
T7	S1, S2, S3	L2, L3, L7
T8	S2, S3	L5, L7
T9	S1, S2, S3	L5, L6, L7
T10	S2, S3	L1, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä suhteita.

T2 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuurien ja katsomusten tunteminen	Oppilas osaa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa Unescon maailmanperintöohjelman lähtökohdista ja nimetä joitain maailmanperintökohteita.

T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia uskonottomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Erialaisten katsomusten tunteminen ja vertailu	Oppilas osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti

T4 ohjata oppilasta tuntemaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin tunteminen	Oppilas osaa selittää uskonnollisen ajattelun luonnetta ja antaa esimerkkejä uskontokritiikin pääpiirteistä.

T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Katsomusvapauden merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja joistakin katsomusvapauden turvaamisen

	mekanismeista sekä niiden puutteista erilaisissa tilanteissa.
--	---

T6 ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Katsomuksellisten valintojen perusteiden tarkastelu	Oppilas osaa kuvata erilaisten ihmisten katsomuksellisten valintojen taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita.

T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata monimuotoisuutta ja antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta

T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa käyttää eettisiä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä

T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestäväan tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestäväan tulevaisuuteen liittyviä piirteitä ja tarkastella kestävän elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja globaalisti.

T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja perustella ihmisoikeuksien merkitystä.

35.6.4. Vieraat kielet

Espanja, B2-oppimäärä

Vieraan kielen B2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Valinnaisen B2-kielen opetus järjestetään useimmiten vuosiluokilla 8-9. B2-kieli on oppilaalle äidinkielen jälkeen kolmas tai neljäs opiskeltava kieli, joten oppilaalla on jo paljon kokemusta kielten opiskelusta. Hän kykenee käyttämään aiemmin hankkimaansa tietoa ja taitoa oppimisensa tukena. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemissään kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kielyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit). Opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen. Oppilaita rohkaistaan tiedon hakuun opetettavalla kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen B2-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehukseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin

osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen B2-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen B2-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyy kumulatiivasti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennakko-oletuksia.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4

T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemissänsä kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T3 järjestää oppilaille tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.
-------------------------------	---

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.
---	---

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

Ranska, B2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan

tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Vieraan kielen B2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Valinnaisen B2-kielen opetus järjestetään useimmiten vuosiluokilla 8-9. B2-kieli on oppilaalle äidinkielen jälkeen kolmas tai neljäs opiskeltava kieli, joten oppilaalla on jo paljon kokemusta kielten opiskelusta. Hän kykenee käyttämään aiemmin hankkimaansa tietoa ja taitoa oppimisensa tukena. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemissään kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kielyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit). Opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen. Oppilaita rohkaistaan tiedon hakuun opetettavalla kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen B2-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvien osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen B2-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen B2-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyä kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää ranskankielisen kielialueen laajuuden Euroopassa.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmisiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja ja kieltosanoja.

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsä kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää ranskankielisen kielialueen laajuuden Euroopassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää ranskankielisen kielialueen laajuuden Euroopassa.

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja, kieltosanoja, kysymyslauseen muodostamista sekä kysymyssanoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.
---------------------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja ja kieltosanoja.

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja ja kieltosanoja.

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja ja kieltosanoja.

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja ja kieltosanoja.

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Ranskan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio)

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvää kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutusta, artikkelien käyttöä, substantiivien suku, persoonapronomineja, adjektiiveja, lukusanoja, prepositioita, passé composé alustavasti, omistuspronomineja ja kieltosanoja.

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys

lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa käytetään tukena muissa kielissä opittua kielitietoa.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens ja passé composé. Opitaan refleksiiviverbit, säästä kertominen, adjektiivien taipuminen, komparatiivi, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä.

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4

T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemissa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisuuden kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa käytetään tukena muissa kielissä opittua kielitietoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa käytetään tukena muissa kielissä opittua kielitietoa.

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan sekä laajennetaan passé composén käyttöä. Opiskellaan refleksiiviverbejä, apuverbejä, päiväykset, säästä kertomista, adjektiivien taipumista, komparatiivia, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä, lisää kieltosanoja, suora ja epäsuora objektipronomini sekä imperatiivi.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens ja passé composé. Opitaan refleksiiviverbit, säästä kertominen, adjektiivien taipuminen, komparatiivi, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä.

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens ja passé composé. Opitaan refleksiiviverbit, säästä kertominen, adjektiivien taipuminen, komparatiivi, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä.

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotasoa A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens ja passé composé. Opitaan refleksiiviverbit, säästä kertominen, adjektiivien taipuminen, komparatiivi, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä.

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.
-------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens ja passé composé. Opitaan refleksiiviverbit, säästä kertominen, adjektiivien taipuminen, komparatiivi, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä.

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens ja passé composé. Opitaan refleksiiviverbit, säästä kertominen, adjektiivien taipuminen, komparatiivi, lukusanoja, järjestysluvut, 2. ja 3. ryhmän verbejä.

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Englanti, A1-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle.

Kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Englannin A-oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään englantia monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Useat oppilaat käyttävät englantia kasvavassa määrin vapaa-aikanaan. Tämä oppilaiden informaalin oppimisen kautta hankkima taito otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa ja sisältöjä valittaessa.

Englannin opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun englannin kielellä eri oppiaineissa.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden

saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Englantia käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englantia entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut englannin kielen A-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso englannin kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyy kumuloituvasti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kieltenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

Tutustuminen autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin.

Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennytään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L3
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4

T10	S3	L5, L6
-----	----	--------

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälistä toimintakykyä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa kuvata pääpiirteittäin, missä englantia puhutaan ja mainita englannin levinneisyyden syitä sekä pohtia englannin kielen asemaan, variantteihin ja arvostukseen liittyviä ilmiöitä. Oppilas osaa pohtia kielen ja kulttuurin suhdetta englannin osalta. Oppilas havaitsee, että arvot vaihtelevat riippuen yksilöllisestä kokemuksesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustuminen autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittäminen englannin kieltä hyödyntämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä englannin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee englannin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa Englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia Englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

Tutustuminen autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin.

Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kielenopiskelun valmiuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää englannin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

Tutustuminen autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin.

Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia omasta elämästä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani

ymmärtänyt viestin sekä kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Oppilas pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaiden rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustumista englanninkielisten maiden kulttuuriin piirteisiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso B1.1: Oppilas osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Oppilas pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuuriin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso B1.1: Oppilas ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes

normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä ja ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Oppilas löytää pääajatuksen, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso B1.1: Oppilas osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista käyttäen melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Oppilas osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti.

Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista.

Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Ymmärretään intonaation merkitys.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2

T3	S1	L1, L3
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälistä toimintakykyä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa kuvata pääpiirteittäin, missä englantia puhutaan ja mainita englannin levinneisyyden syitä sekä pohtia englannin kielen asemaan, variantteihin ja arvostukseen liittyviä ilmiöitä. Oppilas osaa pohtia kielen ja kulttuurin suhdetta englannin osalta. Oppilas havaitsee, että arvot vaihtelevat riippuen yksilöllisestä kokemuksesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista.

Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittäminen englannin kieltä hyödyntämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista.

Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä englannin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee englannin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista.

Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää englannin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Ymmärretään intonaation merkitys.

T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani

	ymmärtänyt viestin sekä kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Oppilas pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Ymmärretään intonaation merkitys.

T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaiden rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso B1.1: Oppilas osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Oppilas pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Ymmärretään intonaation merkitys.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hyödynnetään viestintäkanavia monipuolisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso B1.1: Oppilas ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä ja ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Oppilas löytää pääajatukset,

avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Ymmärretään intonaation merkitys.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ymmärretään intonaation merkitys.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso B1.1: Oppilas osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista käyttäen melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Oppilas osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys.

Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Ymmärretään intonaation merkitys.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaalisti lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa Englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kieltenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L3
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälistä toimintakykyä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa kuvata pääpiirteittäin, missä englantia puhutaan ja mainita englannin levinneisyyden syitä sekä pohtia englannin kielen asemaan, variantteihin ja arvostukseen liittyviä ilmiöitä. Oppilas osaa pohtia kielen ja kulttuurin suhdetta englannin osalta. Oppilas havaitsee, että arvot vaihtelevat riippuen yksilöllisestä kokemuksesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittäminen englannin kieltä hyödyntämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä englannin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee englannin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan kokonaisuuksien hahmottamista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon.

T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kielenopiskelun valmiuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää englannin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon.

T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä ja erilaisissa ajankohtaisissa tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin sekä kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Oppilas pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaiden rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman mielipiteen ilmaisu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso B1.1: Oppilas osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Oppilas pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso B1.1: Oppilas ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä ja ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Oppilas löytää pääajatukset, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso B1.1: Oppilas osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista käyttäen melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Oppilas osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys.

Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

Latina, B2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kieltenopetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Latinan kielen valinnaisen B-oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 7-9

Valinnaisen latinan opetuksen kesto vaihtelee. Nämä perusteet on kirjoitettu B2-laajuiselle oppimäärälle. Valinnainen latina voi olla oppilaalle äidinkielen jälkeen kolmas tai neljäs opiskeltava kieli, joten oppilaalla on jo paljon kokemusta kielten opiskelusta. Hän kykenee käyttämään aiemmin hankkimaansa tietoa ja taitoa oppimisensa tukena. Oppilaita rohkaistaan käyttämään monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Latinan B2-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan

aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan. Latinaa käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki Latinan B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi Latinan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin ja se kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin. Arvoinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Arviointi on monipuolista. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaista autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut latinan kielen B2-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso latinan kielen B2-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyä kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Perehdytään latinan asemaan muiden kielten ja aiemmin opiskeltujen kielten joukossa sekä verrataan latinaa muihin eurooppalaisiin kieliin. Tutustutaan latinan kielen ja antiikin Rooman historian keskeisiin piirteisiin ja henkilöihin, tarkastellaan latinan asemaa eri tieteenalojen sanastossa, tutustutaan joihinkin latinan kieleen liittyviin sivistyssanoihin ja lentäviin lauseisiin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Käytetään erityisesti latinaan soveltuvia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään pitkäjänteiseen työskentelyyn, kriittiseen tiedonhankintaan ja monipuoliseen yhteistyöhön ohjaavia toimintatapoja.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita ja tuottaa tekstejä

Valitaan tekstejä, jotka tutustuttavat oppilaita latinan muoto- ja lauseopin perusasioihin. Harjoitellaan ääntämistä, sanapainoa sekä oikeinkirjoitusta. Valitaan oppilaita kiinnostavia latinaan ja antiikin kulttuuriin liittyviä kielenkäytön aihepiirejä ja käytetään monenlaisia tekstejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2
T3	S2	L3
T4	S2	L1, L4
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L5, L7
T8	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta jäsentämään käsitystään osaamiensa kielten keskinäisestä suhteesta sekä ymmärtämään latinan merkitys eurooppalaisena kielenä ja romaanisten kielten pohjana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Latinan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen tunteminen	Oppilas osaa kuvata latinan asemaa maailman kielten joukossa ja sen keskeisimpiä erityispiirteitä.

T2 auttaa oppilasta tunnistamaan ja ymmärtämään latinan ja antiikin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia läpi keskiajan nykypäivään asti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Antiikin kulttuurin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata joitakin antiikin kulttuurin ilmiöitä ja niiden vaikutuksia nykypäivään.

T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa tavoitteita opiskelulle. Oppilas osoittaa yhteistyökykyä kielten opiskelussaan.

T4 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää latinan taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T5 opastaa oppilas tutustumaan latinan muoto- ja lauseopin pääpiirteisiin, keskeiseen sanastoon ja ääntämisen periaatteisiin sekä jäsentelemään opittavaa kieliainesta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitiedon muodostuminen	Oppilas osoittaa osaavansa keskeisiä asioita latinan muoto- ja lauseopista, tuntee kielen keskeistä sanastoa ja ääntämisen pääsäännöt

T6 tarjota oppilaalle tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista suullista ja kirjallista viestintää latinan kielelle tyypillisissä asiayhteyksissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito käyttää kieltä erilaisissa tilanteissa	Oppilas selviytyy kielenkäyttötilanteista, jotka liittyvät tuttuihin aiheisiin ja joissa hyödynnetään tuttua sanastoa ja vakiintuneita ilmauksia.

T7 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Voi tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.

T8 tarjota oppilaalle tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Oppilas pystyy kertomaan suullisesti tai kirjoittamaan hyvin lyhyesti joistakin tutuista aiheista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja perusrakenteita. Oppilaan ääntäminen on hyvää.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Perehdytään latinan asemaan muiden kielten ja aiemmin opiskeltujen kielten joukossa sekä verrataan latinaa muihin eurooppalaisiin kieliin. Tutustutaan latinan kielen ja antiikin Rooman historian keskeisiin piirteisiin ja henkilöihin, tarkastellaan latinan asemaa eri tieteenalojen sanastossa, tutustutaan joihinkin latinan kieleen liittyviin sivistyssanoihin ja lentäviin lauseisiin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Käytetään erityisesti latinaan soveltuvia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään pitkäjänteiseen työskentelyyn, kriittiseen tiedonhankintaan ja monipuoliseen yhteistyöhön ohjaavia toimintatapoja.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita ja tuottaa tekstejä

Valitaan tekstejä, jotka tutustuttavat oppilaita latinan muoto- ja lauseopin perusasioihin. Harjoitellaan ääntämistä, sanapainoa sekä oikeinkirjoitusta. Valitaan oppilaita kiinnostavia latinaan ja antiikin kulttuuriin liittyviä kielenkäytön aihepiirejä ja käytetään monenlaisia tekstejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2
T3	S2	L3
T4	S2	L1, L4
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L5, L7
T8	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta jäsentämään käsitystään osaamiensa kielten keskinäisestä suhteesta sekä ymmärtämään latinan merkitys eurooppalaisena kielenä ja romaanisten kielten pohjana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Latinan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen tunteminen	Oppilas osaa kuvata latinan asemaa maailman kielten joukossa ja sen keskeisimpiä erityispiirteitä.

T2 auttaa oppilasta tunnistamaan ja ymmärtämään latinan ja antiikin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia läpi keskiajan nykypäivään asti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Antiikin kulttuurin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata joitakin antiikin kulttuurin ilmiöitä ja niiden vaikutuksia nykypäivään.

T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa tavoitteita opiskelulle. Oppilas osoittaa yhteistyökykyä kielten opiskelussaan.

T4 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää latinan taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T5 opastaa oppilas tutustumaan latinan muoto- ja lauseopin pääpiirteisiin, keskeiseen sanastoon ja ääntämisen periaatteisiin sekä jäsentelemään opittavaa kieliaineesta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitiedon muodostuminen	Oppilas osoittaa osaavansa keskeisiä asioita latinan muoto- ja lauseopista, tuntee kielen keskeistä sanastoa ja ääntämisen pääsäännöt

T6 tarjota oppilaalle tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista suullista ja kirjallista viestintää latinan kielelle tyypillisissä asiayhteyksissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito käyttää kieltä erilaisissa tilanteissa	Oppilas selviytyy kielenkäyttötilanteista, jotka liittyvät tuttuihin aiheisiin ja joissa hyödynnetään tuttua sanastoa ja vakiintuneita ilmauksia.

T7 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Voi tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.

T8 tarjota oppilaalle tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Oppilas pystyy kertomaan suullisesti tai kirjoittamaan hyvin lyhyesti joistakin tutuista aiheista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja perusrakenteita. Oppilaan ääntäminen on hyvää.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Perehdytään latinan asemaan muiden kielten ja aiemmin opiskeltujen kielten joukossa sekä verrataan latinaa muihin eurooppalaisiin kieliin. Tutustutaan latinan kielen ja antiikin Rooman historian keskeisiin piirteisiin ja henkilöihin, tarkastellaan latinan asemaa eri tieteenalojen sanastossa, tutustutaan joihinkin latinan kieleen liittyviin sivistyssanoihin ja lentäviin lauseisiin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Käytetään erityisesti latinaan soveltuvia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään pitkäjänteiseen työskentelyyn, kriittiseen tiedonhankintaan ja monipuoliseen yhteistyöhön ohjaavia toimintatapoja.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita ja tuottaa tekstejä

Valitaan tekstejä, jotka tutustuttavat oppilaita latinan muoto- ja lauseopin perusasioihin. Harjoitellaan ääntämistä, sanapainoa sekä oikeinkirjoitusta. Valitaan oppilaita kiinnostavia latinaa ja antiikin kulttuuriin liittyviä kielenkäytön aihepiirejä ja käytetään monenlaisia tekstejä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L1, L2

T3	S2	L3
T4	S2	L1, L4
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L5, L7
T8	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta jäsentämään käsitystään osaamiensa kielten keskinäisestä suhteesta sekä ymmärtämään latinan merkitys eurooppalaisena kielenä ja romaanisten kielten pohjana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Latinan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen tunteminen	Oppilas osaa kuvata latinan asemaa maailman kielten joukossa ja sen keskeisimpiä erityispiirteitä.

T2 auttaa oppilasta tunnistamaan ja ymmärtämään latinan ja antiikin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia läpi keskiajan nykypäivään asti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Antiikin kulttuurin merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata joitakin antiikin kulttuurin ilmiöitä ja niiden vaikutuksia nykypäivään.

T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa tavoitteita opiskelulle. Oppilas osoittaa yhteistyökykyä kielten opiskelussaan.

T4 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää latinan taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T5 opastaa oppilas tutustumaan latinan muoto- ja lauseopin pääpiirteisiin, keskeiseen sanastoon ja ääntämisen periaatteisiin sekä jäsentelemään opittavaa kieliainesta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitiedon muodostuminen	Oppilas osoittaa osaavansa keskeisiä asioita latinan muoto- ja lauseopista, tuntee kielen keskeistä sanastoa ja ääntämisen pääsäännöt

T6 tarjota oppilaalle tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista suullista ja kirjallista viestintää latinan kielelle tyypillisissä asiayhteyksissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito käyttää kieltä erilaisissa tilanteissa	Oppilas selviytyy kielenkäyttötilanteista, jotka liittyvät tuttuihin aiheisiin ja joissa hyödynnetään tuttua sanastoa ja vakiintuneita ilmauksia.

T7 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Voi tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.

T8 tarjota oppilaalle tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Oppilas pystyy kertomaan suullisesti tai kirjoittamaan hyvin lyhyesti joistakin tutuista aiheista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja perusrakenteita. Oppilaan ääntäminen on hyvää.

Venäjä, B2-oppimäärä

Vieraan kielen B2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Valinnaisen B2-kielen opetus järjestetään useimmiten vuosiluokilla 8-9. B2-kieli on oppilaalle äidinkielen jälkeen kolmas tai neljäs opiskeltava kieli, joten oppilaalla on jo paljon kokemusta kielten opiskelusta. Hän kykenee käyttämään aiemmin hankkimaansa tietoa ja taitoa oppimisensa tukena. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemissään kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden

ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit). Opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen. Oppilaita rohkaistaan tiedon hakuun opetettavalla kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen B2-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Runsas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen B2-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla

oppilaan osaamisen taso vieraan kielen B2-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyy kumuloituvasti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus. Tutustutaan alueeseen, jolla venäjää puhutaan.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronomit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä, esittäytymistä ja itsestä kertomista. Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus. Tutustutaan alueeseen, jolla venäjää puhutaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan kyrilliset aakkoset käyttäen sellaista sanastoa, joka on helposti arvattavissa. Opetellaan oikea ääntäminen ja sanojen painotus. Tutustutaan alueeseen, jolla venäjää puhutaan.

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronominit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronominit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä, esittäytymistä ja itsestä kertomista. Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronominit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä, esittäytymistä ja itsestä kertomista. Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä, esittäytymistä ja itsestä kertomista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinimaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronominit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä,

esittäytymistä ja itsestä kertomista.Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolle sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronomit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen.Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet).Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä, esittäytymistä ja itsestä kertomista.Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan substantiivien suku, monikon nominatiivi ja elottomien substantiivien akkusatiivi sekä persoona- ja possessiivipronominit. Opitaan myös verbien preesenstaivutus ja lukusanat 1-100 sekä adjektiivien suku. Opetellaan omistuksen ilmaiseminen. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Venäjän ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Harjoitellaan tervehtimistä, esittäytymistä ja itsestä kertomista. Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa hyödynnetään suomen ja venäjän yhteisiä piirteitä, kuten esimerkiksi sanastoa. Myös muissa kielissä opittua kielitietoa käytetään opiskelun tukena.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, datiivissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin. Oppilas oppii reagoimaan tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kielisiin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa hyödynnetään suomen ja venäjän kielten yhteisiä piirteitä, kuten esimerkiksi sanastoa. Myös muissa kielissä opittua kielitietoa käytetään opiskelun tukena.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa hyödynnetään suomen ja venäjän yhteisiä piirteitä, kuten esimerkiksi sanastoa. Myös muissa kielissä opittua kielitietoa käytetään opiskelun tukena.

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen

parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, datiivissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, datiivissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin. Oppilas oppii reagoimaan tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, dativissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin. Oppilas oppii reagoimaan tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, dativissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin. Oppilas oppii reagoimaan tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolle sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, dativissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin. Oppilas oppii reagoimaan tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan aiemmin opittuja asioita, kuten verbien preesenstaivutusta. Opitaan substantiivien ja persoonapronominien taivutus genetiivissä, dativissa ja instrumentaalissa. Opiskellaan verbien preteriti, tutustutaan liikeverbeihin ja verbien aspekteihin. Oppilas oppii reagoimaan tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Venäjä, A2-oppimäärä

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemaansa kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu karttuvan kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit).

Vieraan kielen opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun kyseisellä kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyteen ja monikulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Runsas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin

osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaista autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen A-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyy kumuloiituvasti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään venäläisen kulttuurin tuntemusta.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohdat. Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kielenopiskelussa ja -käytössä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten

kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättämistä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla. Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taivutusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaille valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään venäläisen kulttuurin tuntemusta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään venäläisen kulttuurin tuntemusta.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielisissä toimintaympäristöissä.
---	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään venäläisen kulttuurin tuntemusta.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään venäläisen kulttuurin tuntemusta.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella.

Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat. Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat. Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättelystä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättelystä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla. Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taiputusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättämistä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla. Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taivutusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotasoa A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättämistä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla. Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taivutusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotasoa A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättämistä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla. Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taivutusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taivutusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1:Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan viestin sisällön päättelystä myös muiden kuin kieleen perustuvien vihjeiden avulla. Kerrataan 3.-6. luokilla opittuja asioita, kuten substantiivien ja adjektiivien taivutusta, verbien preesenstaivutusta ja preteritiä. Opetellaan lukusanoja ja refleksiiviverbejä sekä laajennetaan sanavarastoa. Aloitetaan substantiivien ja adjektiivien monikkotaivutuksen opiskelu.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan ymmärtämään venäläistä kulttuuria omaa kulttuuritaustaa vasten. Opitaan käyttämään tehokkaita työtapoja sekä hyödyntämään äidinkiessä ja muissa kielissä opittuja asioita.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan arvioimaan omaa työskentelyä suhteessa tavoitteisiin. Opitaan hyödyntämään vuorovaikutuksessa saatua palautetta ja kompensoimaan kielitaidon puutteita summittaisella ilmaisulla.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkomuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan ymmärtämään venäläistä kulttuuria omaa kulttuuritaustaa vasten.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan ymmärtämään venäläistä kulttuuria omaa kulttuuritaustaa vasten. Opitaan käyttämään tehokkaita työtapoja sekä hyödyntämään äidinkielessä ja muissa kielissä opittuja asioita.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan ymmärtämään venäläistä kulttuuria omaa kulttuuritaustaa vasten. Opitaan käyttämään tehokkaita työtapoja sekä hyödyntämään äidinkielessä ja muissa kielissä opittuja asioita.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan käyttämään tehokkaita työtapoja sekä hyödyntämään äidinkielessä ja muissa kielissä opittuja asioita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan ymmärtämään venäläistä kulttuuria omaa kulttuuritaustaa vasten. Opitaan käyttämään tehokkaita työtapoja sekä hyödyntämään äidinkielessä ja muissa kielissä opittuja asioita.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan arvioimaan omaa työskentelyä suhteessa tavoitteisiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan arvioimaan omaa työskentelyä suhteessa tavoitteisiin. Opitaan hyödyntämään vuorovaikutuksessa saatua palautetta ja kompensoimaan kielitaidon puutteita summittaisella ilmaisulla.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan arvioimaan omaa työskentelyä suhteessa tavoitteisiin. Opitaan hyödyntämään vuorovaikutuksessa saatua palautetta ja kompensoimaan kielitaidon puutteita summittaisella ilmaisulla.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkomuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan hyödyntämään vuorovaikutuksessa saatua palautetta ja kompensoimaan kielitaidon puutteita summittaisella ilmaisulla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta

avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkomuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkomuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkomuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkumuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1:Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Verbien aspektien ja liikeverbien opiskelu jatkuu. Substantiivien ja adjektiivien monikkumuotojen opiskelu ja aiemmin opittujen kertaaminen jatkuu myös. Opiskellaan myös passiivin muodostaminen, adjektiivien vertailuasteet ja ajanilmauksia.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii toimimaan venäläisessä kulttuurissa arkielämän tilanteissa. Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas käyttää monipuolisesti oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen. Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii toimimaan venäläisessä kulttuurissa arkielämän tilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii toimimaan venäläisessä kulttuurissa arkielämän tilanteissa. Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii toimimaan venäläisessä kulttuurissa arkielämän tilanteissa. Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii toimimaan venäläisessä kulttuurissa arkielämän tilanteissa. Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas käyttää monipuolisesti oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas käyttää monipuolisesti oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas käyttää monipuolisesti oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen. Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen. Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen. Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen. Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1:Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskellaan taitoja, jotka liittyvät puheenvuoron ottamiseen, keskustelun ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen. Kerrataan yläkoulun kuluessa opittuja asioita kaikilta venäjän kielen osa-alueilta ja kartutetaan sanavarastoa. Tutustutaan partisiipeihin ja gerundeihin.

Saksa, A2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisisa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon kiinnitetään huomiota tekstien ja tehtävien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemaansa kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu karttuvan kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit).

Vieraan kielen opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun kyseisellä kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyteen ja monikulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvien osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaista autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen A-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyä kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohdat.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statukseen liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella.

Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttäen kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas

osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan verbin preesenstaivutus ja artikkelin käyttö. Opitaan perfekti, akkusatiivi ja datiiivi sekä niihin kuuluvat prepositiot ja pronominit, modaaliverbejä, adjektiivin vertailu ja sivulauseet.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datiiivi. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kielenopiskelussa ja -käytössä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielisissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kielenopiskelussa ja -käytössä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä

viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datii. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotasoa A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datii. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotasoa A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datii. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datiiivi. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datiiivi. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan perfekti, sivulauseen sanajärjestys, akkusatiivi ja datiiivi. Opitaan epäsuorat kysymyslauseet, imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi, konditionaali ja adjektiivin taivutus.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taiputus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjunktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronominit.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaille valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoa A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taiputus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjuktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronominin.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taiputus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjuktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronominin.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taiputus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjuktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronominin.

T9 tarjota oppilalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.
-------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taivutus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjunktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronomininit.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taivutus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjunktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronomininit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan sanajärjestys, imperfekti, konditionaali ja adjektiivin taivutus. Opitaan futuuri, genetiivi, passiivi, konjunktiivin pluskvamperfekti ja relatiivipronomininit.

Saksa, A1-oppimäärä

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemissään kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu karttuvan kielitaidon taso 6.

vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit).

Vieraan kielen opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun kyseisellä kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyteen ja monikulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaista autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen A-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyi kumuloituvasti. Päättöarvosanan

muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.
--	---

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.
-------------------------	--

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielisisä toimintaympäristöissä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnessa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa

Ranska, A2-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikkisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon kiinnitetään huomiota tekstien ja tehtävien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemaan kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Vieraan kielen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perusteiksi mille tahansa kielelle, jolle ei ole kielikohtaisia perusteita. Opetuksen järjestäjä huolehtii tällöin kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta näiden perusteiden pohjalta. Perusteissa kuvattu karttuvan kielitaidon taso 6. vuosiluokan lopussa ja perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin opetuksen järjestäjän kieliohjelmaan sisältyviin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyt kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit).

Vieraan kielen opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun kyseisellä kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja monikulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvien osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisuominaisuuksia. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaista autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen luvuuteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen A-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehitty kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composé:n käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä, adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä presensissä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1

T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa

johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eri kielten yhteneväisyyksiä ja osaa hyödyntää niitä omassa kieltenopiskelussa ja -käytössä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta omaehtoiseen kielenoppimiseen myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas osaa hahmottaa oman oppimisensa vahvuudet ja ongelmakohtat.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.
---------------------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composén käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä, adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä preesensissä.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composén käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä, adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä preesensissä.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composén käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä,

adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä preesensissä.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composén käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä, adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä preesensissä.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composén käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä, adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä preesensissä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan artikkelien käyttöä, lukusanat, kieltolauseita, omistuspronomineja, kysymyslauseita, lähifutuurin käyttöä, passé composén käyttö ja prepositioita. Opiskellaan refleksiiviverbejä, adjektiivien käyttöä sekä vertailua, kuukaudet, päiväys ja säännöllisten verbien käyttöä preesensissä.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composé:n käyttöä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.
--	---

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composé:n käyttöä.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composé:n käyttöä.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti

käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composén käyttöä.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotasoa A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composén käyttöä.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composén käyttöä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotasoa A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan partitiivia ja imperatiivia. Opiskellaan suora ja epäsuora objektipronomini, en- ja y-pronominin käyttöä ja relatiivipronomineja sekä laajennetaan passé composén käyttöä.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L4
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1

T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hyödyntää oppikirjan ja oppituntien ulkopuolisia materiaaleja oman kielitaitonsa kartuttamiseen. Oppilas on kykenevä päättämään uusien sanojen merkityksiä aiemman kielitaitonsa perusteella.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas uskaltaa siirtyä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle kielenkäyttötilanteessa.

T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkipäivän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisimpiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja

	asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas selviää omaan elämään liittyvistä arkielämän tilanteista sujuvasti. Oppilas hallitsee keskeiset vuorovaikutusfraasit. Kerrataan passé composé ja adjektiivien vertailua. Opiskellaan lisää prepositioita, imperfektin käyttöä, passé composé ja imperfektin käytön eroa, adverbeja, gerundia, konditionaalia, futuuria ja ehtolauseita.

Englanti, A2-oppimäärä

Englannin A-oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään englantia monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Useat oppilaat käyttävät englantia kasvavassa määrin vapaa-aikanaan. Tämä oppilaiden informaalin oppimisen kautta hankkima taito otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa ja sisältöjä valittaessa.

Englannin opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun englannin kielellä eri oppiaineissa.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Englantia käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englantia entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarviointin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan

tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut englannin kielen A-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso englannin kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehitty kumuloituvasti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kieltenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista. Tutustutaan autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin. Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikaation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti. Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L3
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälisiä toimintakykyä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa kuvata pääpiirteittäin, missä englantia puhutaan ja mainita englannin levinneisyyden syitä sekä pohtia englannin kielen asemaan, variantteihin ja arvostukseen liittyviä ilmiöitä. Oppilas osaa pohtia kielen ja kulttuurin suhdetta englannin osalta. Oppilas havaitsee, että arvot vaihtelevat riippuen yksilöllisestä kokemuksesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Maailmankansalaisen taitojen kehittäminen englannin kieltä hyödyntämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englantia on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä englannin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee englannin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englantia on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista. Tutustutaan autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin. Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kielenopiskelun valmiuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää englannin taitoaan myös koulun ulkopuolella

ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, ryhmittelyä ja tiedon hakemista. Tutustutaan autenttisiin englanninkielisiin lähteisiin. Opetellaan sanastoa ja rakenteita kertovista tai kuvaavista teksteistä.

T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennytään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti. Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin sekä kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Oppilas pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennytään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti. Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaiden rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso B1.1: Oppilas osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Oppilas

pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti. Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso B1.1: Oppilas ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä ja ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Oppilas löytää pääajatuksen, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti. Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso B1.1: Oppilas osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista käyttäen melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Oppilas osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kerrataan ja verrataan keskeisiä kielitiedon käsitteitä englannissa ja suomessa. Syvennyttään perfektiin ja opitaan pluskvamperfekti. Perusrakenteiden ja englannin äänteiden kertaaminen.

Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Pieniä suullisia ja kirjallisia tuotoksia eri aiheista, esimerkiksi omasta elämästä.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista. Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys. Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista. Ymmärretään intonaation merkitys.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2

T3	S1	L1, L3
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälisiä toimintakykyä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa kuvata pääpiirteittäin, missä englantia puhutaan ja mainita englannin levinneisyyden syitä sekä pohtia englannin kielen asemaan, variantteihin ja arvostukseen liittyviä ilmiöitä. Oppilas osaa pohtia kielen ja kulttuurin suhdetta englannin osalta. Oppilas havaitsee, että arvot vaihtelevat riippuen yksilöllisestä kokemuksesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista. Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittäminen englannin kieltä hyödyntämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista. Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä englannin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee englannin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan laajemmin kulttuurieroihin oman ja vieraiden kulttuurien välillä. Syvennetään tietämystä joistakin englannin kielen varianteista. Kansainvälistä viestintää mahdollisuuksien mukaan.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kielenopiskelun valmiuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää englannin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Syvennetään taitoja oppimateriaalin monipuolisessa käytössä, sanastojen käytössä ja ryhmittelyssä sekä tiedon hakemisessa.

T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys. Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista. Ymmärretään intonaation merkitys.

T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin sekä kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Oppilas pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys. Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista. Ymmärretään intonaation merkitys.

T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaiden rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso B1.1: Oppilas osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Oppilas pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys. Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista. Ymmärretään intonaation merkitys.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso B1.1: Oppilas ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä ja ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Oppilas löytää pääajatuksia, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys. Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista. Ymmärretään intonaation merkitys.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso B1.1: Oppilas osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista käyttäen melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Oppilas osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan englannille tyypillisiin rakenteisiin ja fraaseihin. Opitaan 1. konditionaali ja infinitiivirakenteet. Kerrataan sanajärjestys. Suullisia ja kirjallisia tuotoksia myös oppilaiden kiinnostuksen kohteista. Ymmärretään intonaation merkitys.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita

englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kieltenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys. Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2
T2	S1	L1, L2
T3	S1	L1, L3
T4	S2	L1, L3
T5	S2	L1
T6	S3	L4
T7	S3	L4, L6
T8	S3	L2
T9	S3	L4
T10	S3	L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälisiä toimintakykyä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa kuvata pääpiirteittäin, missä englantia puhutaan ja mainita englannin levinneisyyden syitä sekä pohtia englannin kielen asemaan, variantteihin ja arvostukseen liittyviä ilmiöitä. Oppilas osaa pohtia kielen ja kulttuurin suhdetta englannin osalta. Oppilas havaitsee, että arvot vaihtelevat riippuen yksilöllisestä kokemuksesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmankansalaisen taitojen kehittäminen englannin kieltä hyödyntämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä englannin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee englannin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon.

T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kielenopiskelun valmiuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää englannin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ymmärrys englannin kielen merkityksestä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon.

T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys. Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso B1.1: Oppilas pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin sekä kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Oppilas pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys. Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaiden rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso B1.1: Oppilas osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Oppilas pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys. Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso B1.1: Oppilas ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästä ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä ja ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Oppilas löytää pääajatukset, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys. Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotasoa B1.1: Oppilas osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista käyttäen melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Oppilas osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan passiivi, 2. konditionaali ja epäsuora esitys. Syvennetään keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja. Vaikuttaminen ja osallistuminen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Oman mielipiteen ilmaisu.

Saksa, B2-oppimäärä

Vieraan kielen B2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Valinnaisen B2-kielen opetus järjestetään useimmiten vuosiluokilla 8-9. B2-kieli on oppilaalle äidinkielen jälkeen kolmas tai neljäs opiskeltava kieli, joten oppilaalla on jo paljon kokemusta kielten opiskelusta. Hän kykenee käyttämään aiemmin hankkimaansa tietoa ja taitoa oppimisensa tukena. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemissään kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Perusteissa kuvattu kehittyvän kielitaidon taso perusopetuksen päättövaiheessa soveltuu parhaiten indoeurooppalaisiin kieliin sekä eurooppalaisiin kieliin, joissa käytetään aakkosiin pohjautuvaa kirjoitusjärjestelmää. Muihin kieliin opetuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman noudattaen näitä perusteita soveltuvin osin. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa (esim. kirjoitusmerkit). Opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen. Oppilaita rohkaistaan tiedon hakuun opetettavalla kielellä eri oppiaineissa.

Vieraan kielen B2-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän

yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyneille tai kieltä entuudestaan osaaville.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen B2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehukseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Kansainvälisesti hyväksytyjä kielikohtaisia viitekehyyksiä noudatetaan soveltuvin osin ei-eurooppalaisten kielten opetuksessa. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut vieraan kielen B2-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen B2-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyi kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää saksankielisen kielialueen laajuuden Euroopassa (Saksa, Itävalta, Sveitsi, Liechtenstein).

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä. Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä. Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronominit mein/dein, kieltosanat. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen. Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemissa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää saksankielisen kielialueen laajuuden Euroopassa (Saksa, Itävalta, Sveitsi, Liechtenstein).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää saksankielisen kielialueen laajuuden Euroopassa (Saksa, Itävalta, Sveitsi, Liechtenstein).

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaistaan oppilasta käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan eri arkielämän tilanteissa kotona ja ulkomailla. Tutustutaan kielenoppimisstrategioihin.

T3 järjestää oppilalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä.

Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä.

Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronominit mein/dein, kieltosanat.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä. Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä. Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronominit mein/dein, kieltosanat. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen. Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä. Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä. Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronominit mein/dein, kieltosanat. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen. Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä. Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä. Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronomininit mein/dein, kieltosanat. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen. Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä. Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä. Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronomininit mein/dein, kieltosanat. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen. Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan pienten suullisten ja kirjallisten tuotosten tekemistä arkisista, omaa elämää koskevista aihepiireistä. Oppilas ymmärtää kieliopin osana hyvänä kielitaitoa ja kieliopin merkityksen viestinnässä. Opitaan verbin preesenstaivutus, sanajärjestys, modaaliverbejä, artikkelien käyttö, substantiivien suku, akkusatiivi, persoonapronominit ja niiden objektimuodot, omistuspronominin mein/dein, kieltosanat. Kannustetaan oppilasta hyödyntämään non-verbaalista viestintää (ilmeet, eleet). Tutustutaan Saksan ja Suomen kulttuurieroihin viestinnässä (kohteliaisuusfraasit, intonaatio). Yksinkertaisia luetun- ja kuullunymmärtämistehtäviä eri lähteitä käyttäen. Opetellaan keskeisimmät ääntämissäännöt sekä erot kirjoitetussa ja puhutussa kielessä.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa käytetään tukena muissa kielissä opittua kielitietoa. Tutustutaan germaanisten kielten yhteisiin piirteisiin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista). Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfekt, imperfektistä hatte/war, man-rakenne, sivulauseet, datiiivi, datiiivipronominit sekä loput persoonapronominien omistusmuodot. Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö. Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S2	L3
T3	S3	L4
T4	S3	L4
T5	S3	L4, L6
T6	S3	L4
T7	S3	L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa käytetään tukena muissa kielissä opittua kielitietoa. Tutustutaan germaanisten kielten yhteisiin piirteisiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opiskelussa käytetään tukena muissa kielissä opittua kielitietoa. Tutustutaan germaanisten kielten yhteisiin piirteisiin.

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon kattumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanavaraston laajennuttua opitaan tulemaan toimeen enemmän sanaston ja vähemmän non-verbaalisen viestinnän keinoin.

T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista).

Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfekt, imperfektistä hatte/war, man-rakenne, sivulauseet, datiivi, datiivipronominit sekä loput persoonapronominien omistusmuodot.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista). Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfekti, imperfektistä hatte/war, man-rakenne, sivulauseet, datiivi, datiivipronominit sekä loput persoonapronominien omistusmuodot. Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö. Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista). Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfekti, imperfektistä hatte/war, man-rakenne, sivulauseet, datiivi, datiivipronominit sekä loput persoonapronominien omistusmuodot. Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö. Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista). Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfekti, imperfektistä hatte/war, man-rakenne, sivulauseet, datiivi, datiivipronominit sekä loput persoonapronominien omistusmuodot. Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö. Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolle sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempää suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista). Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfekti, imperfektistä hatte/war, man-rakenne, sivulauseet, datiivi, datiivipronominit sekä loput persoonapronominien omistusmuodot. Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja -käytänteiden omaksuminen ja luonteva käyttö. Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.2: Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa

hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pidempiä suullisia ja kirjallisia tuotoksia kohdekielellä arkipäivän tilanteista (esim. asiointitilanteista). Kerrataan preesens, akkusatiivi ja sanajärjestys. Opitaan perfektin, imperfektin, *hatte/war*, *man*-rakenne, *sivulauseet*, *datiivi*, *datiivipronominit* sekä loput *persoonapronominien* omistusmuodot. Oppilas osaa reagoida tilanteeseen sopivalla suullisella viestinnällä käyttäen mahdollisimman vähän apukeinoja. Keskeisten kohteliaisuusfraasien ja *-käytänteiden* omaksuminen ja luonteva käyttö. Oppilas hallitsee keskeisimmät opetetut sanat ja rakenteet sekä pystyy niitä hyödyntäen ottamaan selvää lyhyestä tekstipätkästä. Oppilas hallitsee ääntämisen perusteet ja osaa soveltaa niitä uusiin sanoihin.

35.6.5. Historia

Oppiaineen tehtävä

Historian opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta sekä kannustaa heitä omaksumaan vastuullisen kansalaisuuden periaatteet. Menneisyyttä koskevan tiedon avulla oppilaita ohjataan ymmärtämään nykyisyyteen johtanutta kehitystä, henkisen ja aineellisen työn arvoa sekä pohtimaan tulevaisuuden valintoja. Oppilaita ohjataan näkemään yksilön merkitys historiallisena toimijana sekä oivaltamaan toiminnan taustalla esiintyviä tekijöitä ja ihmisten motiiveja. Tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista sekä edistää heidän kasvuun aktiiviseksi ja erilaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseniksi.

Historianopetuksessa oppilaat paneutuvat erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn ja historiallisen lähdeaineiston ulottuvuuksiin. Opetuksessa syvennyttään lisäksi historian tutkimuksen lähtökohtaan, jonka mukaan menneestä pyritään muodostamaan mahdollisimman luotettava kuva saatavilla olevan todistusaineiston perusteella. Opetuksen tavoitteena on kehittää historian tekstitaitoja: taitoa lukea ja analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä sekä tehdä päteviä tulkintoja niiden tarkoituksesta ja merkityksestä.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja moniperspektiivisyyttä sekä selittämään historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Historianopetus auttaa oppilaita tunnistamaan yhteiskunnassa olevia arvoja, arvojännitteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikoina.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 historian opetuksen tehtävänä on syventää oppilaiden käsitystä historiallisen tiedon luonteesta. Opetus tukee oppilaiden oman identiteetin kehittymistä ja perehdyttää kulttuurien vaikutuksiin yksilöihin ja yhteiskuntiin. Opetuksessa korostetaan vuorovaikutuksellisia ja tutkimuksellisia työtapoja.

Historian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Ajankohtaisten tapahtumien historiallisia juuria tarkastelemalla liitetään opiskeltavat sisällöt yhteiskuntaopin keskeisiin käsitteisiin.

Oppiaineiden tavoitteiden kannalta keskeistä on korostaa tutkimuksellisia työtapoja, esimerkiksi erilaisten ikätasolle sopivien ensi- ja toisen käden lähteiden tutkimista sekä avoimien

oppimisympäristöjen käyttöä historiallisissa tutkimustehtävissä. Tavoitteena on kannustaa oppilaita omien tulkintojen tekemiseen ja eriävien tulkintojen arvioimiseen.

Oppilaita innostetaan hankkimaan tietoa koulun ulkopuolisesta historiakulttuurista, kuten peleistä, elokuvista ja kirjallisuudesta, sekä kehittämään historiallisen ajattelun taitojaan ja kriittistä arviointikykyään niiden avulla.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki historiassa vuosiluokilla 7-9

Historian opiskelussa rohkaistaan monipuoliseen havainnointiin, kommunikointiin, tekstin ja puheen tuottamiseen ja tulkintaan sekä draaman ja kuvallisen ilmaisun käyttöön. Tarvittaessa erilaisten tekstien ymmärtämiseen ohjataan yksinkertaistamalla tekstejä ja avaamalla tekstissä käytettyjä käsitteitä.

Jotkut historianopetuksessa käytetyt käsitteet (esimerkiksi yhteiskunta ja demokratia) ovat sellaisia, joiden ymmärtämistä syvennetään koko peruskoulun ajan oppilaan siirtyessä konkreettisesta ajattelusta käsitteelliseen ajatteluun.

Oppilaan oppimisen arviointi historiassa vuosiluokilla 7-9

Historian opetuksessa palautteella pyritään rohkaisemaan oppilaita omiin tulkintoihin ja näkemystensä argumentointiin. Kirjallisten tehtävien ohella arvioinnissa on otettava huomioon oppilaiden monimuotoiset työskentelyn ja tuottamisen tavat. Sisältöjen muistamisen sijasta arvioinnissa kiinnitetään huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun hallintaan.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona historian opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten kukin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut historian oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla jokaisen oppilaan osaamisen taso historian valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Historian osaamisen kehittyminen on kumulatiivinen prosessi, jossa opiskeltavia sisältöjä käytetään oppilaiden historiallisen ajattelun vahvistamiseen. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys

Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.

S2 Ihmiset muuttavat maailmaa

Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin sekä siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omana aikanaan.

S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan

Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla ja itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

S4 Suurten sotien aika

Perehdytään maailmansotiin, kylmään sotaan ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta. Paneudutaan ihmisoikeusrikoksiin kuten holokaustiin ja muihin kansanvainoihin sekä ihmisoikeuksien edistämiseen.

S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen

Tarkastellaan arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria. Kehityksen yksilölle tuomien saavutusten ohella perehdytään elinkeinorakenteen muutokseen ja palveluammattien yleistymiseen sekä kaupungistumiseen.

S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret

Syvennyttään kehittyneiden ja kehittyvien maiden yhteiseen historiaan sekä uudenlaisten poliittisten jännitteiden syntyyn ja ratkaisuihin maailmassa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L7
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatiedon hankkiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lähteiden tulkitseminen	Oppilas osaa lukea ja tulkita erilaisia lähteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kronologian ymmärtäminen	Oppilas osaa sijoittaa opiskelemansa asiat ajallisiin yhteyksiinsä ja niiden avulla aikajärjestykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiallinen empatia	Oppilas pystyy asettautumaan menneen ajan ihmisen asemaan ja kuvailemaan tämän toiminnan motiiveja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Syy- ja seuraus-suhteiden ymmärtäminen historiassa	Oppilas osaa erotella historiallisia tapahtumia tai ilmiöitä selittävät tekijät vähemmän tärkeistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Muutoksen ja jatkuvuuden ymmärtäminen	Oppilas osaa selittää, miksi joillain elämänalueilla toimittiin ennen samoin tai toisin kuin nykyään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historian tulkitseminen	Oppilas osaa muodostaa historian tapahtumista ja ilmiöistä omia perusteltuja tulkintoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osaa kuvailla ihmisen toiminnan tarkoitusperiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiallisten tulkintojen selittäminen ja arvioiminen	Oppilas osaa arvioida historian tapahtumista tai ilmiöistä tehtyjen tulkintojen luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatiedon tuottaminen	Oppilas osaa vastata menneisyyttä koskeviin kysymyksiin käyttämällä eri lähteistä saamaansa informaatiota.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S2 ja S3. Muut sisältöalueet käsitellään 8. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatietoisuus	Oppilas osaa kuvailla, miten menneisyyden tulkinnoilla perustellaan tulevaisuuden valintoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Käydään läpileikkaus autonomian aikaan ja siirrytään Suomen itsenäistymiseen sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheisiin. Venäjän tapahtumien ja ensimmäisen maailmansodan vaikutus Suomen itsenäistymiseen.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys

Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.

S2 Ihmiset muuttavat maailmaa

Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin sekä siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omana aikanaan.

S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan

Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla ja itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.

S4 Suurten sotien aika

Perehdytään maailmansotiin, kylmään sotaan ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta. Paneudutaan ihmisoikeusrikoksiin kuten holokaustiin ja muihin kansanvainoihin sekä ihmisoikeuksien edistämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen

Tarkastellaan arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria. Kehityksen yksilölle tuomien saavutusten ohella perehdytään elinkeinorakenteen muutokseen ja palveluammattien yleistymiseen sekä kaupungistumiseen.

S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret

Syvennytään kehittyneiden ja kehittyvien maiden yhteiseen historiaan sekä uudenlaisten poliittisten jännitteiden syntyyn ja ratkaisuihin maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L7
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatiedon hankkiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lähteiden tulkitseminen	Oppilas osaa lukea ja tulkita erilaisia lähteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kronologian ymmärtäminen	Oppilas osaa sijoittaa opiskelemissaan asioita ajallisiin yhteyksiinsä ja niiden avulla aikajärjestykseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuuriin nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiallinen empatia	Oppilas pystyy asettautumaan menneen ajan ihmisen asemaan ja kuvailemaan tämän toiminnan motiiveja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuuriin nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Syy- ja seuraus-suhteiden ymmärtäminen historiassa	Oppilas osaa erotella historiallisia tapahtumia tai ilmiöitä selittävät tekijät vähemmän tärkeistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuuriin nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Muutoksen ja jatkuvuuden ymmärtäminen	Oppilas osaa selittää, miksi joillain elämänalueilla toimittiin ennen samoin tai toisin kuin nykyään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuuriin nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historian tulkitseminen	Oppilas osaa muodostaa historian tapahtumista ja ilmiöistä omia perusteltuja tulkintoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuuriin nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osaa kuvailla ihmisen toiminnan tarkoitusperiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiallisten tulkintojen selittäminen ja arvioiminen	Oppilas osaa arvioida historian tapahtumista tai ilmiöistä tehtyjen tulkintojen luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Historiatiedon tuottaminen	Oppilas osaa vastata menneisyyttä koskeviin kysymyksiin käyttämällä eri lähteistä saamaansa informaatiota.
----------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. lk.: S4, S5 ja S6.

S1-S3 käsitellään 7. luokalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Historiatietoisuus	Oppilas osaa kuvailla, miten menneisyyden tulkinnoilla perustellaan tulevaisuuden valintoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Neuvostoliiton hajoaminen ja uusi maailmankartta. Aatepohjien hajoaminen ja muuttuminen kylmän sodan jälkeisessä maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Perehdytään diktatuurien nousuun. Paneudutaan rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Suomen asema toisessa maailmansodassa (talvi- ja jatkosota).

35.6.6. Maantieto

Maantiedon tehtävä

Maantiedon opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden maailmankuvan rakentumista. Oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä ja koko maailmassa sekä autetaan oppilaita sijoittamaan uutiset maailman tapahtumista maantiedon opetuksessa saamaansa alueelliseen kehikkoon.

Maantieto on monitieteinen ja eri tiedonaloja integroiva oppiaine, jossa tutkitaan maapalloa ja sen alueita, luontoa, ihmisen toimintaa sekä erilaisia kulttuureita. Maantiedon opetuksessa otetaan huomioon luonnontieteiden, ihmistieteiden ja yhteiskuntatieteiden näkökulmat. Näin rakennetaan eheää kokonaiskuvaa monimuotoisesta maailmasta ja sen toiminnasta.

Maantiedon opetuksessa käsitellään luonnon ja ihmisen toiminnan vuorovaikutusta ja sen yhteyttä ympäristön tilaan sekä luodaan perustaa ymmärtää erilaisia alueellisia näkökulmia ja

ristiriitoja maapallolla. Maantieteellisten syy- ja seuraussuhteiden sekä ympäristömuutosten ymmärtäminen ja analysointi aktivoivat oppilasta toimimaan vastuullisesti omassa arjessa.

Maantiedon opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden oma elämämaailma. Opetus tarjoaa toiminnallisia kokemuksia erilaisissa oppimisympäristöissä, joissa oppilaat tekevät havaintoja ja tutkimuksia. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Teknologian käyttö edistää myös oppilaiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa oppimisessa.

Maantiedon opetuksessa vahvistetaan oppilaiden valmiuksia kestävästä kehityksestä edistävään toimintatapaan. Opetus harjaannuttaa oppilaiden osallistumis- ja vaikuttamistaitoja ja antaa oppilaille keinoja aktiiviseen kansalaisuuteen ja kestävästä tulevaisuudesta rakentamiseen.

Maantiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Maantiedon opetuksen tavoitteiden kannalta keskeistä on käyttää monipuolisia oppimisympäristöjä sekä koulussa että koulun ulkopuolella. Maastotyöskentely, kenttäretket luonnossa ja rakennetussa ympäristössä sekä sähköisten oppimisympäristöjen ja paikkatiedon käyttö ovat olennainen osa maantiedon opetusta. Pelillisuus lisää oppilaiden motivaatiota. Tutkimuksellinen lähestymistapa tukee maantieteellisen ajattelun sekä ongelmanratkaisu- ja tutkimustaitojen kehittymistä sekä edistää yhteisöllistä ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Opetuksessa seurataan ajankohtaisia tapahtumia ja ilmiöitä lähiympäristössä ja muualla maailmassa. Työtapoja valittaessa otetaan huomioon oppilaiden elämämaailma, kansainvälisyys ja yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Opetuksessa annetaan aikaa oppilaiden ajattelulle, luovuudelle ja toiminnalle.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki maantiedossa vuosiluokilla 7-9

Maantiedon opetuksen tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita hahmottamaan ympäröivää maailmaa ja ymmärtämään sen ilmiöitä. Ajankohtaisella uutis seurannalla tuetaan kunkin oppilaan maailmankuvan rakentamista. Kenttäopetuksessa lähiympäristöä tulkitaan kaikkia aisteja hyväksi käyttäen ja jaetaan kokemuksia oppilaiden ja opettajan välillä. Maantiedon tavoitteiden kannalta tuen järjestämisessä on keskeistä tiedostaa oppilaiden spatiaalisen hahmottamisen vaikeudet ja erityisesti vaikeudet kartanluvussa ja karttatulkinnassa. Oppilaita ohjataan ja tuetaan käyttämään paikkatietoa ja muuta geomedialla arjen tilanteissa. Jokaisen oppilaan taitoja hahmottaa lähiympäristöä ja maailmaa harjaannutetaan tukemalla ja kannustamalla oppilasta hänen omien vahvuksiensa pohjalta sekä tarvittaessa vahvistamalla oppilaan taitoja eri tukimuotoja hyödyntäen. Eriyttämistä voi toteuttaa tutkimustehtävissä, joissa oppilaat voivat toimia erilaisissa rooleissa sekä harjoituksissa, joissa on mahdollista edetä yksilöllisesti ajattelun taitojen eri tasoille.

Oppilaan oppimisen arviointi maantiedossa vuosiluokilla 7-9

Maantiedon opetuksessa kannustava ja rakentava palaute opintojen aikana tukee oppilaiden motivaation rakentamista, tutkimustaitojen kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin maantiedon tavoitteisiin. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti omassa lähiympäristössä ja soveltamaan käytännössä oppimaansa tietoa. Maantiedon arvioinnissa oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arviointi kohdistuu sekä oppilaiden tiedolliseen osaamiseen että maantiedon taitoihin kuten geomediataitoihin ja tiedon kriittiseen arviointitaitoon. Lisäksi arvioidaan taitoa käyttää maantiedolle ominaista välineistöä sekä tieto- ja viestintäteknologiaa. Arvioinnin ja palautteen tehtävänä on osaltaan kehittää jokaisen oppilaan työskentelytaitoja.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona maantiedon opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut

maantiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso maantiedon valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Maantiedossa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Maapallon karttakuva ja alueet

Sisällöt valitaan siten, että oppilaiden ymmärrys kartan peruskäsitteistä sekä erilaisista maasto- ja teemakartoista syvenee. Sisällöissä keskitytään koko maailman hahmottamiseen sekä Suomen, Euroopan ja maailman keskeisen paikannimistön omaksumiseen. Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään maantiedon kaikkien muiden sisältöjen opiskeluun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmäärittystä.

S2 Ajankohtainen muuttuva maailma

Seurataan ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle. Pohditaan kriittisesti uutistapahtumien taustoja ja alueellisia merkityksiä. Uutisseuranta yhdistetään maantiedon muiden sisältöjen opiskeluun. Tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

S3 Elämän perusedellytykset maapallolla

Sisällöt liittyvät planetaarisuuteen ja sen vaikutuksiin maapallolla. Käsitellään vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelua sekä ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä. Tarkastellaan elämän perusedellytyksiä kuten puhdasta ilmaa, vettä ja ravintoa, niiden esiintymistä ja kestäväää käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisema-alueita. Tehdään kenttätutkimuksia omassa lähiympäristössä. Osallistutaan oman lähiympäristön monimuotoisuuden vaalimiseen sekä sen viihtyisyyden ja turvallisuuden suunnitteluun ja parantamiseen. Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, asumiseen ja elinkeinoihin Suomessa, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa. Tarkastellaan esimerkkien avulla, miten ympäristö vaikuttaa elinkeinoin, asumiseen ja muuhun ihmisen toimintaan. Pohditaan ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö

Keskitytään luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja biotalouden mahdollisuuksiin Suomessa ja muualla maailmassa. Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena. Perehdytään ympäristömuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Käsitellään ympäristön tilaa ja yhteistyömahdollisuuksia Itämeren alueella. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5, L6
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tukea oppilaan jäsenyteen karttakuvan rakentumista maapallosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maapallon karttakuvan hahmottaminen ja keskeisen paikannimistön tunteminen	Oppilas hahmottaa maapallon karttakuvan peruspiirteet sekä tietää keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnonmaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla Maan planetaarisuuden, vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelun sekä hahmottaa maapallon kehät ja vyöhykkeisyyden. Oppilas osaa tunnistaa ja kuvailla luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla sekä osaa tuoda esille joitakin niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmismaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata ihmisten elämän ja kulttuurien piirteiden sekä kulttuurimaisemien vaihtelua Suomessa ja muualla maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävä käytön merkitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmäärittäminen.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnon ja ihmisen toiminnan välisen vuorovaikutuksen ymmärtäminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö	Oppilas osaa kuvata, miten luonnonympäristö vaikuttaa ihmisten elämään ja elinkeinoihin sekä millaisia vaikutuksia ihmisen toiminnalla on luonnonympäristön tilaan Suomessa ja eri puolilla maapalloa. Oppilas osaa kertoa, miksi luonnonvarojen kestävä käyttö on tärkeää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmäärittäystä.

T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa selittää että maantiedossa tutkitaan alueita ja alueiden välisiä eroja sekä hahmottaa kartoilta eri aluetasot: oma lähiympäristö, kunta, Suomi, Eurooppa ja koko maailma. Oppilas osaa esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtia vastauksia niihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tilatajun kehittyminen	Oppilas osaa mitata sekä jana- että suhdelukummittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla, suunnata kartan todellisuuden mukaisesti ja liikkua maastossa kartan avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T7 ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geomediataidot	Oppilas osaa käyttää kuvia, karttoja, karttapalveluja sekä muuta geomedialla maantiedon sisältöjen opiskelussa sekä arkielämässä. Oppilas osaa laatia yksinkertaisia karttoja, diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimustaidot	Oppilas osaa toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen. Oppilas osaa havainnollistaa tutkimustuloksia geomedian avulla sekä esittää tutkimustulokset suullisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmääritystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmääritys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristölukutaito ja ympäristön muutosten arvioiminen	Oppilas osaa havainnoida lähiympäristön muutoksia, osaa antaa esimerkkejä Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvista ympäristön muutoksista ja osaa nimetä keskeisiä muutoksia aiheuttavia tekijöitä. Oppilas osaa tuoda esille maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää ajankohtaista uutisointia ja osaa selittää tapahtumien taustoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmäärittystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmäytötaitoja sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmäärittys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ryhmässä työskentelyn ja argumentoinnin taidot	Oppilas osaa toimia ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas osaa esittää mielipiteitä maantieteellisistä asioista sekä kuunnella ja suhtautua rakentavasti erilaisiin näkemyksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmäärittystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestäväan elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmäärittys.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestäväan elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	Oppilas osaa kertoa, miten toimitaan vastuullisesti koulussa ja koulun ulkopuolella. Oppilas osaa ottaa kantaa kestäväan kehityksen kysymyksiin ja osaa antaa esimerkkejä miten toimitaan kestäväan elämäntavan mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmäärittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt maailman eri alueilla: oppilas tutustuu erilaisten alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä muuhun ihmisen toimintaan.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Maailman keskeinen paikannimistö, kartaston käyttö, ilmansuunnat, mittakaavat, paikanmäärittäminen.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S3: Elämän perusedellytykset maapallolla

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Keskeistä: ihmisoikeudet ja hyvän elämän edellytykset.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Keskeistä: globalisaatio ja alueelliset kehityskysymykset

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Alueellisen identiteetin sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuuden tunnistaminen	Oppilas osaa luonnehtia omaan alueelliseen identiteettiinsä vaikuttavia tekijöitä sekä osaa kuvata lähiympäristön ja sen monimuotoisuuden merkitystä. Oppilas osaa kuvata kulttuurien ja ihmisten moninaisuuden merkitystä sekä osaa tarkastella yhteiskunnan ilmiöitä ihmisoikeuksien näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee planetaarisuutta ja sen vaikutuksia maapallolla. Oppilas tutustuu elämän perusedellytyksiin maapallolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia maailmalta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas pohtii globalisaatiota ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee maailman keskeistä paikannimistöä, harjoittelee kartaston käyttöä, kertaa ilmansuunnat, harjoittelee mittakaavan käyttöä ja paikanmäärittystä.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Maapallon karttakuva ja alueet

Sisällöt valitaan siten, että oppilaiden ymmärrys kartan peruskäsitteistä sekä erilaisista maasto- ja teemakartoista syvenee. Sisällöissä keskitytään koko maailman hahmottamiseen sekä Suomen, Euroopan ja maailman keskeisen paikannimistön omaksumiseen. Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään maantiedon kaikkien muiden sisältöjen opiskeluun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

S2 Ajankohtainen muuttuva maailma

Seurataan ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle. Pohditaan kriittisesti uutistapahtumien taustoja ja alueellisia merkityksiä. Uutisseuranta yhdistetään maantiedon muiden sisältöjen opiskeluun. Tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

S3 Elämän perusedellytykset maapallolla

Sisällöt liittyvät planetaarisuuteen ja sen vaikutuksiin maapallolla. Käsitellään vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelua sekä ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä. Tarkastellaan elämän perusedellytyksiä kuten puhdasta ilmaa, vettä ja ravintoa, niiden esiintymistä ja kestäväää käyttöä.

S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisema-alueita. Tehdään kenttätutkimuksia omassa lähiympäristössä. Osallistutaan oman lähiympäristön monimuotoisuuden vaalimiseen sekä sen viihtyisyyden ja turvallisuuden suunnitteluun ja parantamiseen. Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, asumiseen ja elinkeinoin Suomeissa, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa. Tarkastellaan esimerkkien avulla, miten ympäristö vaikuttaa elinkeinoin, asumiseen ja muuhun ihmisen toimintaan. Pohditaan ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö

Keskitytään luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja biotalouden mahdollisuuksiin Suomessa ja muualla maailmassa. Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena. Pehdytään ympäristömuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Käsitellään ympäristön tilaa ja yhteistyömahdollisuuksia Itämeren alueella. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5, L6
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2

T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tukea oppilaan jäsenyteen karttakuvan rakentumisesta maapallosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maapallon karttakuvan hahmottaminen ja keskeisen paikannimistön tunteminen	Oppilas hahmottaa maapallon karttakuvan peruspiirteet sekä tietää keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnonmaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla Maan planetaarisuuden, vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelun sekä hahmottaa maapallon kehät ja vyöhykkeisyyden. Oppilas osaa tunnistaa ja kuvailla luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla sekä osaa tuoda esille joitakin niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmismaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata ihmisten elämän ja kulttuurien piirteiden sekä kulttuurimaisemien vaihtelua Suomessa ja muualla maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävä käytön merkitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnon ja ihmisen toiminnan välisen vuorovaikutuksen ymmärtäminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö	Oppilas osaa kuvata, miten luonnonympäristö vaikuttaa ihmisten elämään ja elinkeinoihin sekä millaisia vaikutuksia ihmisen toiminnalla on luonnonympäristön tilaan Suomessa ja eri puolilla maapalloa. Oppilas osaa kertoa, miksi luonnonvarojen kestävä käyttö on tärkeää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa selittää että maantiedossa tutkitaan alueita ja alueiden välisiä eroja sekä hahmottaa kartoilta eri aluetasot: oma lähiympäristö, kunta, Suomi, Eurooppa ja koko maailma. Oppilas osaa esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtia vastauksia niihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tilatajun kehittyminen	Oppilas osaa mitata sekä jana- että suhdelukumittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla, suunnata kartan todellisuuden mukaisesti ja liikkua maastossa kartan avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T7 ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geomediataidot	Oppilas osaa käyttää kuvia, karttoja, karttapalveluja sekä muuta geomedialla maantiedon sisältöjen opiskelussa

sekä arkielämässä. Oppilas osaa laatia yksinkertaisia karttoja, diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimustaidot	Oppilas osaa toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen. Oppilas osaa havainnollistaa tutkimustuloksia geomedian avulla sekä esittää tutkimustulokset suullisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristölukutaito ja ympäristön muutosten arvioiminen	Oppilas osaa havainnoida lähiympäristön muutoksia, osaa antaa esimerkkejä Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvista ympäristön muutoksista ja osaa nimetä keskeisiä muutoksia aiheuttavia tekijöitä. Oppilas osaa tuoda esille maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää ajankohtaista uutisointia ja osaa selittää tapahtumien taustoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätöitä sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ryhmässä työskentelyn ja argumentoinnin taidot	Oppilas osaa toimia ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas osaa esittää mielipiteitä maantieteellisistä asioista sekä kuunnella ja suhtautua rakentavasti erilaisiin näkemyksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	Oppilas osaa kertoa, miten toimitaan vastuullisesti koulussa ja koulun ulkopuolella. Oppilas osaa ottaa kantaa kestävä kehityksen kysymyksiin ja osaa antaa esimerkkejä miten toimitaan kestävä elämäntavan mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Keskeistä: Euroopan keskeinen paikannimistö.

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Suuret ympäristöuhat: otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Alueellisen identiteetin sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuuden tunnistaminen	Oppilas osaa luonnehtia omaan alueelliseen identiteettiinsä vaikuttavia tekijöitä sekä osaa kuvata lähiympäristön ja sen monimuotoisuuden merkitystä. Oppilas osaa kuvata kulttuurien ja ihmisten moninaisuuden merkitystä sekä osaa tarkastella yhteiskunnan ilmiöitä ihmisoikeuksien näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Euroopasta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu erityisesti Euroopan luonnon- ja kulttuurimaisemiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Oppilas oppii ymmärtämään suurten ympäristöuhkien (otsonikato, ilmastonmuutos, rehevöityminen, saastuminen) merkityksen luonnolle ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä, erityisesti Euroopasta, ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen toimintaan ja kulttuureihin maapallolla, erityisesti Euroopassa. Oppilas voi tutustua alueeseen tai valtioon itsenäisen tutkimuksen avulla.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Maapallon karttakuva ja alueet

Sisällöt valitaan siten, että oppilaiden ymmärrys kartan peruskäsitteistä sekä erilaisista maasto- ja teemakartoista syvenee. Sisällöissä keskitytään koko maailman hahmottamiseen sekä Suomen, Euroopan ja maailman keskeisen paikannimistön omaksumiseen. Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään maantiedon kaikkien muiden sisältöjen opiskeluun.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

S2 Ajankohtainen muuttuva maailma

Seurataan ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle. Pohditaan kriittisesti uutistapahtumien taustoja ja alueellisia merkityksiä. Uutisseuranta yhdistetään maantiedon muiden sisältöjen opiskeluun. Tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

S3 Elämän perusedellytykset maapallolla

Sisällöt liittyvät planetaarisuuteen ja sen vaikutuksiin maapallolla. Käsitellään vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelua sekä ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä. Tarkastellaan elämän perusedellytyksiä kuten puhdasta ilmaa, vettä ja ravintoa, niiden esiintymistä ja kestävää käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisema-alueita. Tehdään kenttätutkimuksia omassa lähiympäristössä. Osallistutaan oman lähiympäristön

monimuotoisuuden vaalimiseen sekä sen viihtyisyyden ja turvallisuuden suunnitteluun ja parantamiseen. Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, asumiseen ja elinkeinoin Suomessa, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa. Tarkastellaan esimerkkien avulla, miten ympäristö vaikuttaa elinkeinoin, asumiseen ja muuhun ihmisen toimintaan. Pohditaan ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö

Keskitytään luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja biotalouden mahdollisuuksiin Suomessa ja muualla maailmassa. Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena. Perehdytään ympäristönmuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Käsitellään ympäristön tilaa ja yhteistyömahdollisuuksia Itämeren alueella. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4, L5
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5, L6
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L4
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7

T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
-----	------------------------	--------

Vuosiluokan tavoitteet

T1 tukea oppilaan jäsenyteen karttakuvan rakentumista maapallosta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maapallon karttakuvan hahmottaminen ja keskeisen paikannimistön tunteminen	Oppilas hahmottaa maapallon karttakuvan peruspiirteet sekä tietää keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnonmaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla Maan planetaarisuuden, vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelun sekä hahmottaa maapallon kehät ja vyöhykkeisyyden. Oppilas osaa tunnistaa ja kuvailla luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla sekä osaa tuoda esille joitakin niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmismaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata ihmisten elämän ja kulttuurien piirteiden sekä kulttuurimaisemien vaihtelua Suomessa ja muualla maailmassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnon ja ihmisen toiminnan välisen vuorovaikutuksen ymmärtäminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö	Oppilas osaa kuvata, miten luonnonympäristö vaikuttaa ihmisten elämään ja elinkeinoihin sekä millaisia vaikutuksia ihmisen toiminnalla on luonnonympäristön tilaan Suomessa ja eri puolilla maapalloa. Oppilas osaa kertoa, miksi luonnonvarojen kestävä käyttö on tärkeää.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoihin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maantieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa selittää että maantiedossa tutkitaan alueita ja alueiden välisiä eroja sekä hahmottaa kartoilta eri aluetasot: oma lähiympäristö, kunta, Suomi, Eurooppa ja koko maailma. Oppilas osaa esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtia vastauksia niihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tilatajuna kehittyminen	Oppilas osaa mitata sekä jana- että suhdelukummittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla, suunnata kartan todellisuuden mukaisesti ja liikkua maastossa kartan avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

T7 ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geomediataidot	Oppilas osaa käyttää kuvia, karttoja, karttapalveluja sekä muuta geomedialla maantiedon sisältöjen opiskelussa sekä arkielämässä. Oppilas osaa laatia yksinkertaisia karttoja, diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimustaidot	Oppilas osaa toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen. Oppilas osaa havainnollistaa tutkimustuloksia geomedian avulla sekä esittää tutkimustulokset suullisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoita oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omissa lähiympäristöissä, Suomessa ja koko maailmassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristölukutaito ja ympäristön muutosten arvioiminen	Oppilas osaa havainnoida lähiympäristön muutoksia, osaa antaa esimerkkejä Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvista ympäristön muutoksista ja osaa nimetä keskeisiä muutoksia aiheuttavia tekijöitä. Oppilas osaa tuoda esille maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää ajankohtaista uutisointia ja osaa selittää tapahtumien taustoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoihin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätöitä sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ryhmässä työskentelyn ja argumentoinnin taidot	Oppilas osaa toimia ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas osaa esittää mielipiteitä maantieteellisistä asioista sekä kuunnella ja suhtautua rakentavasti erilaisiin näkemyksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoihin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

T11 ohjata oppilasta vaalimaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä vahvistaa oppilaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Osallistumisen ja vaikuttamisen taidot	Oppilas toimii projektissa, jossa yhdessä muiden kanssa vaikutetaan lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen. Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata globaalin vastuun merkitystä omassa toiminnassaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoihin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestäväan elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestäväan elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	Oppilas osaa kertoa, miten toimitaan vastuullisesti koulussa ja koulun ulkopuolella. Oppilas osaa ottaa kantaa kestäväan kehityksen kysymyksiin ja osaa antaa esimerkkejä miten toimitaan kestäväan elämäntavan mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestäväan elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoihin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

S1: Maapallon karttakuva ja alueet: Suomen keskeinen paikannimistö

S2: Ajankohtainen muuttuva maailma

S4: Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Keskeistä: Oman kotiseudun erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita.

S5: Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: ihmisten elämä, asuminen, elinkeinot ja kulttuuri Suomessa.

S6: Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Kestävä elämäntapa ja tulevaisuus Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Alueellisen identiteetin sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuuden tunnistaminen	Oppilas osaa luonnehtia omaan alueelliseen identiteettiinsä vaikuttavia tekijöitä sekä osaa kuvata lähiympäristön ja sen monimuotoisuuden merkitystä. Oppilas osaa kuvata kulttuurien ja ihmisten moninaisuuden merkitystä sekä osaa tarkastella yhteiskunnan ilmiöitä ihmisoikeuksien näkökulmasta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu oman kotiseutunsa ja Suomen luonnon- ja kulttuurimaantietoon, hän oppii tuntemaan oman kotiseutunsa erityispiirteitä ja Suomen maisema-alueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä tutkimus/tutkielma jostakin Suomen alueesta tai lähiympäristöstään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee keskeistä paikannimistöä erityisesti Suomesta ja harjoittelee kartan käyttöä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy oman kotiseutunsa erityispiirteisiin ja Suomen maisema-alueisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisten elämään, asumiseen, elinkeinoin ja kulttuureihin erityisesti Suomessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas seuraa ajankohtaisia uutisia erityisesti Suomesta ja sijoittaa niitä kartalle sekä pohtii uutisten taustoja ja alueellisia merkityksiä. Oppilas tutustuu työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu kestävään elämäntapaan ja pohtii sen merkitystä Suomen tulevaisuudelle.

35.6.7. Käsityö

Oppiaineen tehtävä

Käsityön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Käsityössä lähtökohtana on erilaisten laaja-alaisten teemojen kokonaisvaltainen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaalisen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän sisältyy myös oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö sekä yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsityöilmaisuun sekä halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 käsityön opetus vahvistaa ja syventää oppilaiden omasta elämysmaailmasta nousevaa innovointia ja ongelmanratkaisua sekä käsityön tekemiseen, ilmaisuun ja suunnitteluun liittyvien tietojen ja taitojen osaamista. Käsityön opiskelu pohjautuu rakennetun ympäristön ja monimateriaalisen maailman havainnointiin, tutkimiseen ja tiedon soveltamiseen. Tekemisen taitoja syvennettäessä tunnistetaan myös erilaisia teknologisia toimintaperiaatteita ja niihin liittyviä käytännön ongelmia. Käsityön kasvatustehtävänä on tukea oppilaiden hyvinvointia ja elämänhallintaa sekä työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Linkki käsityön tukimateriaalin: <http://edu.fi/perusopetus/kasityo>

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Monipuoliset laitteet, koneet, työvälineet ja ympäristöt mahdollistavat monimateriaalisen käsityön oppimisen ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen. Arkielämää, luontoa, rakennettua ja esineympäristöä havainnoidaan ja hyödynnetään käsityön suunnittelussa ja valmistuksessa. Käsityössä hyödynnetään mobiililaitteita ja harjaannutaan kolmiulotteisten piirrosten ja mallien tekemiseen. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja. Toiminnallista oppimista tuetaan tutkivan oppimisen projekteilla yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijoiden ja

eri tahojen kanssa oppiaineiden rajoja ylittäen. Käsityöhön tutustutaan museo- ja näyttely- ja yritysvierailuilla.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityössä vuosiluokilla 7-9

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen/tuen järjestämisessä on huomioida pedagogisesti erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan oppilaiden käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä. Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtavoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 7-9

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Huolehditaan siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaitojen kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut käsityön oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso käsityön valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyi koko opiskelun ajan. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta. Numeroarvosana laaditaan yhdessä käsityön opetukseen osallistuneiden opettajien kesken.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Innovointi

Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tehtävänannon pohjalta laaditaan suunnitelma, josta käy ilmi millainen työ on ja miten se toteutetaan. Suunnitelmassa on huomioitu käytettävissä oleva aika, materiaalit, työvälineet, esteettisyys, ekologisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kokeillaan työvälineitä ja materiaaleja tehtävänannon mukaan turvallisuusnäkökulmat huomioiden ja omia kokemuksia kasvattaen. Opiskellaan suunnitteluohjelman käyttämistä oman tuotteen suunnittelussa.

Linkistä ohjeita tuotesuunnittelutehtävän lähtökohdaksi:

S2 Muotoilu

Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.

S3 Kokeilu

Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.

S4 Dokumentointi ja arviointi

Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu- ja työskentelyprosessista ja tuotteesta tehdään kirjallinen työselostus, joka sisältää työvaiheet ja arvioinnin omasta oppimisesta. Lisänä voidaan käyttää esimerkiksi kuvia ja videoita.

S5 Tekeminen

Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan itsenäisesti erilaisiin käsityötaitoihin ja käsityön mahdollisuuksiin käyttäen monipuolisesti tietolähteitä, kuten sosiaalista mediaa ja painettua materiaalia.

Perehdytään puun, muovien, metallien ja tekstiilien (kudokset, neulokset ja langat) ominaisuuksiin. Perehdytään elektroniikan komponentteihin, niiden symboleihin ja toimintaan. Tutustutaan piirikaavioihin sekä sähkön ominaisuuksiin.

Opiskellaan tietokoneella ohjatun työstövälineen toimintaa ja ohjelmoidaan se valmistamaan itse suunniteltuja tuotteita.

Harjoitellaan metallien, puun ja muovien muokkaamista leikkaavalla, lastuavalla ja muovaavalla menetelmällä ja harjoitellaan materiaalien liittämistä eri tekniikoilla. Valmistetaan tuotteita joitakin edellä mainittuja materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Valmistetaan tuote kankaasta ompelemalla perehtyen syvällisemmin ompelukoneeseen ja saumuriin.

Valmistetaan silmukkarakenteinen tekstiilituote langasta (neulomalla, virkkaamalla tai koukkuamalla).

Lisäksi voidaan käyttää muita tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

S6 Työturvallisuus

Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan ymmärtämään erilaisia työohjeita, niissä käytettyjä symboleita ja mallikuvia. Opiskellaan käytettäviin aineisiin ja työvälineisiin sekä opetustiloissa oleviin varoitus-, kiello- ja ohjekyltteihin liittyviä sisältöjä. Pohditaan riskien hallintaa ja turvallista elämäntapaa arkielämässä.

S7 Yrittäjämäinen oppiminen

Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.

Tunnistetaan kokonaisen käsityöprosessin vaikutukset yksilön kehitykselle.

Voidaan tehdä vierailuja näyttelyihin, museoihin ja yrityksiin.

S8 Tiedostaminen ja osallistuminen

Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan materiaalien säästeliästä käyttöä.

Toteutetaan materiaalien kierrätystä lajittelemalla ja uusiokäytöllä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S2, S3, S4, S5	L2, L3
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L4, L6
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L4
T5	S6	L3, L6
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L5
T7	S7	L6
T8	S8	L1, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja tuottaminen	Oppilas suunnittelee työskentelyään, osaa tehdä valintoja ja etsiä työhönsä omia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu- ja työskentelyprosessista ja tuotteesta tehdään kirjallinen työselostus, joka sisältää työvaiheet ja arvioinnin omasta oppimisesta. Lisänä voidaan käyttää esimerkiksi kuvia ja videoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan itsenäisesti erilaisiin käsityötaitoihin ja käsityön mahdollisuuksiin käyttäen monipuolisesti tietolähteitä, kuten sosiaalista mediaa ja painettua materiaalia.

Perehdytään puun, muovien, metallien ja tekstiilien (kudokset, neulokset ja langat) ominaisuuksiin. Perehdytään elektroniikan komponentteihin, niiden symboleihin ja toimintaan. Tutustutaan piirikaavioihin sekä sähkön ominaisuuksiin.

Opiskellaan tietokoneella ohjatun työstövälineen toimintaa ja ohjelmoidaan se valmistamaan itse suunniteltuja tuotteita.

Harjoitellaan metallien, puun ja muovien muokkaamista leikkaavalla, lastuavalla ja muovaavalla menetelmällä ja harjoitellaan materiaalien liittämistä eri tekniikoilla. Valmistetaan tuotteita joitakin edellä mainittuja materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Valmistetaan tuote kankaasta ompelemalla perehtyen syvällisemmin ompelukoneeseen ja saumuriin.

Valmistetaan silmukkarakenteinen tekstiilituote langasta (neulomalla, virkkaamalla tai koukkuamalla).

Lisäksi voidaan käyttää muita tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tavoitteita voidaan laatia esimerkiksi lukuvuoden opiskelulle ja/tai työkohtaisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokonaisen käsityöprosessin toteuttaminen	Oppilas osaa asettaa työskentelylleen tavoitteita sekä työskentelee käsityöprosessin mukaisesti ja arvioi realistisesti oppimistaan käsityöprosessin aikana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu- ja työskentelyprosessista ja tuotteesta tehdään kirjallinen työselostus, joka sisältää työvaiheet ja arvioinnin omasta oppimisesta. Lisänä voidaan käyttää esimerkiksi kuvia ja videoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tehtävänannon pohjalta laaditaan suunnitelma, josta käy ilmi millainen työ on ja miten se toteutetaan. Suunnitelmassa on huomioitu käytettävissä oleva aika, materiaalit, työvälineet,

esteettisyys, ekologisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kokeillaan työvälineitä ja materiaaleja tehtävänannon mukaan turvallisuusnäkökulmat huomioiden ja omia kokemuksia kasvattaen. Opiskellaan suunnitteluohjelman käyttämistä oman tuotteen suunnittelussa.

Linkistä ohjeita tuotesuunnittelutehtävän lähtökohdaksi:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan itsenäisesti erilaisiin käsityötaitoihin ja käsityön mahdollisuuksiin käyttäen monipuolisesti tietolähteitä, kuten sosiaalista mediaa ja painettua materiaalia.

Perehdytään puun, muovien, metallien ja tekstiilien (kudokset, neulokset ja langat) ominaisuuksiin. Perehdytään elektroniikan komponentteihin, niiden symboleihin ja toimintaan. Tutustutaan piirikaavioihin sekä sähkön ominaisuuksiin.

Opiskellaan tietokoneella ohjatun työstövälineen toimintaa ja ohjelmoidaan se valmistamaan itse suunniteltuja tuotteita.

Harjoitellaan metallien, puun ja muovien muokkaamista leikkaavalla, lastuavalla ja muovaavalla menetelmällä ja harjoitellaan materiaalien liittämistä eri tekniikoilla. Valmistetaan tuotteita joitakin edellä mainittuja materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Valmistetaan tuote kankaasta ompelemalla perehtyen syvällisemmin ompelukoneeseen ja saumuriin.

Valmistetaan silmukkarakenteinen tekstiilituote langasta (neulomalla, virkkaamalla tai koukkuamalla).

Lisäksi voidaan käyttää muita tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Valmistaminen, tekniikat ja työstömenetelmät	Oppilas osaa valita tarkoituksenmukaisia materiaaleja sekä tekniikoita ja työstömenetelmiä ja osaa käyttää niitä valmistaessaan suunnittelemaansa tuotteita/teoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan itsenäisesti erilaisiin käsityötaitoihin ja käsityön mahdollisuuksiin käyttäen monipuolisesti tietolähteitä, kuten sosiaalista mediaa ja painettua materiaalia.

Perehdytään puun, muovien, metallien ja tekstiilien (kudokset, neulokset ja langat) ominaisuuksiin. Perehdytään elektroniikan komponentteihin, niiden symboleihin ja toimintaan. Tutustutaan piirikaavioihin sekä sähkön ominaisuuksiin.

Opiskellaan tietokoneella ohjatun työstövälineen toimintaa ja ohjelmoidaan se valmistamaan itse suunniteltuja tuotteita.

Harjoitellaan metallien, puun ja muovien muokkaamista leikkaavalla, lastuavalla ja muovaavalla menetelmällä ja harjoitellaan materiaalien liittämistä eri tekniikoilla. Valmistetaan tuotteita joitakin edellä mainittuja materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Valmistetaan tuote kankaasta ompelemalla perehtyen syvällisemmin ompelukoneeseen ja saumuriin.

Valmistetaan silmukkarakenteinen tekstiilituote langasta (neulomalla, virkkaamalla tai koukkuamalla).

Lisäksi voidaan käyttää muita tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu- ja työskentelyprosessista ja tuotteesta tehdään kirjallinen työselostus, joka sisältää työvaiheet ja arvioinnin omasta oppimisesta. Lisänä voidaan käyttää esimerkiksi kuvia ja videoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tehtävänannon pohjalta laaditaan suunnitelma, josta käy ilmi millainen työ on ja miten se toteutetaan. Suunnitelmassa on huomioitu käytettävissä oleva aika, materiaalit, työvälineet, esteettisyys, ekologisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kokeillaan työvälineitä ja materiaaleja tehtävänannon mukaan turvallisuuskäsitteitä huomioiden ja omia kokemuksia kasvattaen. Opiskellaan suunnitteluohjelman käyttämistä oman tuotteen suunnittelussa.

Linkistä ohjeita tuotesuunnittelutehtävän lähtökohdaksi:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Visuaalinen materiaallinen ja teknologinen ilmaisu	Oppilas käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä ja osaa esittää ideansa selkeästi sekä toteuttaa ne suunnitelmaan perusten ottaen huomioon esteettisyyden ja toimivuuden.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu- ja työskentelyprosessista ja tuotteesta tehdään kirjallinen työselostus, joka sisältää työvaiheet ja arvioinnin omasta oppimisesta. Lisänä voidaan käyttää esimerkiksi kuvia ja videoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan itsenäisesti erilaisiin käsityötaitoihin ja käsityön mahdollisuuksiin käyttäen monipuolisesti tietolähteitä, kuten sosiaalista mediaa ja painettua materiaalia.

Perehdytään puun, muovien, metallien ja tekstiilien (kudokset, neulokset ja langat) ominaisuuksiin. Perehdytään elektroniikan komponentteihin, niiden symboleihin ja toimintaan. Tutustutaan piirikaavioihin sekä sähkön ominaisuuksiin.

Opiskellaan tietokoneella ohjatun työstövälineen toimintaa ja ohjelmoidaan se valmistamaan itse suunniteltuja tuotteita.

Harjoitellaan metallien, puun ja muovien muokkaamista leikkaavalla, lastuavalla ja muovaavalla menetelmällä ja harjoitellaan materiaalien liittämistä eri tekniikoilla. Valmistetaan tuotteita joitakin edellä mainittuja materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Valmistetaan tuote kankaasta ompelemalla perehtyen syvällisemmin ompelukoneeseen ja saumuriin.

Valmistetaan silmukkarakenteinen tekstiilituote langasta (neulomalla, virkkaamalla tai koukkuamalla).

Lisäksi voidaan käyttää muita tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tehtävänannon pohjalta laaditaan suunnitelma, josta käy ilmi millainen työ on ja miten se toteutetaan. Suunnitelmassa on huomioitu käytettävissä oleva aika, materiaalit, työvälineet, esteettisyys, ekologisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kokeillaan työvälineitä ja materiaaleja tehtävänannon mukaan turvallisuusnäkökulmat huomioiden ja omia kokemuksia kasvattaen. Opiskellaan suunnitteluohjelman käyttämistä oman tuotteen suunnittelussa.

Linkistä ohjeita tuotesuunnittelutehtävän lähtökohdaksi:

http://edu.fi/perusopetus/kasityo/ops2016_tukimateriaalit/ilmaisu_muotoilu_ja_teknologia_kasityon_oppimistehtavan_pohjana

T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Turvallinen työskentely	Oppilas osaa arvioida työskentelyn vaaroja ja riskejä sekä toimia turvallisesti käsityöprosessissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan ymmärtämään erilaisia työohjeita, niissä käytettyjä symboleita ja mallikuvia. Opiskellaan käytettäviin aineisiin ja työvälineisiin sekä opetustiloissa oleviin varoitus-, kielto- ja ohjekyltteihin liittyviä sisältöjä. Pohditaan riskien hallintaa ja turvallista elämäntapaa arkielämässä.

T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologiset taidot Yhteisöllinen työskentely	Oppilas osaa käyttää itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa suunnittelussa ja valmistamisessa sekä oman tai yhteisen käsityöprosessin dokumentoinnissa tieto- ja viestintäteknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tehtävänannon pohjalta laaditaan suunnitelma, josta käy ilmi millainen työ on ja miten se toteutetaan. Suunnitelmassa on huomioitu käytettävissä oleva aika, materiaalit, työvälineet, esteettisyys, ekologisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kokeillaan työvälineitä ja materiaaleja tehtävänannon mukaan turvallisuusnäkökulmat huomioiden ja omia kokemuksia kasvattaen. Opiskellaan suunnitteluohjelman käyttämistä oman tuotteen suunnittelussa.

Linkistä ohjeita tuotesuunnittelutehtävän lähtökohdaksi:

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Suunnittelu- ja työskentelyprosessista ja tuotteesta tehdään kirjallinen työselostus, joka sisältää työvaiheet ja arvioinnin omasta oppimisesta. Lisänä voidaan käyttää esimerkiksi kuvia ja videoita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan itsenäisesti erilaisiin käsityötaitoihin ja käsityön mahdollisuuksiin käyttäen monipuolisesti tietolähteitä, kuten sosiaalista mediaa ja painettua materiaalia.

Perehdytään puun, muovien, metallien ja tekstiilien (kudokset, neulokset ja langat) ominaisuuksiin. Perehdytään elektroniikan komponentteihin, niiden symboleihin ja toimintaan. Tutustutaan piirikaavioihin sekä sähkön ominaisuuksiin.

Opiskellaan tietokoneella ohjatun työstövälineen toimintaa ja ohjelmoidaan se valmistamaan itse suunniteltuja tuotteita.

Harjoitellaan metallien, puun ja muovien muokkaamista leikkaavalla, lastuavalla ja muovaavalla menetelmällä ja harjoitellaan materiaalien liittämistä eri tekniikoilla. Valmistetaan tuotteita joitakin edellä mainittuja materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

Valmistetaan tuote kankaasta ompelemalla perehtyen syvällisemmin ompelukoneeseen ja saumuriin.

Valmistetaan silmukkarakenteinen tekstiilituote langasta (neulomalla, virkkaamalla tai koukkuamalla).

Lisäksi voidaan käyttää muita tekniikoita oppimistehtäviin liittyen ja oppilaan valinnan mukaan.

T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kädentaitojen ja käsityön merkityksen hahmottaminen arkielämässä ja yhteiskunnassa	Oppilas osaa esimerkkien avulla kuvailla käsityön merkitystä arjessa, yhteiskunnassa ja työelämässä.

Tunnistetaan kokonaisen käsityöprosessin vaikutukset yksilön kehitykselle.

Voidaan tehdä vierailuja näyttelyihin, museoihin ja yrityksiin.

T8 ohjata oppilaita taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävästä elämäntapaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Valintojen tekeminen ja niiden perustelut	Oppilas osaa perustella käsityön merkityksen kestäväälle elämäntavalle ja tehdä sen mukaisia valintoja työskentelyssään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan materiaalien säästeliästä käyttöä.

Toteutetaan materiaalien kierrätystä lajittelemalla ja uusiokäytöllä.

35.6.8. Toinen kotimainen kieli

Oppiaineen tehtävä

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Kieli on mukana kaikessa koulun toiminnassa, ja jokainen opettaja on kielen opettaja. Kielten opiskelu edistää ajattelutaitojen kehittymistä. Se antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle.

Toisen kotimaisen kielen opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaisa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa kieliympäristöissä. Koulussa ohjataan arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan erilaisia oppilaita kiinnostavalla kielivalintatiedotuksella, rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta, käsittelemällä opetuksessa monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla Pohjoismaita. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisista tilanteista ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kielten opetuksessa kehitetään monilukutaitoa ja käsitellään erilaisia tekstejä. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon tekstien valinnassa. Opetuksessa luodaan siltoja myös eri kielten välille sekä oppilaiden vapaa-ajan kielenkäyttöön. Oppilaita ohjataan hakemaan osaamillaan kielillä tietoa.

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään ruotsin kieltä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 3-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Ruotsin kielen B1-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman

avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Ruotsin kieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ruotsin kielen B1-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi ruotsin kielen B1-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua. Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistetaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut ruotsin kielen B1-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso oppiaineen valtakunnallisiin ruotsin kielen B1-oppimäärän päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen kielitaidon eri osa-alueilla kehittyy kumuloituvasti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä. Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskelemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustuminen suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja sen merkitykseen nykypäivän Suomessa.

S2 Kielenopiskelutaidot

Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pari- ja ryhmätyöskentelytaitojen harjoittelu.

Oppilaan ohjaaminen havainnoimaan ruotsin kielen esiintymistä omassa elinympäristössään.

Jo opittujen arkisten viestintätilanteiden kertaaminen ja uusien harjoittelu.

S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbit, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Monipuoliset suulliset harjoitteet. Monipuolinen kuullun- ja tekstinymmärtämisen harjoittelu. Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L5
T2	S1	L1, L4
T3	S1	L1
T4	S2	L2, L7
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L2, L4, L6
T8	S3	L4
T9	S3	L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta tutustumaan pohjoismaiseen kieliympäristöön sekä Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustuminen suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja sen merkitykseen nykypäivän Suomessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Pohjoismaisen kieliympäristön ja arvojen hahmottaminen	Oppilas osaa kertoa, mitä kieliä Pohjoismaissa puhutaan ja kuvailla Pohjoismaita yhdistäviä arvoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustuminen suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja sen merkitykseen nykypäivän Suomessa.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbis, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä ruotsin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee ruotsin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustuminen suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja sen merkitykseen nykypäivän Suomessa.

T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pari- ja ryhmätyöskentelytaitojen harjoittelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustuminen suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja sen merkitykseen nykypäivän Suomessa.

T4 kannustaa oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä omassa elämässään ja ohjata oppilasta käyttämään ruotsia rohkeasti erilaisissa tilanteissa koulussa ja koulun ulkopuolella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaan ohjaaminen havainnoimaan ruotsin kielen esiintymistä omassa elinympäristössään.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää ruotsin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pari- ja ryhmätyöskentelytaitojen harjoittelu.

Oppilaan ohjaaminen havainnoimaan ruotsin kielen esiintymistä omassa elinympäristössään.

Jo opittujen arkisten viestintätilanteiden kertaaminen ja uusien harjoittelemisen.

T5 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jo opittujen arkisten viestintätilanteiden kertaaminen ja uusien harjoittelemisen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso: A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbis, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Monipuoliset suulliset harjoitteet. Monipuolinen kuullun- ja tekstinymmärtämisen harjoittelu. Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

T6 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuoliset suulliset harjoitteet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbit, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Monipuoliset suulliset harjoitteet. Monipuolinen kuullun- ja tekstinyymmärtämisen harjoittelu. Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

T7 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbit, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Monipuoliset suulliset harjoitteet. Monipuolinen kuullun- ja tekstinyymmärtämisen harjoittelu. Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

T8 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolinen kuullun- ja tekstinyymmärtämisen harjoittelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisia sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbis, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Monipuoliset suulliset harjoitteet. Monipuolinen kuullun- ja tekstinymmärtämisen harjoittelu. Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Oppilas pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä. Oppilas ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sanaluokkien ja lauseenjäsenten kertaaminen. Sivulause, persoonapronominien omistus- ja objektimuodot, tapaa ilmaisevat adverbis, imperatiivi. Aikamuodoista opitaan imperfekti ja perfekti.

Monipuoliset suulliset harjoitteet. Monipuolinen kuullun- ja tekstinymmärtämisen harjoittelu. Harjoitellaan yhtenäisen tekstin tuottamista. Ruotsin äänteiden kertaaminen.

Harjaantuminen kulttuurierojen havainnointiin.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä.

Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskeleemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Eri Pohjoismaiden ominaispiirteet.

S2 Kielenopiskelutaidot

Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pari- ja ryhmätöytäitojen syventäminen. Asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Sähköisen viestinnän hyödyntäminen. Tutustutaan autenttisiin ruotsinkielisiin materiaaleihin.

S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne (vertaa 9. luokka).

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti. Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin. Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L5
T2	S1	L1, L4
T3	S1	L1
T4	S2	L2, L7
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L2, L4, L6
T8	S3	L4
T9	S3	L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta tutustumaan pohjoismaiseen kieliympäristöön sekä Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Eri Pohjoismaiden ominaispiirteet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Pohjoismaisen kieliympäristön ja arvojen hahmottaminen	Oppilas osaa kertoa, mitä kieliä Pohjoismaissa puhutaan ja kuvailla Pohjoismaita yhdistäviä arvoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Eri Pohjoismaiden ominaispiirteet.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä ruotsin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee ruotsin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Eri Pohjoismaiden ominaispiirteet.

T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pari- ja ryhmätöytäitojen syventäminen. Asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Eri Pohjoismaiden ominaispiirteet.

T4 kannustaa oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä omassa elämässään ja ohjata oppilasta käyttämään ruotsia rohkeasti erilaisissa tilanteissa koulussa ja koulun ulkopuolella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Sähköisen viestinnän hyödyntäminen. Tutustutaan autenttisiin ruotsinkielisiin materiaaleihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää ruotsin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Pari- ja ryhmätyötaitojen syventäminen. Asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Sähköisen viestinnän hyödyntäminen. Tutustutaan autenttisiin ruotsinkielisiin materiaaleihin.

T5 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotasoo: A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiinimaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne (vertaa 9. luokka).

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti. Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin. Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

T6 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne (vertaa 9. luokka).

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti. Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin. Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

T7 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne (vertaa 9. luokka).

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti. Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin. Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

T8 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kuullun- ja tekstinyymmärtämisen taitojen syventäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne (vertaa 9. luokka).

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti. Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin. Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Oppilas pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä. Oppilas ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + verbin perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot ja man-rakenne (vertaa 9. luokka).

Arkipäivän tilanteista kertomisen harjoittelua suullisesti ja kirjallisesti. Jo opittujen suullisten ja kirjallisten ilmaisutaitojen monipuolistaminen.

Jatketaan tutustumista ruotsinkieliseen puhekuulttuuriin. Vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä.

Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskeleemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa.

Ajankohtainen tietämys Suomen kielipoliittisesta suhteesta muihin Pohjoismaihin.

S2 Kielenopiskelutaidot

Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa.

Oppilas ymmärtää ruotsin kielen tarpeen jatko-opinnoissa ja työelämässä. Varmistetaan oppilaiden valmius ruotsin kielen opintoihin peruskoulun jälkeen.

S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne (vertaa 8. luokka).

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua. Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoihin.

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L5
T2	S1	L1, L4
T3	S1	L1
T4	S2	L2, L7
T5	S3	L4
T6	S3	L4
T7	S3	L2, L4, L6
T8	S3	L4
T9	S3	L4, L5

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta tutustumaan pohjoismaiseen kieliympäristöön sekä Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtainen tietämys Suomen kielipoliittisesta suhteesta muihin Pohjoismaihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Pohjoismaisen kieliympäristön ja arvojen hahmottaminen	Oppilas osaa kertoa, mitä kieliä Pohjoismaissa puhutaan ja kuvailla Pohjoismaita yhdistäviä arvoja.

Ajankohtainen tietämys Suomen kielipoliittisesta suhteesta muihin Pohjoismaihin.

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä ruotsin kielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee ruotsin kielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

Ajankohtainen tietämys Suomen kielipoliittisesta suhteesta muihin Pohjoismaihin.

T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Varmistetaan oppilaiden valmius ruotsin kielen opintoihin peruskoulun jälkeen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.

Ajankohtainen tietämys Suomen kielipoliittisesta suhteesta muihin Pohjoismaihin.

T4 kannustaa oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä omassa elämässään ja ohjata oppilasta käyttämään ruotsia rohkeasti erilaisissa tilanteissa koulussa ja koulun ulkopuolella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää ruotsin kielen tarpeen jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää ruotsin taitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.

Oppilas ymmärtää ruotsin kielen tarpeen jatko-opinnoissa ja työelämässä. Varmistetaan oppilaiden valmius ruotsin kielen opintoihin peruskoulun jälkeen.

T5 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso: A1.3: Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne (vertaa 8. luokka).

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua. Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoihin.

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

T6 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoihin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A1.3: Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.
-------------------------------	---

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne (vertaa 8. luokka).

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua. Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoihin.

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

T7 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne (vertaa 8. luokka).

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua. Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoihin.

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

T8 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A1.3: Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.
-------------------------	--

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne (vertaa 8. luokka).

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua. Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoin.

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamistaidot	Taitotaso A1.3: Oppilas osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Oppilas pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä. Oppilas ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.

Opetusmateriaalin ja -järjestelyjen sallimissa rajoissa kerrataan tai opitaan pluskvamperfekti, konditionaali, att + perusmuoto, adjektiivien vertailumuodot sekä man-rakenne (vertaa 8. luokka).

Monipuolisten viestintäkanavien ja opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Jatketaan erilaisten kielenkäyttötilanteiden harjoittelua. Harjoitellaan suullista viestintää ilman jatkuvaa tukeutumista apukeinoin.

Haasteellisempien kuullun- ja tekstinymmärtämisharjoitusten käyttö opetuksessa.

Oppilas osaa käyttää luovasti ruotsin kielen taitoaan.

35.6.9. Musiikki

Oppiaineen tehtävä

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen

osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokkien 7-9 musiikin opetus luo mahdollisuuksia musiikillisen osaamisen ja maailmankuvan laajentamiseen. Samalla opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin merkityksiä ja jäsentämään musiikkiin liittyviä tunteita ja kokemuksia. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää oppilaiden kriittistä musiikkikulttuurien lukutaitoa ohjaamalla heitä analysoimaan ja arvioimaan, miten musiikilla viestitään ja vaikutetaan. Oppilaiden toimijuutta ja ajattelua vahvistetaan kertaamalla ja syventämällä aiemmin opittuja musiikillisia taitoja. Lisäksi oppilaat saavat tilaisuuksia oman oppimisensa suunnitteluun ja arviointiin. Heillä on mahdollisuus monipuoliseen luovaan musiikilliseen ilmaisuun ja musiikin tuottamiseen yksin ja yhdessä muiden kanssa. Tätä tuetaan luomalla yhteyksiä muihin ilmaisumuotoihin. Käyttäessään tieto- ja viestintätekniikkaa oppilaat tutustuvat musiikin ja digitaalisen median tekijänoikeuksiin ja käyttömahdollisuuksiin sekä niihin liittyviin mahdollisiin eettisiin ongelmiin.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, jossa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita ja sitouttavat heidät kehittämään musiikillista osaamistaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintätekniikan käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 7-9

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Työtapoja, opetusvälineitä ja soittimistoa sekä ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut tehdään oppilaita kuullen. Ratkaisuilla luodaan musiikin oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan oppilaiden itsetuntoa, työskentelytaitoja ja oma-aloitteisuutta. Työtapojen valinnassa kiinnitetään huomiota musiikkikulttuurin ja musiikin opetuksen mahdollisten sukupuollittuneiden käytäntöjen muuttamiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 7-9

Musiikin opetuksessa oppilas tarvitsee realistista ja samalla kannustavaa ja rohkaisevaa palautetta myös perusopetuksen 7-9 vuosiluokilla. Ohjaava palaute auttaa oppilasta hahmottamaan yhä paremmin soivaa musiikillista toteutusta, musiikillista ilmaisua ja musiikin merkityksiä. Palautetta oppilas tarvitsee erityisesti, kun hän toteuttaa luovaan tuottamiseen ja musiikkiteknologiaan liittyviä kokonaisuuksia.

Musiikin päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona musiikin opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut musiikin yhteisenä opetettavan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso musiikin valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Musiikissa oppilaan osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättymiseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Miten musiikissa toimitaan

Opetuksessa on keskeistä musiikillisten ilmaisutaitojen monipuolinen kehittäminen sekä omien ideoiden ja ratkaisujen tuottaminen. Äänenkäyttöä, laulutaitoa ja käytössä olevien keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoja syvennetään yhteismusisoinnissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistöä harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyetään mikrofoni lauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

S2 Mistä musiikki muodostuu

Musisoinnissa käytetään aiemmin opittuja musiikkikäsitteitä ja musiikin perusmerkintätapoja. Taitojen kehittyessä käsitteellistä osaamista syvennetään ja sovelletaan musisoinnin eri tilanteissa. Opetuksessa huomioidaan myös tulkinnan merkitys musiikillisessa ilmaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuotikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyetään perinteiseen nuotikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuotikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa

Musiikillisten taitojen ja tietojen ohella opetuksessa käsitellään oppilaiden esille tuomia aihepiirejä sekä heidän musiikkiin liittyviä kokemuksiaan ja havaintojaan. Myös kuluttamisen ja kestävän hyvinvoinnin näkökulmat ovat olennaisia musiikissa. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä musiikin ja muiden oppiaineiden sekä erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välille. Samalla

pohditaan ja arvioidaan kriittisesti musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

S4 Ohjelmisto

Ohjelmistoon ja erityisesti kuunteluohjelmistoon valitaan monipuolisesti eri kulttuurien ja aikakausien musiikkia kansanmusiikista taidemusiikkiin ajankohtaiset musiikilliset ilmiöt huomioiden. Äänenkäyttöä ja laulutaitoa harjoitetaan yksi- ja moniäänisten yhteislaulujen tai soololaulujen, äänikokeilujen ja erilaisten ääniharjoitteiden avulla. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon kulttuuriperinnön vaaliminen, oppilaita innostavat teokset ja tehtävät sekä ohjelmiston käyttökelpoisuus musiikillisten taitojen oppimisessa. Ohjelmistoon sisältyvät myös oppilaiden omat luovat tuotokset ja sävellykset.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L2, L7
T2	S1, S2, S3, S4	L2
T3	S1, S2, S3, S4	L2
T4	S1, S2, S3, S4	L2
T5	S1, S2, S3, S4	L2
T6	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L6
T7	S1, S2, S3, S4	L1, L2, L5
T8	S1, S2, S3, S4	L2, L4
T9	S1, S2, S3, S4	L4
T10	S1, S2, S3, S4	L3, L4
T11	S1, S2, S3, S4	L3

T12	S1, S2, S3, S4	L1
-----	----------------	----

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustaa oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä, huolehtimaan osuudestaan ja huomioimaan ryhmän jäsenet. Ohjata oppilasta rakentamaan myönteistä yhteishenkeä ryhmässä yhteismusisointitilanteissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen	Oppilas toimii musiikillisen ryhmän jäsenenä, huolehtii osuudestaan ja kannustaa toisia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioon ottaen (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat

musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta kehittämään ja ylläpitämään luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista luontaiselta sävelkorkeudelta äänenmurros huomioiden sekä kehittämään laulutaitojaan (niin teknisesti kuin ilmaisullisesti) osana musisoivaa ryhmää.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Äänenkäyttö ja laulaminen musiikkiryhmän jäsenenä	Oppilas käyttää ääntään musiikillisen ilmaisun välineenä ja osallistuu yhteislauluun sovittaen osuutensa osaksi kokonaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista

käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofoni lauluun sekä ns. laulukamujen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytm-, melodia- ja soitinsoittimin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata ja kannustaa oppilasta kertaamaan ja syventämään taitojaan bändisoittimissa (kitara, basso, rummut, piano, koskettimet) sekä muissa keho-, rytm-, melodia- ja soitinsoittimissa osana musisoivaa ryhmää.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Soittaminen musiikkiryhmän jäsenenä	Oppilas soittaa keho-, rytm-, melodia- ja soitinsoittimia ja osallistuu yhteissoittoon melko sujuvasti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuottikirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotasoa huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofoni lauluun sekä ns. laulukamujen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun eri musiikin tyylilajeissa. Ohjata oppilasta vahvistamaan perussykettä ja rytmisiä taitoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiliikunta	Oppilas osoittaa hahmottavansa musiikin perussykkeen liikkeessään ja sovittaa liikeilmaisuaan kuulemaansa musiikkiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin

esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotasoa huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilas kuuntelemaan keskittyneesti eri musiikin lajeja ja tekemään havaintoja kuulemastaan. Ohjata oppilas tunnistamaan musiikista jo aiemmin opittuja asioita kuten musiikin peruskäsitteet ja keskeiset muotorakenteet. Ohjata oppilas keskustelemaan havainnoistaan ryhmässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ääniympäristön ja musiikin kuuntelu ja siitä keskusteleminen	Oppilas kuuntelee ääniympäristöä ja musiikkia ja osaa kertoa havainnoistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotasoa huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofoni lauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kannustaa oppilasta esittämään omia musiikillisia ideoita, improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan omia luovia tuotoksia tai pienimuotoisia sävellyksiä/äänimaisemia eri keinoin yksin tai ryhmässä. Ohjata oppilasta käyttämään taitojaan monipuolisesti ja yhdistämään eri taiteen lajeja tuotoksessaan.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin luova tuottaminen	Oppilas osaa käyttää musiikillisia tai muita äänellisiä elementtejä kehittäessään ja toteuttaessaan uusia musiikillisia ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä

sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamujen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta musiikin kirjoittamiseen ja tallentamiseen tietokoneella käytettävissä olevien musiikkiohjelmien (nuotinnus ja äänitys) avulla. Tutustuttaa oppilas musiikin käyttöön mediassa sekä pohtia yhdessä niiden välistä suhdetta. Ohjata oppilas tutustumaan sekä kertaamaan taitojaan äänentoistolaitteisiin liittyvissä kysymyksissä sekä opettelemaan äänityksen keskeiset apukeinot kuten mikrofoni ja PA-laitteet (laulukamat).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikkiteknologian käyttö	Oppilas osaa käyttää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia omassa tai ryhmän ilmaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja kokemuksistaan koskien musiikin käyttöä mediassa ja eri kulttuureissa. Kannustaa oppilasta liittämään keskusteltavat asiat muihin oppiaineisiin sekä muuhun yhteiskuntaan liittyviin ajankohtaisiin teemoihin. Rohkaista oppilasta pohtimaan musiikin merkitystä eri aikoina ja aikakausina.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuurinen osaaminen	Oppilas osaa jäsentää musiikin käyttötapoja ja ilmenemismuotoja ja kertoa havainnoistaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyttään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyttään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Rohkaista ja ohjata oppilasta käyttämään musiikin opiskelun yhteydessä jo aiemmin opittuja musiikin peruskäsitteitä sekä syventämään taitojaan. Ohjata oppilasta tutustumaan uusiin esitysmerkintöihin ja muotorakenteisiin sekä kertaamaan nuottikirjoituksen alkeet.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikillisten käsitteiden ja symbolien käyttö	Oppilas käyttää musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja sekä termejä musiikillisessa toiminnassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vieraila kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomiodien (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyetään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyetään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Musiikin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotaso huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyetään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyetään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta huomioimaan kuulon suojaamisen, soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys musiikin kuuntelussa ja musisoinnissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtiminen	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotasoa huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennyetään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennyetään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiiikkaa

ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ohjata oppilasta harjoittelemaan tavoitteellisesti soitto-, sävellys- tai musiikkiliikuntatehtäväänsä. Kannustaa oppilasta kehittämään tehtävässään sekä tekniikkaa että tulkintaa. Rohkaista oppilasta osallistumaan esityskokonaisuuden sovittamiseen ja harjoitteluun sekä arvioimaan yhdessä sen onnistumista. Kannustaa oppilasta monipuoliseen luovaan toimintaan ja monipuoliseen musiikin kuunteluun.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Oppimisen taidot	Oppilas asettaa ohjattuna musisointiin, musiikkiliikuntaan tai säveltämiseen ja muuhun luovaan tuottamiseen liittyviä tavoitteita sekä arvioi edistymistään suhteessa niihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilaat kertaavat taitojaan nuottikirjoituksessa. Yhteismusisoinnin ja kuuntelun yhteydessä kiinnitetään huomiota harmoniaan: kolmisoinnut, septimisoinnut ja mahdollisesti muita nelisointuja. Eri nuotinkirjoitustavoista tutustutaan, kerrataan ja syvennytään perinteiseen nuottikirjoitukseen G- ja F-avaimilla sekä eri kielisoittimien tabulatuurimerkintöihin. Pyritään saavuttamaan helpohkon nuottikirjoituksen lukutaito, jota hyödynnetään musisoinnissa. Musiikin esittämiseen liittyvistä merkintätavoista käsitellään aiemmin opitut asiat (forte-piano, segno, coda ja kertausmerkit). Musiikin opiskeltavia muotorakenteita ja symboleita ovat esim. intro, säkeistö, kertosäe, coda, sekä klassisen musiikin muotorakenteista sonaatti- ja rondomuoto.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan monipuolisesti musiikin tyylilajeihin, kuten kansanmusiikkiin, taidemusiikkiin, maailmanmusiikkiin ja populaarimusiikkiin. Musiikin tunneilla lauletaan musiikkia omalla ja vierailta kielillä. Vieraiden maiden musiikkikulttuurin yhteydessä opitaan melodiakieltä, rytmiikkaa ja tekstejä, jolloin oma kielitaito kehittyy. Musiikin keskittynyttä kuuntelutaitoa kehitetään kuuntelemalla monipuolisesti eri musiikin lajeja. Soitetaan ja lauletaan eri vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Musiikkiliikuntaa ja kehorytmiikkaa hyödynnetään. Osa ohjelmistosta harjoitetaan esitettävään kuntoon ja voidaan tallentaa. Ohjelmiston osana voidaan käyttää myös oppilaiden itse tekemiä kokeellisia soittimia, pelejä ja ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta ottaen huomioon poikien ja tyttöjen erilaiset äänen kehitysvaiheet (äänenmurros). Oppilaita rohkaistaan kehittämään ja ylläpitämään laulutaitoaan. Oppilaat laulavat yksi- ja moniäänistä ohjelmistoa ryhmän taitotasoa huomioiden (kaanonit ja stemmalaulut). Yhteismusisoinnin aikana oppimista syvennetään ja eriytetään taitotasojen mukaan. Perussykettä ja rytmisiä taitoja vahvistetaan. Bändisoittimista

käydään läpi kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet. Yhteismusisoinnin yhteydessä tutustutaan ja osin syvennytään mikrofonilauluun sekä ns. laulukamojen käyttöön. Opetuksessa käytetään myös monipuolisesti erilaisia koulusoittimia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Musiikkia integroidaan muiden oppiaineiden kanssa. Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen, kuunnellen ja liikkuen. Improvisointi, musiikilliset kokeilut ja oppilaiden omat musiikilliset ideat ovat osa musiikkituntien työskentelyä. Oppilaita ohjataan yhteismusisoinnissa soittimien ja äänentoistolaitteiden turvalliseen käyttöön. Oppilaan omaa motivaatiota ja positiivista musiikkisuhdetta vahvistetaan. Oppilasta rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä sekä huomioidaan äänenmurros luonnollisena osana äänen kehityskaarta. Lauluteksteihin kiinnitetään huomiota, niiden sisältöön suhtaudutaan kriittisesti ja teksteistä keskustellaan. Musiikin ja median välistä suhdetta pohditaan. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Tutustutaan musiikin harrastamismahdollisuuksiin ja ammatteihin.

35.6.10. Kuvataide

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaita ohjataan syventämään omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin sekä asettamaan määrätietoisia tavoitteita toiminnalleen. Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden kuvallisen tuottamisen taitoja sekä kannustetaan häntä toimimaan erilaisissa visuaalisissa ympäristöissä. Oppilaita harjaannutetaan tutkimaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä sekä käyttämään niitä osallistumisen ja vaikuttamisen muotoina. Opetuksessa kehitetään yhdessä toimimisen taitoja sekä rakennetaan yhteyksiä ajankohtaisiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin toimintatapoihin ja ilmiöihin. Opetus harjaannuttaa hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa ja verkkoympäristöjä luovasti, kriittisesti ja vastuullisesti. Oppilaille tarjotaan riittäviä edellytyksiä perusopetuksen jälkeisille opinnoille sekä huomioidaan työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia yleisiä valmiuksia.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 7-9 tuetaan tutkivaa ja ilmiökeskeistä työskentelyä taiteen traditioita ja aikalaistaiteen toimintatapoja hyödyntämällä. Opetuksessa luodaan mahdollisuuksia verkko- ja mediaympäristöjen monipuoliselle käytölle, taiteidenvälisille ja koulun ulkopuolisille projekteille sekä globaalien kysymysten käsittelylle.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuksiin rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia. Vuosiluokilla 7-9 tavoitteena on vahvistaa oppilaan osaamista kuvataiteessa perusopetuksen jälkeisiin opintoihin valmistavasta näkökulmasta.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 7-9

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilaita ohjataan arvioinnilla omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltyihin taideoppimisen ulottuvuuksiin.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona kuvataiteen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päätösarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kuvataiteen oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso kuvataiteen valtakunnallisiin päätösarvioinnin kriteereihin. Kuvataiteessa oppilaan osaaminen kehittyy kaikissa opetuksen tavoitteissa kuvatuilla taideoppimisen ulottuvuuksilla oppimäärän päättymiseen saakka. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Omat kuvakulttuurit

Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Opetuksen sisältöjä valitaan myös oppilaiden omia kuvakulttuureja uudistavista ilmiöistä. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit

Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Sisältöjen valinnoilla kehitetään oppilaan tietoisuutta erilaisia ympäristöjä ja medioita koskevista laajemmista kysymyksistä. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään erilaisten ympäristöjen ja medioiden merkitystä sekä oppilaiden elinpiirin että globaalin maailman näkökulmista.

S3 Taiteen maailmat

Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsitelmiin ja taiteen ilmiöihin tarkastelemalla niitä taiteilijan ja vastaanottajan sekä taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään kulttuurisen moninaisuuden vaikutuksia sekä taiteen tuottamiseen että tulkintaan yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
T4	S1, S2, S3	L2, L3, L5, L6
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
T7	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T8	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T9	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
T10	S1, S2, S3	L3, L4, L6, L7
T11	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan, taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa erilaisia kuvia (esimerkiksi valokuva, elokuva, video, media, mainos, taideteos) ja niiden välittämiä viestejä. Oppilasta kannustetaan tekemään havaintoja omassa lähiympäristössään. Oppilasta ohjataan tutustumaan koulun ulkopuoliseen kulttuuritoimintaan (esimerkiksi museot, näyttelyt, tapahtumat) mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa tarkastellaan myös oppilaille suunnattua mediaa ja virtuaalimaailmaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen	Oppilas osaa käyttää erilaisia havaintovälineitä ympäristön ja sen kuvien tarkastelussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelevaan näkemyksiään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajattelun vaikutusten pohtiminen	Oppilas osaa sanallistaa havaintojaan ja ajatteluaan taiteesta, ympäristöstä ja muusta visuaalisesta kulttuurista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas toimii oma-aloitteisesti ja vastuullisesti (aloitus, toteutus, omien jälkien siivoaminen, muiden auttaminen, välineistä ja töistä huolehtiminen) kuvataidetunnilla.

Oppilasta käyttää kuvataiteen perustyövälineitä oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Opetuksessa kannustetaan keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn kuvallisen ilmaisun prosessissa (ilmaisutavan ja tekniikan valinta ja niiden perusteltu käyttö eri työvaiheissa, luova ongelmanratkaisu ja toteutustavan mitoitus käytettävissä olevan ajan ja materiaalin mukaan).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvailmaisun taitojen syventäminen	Oppilas osaa käyttää tavoitteellisesti erilaisia kuvallisen tuottamisen materiaaleja, tekniikoita ja keinoja kuvailmaisussaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppitunneilla työskennellään sekä yksin että ryhmässä. Ryhmätyötilanteissa pyritään edistämään oppilaan yhteistyötaitojen (esimerkiksi neuvottelutaidot, tiedonhakutaidot, vastuullisuus, vuorovaikutus) harjaantumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkivan lähestymistavan käyttäminen	Oppilas osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa itsenäisesti tai ryhmässä työskennellessään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa tarkastellaan kuvien merkitystä eri konteksteissa ja niissä esiintyviä viestinnällisiä keinoja (esimerkiksi värit, symbolit, kuvakoot, kuvakulmat, tekstillisyyt ja aihe).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Kuvallisen tuottamisen avulla vaikuttaminen	Oppilas pyrkii vaikuttamaan ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kuvallisin keinoin.
---	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinna menetelmiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tarkastelee ja tulkitsee erilaisia kuvia. Oppilasta ohjataan pohtimaan miksi kuva on tehty, miten se on tehty ja kuka sen on tehnyt. Oppilasta ohjataan tarkastelemaan mediaa kriittisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen	Oppilas osaa käyttää joitakin kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Visuaalisen kulttuurin merkityksen tarkasteleminen	Oppilas osallistuu tulkinnoillaan keskusteluun taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuuristen kuvailmaisun tapojen soveltaminen	Oppilas osaa soveltaa joitakin kulttuurisesti erilaisia kuvailmaisun tapoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Näkemyksen esittäminen	Oppilas osaa ilmaista näkemyksiään taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisessaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuvallinen ilmaiseminen ja vaikuttaminen	Oppilas tarkastelee kuvailmaisessaan kulttuurista moninaisuutta ja kestävästä kehitystä sekä tunnistaa kuvilla vaikuttamisen mahdollisuuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksen suunnittelussa huomioidaan nuoren oppilaan laajentunut elinpiiri. Käsiteltävät aiheet voivat liittyä eri median välineisiin, kuten sosiaaliseen mediaan, mainontaan sekä pelaamiseen.

35.6.11. Kemia

Oppiaineen tehtävä

Kemian opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä. Kemian opetus auttaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetus tukee oppilaiden valmiuksia tehdä valintoja sekä käyttää tietoja ja taitoja elämän eri tilanteissa. Opetus välittää kuvaa kemian merkityksestä kestävästä tulevaisuuden rakentamisesta: kemialla tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa. Opetus ohjaa oppilaita ottamaan vastuuta ympäristöstään.

Kemian opetuksen tehtävänä on tukea kemiaan liittyvien käsitteiden rakentumista sekä ilmiöiden ymmärtämistä. Vuosiluokilla 7-9 opiskelun pääpaino on makroskooppisella tasolla, mutta oppilaiden abstraktin ajattelun kehittyessä yhteyttä submikroskooppisiin ja symbolisiin malleihin vahvistetaan. Oppilaiden aikaisemmista kokemuksista ja havainnoista edetään ilmiöiden kuvaamiseen ja selittämiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä. Opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin eri tilanteissa.

Kemian opetuksen lähtökohtana on elinympäristöön liittyvien aineiden ja ilmiöiden havainnointi ja tutkiminen. Tutkimusten tekemisellä on oleellinen merkitys käsitteiden sisäistämisessä, tutkimisen taitojen oppimisessa ja luonnontieteiden luonteen hahmottamisessa. Tutkimusten tekeminen

kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa oppilaita kemian opiskeluun.

Opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita hahmottamaan kemian osaamisen merkitystä myös jatko-opintojen ja työelämän kannalta. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla oppilaille mahdollisuuksia soveltaa kemiaa erilaisissa konteksteissa sekä tutustua monipuolisesti ammatteluihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

Kemian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Monipuolisilla työtavoilla ja oppimisympäristöillä tuetaan kemian tavoitteiden saavuttamista. Tutkimuksellinen lähestymistapa tukee käsitteiden rakentumista ja tutkimisen taitojen oppimista. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kokeellisessa työskentelyssä noudatetaan kemikaali- ja jätelainsäädäntöä sekä työturvallisuuslainsäädäntöä ja erityisesti nuoria työntekijöitä koskevia rajoituksia.

Oppimisympäristöissä käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa luontevalla tavalla. Jotta kemian ja teknologian soveltamiseen voidaan tutustua monipuolisesti, koulun tilojen lisäksi hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia kuten lähiympäristöä sekä yhteistyötä yritysten ja asiantuntijoiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kemiassa vuosiluokilla 7-9

Kemian tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita itsenäiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä tunnistamaan oppimistapojaan. Käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä tuetaan, jotta oppilaille muodostuu käsitteistä selkeitä kokonaisuuksia. Kokeellisessa työskentelyssä oppilaita ohjataan turvalliseen ja sujuvaan työskentelyyn. Tutkimustehtävillä voidaan eriyttää opetusta, jolloin oppilaat voivat toimia erilaisissa rooleissa tai edetä yksilöllisesti ajattelutaitojen eri tasoille. Erilaisilla malleilla ja niiden käyttötavoilla voidaan myös haastaa oppilaiden kehittyviä abstraktin ajattelun taitoja. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta, osallisuus toiminnan suunnittelussa sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista.

Oppilaan oppimisen arviointi kemiassa vuosiluokilla 7-9

Työskentelyn jäsentäminen pienemmiksi kokonaisuuksiksi, projekteiksi tai kokeellisiksi töiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Kokeellisen työskentelyn arviointi voi edetä hierarkkisesti turvallisen työskentelyn periaatteista taitotehtäviin ja suljetuista tutkimustehtävistä aina avoimiin tutkimuksiin asti. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia ennakkotietojaan, -taitojaan ja -käsityksiään. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen ja kysymysten avulla. Kannustava palaute tukee erityisesti tutkimisen taitojen kehittymistä ja motivaation rakentumista. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja suunnataan huomiota kohti uusia kehittämishaasteita. Arviointi perustuu monimuotoisten tuotosten lisäksi työskentelyn havainnointiin. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita kuten kysymysten muodostamista, aiheen rajaamista, tiedonhakua, näkökulmien perustelemista, käsitteiden käyttöä, ilmaisun selkeyttä ja työn loppuun saattamista. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta sekä opettajan ja oppilaiden välisiä keskusteluja voidaan käyttää arvioinnin tukena.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona kemian opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päätösarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kemian oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso kemian päätösarvioinnin kriteereihin. Kemiassa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit riippumatta

siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

S2 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö ja lähiympäristön tila. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen. Tutkitaan olomuotojen muutoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

S3 Kemia yhteiskunnassa

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista. Pääpaino on kestävässä luonnonvarojen käytössä, ja tuotteiden elinkaariajattelu on yhtenä tarkastelutapana. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

S4 Kemia maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulee esiin kemian luonne tieteenä, aineen ja energian säilymisen periaatteet sekä luonnon mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen kemiaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

S5 Aineiden ominaisuudet ja rakenne

Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta. Alkuaineiden ominaisuuksien pohjalta tutustutaan aineen koostumiseen atomeista, atomin rakenteeseen ja jaksolliseen järjestelmään. Malleja ja simulaatioita käytetään yhdisteiden rakentumisen hahmottamisessa. Tutustutaan hiileen, sen yhdisteisiin ja ravintoaineisiin. Perehdytään johonkin orgaaniseen yhdisteryhmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittamaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyylejä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

S6 Aineiden ominaisuudet ja muutokset

Tutustutaan energian ja aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa. Havainnoidaan reaktionopeutta ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Perehdytään hiilen kiertokulkuun ja sen merkitykseen elämälle. Tutustutaan pitoisuuteen ja happamuuteen arkisten esimerkkien yhteydessä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L6
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L6, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T15	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta kemian opiskeluun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1: Luonnontieteellinen tutkimus

S2: Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

S5: Aineiden ominaisuudet ja rakenne

S6: Aineiden ominaisuudet ja muutokset. Tutkittaessa aineiden ominaisuuksia ja muuttumista toisiksi aineiksi kokeellisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkittamista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tutujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa kemian osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1: Luonnontieteellinen tutkimus, jossa ohjataan tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn

S6: Aineiden ominaisuudet ja muutokset. Käsitellään aineiden ominaisuuksia ja aineiden muuttumista toisiksi aineiksi yksinkertaisissa reaktioyhtälöissä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkittamista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttuja yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S2: Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä. Käsitellään kemian merkitys omassa elämässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata kemian

osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkittamista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1: Luonnontieteellinen tutkimus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkittamista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

T6 ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1: Luonnotieteellinen tutkimus. Oppilaat ohjataan toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhdessä muiden kanssa huomioiden työturvallisuuteen liittyvät asiat.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokeellisen tutkimuksen toteuttaminen	Oppilas hallitsee perustyötaidot, osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa suljettuja ja avoimia tutkimuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkittamista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

T9 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1: Luonnontieteellinen tutkimus. Tieto- ja viestintätekniset välineet ovat yksi osa luonnontieteellistä tutkimusta ja osana kokeellisten töiden havainnointia ja niitä käytetään tehdessä kokeellisia mittaustuloksia ja myös tulosten tulkinnassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja kuvaamaan ja selittämään aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S5: Aineiden ominaisuudet ja rakenne. Yksinkertaiset atomien pallomallit ja tutustutaan reaktioyhtälöihin kemiallisten reaktioiden malleina.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa kuvata aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä malleilla tai kuvauksilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokittelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkittamista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tutujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S2: Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä. Projektitöiden teettäminen, samalla tiedonhankinnan ja tiedon kriittisen tulkinnan opettelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Argumentointitaidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden

tulkitsemista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokitelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

T15 ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S2: Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä. Ohjataan oppilasta käyttämään tietoja ja taitoja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa oman elinympäristön asioissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää kemian tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan erilaisiin kemikaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Tutuksi tulevat aineiden kansainväliset varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet. Opitaan käsittelemään oikein erilaisia kemian luokan aineita ja välineitä. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opitaan luokitelemaan aineet alkuaineisiin, yhdisteisiin ja seoksiin. Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta kokeellisin menetelmin. Tutustutaan alkuaineisiin ja atomin käsitteeseen. Atomia kuvataan pallomalleilla ja rakennetaan atomeista molekyyliä, joiden avulla tutustutaan yhdisteisiin ja reaktioyhtälöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Reaktionopeuteen vaikuttavat tekijät. Havainnoidaan reaktionopeutta kokein ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista. Alkuaineiden kemialliset merkit ja tuttujen yhdisteiden kemialliset kaavat. Palaminen ja yhteyttäminen ovat esimerkkeinä kemiallisista reaktioista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hapen ja veden kiertokulkua tarkastellaan maapallon elämän kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla kemian 1. kurssilla opitaan työskentelemään turvallisesti ja oikeaoppisesti erilaisilla kemian oppilastöihin varatuilla välineillä. Tehdään kemiallisia tutkimuksia aineiden ominaisuuksista, esim. liukoisuudesta ja pH:sta. Erilaisten erotusmenetelmien avulla

erotetaan yhdisteitä seoksista. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

S2 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö ja lähiympäristön tila. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen. Tutkitaan olomuotojen muutoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

S3 Kemia yhteiskunnassa

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista. Pääpaino on kestävässä luonnonvarojen käytössä, ja tuotteiden elinkaariajattelu on yhtenä tarkastelutapana. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehityksen periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, teksteihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

S4 Kemia maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulee esiin kemian luonne tieteenä, aineen ja energian säilymisen periaatteet sekä luonnon mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen kemiaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

S5 Aineiden ominaisuudet ja rakenne

Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta. Alkuaineiden ominaisuuksien pohjalta tutustutaan aineen koostumiseen atomeista, atomin rakenteeseen ja jaksolliseen järjestelmään. Malleja ja simulaatioita käytetään yhdisteiden rakentumisen hahmottamisessa. Tutustutaan hiileen, sen yhdisteisiin ja ravintoaineisiin. Perehdytään johonkin orgaaniseen yhdisteryhmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

S6 Aineiden ominaisuudet ja muutokset

Tutustutaan energian ja aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa. Havainnoidaan reaktionnopeutta ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Perehdytään hiilen kiertokulkuun ja sen merkitykseen elämälle. Tutustutaan pitoisuuteen ja happamuuteen arkisten esimerkkien yhteydessä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L6
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L6, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4

T14	S5, S6	L1
T15	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta kemian opiskeluun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian oppisisällöissä S3 ja S4 rakennetaan kuvaa kemian merkityksestä laajemmin maailmankuvan rakentajana ja kemiasta yhteiskunnassa. Tärkeää on kestävä kehitys, esim. luonnonvarojen käyttö, kierrätys ja tuotteiden elinkaariajattelu.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomien rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista,

suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa kemian osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian osaamista syvennetään oppisisältöjen S5 ja S6 avulla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehityksen periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisällöt S2 ja S3.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata kemian osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnaissa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

T4 ohjata oppilasta käyttämään kemian osaamistaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisältö S3: Kemia yhteiskunnassa. Kestävä kehitys nyt ja tulevaisuudessa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot kemian kannalta	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävän kehityksen periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisällöt S1, S2 ja S3. Kemian merkitys teollisuudessa ja ihmisen toiminnan vaikutus elinympäristöön, esimerkiksi metallien jalostus.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ionyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisällöt S1 ja S6. Tutustutaan aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimusten tulosten käsittely, esittäminen ja arviointi	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehityksen periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

T9 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisällöt S1 ja S5. Tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään tutkimusten tekoon ja simulaatioita käytetään tulkittaessa atomien rakenteita ja yhdisteiden muodostumista.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

T10 ohjata oppilasta käyttämään kemian käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsiterakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisällöt S5 ja S6. Kemian käsitteiden käyttöä kuvattaessa esimerkiksi reaktioyhtälöitä. Aineiden happamuus ja emäksisyys ja pH-luku.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden käyttö ja jäsentäminen	Oppilas osaa käyttää kemian keskeisiä käsitteitä oikeassa asiayhteydessä ja yhdistää niitä toisiinsa. Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiöitä kemian keskeisten käsitteiden avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja kuvaamaan ja selittämään aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisältö S5: Aineiden ominaisuudet ja rakenne. Atomimallit, atomirakenteet ja jaksollinen järjestelmä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa kuvata aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä malleilla tai kuvauksilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomien rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehityksen periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisällöt S3 ja S4.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Argumentointitaidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomien rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

T14 ohjata oppilasta ymmärtämään peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisältö S6. Aineiden muuttuminen ja reaktioyhtälöt ja energian merkitys reaktioissa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedollisten jatko-opintovalmiuksien saavuttaminen	Oppilas osaa käyttää aineen ominaisuuksien, rakenteiden ja aineiden muutoksien keskeisiä käsitteitä, ilmiöitä ja malleja tutuissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

T15 ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppisisältö S3: Kemia yhteiskunnassa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää kemian tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kokeelliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöä. Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Elinympäristön ilmiöt, kuten esim. otsonikato ja ilmaston lämpeneminen ovat esimerkkeinä ihmisen toiminnan vaikutuksesta elinympäristöön. Ympäristönsuojelu on keskeinen sisältö. Oppiainerajat ylittäviä projektitöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Energian ja aineen häviämättömyyden periaate reaktioyhtälöiden yhteydessä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin kokeellisesti ja opitaan kuvaamaan niitä reaktioyhtälöllä. Energiaa sitovat ja vapauttavat reaktioyhtälöt. Entalpia. Energian ja aineen häviämättömyyden periaate. Hapot ja emäkset. Käsitteet happamuus ja pH. Suolat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Atomin rakennetta syvennetään Bohrin atomimallin avulla. Alkuaineiden atomirakenteet tulevat tutuksi jaksollisen järjestelmän kautta. Keskeisin 8. luokan sisältö on oppia käyttämään jaksollista järjestelmää alkuaineiden ominaisuuksien tulkinnassa ja alkuaineiden välisten yhdisteiden muodostumisessa. Ioniyhdisteiden ja molekyyliyhdisteiden muodostuminen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan kuinka kestävä kehitys periaatteiden avulla voidaan turvata hyvä elämä ja puhdas luonto tuleville sukupolville. Opitaan kiinnittämään huomiota omiin kulutustottumuksiin ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta. Tuotteiden elinkaari, kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat keskeisiä teemoja. Tutustutaan eri materiaaleihin, tekstiileihin, muoveihin ja lääkkeisiin.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoiimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoiimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

S2 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö ja lähiympäristön tila. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen. Tutkitaan olomuotojen muutoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

S3 Kemia yhteiskunnassa

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista. Pääpaino on kestävässä luonnonvarojen käytössä, ja tuotteiden

elinkaariajattelu on yhtenä tarkastelutapana. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

S4 Kemia maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulee esiin kemian luonne tieteenä, aineen ja energian säilymisen periaatteet sekä luonnon mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen kemiaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

S5 Aineiden ominaisuudet ja rakenne

Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta. Alkuaineiden ominaisuuksien pohjalta tutustutaan aineen koostumiseen atomeista, atomin rakenteeseen ja jaksolliseen järjestelmään. Malleja ja simulaatioita käytetään yhdisteiden rakentumisen hahmottamisessa. Tutustutaan hiileen, sen yhdisteisiin ja ravintoaineisiin. Perehdytään johonkin orgaaniseen yhdisteryhmään.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

S6 Aineiden ominaisuudet ja muutokset

Tutustutaan energian ja aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa. Havainnoidaan reaktionnopeutta ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Perehdytään hiilen kiertokulkuun ja sen merkitykseen elämälle. Tutustutaan pitoisuuteen ja happamuuteen arkisten esimerkkien yhteydessä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L6
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L6, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L7
T8	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L3, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5
T11	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L2, L4
T13	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T14	S5, S6	L1
T15	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta kemian opiskeluun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3 ja S4: Kemian merkitys yhteiskunnassa ja maailmankuvan rakentajana.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa kemian osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1 ja S5. Tutustutaan orgaanisen kemian yhdisteisiin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S3. Tutustutaan kemian merkitykseen jatko-opintojen kannalta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kemian merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata kemian osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S4. Tutustutaan ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin, uutisiin ja huippututkimukseen tieteen alalla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

T8 ohjata oppilasta hahmottamaan kemian soveltamista teknologiassa sekä osallistumaan kemiaa soveltavien ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S4. Kemian soveltaminen teknologiassa ja mahdolliset omat laajat tutkimusprojektit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joitakin esimerkkejä kemian soveltamisesta teknologiassa. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä yksinkertaisen kemiaa soveltavan ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

T9 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S1, S3 ja S4. Tieto- ja viestintäteknikan monipuolinen hyödyntäminen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan

eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja kuvaamaan ja selittämään aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S5. Hiilen yhdisteet ja suurimolekyyliset biomolekyylit, kuten esim. energiaravintoaineet, valkuaisaineet ja muovit.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa kuvata aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä malleilla tai kuvauksilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja pähteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelevaan erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S4.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Argumentointitaidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S4. Luonnon mittasuhteet ja kemian luonne kokeellisena luonnontieteenä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellisen tiedon luonteen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata kemiaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiötä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

T14 ohjata oppilasta ymmärtämään peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S5.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedollisten jatko-opintovalmiuksien saavuttaminen	Oppilas osaa käyttää aineen ominaisuuksien, rakenteiden ja aineiden muutoksien keskeisiä käsitteitä, ilmiöitä ja malleja tutuissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

T15 ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S4. Monialaiset oppimiskokonaisuudet .

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää kemian tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista.

Metallit: metallien jalostus, käyttö ja ominaisuudet. Sähkökemialliset ilmiöt: sähköpari ja elektrolyysi keskeisimpinä käsitteinä.

Raakaöljy ja petrokemian tuotteet. Teknologiateollisuudesta ja peruskemianteollisuudesta ammatti. Tutustutaan eri ammattialoihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kemialliset tutkimukset ovat kiinteä osa kemian oppisisältöjä. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin, mahdollisesti yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ajankohtaiset ilmiöt, esim. geenimanipuloidut tuotteet. Perimän ja ympäristön vaikutus sairauksiin. Geenit. Huippututkimukseen tutustuminen yhteistyössä paikallisten tutkimuslaitosten kanssa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Hiilen allotroopit. Elollisen luonnon yhdisteet eli hiilen yhdisteet. Tutustutaan laajaan joukkoon orgaanisia yhdisteitä, joiden alkuperä on lähtöisin luonnosta. Nykyisin hiiliyhdisteitä tunnetaan kymmeniä miljoonia. Opitaan orgaanisten yhdisteiden systemaattinen nimeäminen ja tutustutaan eri yhdisteryhmien ominaisuuksiin ja rakenteisiin. Suurimolekyylisiin biomolekyyleihin tutustutaan rasvojen, hiilihydraattien ja proteiinien eli ravintoaineiden kautta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa tutustutaan ravintoaineiden reaktioiden kautta. Esim. valkuaisaineiden denaturoituminen, koaguloituminen ja sokerin karamellisoituminen, rasvan härskiintyminen ja saippuan valmistaminen rasvasta. Hiilen kiertokulku luonnossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista, esim. terveelliset ruokatottumukset ja päihteet. Kasvi- ja eläinrasvojen jaottelu koviin ja pehmeisiin rasvoihin. Monialaiset opintokokonaisuudet, esim. terveellinen ruokavalio.

35.6.12. Terveystieto

Oppiaineen tehtävä

Terveystieto on monitieteiseen tietoperustaan pohjautuva oppiaine. Terveystiedon opetuksen tehtävänä on oppilaiden monipuolisen terveysosaamisen kehittäminen. Lähtökohtana on elämän kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä. Terveysteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä tarkastellaan ikäkaudelle sopivalla tavalla terveysosaamisen eri osa-alueiden kautta. Näitä ovat terveyteen liittyvät tiedot, taidot, itsetuntemus, kriittinen ajattelu sekä eettinen vastuullisuus.

Opetuksessa huomioidaan terveyteen liittyvien ilmiöiden moniulotteisuus ja -tasoisuus: terveyttä tukevat ja kuluttavat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tekijät sekä näiden väliset yhteydet ja syy-seuraussuhteet. Terveyttä tarkastellaan ihmisen elämänsä eri vaiheissa, yksilön, perheen, yhteisön ja yhteiskunnan tasolla sekä soveltuvin osin myös globaalisti. Oppilaiden kehittyessä ja elinpiirin kasvaessa terveyteen liittyvien kysymysten tarkastelu laajenee ja syvenee. Keskeistä on ohjata oppilaita ymmärtämään terveyttä voimavarana jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa. Opetuksen tulee tukea oppilaiden yksilöllistä ja yhteisöllistä tiedon hankintaa, rakentamista, arviointia ja käyttämistä. Lisäksi tuetaan turvallisuustaitoihin, sosiaalisiin taitoihin sekä tunteiden tunnistamiseen ja säätelyyn liittyvien valmiuksien kehittymistä.

Terveysosaamisen avulla oppilaat hahmottavat terveyden laaja-alaisuutta ja saavat valmiuksia tehdä tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja terveyteen liittyviä valintoja ja päätöksiä. Terveysosaaminen lisää kykyä tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat oppilaiden oman ja ympäristönsä terveyden ja hyvinvoinnin arvostamisen, ylläpitämisen ja edistämisen. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia havainnoida ja tutkia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä omassa elin-, ja oppimisympäristössä, tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa sekä harjoitella ja soveltaa osaamista käytännössä.

Terveystietoa opetetaan vuosiluokilla 1-6 osana ympäristöoppia. Vuosiluokilla 7-9 opetuksessa syvennetään ja laajennetaan alempien vuosiluokkien aikana käsitellyjä teemoja ikäkauden mukaisesti. Opetuksessa pyritään aiempaa tarkempaan tiedonalakohtaiseen käsitteiden käyttöön ja vahvistetaan kriittiseen ajatteluun, itsetuntemukseen ja eettiseen pohdintaan liittyvää osaamista ikäkauden mukaisesti. Opetuksessa eri vuosiluokilla otetaan huomioon opetettavan aineksen ja siihen liittyvän osaamisen merkitys oppilaiden ikäkauden ja kehitysvaiheen näkökulmasta.

Terveystiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Erilaisia työtapoja hyödyntävä tutkiva oppiminen, arjen terveysilmiöiden käsitteleminen ja ajankohtaisuuden huomioiminen luovat perustaa oppimiselle, osaamisen soveltamiselle sekä kriittisen ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymiselle.

Ilmiölähtöisyyden avulla oppilaita rohkaistaan omien tietojen ja kokemusten esiintuomiseen, kysymysten esittämiseen ja vastausten etsimiseen, tietojen jäsentämiseen, johtopäätösten tekemiseen ja niiden perustelemiseen. Oppilaita ohjataan eri tekijöiden merkityksellisyysarviointiin sekä laajempien asiakokonaisuuksien hahmottamiseen. Aktiivinen toiminta, tavoitteellisuus ja pohtiva työskentely kehittävät sekä eettisiä valmiuksia että tunne-, vuorovaikutus-, ajattelu- ja yhteistyötaitoja.

Monipuolisen fyysisen ympäristön lisäksi terveystiedon keskeisiä oppimisympäristöjä ovat ihmisten väliset vuorovaikutustilanteet, yhteisöt ja sähköiset ympäristöt. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa tulee huomioida, että ne mahdollistavat tiedon rakentamisen yksin ja yhdessä,

toiminnallisuuden, liikunnallisuuden, kokemuksellisuuden, draaman ja tarinoiden käytön sekä terveyteen yhteydessä olevien ilmiöiden tutkimisen mahdollisimman luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä.

Oman oppimisympäristön aktiivinen havainnointi, oppilaiden mukaan ottaminen oppimisympäristöjen ja työtapojen valintaan sekä voimavaralähtöinen terveyden ja turvallisuuden edistäminen tarjoavat mahdollisuuksia terveysosaamisen harjoittelulle ja soveltamiselle kouluyhteisössä. Ne tukevat samalla yhteenkuuluvuutta, yhteisöllistä hyvinvointia ja osallisuutta omassa opetusryhmässä ja koko kouluyhteisössä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki terveystiedossa vuosiluokilla 7-9

Monet terveystiedon aihepiirit koskettavat oppilaiden kehitysvaihetta, yksilöllisiä kokemuksia ja elämäntilannetta. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen ja koskemattomuuteen itseään koskevissa terveyden ja sairautteen liittyvissä kysymyksissä.

Opetus suunnitellaan siten, että se mahdollistaa yhteistyön eri oppiaineiden, kouluterveydenhuollon ja muun oppilashuollon kanssa ja tarjoaa mahdollisuuksia harjoitella ja soveltaa terveysosaamiseen eri osa-alueita osana yhteisöllistä oppilashuoltoa ja koulun toimintakulttuuria. Yhteistyöllä varmistetaan myös oppilaan tarvitsema henkilökohtainen tuki oppimiseen ja elämäntilanteeseen liittyvissä kysymyksissä.

Oppilaan oppimisen arviointi terveystiedossa vuosiluokilla 7-9

Terveystiedon arvioinnin kohteena on terveysosaamisen eri osa-alueiden arviointi. Arvioinnin ja palautteen tehtävänä on tukea oppimista ja kannustaa oppilaita kehittämään terveysosaamistaan sekä soveltamaan sitä arjessa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti, opetuksen eri vaiheissa ja osaamisalueen ominaispiirteet huomioon ottaen. Oppimisen tukena käytetään myös itsearviointia ja vertaispalautetta. Terveystiedossa on erityisen tärkeitä huolehtia siitä, että arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen, sosiaalisuuteen, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Eettistä pohdintaa ja itsetuntemusta koskevissa tavoitteissa kiinnitetään huomiota siihen, miten oppilas pohtii ja perustelee käsiteltävää aihetta terveyden näkökulmasta, tiedonalan käsitteitä ja erilaisia lähteitä käyttäen.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona terveystiedon opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut terveystiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso terveystiedon valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen terveystiedossa kehittyä oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

Sisällöissä painotetaan terveyden eri osa-alueiden kokonaisvaltaista hahmottamista terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn näkökulmasta. Opetuksessa käsitellään elämänkulun sekä kasvun ja kehityksen yleisiä tunnuspiirteitä, monimuotoisuutta ja henkilökohtaisuutta. Kasvun

ja kehityksen sisällöissä painottuvat identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen, seksuaalinen kehittyminen, huolenpidon sekä perheen ja läheisten merkitys, mielen hyvinvointi ja itsensä arvostaminen sekä turvataidot. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sisällöissä kiinnitetään huomiota vuorovaikutustilanteissa toimimiseen, tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn. Lisäksi perehdytään ristiriitojen, ongelmatilanteiden, stressin ja kriisien rakentavaan käsittelyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntapa
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmii, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

Sisältöjä valitaan syventäen tietoa ja ymmärrystä terveyttä tukevista voimavaroista ja sairauksia ehkäisevistä tekijöistä. Terveysteen liittyvistä tottumuksista käsitellään arkirytmii, uni, ravitsemus ja liikunta. Sisällöissä perehdytään seksuaalisuuteen, seksuaaliterveyden eri osa-alueisiin ja seksuaalisen kehityksen monimuotoisuuteen. Terveysteen voimavaroista tarkastellaan mielenterveyttä, hyvinvointia tukevia ympäristöjä ja yhteisöjä sekä mielekästä vapaa-ajan toimintaa. Lisäksi käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen ja avun hakemista. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon myös ajankohtaisia terveysilmiöitä sekä tarkastellaan terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta.

Terveysteen vaaratekijöistä nostetaan esiin liikkumattomuus ja passiivinen elämäntapa, ravitsemuksen ja nukkumisen ongelmat, kiusaaminen ja stressi. Sisällöissä otetaan huomioon nuoren mielen pahoinvointi, riippuvuudet sekä päihteet ja niiden käytön ehkäisy. Sairauksien ehkäisyyn liittyvistä sisällöistä valitaan keskeiset ja ajankohtaiset tartuntataudit sekä kansantaudit ja tapaturmat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kiusaaminen
- itsehoito, henkilökohtainen hygienia
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

Sisällöissä otetaan esille opiskelu-, työ- ja toimintakyky nuoruudessa. Kestävää elämäntapaa tarkastellessa otetaan huomioon sosiaalinen kestävyys ja vastuullinen kuluttaminen. Elinympäristön terveysvaikutuksia käsiteltäessä nostetaan esille keskeisiä terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn keinoja, terveyspalvelut, kansalaistoiminta ja ympäristön terveysriskit.

Tietolähteitä, erilaisia terveysmarkkinoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta. Terveysteen edistämisen sisällöissä otetaan huomioon kulttuurin terveyttä edistävä merkitys ja kulttuurinen herkkyys, kestävä elämäntapa, kansalaisten yhdenvertaisuus ja osallisuus sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

Sisältöjä käsiteltäessä otetaan huomioon eri näkökulmia kuten lapsuus ja lasten oikeudet, vanhuus, vammaisuus tai pitkäaikaissairaus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystarkkoinnin ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen
- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveystalvet
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveysilmiöiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L7
T2	S1	L2, L3, L4, L7
T3	S1	L1, L3, L4, L6
T	S2, S3	L2, L3, L5, L6, L7
T	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T	S3	L2, L4, L5, L7
T	S1, S2	L1, L3, L6
T	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L7
T	S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämäntulkua, kasvua ja kehitystä voimavaraletöisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntulkku
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyteen liittyvät käsitykset	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueet ja näiden välistä vuorovaikutusta esimerkkien avulla sekä kuvata esimerkein mitä terveyden edistämisellä tarkoitetaan. Oppilas pystyy esittelemään elämäntulkun eri vaiheita,

erityisesti nuoruuden kehitystä ja kuvaamaan
esimerkkien avulla terveyden, kasvun ja
kehityksen merkitystä elämän voimavarana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntapa
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmi, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystieteiden ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen
- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveystieteiden palvelut
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveystieteiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kiusaaminen
- itsehoito, henkilökohtainen hygienia
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

T2 ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- kiusaaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen sekä käyttäytymisen säätelyn analysointi	Oppilas osaa nimetä useita tunteita sekä osaa antaa esimerkkejä tunteiden ja käyttäytymisen välisestä vuorovaikutuksesta ja käyttäytymisen säätelystä. Oppilas pystyy tuottamaan ratkaisuja ristiriitatilanteiden

selvittämiseen sekä esitellä keinoja stressin ja kriisien käsittelyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntilanne
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmii, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja säätelemään käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmii, uni ja liikunta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntilanne
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmii, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

T 6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauten liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- itsehoito, henkilökohtainen hygienia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveysteen, turvallisuuteen ja sairauteen liittyvien tietojen ja taitojen soveltaminen	Oppilas osaa hakea terveyteen liittyvää luotettavaa tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää sitä pääosin asianmukaisesti. Oppilas osaa kuvata esimerkein tai esittää asianmukaisia toimintamalleja itsehoitossa, avun hakemisessa ja terveyttä ja turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystarkkoinnin ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen
- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveystalvet
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveysilmiöiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kiusaaminen
- itsehoito, henkilökohtainen hygienia
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

T 8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystarkkoinnin ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveysteen ja sairauteen liittyvien ilmiöiden tarkastelu ja terveyteen liittyvän tiedon luotettavuuden arvioiminen	Oppilas osaa eritellä terveystottumusten omaksumiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa selittää terveystottumuksiin liittyvien ilmiöiden muodostumista. Oppilas osaa kuvata elämäntapoihin liittyviä eettisiä kysymyksiä ja esimerkkejä käyttäen arvioida elämäntapoihin liittyvien valintojen seurauksia. Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta usean tiedon luotettavuutta kuvaavan tekijän pohjalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystarkkoinnin ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen

- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveyspalvelut
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveysilmiöiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kiusaaminen
- itsehoito, henkilökohtainen hygienia
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntilanne
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmii, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

T 9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin, ja tieto- ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristön terveysvaikutusten hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata elinympäristön aiheuttamia keskeisiä suoria ja epäsuoria vaikutuksia terveyteen sekä esitellä yhteisöjen, kulttuurin, median ja tieto- ja viestintäteknologian yhteyksiä terveyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystieteiden ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen
- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveyspalvelut
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveysilmiöiden kriittinen tarkastelu

- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

T 10 ohjata oppilasta luomaan perustaa opiskelu-, toiminta- ja työkyvylle ja sen ylläpitämiselle sekä kuvaamaan terveyspalvelujen asianmukaista käyttöä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- arkirytmä
- koulun terveyspalvelut

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työkyvyn edistämisen keinojen hahmottaminen	Oppilas osaa laatia opiskelu-, toiminta- ja työkykyä edistäviä suunnitelmia. Oppilas osaa kuvata miten hakeutua oman koulun ja kunnan terveyspalveluihin ja antaa useampia esimerkkejä siitä, miten niitä voi hyödyntää tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntapa
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmä, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kiusaaminen
- itsehoito, henkilökohtainen hygienia
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

T 11 ohjata oppilasta ymmärtämään ja arvioimaan perheen ja omaan elämäntilaan kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen edustamia terveyskäsitteitä, tunnistamaan niiden merkitystä itselle sekä muodostamaan kuvaa itselle sopivista oppimisen keinoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Terveyskäsitteiden arviointi sekä oppimista edistävien tekijöiden hahmottaminen	Oppilas osaa pohtia esimerkein sitä, miten perhe, lähiyhteisöt, muut sosiaaliset yhteisöt vaikuttavat käsityksiin terveydestä. Oppilas osaa esimerkein eritellä omaa oppimistaan tukevia tekijöitä.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveismarkkinoinnin ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen
- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveysterveystoimet
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveysilmiöiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden eri osa-alueiden hahmottaminen
- elämäntapa
- kasvun ja kehityksen tunnuspiirteet/murrosikä, monimuotoisuus ja henkilökohtaisuus
- terveyden edistäminen käsitteenä
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- tunteiden ilmaisu ja niiden säätely
- identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen
- arkirytmi, uni ja liikunta
- kodin ja ympäristön vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntemukseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kiusaaminen
- itsehoito, henkilökohtainen hygienia
- seksuaalisuus käsitteenä ja ilmiönä

T 12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveysilmiöiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

<p>Terveyteen liittyvän viestinnän arviointi sekä terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien keinojen tunteminen</p>	<p>Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän viestinnän luotettavuutta ja merkitystä sekä perustella terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä käsityksiä. Oppilas osaa eritellä elämäntapojen seurauksia toisille ja ympäristön terveydelle sekä esitellä esimerkein keinoja ja tapoja miten terveyteen voidaan vaikuttaa lähiyhteisöissä.</p>
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveismarkkinoinnin ja vaikuttamisen keinojen tarkastelu 7. luokan aiheisiin liittyen
- osallisuus
- tieto- ja viestintäteknologian merkitys terveyden edistäjänä ja toisaalta terveysuhkana
- koulun terveystalvet
- opetuksessa käsiteltävien ajankohtaisten terveystalviöiden kriittinen tarkastelu
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- lasten oikeudet
- tupakoinnin haitat ympäristölle

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

Sisällöissä painotetaan terveyden eri osa-alueiden kokonaisvaltaista hahmottamista terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn näkökulmasta. Opetuksessa käsitellään elämäntalviun sekä kasvun ja kehityksen yleisiä tunnuspiirteitä, monimuotoisuutta ja henkilökohtaisuutta. Kasvun ja kehityksen sisällöissä painottuvat identiteetin, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen, seksuaalinen kehittyminen, huolenpidon sekä perheen ja läheisten merkitys, mielen hyvinvointi ja itsensä arvostaminen sekä turvataidot. Tunne- ja vuorovaikutustalviujen sisällöissä kiinnitetään huomiota vuorovaikutustalviuteissa toimimiseen, tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn. Lisäksi perehdytään ristiriitojen, ongelmatilanteiden, stressin ja kriisien rakentavaan käsittelyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustalviuteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystalviuteisiin

S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

Sisältöjä valitaan syventäen tietoa ja ymmärrystä terveyttä tukevista voimavaroista ja sairauksia ehkäisevistä tekijöistä. Terveyteen liittyvistä tottumuksista käsitellään arkirytmii, uni, ravitsemus ja liikunta. Sisällöissä perehdytään seksuaalisuuteen, seksuaaliterveyden eri osa-alueisiin ja seksuaalisen kehityksen monimuotoisuuteen. Terveyden voimavaroista tarkastellaan mielenterveyttä, hyvinvointia tukevia ympäristöjä ja yhteisöjä sekä mielekäästä vapaa-ajan

toimintaa. Lisäksi käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen ja avun hakemista. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon myös ajankohtaisia terveysilmiöitä sekä tarkastellaan terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta.

Terveyden vaaratekijöistä nostetaan esiin liikkumattomuus ja passiivinen elämäntapa, ravitsemuksen ja nukkumisen ongelmat, kiusaaminen ja stressi. Sisällöissä otetaan huomioon nuoren mielen pahoinvointi, riippuvuudet sekä päihteet ja niiden käytön ehkäisy. Sairauksien ehkäisyyn liittyvistä sisällöistä valitaan keskeiset ja ajankohtaiset tartuntataudit sekä kansantaudit ja tapaturmat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

Sisällöissä otetaan esille opiskelu-, työ- ja toimintakyky nuoruudessa. Kestävää elämäntapaa tarkastellessa otetaan huomioon sosiaalinen kestävyys ja vastuullinen kuluttaminen. Elinympäristön terveysvaikutuksia käsiteltäessä nostetaan esille keskeisiä terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn keinoja, terveystalvet, kansalaistoiminta ja ympäristön terveysriskit.

Tietolähteitä, erilaisia terveystalvetmarkkinoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveystalvetvaikutusten näkökulmasta. Terveyden edistämisen sisällöissä otetaan huomioon kulttuurin terveyttä edistävä merkitys ja kulttuurinen herkkyys, kestävä elämäntapa, kansalaisten yhdenvertaisuus ja osallisuus sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Sisältöjä käsiteltäessä otetaan huomioon eri näkökulmia kuten lapsuus ja lasten oikeudet, vanhuus, vammaisuus tai pitkäaikaissairaus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairauden näkökulmista
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- terveystalvetmarkkinoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveystalvetvaikutusten näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveystalvet palvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L7
T2	S1	L2, L3, L4, L7
T3	S1	L1, L3, L4, L6
T4	S1, S3	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4
T	S2, S3	L2, L3, L5, L6, L7
T7	S1, S2	L2, L3, L4, L7
T	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T	S3	L2, L4, L5, L7
T	S1, S2	L1, L3, L6
T	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L7
T	S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämäntapaa, kasvua ja kehitystä voimavaroiltaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyteen liittyvät käsitykset	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueet ja näiden välistä vuorovaikutusta esimerkkien avulla sekä kuvata esimerkein mitä terveyden edistämällä tarkoitetaan. Oppilas pystyy esittelemään elämäntapojen eri vaiheita, erityisesti nuoruuden kehitystä ja kuvaamaan esimerkkien avulla terveyden, kasvun ja kehityksen merkitystä elämän voimavarana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystietoon

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairauden näkökulmista
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- terveystarkkinnon ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveyspalvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

T2 ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen sekä käyttäytymisen säätelyn analysointi	Oppilas osaa nimetä useita tunteita sekä osaa antaa esimerkkejä tunteiden ja käyttäytymisen välisestä vuorovaikutuksesta ja käyttäytymisen säätelystä. Oppilas pystyy tuottamaan ratkaisuja ristiriitatilanteiden

selvittämiseen sekä esitellä keinoja stressin ja kriisien käsittelyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystietämyksiin

T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja säätelemään käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- itsensä arvostaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystietämyksiin

T4 ohjata oppilasta pohtimaan yksilöllisyyteen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta sekä tukea oppilaan valmiuksia luoda vastuullisia ratkaisuja ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairausten näkökulmista
- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveydellisen kehityksen analysointi ja toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas osaa eritellä esimerkkien avulla yksilölliseen kehitykseen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta ja arvioida sosiaalisten suhteiden merkitystä mielen hyvinvoinnille ja terveydelle. Oppilas osaa nimetä ja kuvata yhdessä toimimiseen ja vuorovaikutukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tilanteita tuottaa niihin vastuullisia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystieteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairaudesta näkökulmista
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- terveystieteiden ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveyspalvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

T5 ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin liittyviä käsitteitä asianmukaisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielen hyvinvointi voimavarana
- mielekäs vapaa-ajan toiminta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

<p>Terveyteen vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen ja terveyteen liittyvien käsitteiden käyttäminen</p>	<p>Oppilas pystyy nimeämään useita terveyttä tukevia ja vaarantavia tekijöitä sekä kuvaamaan pääpiirteissään näiden välisiä yhteyksiä ja syy- ja seuraussuhteita. Oppilas osaa käyttää keskeisiä terveyteen ja sairauteen liittyviä käsitteitä asianmukaisesti.</p>
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairauden näkökulmista
- ajankohtaiset terveystilanteet
- terveystilanteiden ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmista
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveyspalvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystilanteisiin

T 6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauteen liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- ajankohtaiset terveystilanteet

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyteen, turvallisuuteen ja sairauteen liittyvien tietojen ja taitojen soveltaminen	Oppilas osaa hakea terveyteen liittyvää luotettavaa tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää sitä pääosin asianmukaisesti. Oppilas osaa kuvata esimerkein tai esittää asianmukaisia toimintamalleja itsehoidossa, avun hakemisessa ja terveyttä ja turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairausten näkökulmista
- ajankohtaiset terveystilanteet
- terveystietämisen ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveystietämisen näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveystilanteet kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

T7 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja sekä rohkaista oppilasta pohtimaan oman terveyden kannalta merkityksellisiä voimavaroja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytettä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystietämyksiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

T 8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystarkkoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveystarkkoinnin näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystarkkoinnin ja sairauteen liittyvien ilmiöiden tarkastelu ja terveystarkkoinnin liittyvän tiedon luotettavuuden arviointi	Oppilas osaa eritellä terveystarkkoinnusten omaksumiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa selittää terveystarkkoinnukseen liittyvien ilmiöiden muodostumista. Oppilas osaa kuvata elämäntarkkoinnisiin liittyviä eettisiä kysymyksiä ja esimerkkejä käyttäen arvioida elämäntarkkoinnisiin liittyvien valintojen seurauksia. Oppilas osaa arvioida terveystarkkoinnin liittyvän tiedon luotettavuutta usean tiedon luotettavuutta kuvaavan tekijän pohjalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairausten näkökulmista
- ajankohtaiset terveystarkkoinnit
- terveystarkkoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveystarkkoinnin näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveystarkkoinnit kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely

- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystieteisiin

T 9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin, ja tieto- ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristön terveysvaikutusten hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata elinympäristön aiheuttamia keskeisiä suoria ja epäsuoria vaikutuksia terveyteen sekä esitellä yhteisöjen, kulttuurin, median ja tieto- ja viestintäteknologian yhteyksiä terveyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairauden näkökulmista
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- terveystieteiden ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveyspalvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

T 10 ohjata oppilasta luomaan perustaa opiskelu-, toiminta- ja työkyvylle ja sen ylläpitämiselle sekä kuvaamaan terveyspalvelujen asianmukaista käyttöä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyspalvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työkyvyn edistämisen keinojen hahmottaminen	Oppilas osaa laatia opiskelu-, toiminta- ja työkykyä edistäviä suunnitelmia. Oppilas

osaa kuvata miten hakeutua oman koulun ja kunnan terveyspalveluihin ja antaa useampia esimerkkejä siitä, miten niitä voi hyödyntää tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystieteisiin

T 11 ohjata oppilasta ymmärtämään ja arvioimaan perheen ja omaan elämäntilanteeseen kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen edustamia terveystieteitä, tunnistamaan niiden merkitystä itselle sekä muodostamaan kuvaa itselle sopivista oppimisen keinoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystieteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystieteiden arviointi sekä oppimista edistävien tekijöiden hahmottaminen	Oppilas osaa pohtia esimerkein sitä, miten perhe, lähiyhteisöt, muut sosiaaliset yhteisöt vaikuttavat tieteisiin terveydestä. Oppilas osaa esimerkein eritellä omaa oppimistaan tukevia tekijöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyttä tukevat voimavarat
- terveyttä edistävä ravitsemus ja liikunta
- liikkumattomuus, passiivinen elämäntapa
- sairauksia ehkäisevät tekijät
- mielekäs vapaa-ajan toiminta
- ensiapu
- turvallisuustaidot ja -valmiudet
- tapaturmien ehkäisy
- päihteet: alkoholi
- ravitsemuksen merkitys terveyden kannalta
- ravitsemuksen ongelmat
- seksuaalisen kehittymisen monimuotoisuus
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ristiriitatilanteiden käsittely
- vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- itsensä arvostaminen
- mielen hyvinvointi voimavarana
- perheen ja läheisten merkitys hyvinvointiin ja terveystieteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairaudesta näkökulmista
- ajankohtaiset terveystilanteet
- terveystieteen ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveyspalvelut kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

T 12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveystieteen ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden näkökulmasta
- alkoholin käytön vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveysteen liittyvän viestinnän arviointi sekä terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien keinojen tunteminen	Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän viestinnän luotettavuutta ja merkitystä sekä perustella terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä käsityksiä. Oppilas osaa eritellä elämäntapojen seurauksia toisille ja ympäristön terveydelle sekä esitellä esimerkein keinoja ja tapoja miten terveyteen voidaan vaikuttaa lähiyhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- terveyden ja hyvinvoinnin pohtiminen mm. lapsuuden, vanhuuden, vammaisuuden ja pitkäaikaissairausten näkökulmista
- ajankohtaiset terveystilanteet
- terveystarkkailun ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveystilanteiden näkökulmasta
- vastuullinen kuluttaminen
- kulttuurin terveyttä edistävä merkitys
- terveystilanteet kotikunnassa
- opiskelun suunnittelu

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Terveystä tukeva kasvu ja kehitys

Sisällöissä painotetaan terveyden eri osa-alueiden kokonaisvaltaista hahmottamista terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn näkökulmasta. Opetuksessa käsitellään elämäntapojen ja kasvun ja kehityksen yleisiä tunnuspiirteitä, monimuotoisuutta ja henkilökohtaisuutta. Kasvun ja kehityksen sisällöissä painottuvat identiteetti, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen, seksuaalinen kehittyminen, huolenpidon sekä perheen ja läheisten merkitys, mielen hyvinvointi ja itsensä arvostaminen sekä turvataidot. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sisällöissä kiinnitetään huomiota vuorovaikutustilanteissa toimimiseen, tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn. Lisäksi perehdytään ristiriitojen, ongelmatilanteiden, stressin ja kriisien rakentavaan käsittelyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

S2 Terveystä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

Sisältöjä valitaan syventäen tietoa ja ymmärrystä terveyttä tukevista voimavaroista ja sairauksia ehkäisevistä tekijöistä. Terveyteen liittyvistä totumuksista käsitellään arkirytmii, uni, ravitsemus ja liikunta. Sisällöissä perehdytään seksuaalisuuteen, seksuaaliterveyden eri osa-alueisiin ja seksuaalisen kehityksen monimuotoisuuteen. Terveyden voimavaroista tarkastellaan mielenterveyttä, hyvinvointia tukevia ympäristöjä ja yhteisöjä sekä mielekästä vapaa-ajan toimintaa. Lisäksi käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen

ja avun hakemista. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon myös ajankohtaisia terveysilmiöitä sekä tarkastellaan terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta.

Terveyden vaaratekijöistä nostetaan esiin liikumattomuus ja passiivinen elämäntapa, ravitsemuksen ja nukkumisen ongelmat, kiusaaminen ja stressi. Sisällöissä otetaan huomioon nuoren mielen pahoinvointi, riippuvuudet sekä päihteet ja niiden käytön ehkäisy. Sairauksien ehkäisyyn liittyvistä sisällöistä valitaan keskeiset ja ajankohtaiset tartuntataudit sekä kansantaudit ja tapaturmat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihteet: huumausaineet

S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

Sisällöissä otetaan esille opiskelu-, työ- ja toimintakyky nuoruudessa. Kestävää elämäntapaa tarkastellessa otetaan huomioon sosiaalinen kestävyys ja vastuullinen kuluttaminen. Elinympäristön terveysvaikutuksia käsiteltäessä nostetaan esille keskeisiä terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn keinoja, terveyspalvelut, kansalaistoiminta ja ympäristön terveysriskit.

Tietolähteitä, erilaisia terveystarkkinnoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta. Terveyden edistämisen sisällöissä otetaan huomioon kulttuurin terveyttä edistävä merkitys ja kulttuurinen herkkyys, kestävä elämäntapa, kansalaisten yhdenvertaisuus ja osallisuus sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Sisältöjä käsiteltäessä otetaan huomioon eri näkökulmia kuten lapsuus ja lasten oikeudet, vanhuus, vammaisuus tai pitkäaikaissairaus.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveyspalveluihin tutustuminen
- yhteisöjen terveyskäsitteiden merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L7

T2	S1	L2, L3, L4, L7
T3	S1	L1, L3, L4, L6
T4	S1, S3	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T5	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4
T	S2, S3	L2, L3, L5, L6, L7
T7	S1, S2	L2, L3, L4, L7
T	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T	S3	L2, L4, L5, L7
T	S1, S2	L1, L3, L6
T	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L7
T	S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämäntapaa, kasvua ja kehitystä voimavaralähtöisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyteen liittyvät käsitykset	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueet ja näiden välistä vuorovaikutusta esimerkkien avulla sekä kuvata esimerkein mitä terveyden edistämällä tarkoitetaan. Oppilas pystyy esittelemään elämäntapaa eri vaiheita, erityisesti nuoruuden kehitystä ja kuvaamaan esimerkkien avulla terveyden, kasvun ja kehityksen merkitystä elämän voimavarana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveyspalveluihin tutustuminen
- yhteisöjen terveyskäsitysten merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihteet: huumausaineet

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

T2 ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen sekä käyttäytymisen säätelyn analysointi	Oppilas osaa nimetä useita tunteita sekä osaa antaa esimerkkejä tunteiden ja käyttäytymisen välisestä vuorovaikutuksesta ja käyttäytymisen säätelystä. Oppilas pystyy tuottamaan ratkaisuja ristiriitatilanteiden selvittämiseen sekä esitellä keinoja stressin ja kriisien käsittelyyn.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja säätelemään käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- mielenterveys voimavarana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

T4 ohjata oppilasta pohtimaan yksilöllisyyteen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta sekä tukea oppilaan valmiuksia luoda vastuullisia ratkaisuja ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveydellisen kehityksen analysointi ja toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas osaa eritellä esimerkkien avulla yksilölliseen kehitykseen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta ja arvioida sosiaalisten suhteiden merkitystä mielen hyvinvoinnille ja terveydelle. Oppilas osaa nimetä ja kuvata yhdessä toimimiseen ja vuorovaikutukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tilanteita tuottaa niihin vastuullisia ratkaisuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveyspalveluihin tutustuminen
- yhteisöjen terveystietämisen merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

T5 ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin liittyviä käsitteitä asianmukaisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveysten vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen ja terveyteen liittyvien käsitteiden käyttäminen	Oppilas pystyy nimeämään useita terveyttä tukevia ja vaarantavia tekijöitä sekä kuvaamaan pääpiirteissään näiden välisiä yhteyksiä ja syy- ja seuraussuhteita. Oppilas osaa käyttää keskeisiä terveyteen ja sairauteen liittyviä käsitteitä asianmukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihteet: huumausaineet

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveystaloihin tutustuminen
- yhteisöjen terveystaloihin merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

T 6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauteen liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveysteen, turvallisuuteen ja sairauteen liittyvien tietojen ja taitojen soveltaminen	Oppilas osaa hakea terveyteen liittyvää luotettavaa tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää sitä pääosin asianmukaisesti. Oppilas osaa kuvata esimerkein tai esittää asianmukaisia toimintamalleja itsehoitossa, avun hakemisessa ja terveyttä ja turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveystriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveystalvaeluihin tutustuminen
- yhteisöjen terveystäsitysten merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveystilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihheet: huumausaineet

T7 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja sekä rohkaista oppilasta pohtimaan oman terveyden kannalta merkityksellisiä voimavaroja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- päihheet: huumausaineet

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei käytettä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihitteet: huumeaineet

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

T 8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyteen ja sairauteen liittyvien ilmiöiden tarkastelu ja terveyteen liittyvän tiedon luotettavuuden arvioiminen	Oppilas osaa eritellä terveystottumusten omaksumiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa selittää terveystottumuksiin liittyvien ilmiöiden muodostumista. Oppilas osaa kuvata elämäntapoihin liittyviä eettisiä kysymyksiä ja esimerkkejä käyttäen arvioida elämäntapoihin liittyvien valintojen seurauksia. Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta usean tiedon luotettavuutta kuvaavan tekijän pohjalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen

- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihteet: huumeaineet

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveystietoihin tutustuminen
- yhteisöjen terveyskäsitysten merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

T 9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin, ja tieto- ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ympäristön terveysvaikutusten hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata elinympäristön aiheuttamia keskeisiä suoria ja epäsuoria vaikutuksia terveyteen sekä esitellä yhteisöjen, kulttuurin, median ja tieto- ja viestintäteknologian yhteyksiä terveyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveystietoihin tutustuminen
- yhteisöjen terveyskäsitysten merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

T 10 ohjata oppilasta luomaan perustaa opiskelu-, toiminta- ja työkyvylle ja sen ylläpitämiseksi sekä kuvaamaan terveyspalvelujen asianmukaista käyttöä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- oman kunnan ja koulun terveyspalveluihin tutustuminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työkyvyn edistämisen keinojen hahmottaminen	Oppilas osaa laatia opiskelu-, toiminta- ja työkykyä edistäviä suunnitelmia. Oppilas osaa kuvata miten hakeutua oman koulun ja kunnan terveyspalveluihin ja antaa useampia esimerkkejä siitä, miten niitä voi hyödyntää tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihitteet: huumausaineet

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

T 11 ohjata oppilasta ymmärtämään ja arvioimaan perheen ja omaan elämänpiiriin kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen edustamia terveystieteitä, tunnistamaan niiden merkitystä itselle sekä muodostamaan kuvaa itselle sopivista oppimisen keinoista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- yhteisöjen terveystieteiden merkitys yksilölle

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveystieteiden arviointi sekä oppimista edistävien tekijöiden hahmottaminen	Oppilas osaa pohtia esimerkein sitä, miten perhe, lähiyhteisöt, muut sosiaaliset yhteisöt vaikuttavat käsityksiin terveydestä. Oppilas osaa esimerkein eritellä omaa oppimistaan tukevia tekijöitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- kriisien rakentava käsittely
- stressin rakentava käsittely

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveystaloihin tutustuminen
- yhteisöjen terveyskäsitysten merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- seksuaaliterveys
- mielenterveys voimavarana
- sairauksien ehkäisyn keinot
- tartuntataudit
- kansantaudit
- ravitsemuksen ongelmat
- tuen ja avun hakeminen
- ensiapu kolaritilanteessa tai onnettomuudessa
- päihteet: huumeaineet

T 12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyteen liittyvän viestinnän arviointi sekä terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien keinojen tunteminen	Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän viestinnän luotettavuutta ja merkitystä sekä perustella terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä käsityksiä. Oppilas osaa eritellä elämäntapojen seurauksia toisille ja ympäristön terveydelle sekä esitellä esimerkein keinoja ja tapoja miten terveyteen voidaan vaikuttaa lähiyhteisöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- ihmisoikeudet
- yhdenvertaisuus
- yksilön terveyteen liittyvä tiedonhaku eri lähteistä ja tiedon luotettavuus
- ympäristön terveysriskit
- kestävä elämäntapa
- oman kunnan ja koulun terveystietoihin tutustuminen
- yhteisöjen terveyskäsitysten merkitys yksilölle
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- vapaaehtoistyö, kansalaistoiminta

35.6.13. Fysiikka

Oppiaineen tehtävä

Fysiikan opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä. Fysiikan opetus auttaa ymmärtämään fysiikan ja teknologian merkitystä jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa. Opetus tukee oppilaiden valmiuksia keskustella fysiikan ja teknologian asioista ja ilmiöistä. Opetus välittää kuvaa fysiikan merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa: fysiikkaa tarvitaan uusien teknologisten ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa. Opetus ohjaa oppilaita ottamaan vastuuta ympäristöstään.

Fysiikan opetuksen tehtävänä on tukea fysiikkaan liittyvien käsitteiden rakentamista sekä ilmiöiden ymmärtämistä. Vuosiluokilla 7-9 opiskelun pääpaino on kvalitatiivisella tasolla, mutta oppilaiden abstraktin ajattelun ja matemaattisten taitojen kehittyessä laajennetaan työskentelyä joidenkin ilmiöiden osalta kvantitatiiviselle tasolle. Aikaisemmat kokemukset, uudet havainnot ja näkökulmat muokkautuvat oppilaiden ja opettajien vuorovaikutuksessa johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaista käsitystä ympäröivästä todellisuudesta. Opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin eri tilanteissa.

Fysiikan opetuksen lähtökohdانا ovat luonnosta ja teknologisesta ympäristöstä tehdyt havainnot ja tutkimukset. Tutkimusten tekemisellä on oleellinen merkitys käsitteiden omaksumisessa ja ymmärtämisessä, tutkimisen taitojen oppimisessa ja luonnontieteiden luonteen hahmottamisessa. Tutkimusten tekeminen kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa oppilaita fysiikan opiskeluun.

Opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita hahmottamaan fysiikan osaamisen merkitystä myös jatko-opintojen ja työelämän kannalta. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla oppilaille mahdollisuuksia soveltaa fysiikkaa erilaisissa konteksteissa sekä tutustua monipuolisesti ammatteihin, joissa tarvitaan fysiikan osaamista.

Fysiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Monipuolisilla työtavoilla ja oppimisympäristöillä tuetaan fysiikan tavoitteiden saavuttamista. Tutkimuksellinen lähestymistapa tukee käsitteiden rakentamista ja tutkimisen taitojen oppimista. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kokeellisessa työskentelyssä noudatetaan työturvallisuuslainsäädäntöä ja erityisesti nuoria työntekijöitä koskevia rajoituksia.

Oppimisympäristöissä käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa luontevalla tavalla. Jotta fysiikan ja teknologian soveltamiseen voidaan tutustua monipuolisesti, koulun tilojen lisäksi hyödynnetään

paikallisia mahdollisuuksia kuten lähiympäristöä sekä yhteistyötä yritysten ja asiantuntijoiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki fysiikassa vuosiluokilla 7-9

Fysiikan tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita itsenäiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä tunnistamaan oppimistapojaan. Käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä tuetaan, jotta oppilaille muodostuu käsitteistä selkeitä kokonaisuuksia. Kokeellisessa työskentelyssä oppilaita ohjataan turvalliseen ja sujuvaan työskentelyyn. Tutkimustehtävillä voidaan eriyttää opetusta, jolloin oppilaat voivat toimia erilaisissa rooleissa tai edetä yksilöllisesti ajattelutaitojen eri tasoille. Erilaisilla malleilla ja niiden käyttötavoilla voidaan myös haastaa oppilaiden kehittyviä abstraktin ajattelun taitoja. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta, osallisuus toiminnan suunnittelussa sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista.

Oppilaan oppimisen arviointi fysiikassa vuosiluokilla 7-9

Työskentelyn jäsentäminen pienemmiksi kokonaisuuksiksi, projekteiksi tai kokeellisiksi töiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Kokeellisen työskentelyn arviointi voi edetä hierarkkisesti työskentelyn, havainnoinnin ja mittaamisen perustaidoista ohjeistettuihin tutkimustehtäviin ja lopulta avoimiin tutkimuksiin. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia ennakkotietojaan, -taitojaan ja -käsityksiään. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen ja kysymysten avulla. Kannustava palaute tukee erityisesti tutkimisen taitojen kehittymistä ja motivaation rakentumista. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja suunnataan huomiota kohti uusia kehittämishaasteita. Arviointi perustuu monimuotoisten tuotosten lisäksi työskentelyn havainnointiin. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita kuten kysymysten muodostamista, aiheen rajaamista, tiedonhakua, näkökulmien perustelemista, käsitteiden käyttöä, ilmaisun selkeyttä ja työn loppuun saattamista. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta sekä opettajan ja oppilaiden välisiä keskusteluja voidaan käyttää arvioinnin tukena.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona fysiikan opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut fysiikan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso fysiikan päättöarvioinnin kriteereihin. Fysiikassa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia sisältöjä tarkasti ohjeistettuihin ja avoimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimisprosessin vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyjen rakentamista, havainnointia ja mittaamista, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

S2 Fysiikka omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö. Tutustutaan sähkömagneettisen ja hiukkassäteilyn lajeihin. Joihinkin lämpöilmiöihin syvennyttään kvalitatiivisella tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

S3 Fysiikka yhteiskunnassa

Fysiikan ilmiöihin ja teknologisiin sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti yhteiskunnan toiminnan ja kehittymisen näkökulmista. Pääpaino on energiantuotannossa ja kestävässä energiavarojen käytössä. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan fysiikan osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

S4 Fysiikka maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulevat esiin fysiikan luonne tieteenä, energian säilymisen periaate sekä maailmankaikkeuden rakenteet ja mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen fysiikkaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

S5 Vuorovaikutus ja liike

Sisällöt liittyvät erilaisiin vuorovaikutuksiin ja kappaleiden liiketiloihin. Kahden kappaleen vuorovaikutustilanteista siirrytään yhteen kappaleeseen vaikuttaviin voimiin ja niiden vaikutukseen kappaleen liikkeeseen. Liiketilaa kuvataan tasaisen ja muuttuvan liikkeen malleilla myös kvantitatiivisesti. Mekaaninen työ ja teho kytetään kvalitatiivisesti energiaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L6
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L6, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L7

T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L5
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L5
T8	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L3, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5	L5
T10	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T11	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T12	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L4
T13	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T15	S1, S2, S3, S4, S5	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta fysiikan opiskeluun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Motivointi ja työturvallisuus on keskeistä.

S1, S2, S3 ja S4.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa fysiikan osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Työskentely työhöjeen mukaan. Projektityöskentelyä esim. avaruuteen liittyen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Missä ammateissa tarvitaan fysiikkaa?

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata fysiikan osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

T4 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan osaamistaan kestävä tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan energiavarojen kestävä käytön kannalta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot fysiikan kannalta	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan osaamista tarvitaan kestävä tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja energiavarojen kestävä käytön kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

T6 ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokeellisen tutkimuksen toteuttaminen	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ja mittauksia ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa erilaisia tutkimuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimusten tulosten käsittely, esittäminen ja arviointi	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

T8 ohjata oppilasta ymmärtämään teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä sekä innostaa osallistumaan yksinkertaisten teknologisten ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joitakin teknologisia sovelluksia ja niiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä teknologisen ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

1110

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

T9 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opettaja voi antaa projektityön tehtävän sähköisesti. Palautuskin voi olla joissain tapauksissa sähköisesti.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

T10 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsiterakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Käsitteiden käyttö ja jäsentyminen	Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan keskeisten käsitteiden avulla. Oppilas osaa yhdistää ilmiöön siihen liittyvät ominaisuudet ja ominaisuuksia kuvaavat suureet.
------------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetellaan hypoteesin tekemistä ennen tutkimusta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia malleja ja tehdä ennusteita sekä harjoittelee yksinkertaisten mallien muodostamista mittaustuloksista. Oppilas osaa kuvata mallia ja nimetä mallin rajoituksia tai puutteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Argumentointi-aidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellisen tiedon luonteen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata fysiikkaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

T15 ohjata oppilasta soveltamaan fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua fysiikan soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Osana koulun monialaista oppimiskokonaisuutta.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa fysiikkaa sovelletaan eri ympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Maailmankaikkeuden rakenne.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Ääni ja melu, valon yhteydessä voi käsitellä mm. laser-turvallisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. lk.: Aaltoliikeoppi (värähtely, esim. valo ja ääni).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Esimerkiksi tutkielma avaruudesta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7. luokalla käsitellään värähdys- ja aaltoliikkeeseen liittyvää teknologiaa.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia sisältöjä tarkasti ohjeistettuihin ja avoimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimisprosessin vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyjen rakentamista, havainnointia ja mittaamista, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

S2 Fysiikka omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö. Tutustutaan sähkömagneettisen ja hiukkassäteilyn lajeihin. Joihinkin lämpöilmiöihin syvennyttään kvalitatiivisella tasolla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

S3 Fysiikka yhteiskunnassa

Fysiikan ilmiöihin ja teknologisiin sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti yhteiskunnan toiminnan ja kehittymisen näkökulmista. Pääpaino on energiantuotannossa ja kestävässä energiavarojen käytössä. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan fysiikan osaamista.

S4 Fysiikka maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulevat esiin fysiikan luonne tieteenä, energian säilymisen periaate sekä maailmankaikkeuden rakenteet ja mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen fysiikkaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

S5 Vuorovaikutus ja liike

Sisällöt liittyvät erilaisiin vuorovaikutuksiin ja kappaleiden liiketiloihin. Kahden kappaleen vuorovaikutustilanteista siirrytään yhteen kappaleeseen vaikuttaviin voimiin ja niiden vaikutukseen kappaleen liikkeeseen. Liiketilaa kuvataan tasaisen ja muuttuvan liikkeen malleilla myös kvantitatiivisesti. Mekaaninen työ ja teho kytketään kvalitatiivisesti energiaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L6

T3	S1, S2, S3, S4, S5	L6, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L5
T7	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L5
T8	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L3, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5	L5
T10	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T11	S1, S2, S3, S4, S5	L1
T12	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L4
T13	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L4
T14	S5	L1
T15	S1, S2, S3, S4, S5	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta fysiikan opiskeluun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Motivaatiota voidaan lisätä monipuolisilla työtavoilla.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa fysiikan osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata fysiikan osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T4 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan osaamistaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan energiavarojen kestävän käytön kannalta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot fysiikan kannalta	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja energiavarojen kestävän käytön kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T6 ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokeellisen tutkimuksen toteuttaminen	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ja mittauksia ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa erilaisia tutkimuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Huomioidaan esitystapojen vaihtoehtoisissa esim. introvertit luonteet ja murrosikä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimusten tulosten käsittely, esittäminen ja arviointi	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T8 ohjata oppilasta ymmärtämään teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä sekä innostaa osallistumaan yksinkertaisten teknologisten ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joitakin teknologisia sovelluksia ja niiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä teknologisen ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T9 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T10 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsite rakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden käyttö ja jäsentäminen	Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan keskeisten käsitteiden avulla. Oppilas osaa yhdistää ilmiöön siihen liittyvät ominaisuudet ja ominaisuuksia kuvaavat suureet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia malleja ja tehdä ennusteita sekä harjoittelee yksinkertaisten mallien muodostamista mittaustuloksista. Oppilas osaa kuvata mallia ja nimetä mallin rajoituksia tai puutteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelevaan erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Argumentointi-aidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellisen tiedon luonteen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata fysiikkaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon

luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T14 ohjata oppilasta saavuttamaan riittävät tiedolliset valmiudet jatko-opintoja varten vuorovaikutuksesta ja liikkeestä sekä sähköstä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedollisten jatko-opinto-valmiuksien saavuttaminen	Oppilas osaa käyttää vuorovaikutuksen ja liikkeen sekä sähköä keskeisiä käsitteitä, olioita, ilmiöitä, ominaisuuksia, suureita, malleja ja lakeja tutuissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

T15 ohjata oppilasta soveltamaan fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua fysiikan soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa fysiikkaa sovelletaan eri ympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mekaniikan yhteydessä voi käsitellä liikenneturvallisuuteen liittyviä tilanteita ja laskuja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

8. luokan keskeinen sisältö on mekaniikka (voima, työ, teho, energia, tasapaino, paine jne).

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia sisältöjä tarkasti ohjeistettuihin ja avoimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan

tarkoituksenmukaisesti tutkimisprosessin vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyjen rakentamista, havainnointia ja mittaamista, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

S2 Fysiikka omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö. Tutustutaan sähkömagneettisen ja hiukkassäteilyn lajeihin. Joihinkin lämpöilmiöihin syvennyttään kvalitatiivisella tasolla.

S3 Fysiikka yhteiskunnassa

Fysiikan ilmiöihin ja teknologisiin sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti yhteiskunnan toiminnan ja kehittymisen näkökulmista. Pääpaino on energiantuotannossa ja kestävässä energiavarojen käytössä. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan fysiikan osaamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

S4 Fysiikka maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulevat esiin fysiikan luonne tieteenä, energian säilymisen periaate sekä maailmankaikkeuden rakenteet ja mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen fysiikkaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

S6 Sähkö

Virtapiirin tarkastelussa käytetään lähtökohtana jännitteen ja sähkövirran välistä yhteyttä. Sitä tarkastellaan ensin kvalitatiivisesti ilmiöiden ja ominaisuuksien tasolla, sitten kvantitatiivisesti mittaamalla suureiden arvoja ja tutkimalla suureiden välisiä riippuvuuksia. Sisältöjä valitaan myös kodin sähköturvallisuuteen sekä sähkön käyttöön ja tuottamiseen liittyen. Sähköinen varautuminen ja magnetismi yhdistetään kvalitatiivisesti virtapiirien ilmiömaailmaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S6	L1
T2	S1, S2, S3, S4, S6	L1, L6
T3	S1, S2, S3, S4, S6	L6, L7
T4	S1, S2, S3, S4, S6	L3, L7
T5	S1, S2, S3, S4, S6	L1, L7
T6	S1, S2, S3, S4, S6	L2, L5
T7	S1, S2, S3, S4, S6	L2, L5

T8	S1, S2, S3, S4, S6	L2, L3, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S6	L5
T10	S1, S2, S3, S4, S6	L1
T11	S1, S2, S3, S4, S6	L1
T12	S1, S2, S3, S4, S6	L2, L4
T13	S1, S2, S3, S4, S6	L1, L4
T14	S6	L1
T15	S1, S2, S3, S4, S6	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta fysiikan opiskeluun

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tavoitteena voinee pitää myös sitä, että oppilas ymmärtää fysiikan merkityksen teknologian kehittämisessä ja talouskasvun tavoittelussa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa fysiikan osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearviointin perusteella.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fysiikan merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata fysiikan osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T4 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan osaamistaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan energiavarojen kestävän käytön kannalta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

S6: Sähköenergia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän kehityksen tiedot ja taidot fysiikan kannalta	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja energiavarojen kestävän käytön kannalta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Projektityöskentely esimerkiksi tutkielman muodossa sähköisiä välineitä hyödyntäen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

1124

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T6 ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokeellisen tutkimuksen toteuttaminen	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ja mittauksia ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa erilaisia tutkimuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tutkimusten tulosten käsittely, esittäminen ja arviointi	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T8 ohjata oppilasta ymmärtämään teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä sekä innostaa osallistumaan yksinkertaisten teknologisten ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joitakin teknologisia sovelluksia ja niiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä teknologisen ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

T9 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opastetaan oppilas sähköisten simulaatioiden pariin, esim.:

- <http://tube.geogebra.org/>
- <http://phet.colorado.edu/en/simulations/category/physics>

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T10 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsiterakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Käsitteiden käyttö ja jäsentyminen	Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan keskeisten käsitteiden avulla. Oppilas osaa yhdistää ilmiöön siihen liittyvät ominaisuudet ja ominaisuuksia kuvaavat suureet.
------------------------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mallien käyttäminen	Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia malleja ja tehdä ennusteita sekä harjoittelee yksinkertaisten mallien muodostamista mittaustuloksista. Oppilas osaa kuvata mallia ja nimetä mallin rajoituksia tai puutteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Varmistetaan, että oppilas osaa tarkastaa tiedon luotettavuutta sekä tehdä lähdemerkinnät.

Laskukaavojen hallinta on osa fysiikan ilmaisua.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Argumentointi-aidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellisen tiedon luonteen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata fysiikkaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T14 ohjata oppilasta saavuttamaan riittävät tiedolliset valmiudet jatko-opintoja varten vuorovaikutuksesta ja liikkeestä sekä sähköstä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedollisten jatko-opinto-valmiuksien saavuttaminen	Oppilas osaa käyttää vuorovaikutuksen ja liikkeen sekä sähköns keskeisiä käsitteitä, olioita, ilmiöitä, ominaisuuksia, suureita, malleja ja lakeja tutuissa tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

T15 ohjata oppilasta soveltamaan fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua fysiikan soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa fysiikkaa sovelletaan eri ympäristöissä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

9. luokan keskeiset sisällöt ovat lämpö ja sähkö.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Keskeinen 9. luokan sisältö.

35.6.14. Kotitalous

Oppiaineen tehtävä

Kotitalouden opetuksen tehtävänä on kehittää kodin arjen hallinnan sekä kestävän ja hyvinvointia edistävän elämäntavan edellyttämiä tietoja, taitoja, asenteita ja toimintavalmiuksia. Opetuksessa edistetään kädentaitoja ja luovuutta sekä kykyä tehdä valintoja ja toimia kodin arjessa kestävästi. Opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden kotitaloudelliselle osaamiselle, mikä merkitsee taitoa toimia eri ympäristöissä ja toteuttaa kotitalouden tehtäviä. Opetuksella tuetaan oppilaiden kasvua kodin arjen perusedellytysten ylläpitämisestä huolehtiviksi kuluttajiksi. Kotitalousopetuksessa kehitetään kanssaihmisistä huoltapitäviksi lähimmäisiksi ja kasvetaan perheen, kodin ja yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi.

Opetus antaa valmiuksia vuorovaikutukseen ja yhdessä elämiseen. Kotitalousopetuksessa luodaan perusta kestäväan asumiseen, ruokaosaamiseen ja kuluttajuuteen. Oppilaat saavat käsityksen kodin teknologisoituvasta arjesta, kustannustietoisesta toiminnasta sekä tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä kotitalouden toiminnassa.

Kotitalouden keskeisten sisältöjen ja oppimistehtävien avulla kehitetään oppilaiden suunnittelu-, organisointi-, työskentely- ja voimavarojen hallinnan taitoja. Kotitalouden tehtävänä on vahvistaa valmiuksia pitkäjänteiseen työskentelyyn, yhdessä toimimiseen ja kriittiseen tiedonhallintaan. Erytystä huomiota kiinnitetään jokaisen oppilaan yhdenvertaiseen ja tasapuoliseen osallisuuteen oppimistilanteissa. Oppiaine kasvattaa toiminnallisuuteen ja yritteliäisyyteen sekä vastuullisuuteen ja taloudellisuuteen.

Oppiaine soveltaa toiminnaksi eri alojen tietoa, ja yhteistyö muiden oppiaineiden kanssa monipuolistaa oppimiskokemuksia. Eheyttävä opetus tukee erilaisten kodin arkeen liittyvien käsitteiden, asioiden tai ilmiöiden keskinäisten yhteyksien ja syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä syventäen oppimista. Kotitalouden opetus kattaa laaja-alaisen osaamisen kaikki osa-alueet.

Kotitalousopetus rakennetaan suunnitelmalliseksi oppimista tukevaksi jatkumoksi, jolloin tiedot ja taidot syvenevät vaiheittain kokonaisuuksiksi. Oppilaiden itsenäisyys ja vastuu kasvavat

vähitellen, ja opetus ohjaa ongelmanratkaisuun, tiedon ja taidon soveltamiseen ja luovuuteen. Opittua sovelletaan ja syvennetään omassa kodissa ja lähipiirissä kotitehtävien avulla.

Kotitalousopetusta voidaan opetuksen järjestäjän niin päättäessä antaa jo alemmilla vuosiluokilla. Tällöin noudatetaan kotitalouden oppimäärän opetussuunnitelman perusteita oppilaiden iän huomioon ottaen. Opetuksen tavoitteet, keskeiset sisältöalueet ja toteutus määritellään paikallisessa opetussuunnitelmassa opetussuunnitelman perusteita soveltaen.

Kotitalouden oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä oppimisympäristön valinnassa on, että se mahdollistaa seuraavat tekijät: vuorovaikutteinen toiminta, yhteisöllinen tiedon rakentaminen ja osaamisen jakaminen, tutkiva ja soveltava opiskelu sekä työskentelyn arviointi. Työn arvostaminen ja loppuun saattaminen, pitkäjänteinen tapa tehdä työtä, kunnioittava ja kiireetön ilmapiiri sekä mahdollisuus oppia myös epäonnistumisista ovat osa turvallisuutta. Opetuksessa hyödynnetään niin luokkayhteisöä, koulutiloja ja kouluympäristöä kuin digitaalisia ympäristöjä ja yhteistyöverkostoja. Oppimistehtävät vahvistavat oppilaiden näkemystä arjen rakentumisesta ja monimuotoisuudesta sekä harjaannuttavat soveltamaan koulussa opiskeltuja asioita omaan perhevaiheeseen. Työtapojen ja menetelmien valinnassa on keskeistä tiedon ja taidon kietoutuminen yhteen ja soveltaminen käytäntöön.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kotitaloudessa vuosiluokilla 7-9

Kotitalouden oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden motivaation, oman toiminnan ohjauksen ja itseohjautuvuuden asteittainen lisääntyminen. Lisäksi olennaista on työskentelyn kehittyminen vuorovaikutteiseksi, pitkäjänteiseksi ja tietoperustaiseksi. Oppimistilanteen ja tietoympäristön selkeä rakenne sekä vaikeustason mielekkyys korostuvat opetuksen suunnittelussa. Eriyttämisen lähtökohtana ovat oppilaiden osaamistason mukaiset arkipäivän rakentumiseen liittyvät oppimistilanteet ja joustavat opetusjärjestelyt.

Käytännön toimintataitojen tukemisen suunnittelussa korostuu arkipäivän ilmiöiden ja kotitalouden oppimistilanteiden kietoutuminen toisiinsa. Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen tukemisessa keskitytään sosiaalisten tilanteiden harjoitteluun. Tiedonhallintataitojen kehittymistä tuetaan käyttämällä yksinkertaisia ja selkeitä ohjeita ja kuvia. Oppitunnin siirtymävaiheiden tunnistaminen edellyttää ohjausta ja tukea ajanhallinnassa ja oppimistehtävän jäsentelyssä. Kotitalous oppiaineena antaa mahdollisuuden soveltaa koulussa opittuja ja harjoiteltuja asioita oppilaiden omassa arjessa.

Ohjauksella tuetaan oppilaiden kiinnostusta syventää ja laajentaa kotitalouden oppimista sekä luodaan valmiuksia siirtyä perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen ja sen kautta kotitaloudellista asiantuntijuutta edellyttävään työelämään.

Oppilaan oppimisen arviointi kotitaloudessa vuosiluokilla 7-9

Kotitaloudessa oppimisen arviointi on monimuotoista, ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilaat saavat palautetta taidostaan toimia eri asiayhteyksissä ja toteuttaa kotitalouden tehtäviä. Ajattelua tuetaan ohjaamalla oppilaita pohtimaan tapaansa hahmottaa ja käsitellä omaa ympäristöä. Huomiota kiinnitetään myös kotitalouden käsitteiden hahmottamiseen ja sisältöjen omaksumiseen. Opetuksessa huolehditaan siitä, että jokainen oppilas ja hänen huoltajansa ovat tietoisia tavoitteista, arviointiperusteista ja päättöarvioinnin kriteereistä. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut

kotitalouden oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso kotitalous-oppiaineen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy koko yhteisen kotitalouden opetuksen ajan vahvistuvana ja etenevänä oppimisena. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikkomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat ruoanvalmistus- ja leivontataitojen kehittymistä. Aterioiden suunnittelu, toteutus ja erilaiset ruokailutilanteet tähtäävät ruokaan ja syömiseen liittyvien valintojen ja tottumusten pohtimiseen ravitsemussuositusten, ruokaturvallisuuden, ruokaketjun, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Opetussisältöihin kuuluvat ruoka- ja tapakulttuuri osana identiteettiä sekä kodin juhlia.

S2 Asuminen ja yhdessä eläminen

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat yhdessä elämisen, asumistaitojen ja asumisen ympäristö- ja kustannustietoisuuden kehittymistä. Puhtaanapito samoin kuin tekstiilien ja materiaalien hoito tarkoituksenmukaisine aineineen, laitteineen, välineineen ja työtapoineen tähtäävät arjessa tarvittavien taitojen kehittymiseen. Sisältöjen avulla perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Sisällöt johdattavat arvioimaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita.

S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa

Sisällöt valitaan siten, että ne ohjaavat oppilaita asioimaan sekä tuntemaan vastuitaan ja oikeuksiaan valintoja ja sopimuksia tekevinä kuluttajina. Sisällöt johdattavat median- ja teknologian käyttöön arjen työvälineenä ja kannustavat pohtimaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin. Sisällöt harjaannuttavat vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan sekä evästävät tunnistamaan kotitalouksien rahankäyttöön liittyviä tilanteita ja ongelmia.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3	L3
T2	S1, S2	L2, L3
T3	S1, S2, S3	L3, L4, L5, L7
T4	S1, S2	L1, L3, L6
T5	S1, S2, S3	L3, L5, L7
T6	S1, S2, S3	L1, L2, L6, L7
T7	S1, S2, S3	L2, L3
T8	S1, S2	L3, L6, L7

T9	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T10	S1, S2, S3	L1, L4
T11	S1, S2, S3	L4
T12	S1, S2, S3	L1
T13	S1, S2, S3	L1, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tavoitteiden asettaminen, työn toteutus, ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas asettaa tavoitteita toiminnalleen ja työskentelee niiden saavuttamiseksi. Oppilas arvioi itse tavoitteiden saavuttamista ja omaa työskentelyään. Oppilas tunnistaa omaa osaamistaan itsearviointiin, opettajan antaman palautteen ja vertaispalautteen perusteella.

T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kädentaidot ja estetiikka	Oppilas osaa käyttää tavallisimpia työmenetelmiä ruoan valmistuksessa ja leivonnassa sekä asumiseen liittyvien perustehtävien toteuttamisessa ja ottaa huomioon esteettiset näkökulmat

T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävästi ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuluttajataidot sekä terveyden edistäminen ja teknologian käyttö	Oppilas valitsee ja käyttää taloudellisesti materiaaleja ja teknologiaa kotitalouden toiminnassaan sekä pohtii valintoja terveyden ja kestävyuden kannalta.

T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajanhallinta ja järjestyksen ylläpitäminen	Oppilas osaa toimia annettujen ohjeiden mukaisesti vaihteittain ja järjestystä ylläpitäen

	sekä suunnitella ajankäyttöään sen mukaisesti.
--	--

T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomiota käytettävissä oleviin voimavaroihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Turvallisuus ja voimavarojen kannalta kestävä toiminta	Oppilas työskentelee ohjeiden mukaan hygieenisen ja turvallisen työskentelyn periaatteita noudattaen sekä ajan, kustannusten tai energiankäytön kannalta tarkoituksenmukaisesti. Oppilas pyrkii kiinnittämään huomiota ergonomiaan.

T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua ja rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kuuntelu, keskustelu ja argumentointi	Oppilas pyrkii kuuntelemaan eri näkökulmia ja ilmaisemaan rakentavasti omia näkemyksiään yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.

T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Arjen rakentumisen ja kotitalouksien erilaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvailla kodin arkirutiineita. Oppilas osaa antaa esimerkkejä erilaisista perherakenteista ja kotitalouksien perinteistä sekä pohtia niiden vaikutusta arjen rutiineihin.

T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Voimavarojen käyttäminen ja sopimuksen tekeminen	Oppilas osaa työskennellä yksin ja pyrkii toimimaan ryhmässä rakentavasti ja työtehtävistä neuvotellen. Oppilas osaa selittää, mitä tarkoittaa tasapuolinen työnjako sekä pääsee sopimukseen ajankäytöstä ja työtehtävien jakamisesta osallistumalla päätöksentekoon.

T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei käytetä oppiaineen arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiin osana itsearviointia.

T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tietojen hankinta ja käyttö	Oppilas osaa etsiä kotitalouden sisältöalueisiin liittyviä tietoja eri tietolähteistä ja pohtia erilaisen tiedon luotettavuutta sekä osaa tulkita pakkausmerkintöjä. Oppilas tuntee ruoka- ja ravintoineryhmät ja niiden ominaisuuksia.

T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toimintaohjeiden, merkien ja symbolien käyttö ja jäsentyminen	Oppilas osaa tulkita ja käyttää kotitalouden toimintaohjeita ja osaa nimetä tyypillisiä kotitalouden merkkejä ja symboleja sekä tulkita niitä arjen ilmiöiden yhteydessä.

T12 ohjata oppilasta, ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Käsitteiden omaksuminen, tietojen ja taitojen soveltaminen, luova ilmaisu sekä palveluiden tunnistaminen	Oppilas pystyy käyttämään kotitalouden käsitteitä, tietojään ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kotitalouden osaamista sovelletaan eri ympäristöissä Oppilas osaa kuvailla erilaisia kotitalouden palveluita ja pohtia niiden merkitystä ja mahdollisuuksia arkielämässä.

T13 ohjata oppilasta kestäväan elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Mittaamisen ja laskemisen sekä kierrättämisen soveltaminen omaan toimintaan ja päätöksentekoon	Oppilas osaa huolehtia kodin jätteiden peruslajittelusta ja osaa selittää mitaamisen ja laskemisen sekä ympäristöä säästävän kodin arjen toiminnan yhteydet osana kustannus- ja ympäristötietoista toimintaa.

35.6.15. Uskonto

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämönhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaalle aineksia oman identiteetin, elämäntarkastuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 uskonnon opetuksessa perehdytään opiskeltavaan uskontoon kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opetuksessa syvennetään ja rikastetaan tietoa opiskeltavan uskonnon juurista, lähteistä, opista ja opetuksista sekä vaikutuksista maailmassa.

Opetuksessa tutustutaan sekä maailman suuriin uskontoperinteisiin että uskonnottomuuteen. Opetuksessa tarkastellaan uskontojen yhteiskunnallista ja poliittista vaikutusta sekä uskonnonvapautta ja opetellaan tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollisia teemoja tieteessä, mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opetuksessa käsitellään eettisen ajattelun keskeiset käsitteet sekä opiskeltavan uskonnon eettiset periaatteet. Opetuksessa perehdytään Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen sekä eri uskontojen ja katsomusten eettisiin näkemyksiin. Opetuksessa pohditaan ihmisyyteen kuuluvia elämäntarkastuksia ja ajankohtaisia eettisiä ongelmia. Uskonnon opetus tarjoaa oppilaille voimavaroja kasvuun kohti aikuisuutta.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 7-9

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämäntarkastustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalta.

Uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on ilmentää uskontojen ja katsomusten moninaisuutta kunnioittavasti ja arvostavasti. Asioita tarkastellaan kokemuksellisuuden, toiminnallisuuden ja yhteisöllisen oppimisen avulla. Keskeistä on opittavien asioiden syventävä käsitteellistäminen ja käsitteiden yhteinen pohdinta.

Uskonnon opetuksessa käytetään oppimista edistäviä tietoteknisiä sovelluksia siten, että oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus korostuvat. Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen. Keskustelu on tärkeä osa opetusta. Opetuksessa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää vierailuja ja vierailijoita. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki uskonnossa vuosiluokilla 7-9

Oppimäärien toteutuksessa tehdään toimintaan ja opetukseen liittyvät ratkaisut huomioiden oppilaiden erilaiset uskonnolliset ja katsomukselliset taustat sekä kehittyvä kielitaito. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta, sekä vuorovaikutus- ja dialogitaitoja edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 7-9

Arviointi perustuu työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin sekä oppilaiden monimuotoisten tuotosten tarkasteluun. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita. Arviointi on monipuolista ja oppilaille annettava palaute ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta käytetään arvioinnin tukena.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut uskonnon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehitty kumulatiivisesti oppilaiden ajattelun taitojen syventyessä. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Ortodoksinen uskonto

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 uskonnon opetuksessa perehdytään opiskeltavaan uskontoon kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opetuksessa syvennetään ja rikastetaan tietoa opiskeltavan uskonnon juurista, lähteistä, opista ja opetuksista sekä vaikutuksista maailmassa.

Opetuksessa tutustutaan sekä maailman suuriin uskontoperinteisiin että uskonnottomuuteen. Opetuksessa tarkastellaan uskontojen yhteiskunnallista ja poliittista vaikutusta sekä uskonnonvapautta ja opetellaan tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollisia teemoja tieteessä, mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opetuksessa käsitellään eettisen ajattelun keskeiset käsitteet sekä opiskeltavan uskonnon eettiset periaatteet. Opetuksessa perehdytään Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen sekä eri uskontojen ja katsomusten eettisiin näkemyksiin. Opetuksessa pohditaan ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä ja ajankohtaisia eettisiä ongelmia. Uskonnon opetus tarjoaa oppilaille voimavaroja kasvuun kohti aikuisuutta.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 7-9

Perusopetuslain 11 §:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämänskatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13 §:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvauksen pohjalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon:

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja tutkitaan sen syntyhistoriaa, sisältöä ja käyttöä kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä niihin liittyvä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonottomuuteen elämäkatsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin

patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyviä ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja omassa arjessa. Sisältöjen valinnalla tuetaan oppilaiden ymmärrystä yhteiskunnallisesta sovusta, rauhasta ja kaikkien ihmisten välisestä keskinäisestä kunnioituksesta. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L1
T2	S1	L2
T3	S2	L2, L3, L6
T4	S1, S2, S3	L2, L4, L6
T5	S1, S3	L1, L2, L4, L5, L7
T6	S3	L2, L7
T7	S1, S3	L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L1, L2
T10	S1, S2, S3	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Diakonia: julistaminen ja lähimmäisenrakkaus
- Kirkon opin muotoutuminen, traditio
- Apostolinen lähetystyö

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T2 ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opiskeltavan uskonnon historia alkukirkosta tähän päivään saakka
- Suomen ortodoksisen kirkon historia ja sen näkyminen yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän

tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Patriarkaatit ja paikalliskirkkoja
- Kristillisten kirkkojen eri suuntia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osoittaa hallitsevansa perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyviä tapoja ja symboleja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ekumeniaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Diakoniatyö
- Ihmisoikeusjulistuksen eettiset periaatteet

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ristiretket
- Lähetystyö
- Luostarilaitos

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Lähimmäisenrakkaus
- Kanoneiden merkitys kirkon historiassa ja yksilön eettisessä ajattelussa
- Kanoneiden vaikutus nykypäivänä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Toisten auttaminen ja diakonia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Eri uskontoja ja elämäntapamuutoksia historian näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon:

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja tutkitaan sen syntyhistoriaa, sisältöä ja käyttöä kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä niihin liittyvä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonottomuuteen elämäkatsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyviä ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja omassa arjessa. Sisältöjen valinnalla tuetaan oppilaiden ymmärrystä yhteiskunnallisesta sovusta, rauhasta ja kaikkien ihmisten välisestä keskinäisestä kunnioituksesta. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L1
T2	S1	L2
T3	S2	L2, L3, L6
T4	S1, S2, S3	L2, L4, L6
T5	S1, S3	L1, L2, L4, L5, L7
T6	S3	L2, L7
T7	S1, S3	L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L1, L2
T10	S1, S2, S3	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Uskonnot ja uskonnottomuus Suomessa ja Euroopassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee

ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T2 ohjata oppilasta syventämään tietoaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen tärkeimmät lähteet

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Perustietojen omaksuminen suurista maailmanuskonnoista ja uskonnottomuudesta
- Luonnonuskonnot, uususkonnot, ateismi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osoittaa hallitsevansa perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan eri uskontoperinteiden tapoihin ja symboleihin
- Ortodoksisuus maailmalla
- Uskonnolliset aiheet mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään

kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Uskontojen välinen dialogi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen

etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita
- Hengellinen ohjaus ortodoksisessa traditiossa ja muissa uskonnoissa
- Ihmisoikeudet

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Uskontojen ja katsomusten merkitys ihmisten valinnoissa
- Asketismi, paastoaminen ja luostarit

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ihmisoikeudet ortodoksisesta näkökulmasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Pelastuskäsitykset eri uskonnoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatkoopinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kannustetaan tuomaan esille omia kokemuksia
- Eri uskontoja ja elämänkatsomuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskuntoon:

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja tutkitaan sen syntyhistoriaa, sisältöä ja käyttöä kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä niihin liittyvä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

S2 Uskontojen maailma

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen elämäkatsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyviä ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja omassa arjessa. Sisältöjen valinnalla tuetaan oppilaiden ymmärrystä yhteiskunnallisesta sovusta, rauhasta ja kaikkien ihmisten välisestä keskinäisestä kunnioituksesta. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L1
T2	S1	L2
T3	S2	L2, L3, L6
T4	S1, S2, S3	L2, L4, L6
T5	S1, S3	L1, L2, L4, L5, L7
T6	S3	L2, L7
T7	S1, S3	L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7

T9	S2, S3	L1, L2
T10	S1, S2, S3	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirkkotaide opin ilmentäjänä
- Kirkkovuosi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T2 ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Syvennetään tietoa opiskeltavan uskonnon perusopetuksista
- Liturgiikkaa
- Kirkon opin soveltaminen tähän päivään

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Erilaisten katsomusten ymmärtäminen
- Uskontojen lukutaito

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osoittaa hallitsevansa perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan eri uskontojen uskonnollisuuden ilmenemiseen mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.
- Ortodoksinen kirkko suomalaisessa mediassa
- Uskontojen lukutaito

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksinen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksinen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksinen kirkon toimintaan

Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Ihmisoikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka
- Ekumenia
- Uskonnolliset aiheet mediassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin eettisiin käsitteisiin
- Ihmisoikeussopimuksen keskeinen sisältö

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti
- Ihmisenä kasvaminen eri uskonnoissa
- Pyhät toimitukset eri uskoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Pohditaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä
- Huomioidaan ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovoosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Omien valintojen eettisyys
- Kestävän tulevaisuuden huomioiminen
- Elämän tarkoitus
- Seurustelu ja perhe
- Vapaus ja vastuu
- Ympäristö- ja bioetiikka

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteinä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee

ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatkoopinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kannustetaan tuomaan esille omia kokemuksia
- Ymmärtää eri uskontojen elämäkatsomuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat etiikan yleiset perusteet ja lähtökohdat. Perehdytään kristillisen etiikan ja muiden uskontojen eettisen ajattelun yleispiirteisiin. Tutkitaan ortodoksisen etiikan perustana olevaa ihmiskäsitystä sekä kirkon opetusta ja Raamatun kertomuksia. Syvennetään tietoa ortodoksisista kirkollisista käytänteistä hyvän elämän tukena. Pohditaan omaan elämään, yhteiskunnan jäsenyyteen, ympäristöön ja luontoon sekä globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä. Nostetaan keskusteluun mediassa esiintyvät ajankohtaiset eettiset kysymykset osana yhteiskuntakeskustelua. Pohditaan eettisten arvojen tiedostamista, soveltamista ja merkitystä ihmisenä kasvamisessa ja ihmisen arjessa. Tärkeitä sisältöjä ovat YK:n Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisoikeusetiikka.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Tutustutaan uskonnollisuuteen inhimillisen elämän piirteenä, suomalaisten muinaisuskontoon ja tämän ajan uskonnollisuuteen sekä uskonnottomuuteen katsomuksena. Perehdytään kristillisen kirkon leviämiseen, katoliseen ja luterilaiseen kirkkoon sekä muihin keskeisimpiin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Keskeisinä sisältöinä ovat suuret maailmanuskonnot, niiden tapakulttuuri ja erityispiirteet, ja uudemman ajan uskonnot sekä perehtyminen uskontojen välisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin suhteessa toisiinsa ja ortodoksisuuteen. Perehdytään ortodoksisiin patriarkaatteihin ja muihin ortodoksisiin tai sitä lähellä oleviin kirkkoihin. Uskontojen ja ortodoksisuuden kulttuuri- ja yhteiskunnallinen vaikutus ja näkyminen sekä Suomessa että ortodoksienemmistöisissä maissa sekä uskontoihin liittyvä ajankohtainen tieto ja sen arviointi tulee ottaa huomioon opetuksen sisältöjä valittaessa. Syvennetään ekumenian ja uskontojen välisen dialogin tuntemusta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja perehdytään sen syntyhistoriaan, sisältöön ja käyttöön kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteerit, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan

Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

Evankelis-luterilainen uskonto

Oman uskonnon opetuksen lähtökohtana on lain määrittelemä kansalaisten myönteinen uskonnonvapaus. Vanhemmilla on oikeus valita ja lapsella on oikeus saada oman uskonnollisen yhdyskuntansa mukaista uskonnon opetusta peruskoulussa. Oman uskonnon ja uskonnonvapauden tunteminen, ymmärtäminen ja arvostaminen luo olennaisen yleisvistyksellisen perustan oman ja muiden ihmisten erilaisuuden, kulttuurien ja elämäntapojen kunnioittamiselle.

Luokilla 1 - 6 painotetaan oman uskonnon ja sen historian ja kulttuurivaikutusten tuntemista ja myönteisten oppimiskokemusten saamista. Luokilla 7 - 9 tutustutaan myös eri herätysliikkeisiin, muihin keskeisiin uskontoihin ja maailmankatsomuksiin ja harjoitellaan rakentavaa keskustelua erilaisista näkemyksistä. Kriittistä ajattelua kehitetään tunnistamalla kristinuskon ja humanismin yhteneväisyyksiä, eroavaisuuksia ja sulautumista toisiinsa suomalaisessa kulttuurissa, sekä tieteen ja kristinuskon vuoropuhelun taustalla vaikuttavia uskomuksia.

1 - 2 luokalla painotetaan oppilaan eläytymistä toisen ihmisen asemaan ja itsensä arvostamista. 3 - 6 luokalla oppilasta tuetaan erityisesti eettisessä kasvussa ja toisten huomioimisen ja vastuuntunnon kehittymisessä. 7 - 9 luokalla painotetaan yhteisöllisyyden arvostamista ja globaalin vastuuntunnon kehittymistä.

Uskonnon oppisisällöt tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia ilmiökeskeiselle oppimiselle, minkä avulla oppilas voi oppia tunnistamaan oman ja muiden maailmankatsomusten ja niihin perustuvien arvovalintojen vaikutuksia omassa elämässään, kotiseudullaan, Suomessa ja koko maailmassa ja niiden historiassa ja kulttuurissa. Evankelis-luterilaisen uskonnon opetuksen erityispiirteinä on Raamatun sisällön tunteminen ja ymmärtäminen ja sille rakentuvan ihmiskäsityksen ja maailmankuvan, sekä protestanttisuuden merkityksen ymmärtäminen omassa elämässä ja Suomen ja Pohjoismaiden historiassa ja nykypäivän yhteiskunnassa.

Monipuolinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen, kuten kodin ja kristillisten toimijoiden kanssa rikastaa koulutyötä ja liittää sen ympäröivän yhteisön elämään. Opetuksessa huomioidaan kokonaisvaltaisesti uskonpuhdistuksen ja kirkkojen merkitys suomalaisen kulttuurin kehittymisessä, oppilaan ikään liittyvät henkisen ja hengellisen kehityksen vaiheet ja taiteen ja median monipuolinen käyttö niin, että oppilaalle muodostuu monipuolinen käsitys Suomen ja maailman uskonnollisesta todellisuudesta ja hän saa aineksia oman identiteetinsä ja maailmankatsomuksensa rakentumiselle.

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 uskonnon opetuksessa perehdytään opiskeltavaan uskontoon kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opetuksessa syvennetään ja rikastetaan tietoa opiskeltavan uskonnon juurista, lähteistä, opista ja opetuksista sekä vaikutuksista maailmassa.

Opetuksessa tutustutaan sekä maailman suuriin uskontoperinteisiin että uskonnottomuuteen. Opetuksessa tarkastellaan uskontojen yhteiskunnallista ja poliittista vaikutusta sekä uskonnonvapautta ja opetellaan tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollisia teemoja tieteessä, mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opetuksessa käsitellään eettisen ajattelun keskeiset käsitteet sekä opiskeltavan uskonnon eettiset periaatteet. Opetuksessa perehdytään Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen sekä eri uskontojen ja katsomusten eettisiin näkemyksiin. Opetuksessa pohditaan ihmisyyteen kuuluvia elämäntapojen ja ajankohdittaisia eettisiä ongelmia. Uskonnon opetus tarjoaa oppilaille voimavaroja kasvuun kohti aikuisuutta.

Uskonnon eri oppimäärät vuosiluokilla 7-9

Perusopetuslain 11 §:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämänkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13 §:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan perusteiden yhteisten tavoitteiden, sisältökuvausten ja eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten pohjalle.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksen sisältöjen valinnassa keskeistä on kristinusko eri puolilla maailmaa, painottaen nykytilannetta. Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon syntyä, leviämistä ja jakaantumista kirkkokunniksi. Perehdytään suurimpiin kristillisiin kirkkokuntiin: katolinen ja ortodoksinen kirkko sekä protestanttiset kirkot, erityisesti luterilainen kirkko. Opetuksessa perehdytään kirkkokuntien levinneisyyteen, keskeisiin opetuksiin. Tutkitaan Raamatun syntyhistoriaa, keskeistä sisältöä ja tulkintatapoja sekä uskonnon kulttuurivaikutuksia. Perehdytään syvemmin kristinuskoon Suomessa ja sen kulttuurivaikutuksiin. Jäsennetään omaa suhdetta luterilaisuuteen, suomalaisuuteen ja eurooppalaisuuteen.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan suurten maailmanuskontojen levinneisyyttä, perusopetuksia ja vaikutusta kulttuuriin eri puolilla maailmaa. Tutustutaan lisäksi luonnonuskontoihin ja uusiin uskonnollisiin liikkeisiin sekä uskonnottomuuteen elämänkatsomuksena. Uskontoja tarkastellaan tieteellisestä näkökulmasta ottaen huomioon uskonnon eri ulottuvuudet. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon uskon ja tiedon sekä uskonnollisen kielen ja tieteellisen kielen erottaminen, uskontokritiikki sekä uskontojen näkyminen kulttuurin eri osa-alueilla, mediassa, politiikassa, populaarikulttuurissa, taiteessa ja tapakulttuurissa. Syvennetään ekumenian sekä uskontojen ja katsomusten välisen dialogin ymmärtämistä osana uskontojen välistä toimintaa ja maailmanrauhaa.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa keskeistä on etiikan peruskäsitteiden tunteminen ja ymmärtäminen. Perehdytään syvällisemmin kristinuskon ja muiden uskontojen eettiseen opetukseen ja eri kristillisten kirkkojen eettisiin painotuksiin sekä Raamatun ja etiikan suhteeseen. Tutustutaan YK:n Yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen ja ihmisoikeusetiikkaan. Opetuksen sisällöiksi valitaan elämänkysymyksiin, suomalaiseen yhteiskuntaan, globaaliin vastuuseen sekä ympäristöön ja eläimiin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Tarkastellaan eettisiä kysymyksiä mediasta otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä. Pohditaan omien valintojen eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta omaan ja toisten hyvinvointiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L1
T2	S1	L2
T3	S2	L2, L3, L6

T4	S1, S2, S3	L2, L4, L6
T5	S1, S3	L1, L2, L4, L5, L7
T6	S3	L2, L7
T7	S1, S3	L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L1, L2
T10	S1, S2, S3	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan tunnistamaan Raamatun ja kristillisyyden vaikutus omassa elämässään ja erityisesti kotiseudun ja Suomen historiassa ja nykypäivässä. Tutustutaan kristillisyyden monimuotoisuuteen kotiseudulla ja kotiseudun herätysliikkeisiin ja tehdään vierailuja ja yhteistyötä ympäristön eri seurakuntien ja muiden kristillisten toimijoiden, esim. muusikkojen, taitelijoiden, yhdistysten jne. kanssa mahdollisuuksien mukaan. Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja muiden vakaumusta, perinteitä, kulttuuria ja historiaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.

T2 ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan syventämään ymmärrystään kristinuskon ja luterilaisuuden synnystä, historiasta, Raamatun sisällöstä, kokonaissanomasta, kertomuksista, Jeesuksen opetuksista ja kriittisyyden vaikutuksesta omassa elämässään ja kotiseudun, Suomen, Euroopan ja maailman historiassa ja nykypäivässä.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.

T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

Oppilasta ohjataan tutustumaan suuriinpiin maailmanuskontoihin ja ateismin syntyhistoriaan ja niiden väliseen vuoropuheluun ja tulkintoihin todellisuudesta ja totuudesta. Oppilasta ohjataan

tunnistamaan eri maailmankatsomusten vaikutuksia kulttuureissa ja myös tieteen taustalla vaikuttavia uskomuksia.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osoittaa hallitsevansa perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.

T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.

T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuisista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.
--	---

T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatkoopinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksen sisältöjen valinnassa keskeistä on kristinusko eri puolilla maailmaa, painottaen nykytilannetta. Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon syntyä, leviämistä ja jakaantumista kirkkokunniksi. Perehdytään suurimpiin kristillisiin kirkkokuntiin: katolinen ja ortodoksinen kirkko sekä protestanttiset kirkot, erityisesti luterilainen kirkko. Opetuksessa perehdytään kirkkokuntien levinneisyyteen, keskeisiin opetuksiin. Tutkitaan Raamatun syntyhistoriaa, keskeistä sisältöä ja tulkintatapoja sekä uskonnon kulttuurivaikutuksia. Perehdytään syvemmin kristinuskoon Suomessa ja sen kulttuurivaikutuksiin. Jäsennetään omaa suhdetta luterilaisuuteen, suomalaisuuteen ja eurooppalaisuuteen.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan suurten maailmanuskontojen levinneisyyttä, perusopetuksia ja vaikutusta kulttuuriin eri puolilla maailmaa. Tutustutaan lisäksi luonnonuskontoihin ja uusiin uskonnollisiin liikkeisiin sekä uskonnottomuuteen elämäkatsomuksena. Uskontoja tarkastellaan

tieteellisestä näkökulmasta ottaen huomioon uskonnon eri ulottuvuudet. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon uskon ja tiedon sekä uskonnollisen kielen ja tieteellisen kielen erottaminen, uskontokritiikki sekä uskontojen näkyminen kulttuurin eri osa-alueilla, mediassa, politiikassa, populaarikulttuurissa, taiteessa ja tapakulttuurissa. Syvennetään ekumenian sekä uskontojen ja katsomusten välisen dialogin ymmärtämistä osana uskontojen välistä toimintaa ja maailmanrauhaa.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa keskeistä on etiikan peruskäsitteiden tunteminen ja ymmärtäminen. Perehdytään syvällisemmin kristinuskon ja muiden uskontojen eettiseen opetukseen ja eri kristillisten kirkkojen eettisiin painotuksiin sekä Raamatun ja etiikan suhteeseen. Tutustutaan YK:n Yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen ja ihmisoikeusetiikkaan. Opetuksen sisällöiksi valitaan elämänkysymyksiin, suomalaiseen yhteiskuntaan, globaaliin vastuuseen sekä ympäristöön ja eläimiin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Tarkastellaan eettisiä kysymyksiä mediasta otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä. Pohditaan omien valintojen eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta omaan ja toisten hyvinvointiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L1
T2	S1	L2
T3	S2	L2, L3, L6
T4	S1, S2, S3	L2, L4, L6
T5	S1, S3	L1, L2, L4, L5, L7
T6	S3	L2, L7
T7	S1, S3	L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L1, L2
T10	S1, S2, S3	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan tunnistamaan Raamatun ja kristillisyyden vaikutus omassa elämässään ja erityisesti kotiseudun ja Suomen historiassa ja nykypäivässä. Tutustutaan kristillisyyden monimuotoisuuteen kotiseudulla ja kotiseudun herätysliikkeisiin ja tehdään vierailuja ja yhteistyötä ympäristön eri seurakuntien ja muiden kristillisten toimijoiden, esim. muusikkojen, taitelijoiden, yhdistysten jne. kanssa mahdollisuuksien mukaan. Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja muiden vakaumusta, perinteitä, kulttuuria ja historiaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.
---	---

T2 ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.

T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osoittaa hallitsevansa perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.

T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.
--	---

T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksen sisältöjen valinnassa keskeistä on kristinusko eri puolilla maailmaa, painottaen nykytilannetta. Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon syntyä, leviämistä ja jakaantumista kirkkokunniksi. Perehdytään suurimpiin kristillisiin kirkkokuntiin: katolinen ja ortodoksinen kirkko sekä protestanttiset kirkot, erityisesti luterilainen kirkko. Opetuksessa perehdytään kirkkokuntien levinneisyyteen, keskeisiin opetuksiin. Tutkitaan Raamatun syntyhistoriaa, keskeistä sisältöä ja tulkintatapoja sekä uskonnon kulttuurivaikutuksia. Perehdytään syvemmin kristinuskoon Suomessa ja sen kulttuurivaikutuksiin. Jäsennetään omaa suhdetta luterilaisuuteen, suomalaisuuteen ja eurooppalaisuuteen.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan suurten maailmanuskontojen levinneisyyttä, perusopetuksia ja vaikutusta kulttuuriin eri puolilla maailmaa. Tutustutaan lisäksi luonnonuskontoihin ja uusiin uskonnollisiin liikkeisiin sekä uskonottomuuteen elämäntarkastuksena. Uskontoja tarkastellaan tieteellisestä näkökulmasta ottaen huomioon uskonnon eri ulottuvuudet. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon uskon ja tiedon sekä uskonnollisen kielen ja tieteellisen kielen erottaminen, uskontokritiikki sekä uskontojen näkyminen kulttuurin eri osa-alueilla, mediassa, politiikassa, populaarikulttuurissa, taiteessa ja tapakulttuurissa. Syvennetään ekumenian sekä uskontojen ja katsomusten välisen dialogin ymmärtämistä osana uskontojen välistä toimintaa ja maailmanrauhaa.

S3 Hyvä elämä

Opetuksessa keskeistä on etiikan peruskäsitteiden tunteminen ja ymmärtäminen. Perehdytään syvällisemmin kristinuskon ja muiden uskontojen eettiseen opetukseen ja eri kristillisten kirkkojen eettisiin painotuksiin sekä Raamatun ja etiikan suhteeseen. Tutustutaan YK:n Yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen ja ihmisoikeusetiikkaan. Opetuksen sisällöiksi valitaan elämäntarkastuksiin, suomalaiseen yhteiskuntaan, globaaliin vastuuseen sekä ympäristöön ja eläimiin liittyviä eettisiä kysymyksiä. Tarkastellaan eettisiä kysymyksiä mediasta otetuilla ajankohtaisilla esimerkeillä. Pohditaan omien valintojen eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta omaan ja toisten hyvinvointiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2	L1
T2	S1	L2
T3	S2	L2, L3, L6
T4	S1, S2, S3	L2, L4, L6
T5	S1, S3	L1, L2, L4, L5, L7
T6	S3	L2, L7
T7	S1, S3	L5, L6
T8	S1, S2, S3	L7
T9	S2, S3	L1, L2
T10	S1, S2, S3	L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilasta ohjataan tunnistamaan Raamatun ja kristillisyyden vaikutus omassa elämässään ja erityisesti kotiseudun ja Suomen historiassa ja nykypäivässä. Tutustutaan kristillisyyden monimuotoisuuteen kotiseudulla ja kotiseudun herätysliikkeisiin ja tehdään vierailuja ja yhteistyötä ympäristön eri seurakuntien ja muiden kristillisten toimijoiden, esim. muusikkojen, taitelijoiden, yhdistysten jne. kanssa mahdollisuuksien mukaan. Oppilasta ohjataan kunnioittamaan omaa ja muiden vakaumusta, perinteitä, kulttuuria ja historiaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.

T2 ohjata oppilasta syventämään tietojään opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.

T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osoittaa hallitsevansa perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.

T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.

T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatkoopinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

35.6.16. Biologia

Oppiaineen tehtävä

Biologian opetuksen tehtävänä on auttaa oppilaita ymmärtämään elämää ja sen kehittymistä, kartuttaa oppilaan luonnontuntemusta sekä ohjata oppilaita ymmärtämään ekosysteemien toimintaa, ihmisen elintoimintoja sekä perinnöllisyyden ja evoluution perusteita.

Biologian opetuksessa työskennellään myös luonnossa ja ohjataan oppilaita tutkivan oppimisen avulla tutustumaan biologisen tiedonhankinnan luonteeseen. Luonnon tutkimisessa käytetään sekä maasto- että laboratoriotyömenetelmiä. Elämyksellinen ja kokemuksellinen oppiminen virittää oppimisen iloa ja herättää kiinnostusta tarkkailla elinympäristön tilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Teknologian käyttö edistää oppilaiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa biologian opetuksessa.

Biologian opetuksessa tuetaan oppilaiden ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitojen sekä yhteisöllisyyden kehittymistä ja annetaan valmiuksia biologiaa hyödyntävien alojen opiskeluun sekä työelämään.

Biologian opetus auttaa oppilaita ymmärtämään, miten biologian tietoja ja taitoja voidaan soveltaa ja hyödyntää omassa elämässä, eettisissä pohdinnoissa, ajankohtaisten biologiaan liittyvien uutisten seurannassa sekä siinä, kuinka yhteiskunnalliseen päätöksentekoon voidaan vaikuttaa. Biologian opetus kehittää oppilaiden ympäristötietoisuutta ja halua vaalia luonnon monimuotoisuutta. Oppilaat saavat valmiuksia vaikuttaa ja osallistua oman lähiympäristönsä kehittämiseen ja sen säilymiseen elinvoimaisena. Oppilaita ohjataan kestävään elämäntapaan ja globaalin vastuun ymmärtämiseen.

Biologian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että biologian opetuksessa oppilailla on mahdollisuus työskennellä erilaisissa tutkimuksellisuutta tukevilla oppimisympäristöissä sekä koulussa että koulun ulkopuolella. Maasto- ja laboratoriotyöskentelyssä oppilaita ohjataan havainnoimaan ja käyttämään biologialle ominaisia tutkimusmenetelmiä. Biologian opetuksen tavoitteiden kannalta keskeistä on, että oppilaita ohjataan käyttämään myös sähköisiä oppimisympäristöjä biologisen tiedon hankinnassa, käsittelyssä, tulkinnassa ja esittämisessä.

Biologian työtapoja valittaessa painotetaan vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä ottaen huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet. Monipuolisten työtapojen avulla jokainen oppilas saa erilaisia kokemuksia, pystyy omaksumaan luonnontieteelle luonteenomaisia tutkimusmenetelmiä ja harjaantuu tekemään johtopäätöksiä sekä raportoimaan ja soveltamaan oppimaansa. Biologian opetuksen tavoitteiden mukaisesti elämyksellisyys, kokemuksellisuus ja toiminnallisuus kehittävät oppilaiden taitoa pohtia omia arvovalintoja. Lisäksi oppilaille kehittyy taito tarkastella kriittisesti ilmiöitä ja erilaisia tietolähteitä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki biologiassa vuosiluokilla 7-9

Biologian opetuksen tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita omakohtaiseen havainnointiin ja tutkimiseen itsenäisesti ja ryhmissä sekä erilaisissa oppimisympäristöissä. Maasto- ja laboratoriotyöskentely toteutetaan siten, että turvallisuuskysymykset otetaan huomioon. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet huomioidaan erilaisten työmenetelmien valinnassa. Kasvua, kehitystä sekä oppimisen iloa tukevat tutkimuksellisuus, yhdessä tekeminen, vastuullisuus omasta työskentelystä, luontosuhteen syveneminen sekä tiedon liittäminen jo ennestään opittuun. Biologian tavoitteiden kannalta on keskeistä tiedostaa oppilaiden mahdolliset vaikeudet laboratorio- ja maastotyöskentelyssä. Oppilaita tuetaan työskentelyssä kunkin omien vahvuuksien pohjalta sekä tarvittaessa vahvistamalla oppilaiden taitoja eri tukimuotoja hyödyntäen. Eriyttäminen on mahdollista yhteisissä tutkimustehtävissä, joissa oppilaat toimivat erilaisissa rooleissa ja etenevät yksilöllisesti ajattelun taitojen eri tasoille.

Oppilaan oppimisen arviointi biologiassa vuosiluokilla 7-9

Biologian opetuksessa kannustava ja rakentava palaute opintojen aikana tukee oppilaiden motivaation rakentumista, tutkimustaitojen kehittymistä sekä auttaa jokaista löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumuksesta suhteessa asetettuihin biologian tavoitteisiin. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti omassa lähiympäristössä ja soveltamaan käytännössä oppimaansa biologista tietoa. Biologian arvioinnissa oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arviointi kohdistuu sekä oppilaan tiedolliseen osaamiseen että biologisiin taitoihin erilaisissa oppimistilanteissa ja -ympäristöissä. Opettaja seuraa oppilaan taitoa tehdä havaintoja, kerätä, käsitellä, tulkita, arvioida ja esittää erilaisia aineistoja. Lisäksi arvioidaan oppilaan taitoa käyttää biologialle ominaista välineistöä, tieto- ja viestintäteknologiaa sekä taitoa toteuttaa pienimuotoisia kokeita ja tutkimuksia koulussa ja sen ulkopuolella. Arvioinnin ja palautteen tehtävänä on osaltaan kehittää jokaisen oppilaan työskentelytaitoja.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona biologian opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut biologian oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso biologian valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Biologiassa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Biologinen tutkimus

Sisältöjä valitaan siten, että biologisen tutkimuksen vaiheet tulevat oppilaan oman toiminnan kautta tutuiksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön

Sisältöjä valittaessa painotetaan vastuullista luonnossa liikkumista, lajintuntemusta sekä metsän ja muiden ekosysteemien tutkimista ja vertailua. Maastotyöskentelyssä havainnoidaan ja arvioidaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä ihmisen vaikutusta niihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta

Sisällöt painottuvat suomalaisen metsäekosysteemin rakenteeseen ja toimintaan sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin niissä. Lisäksi käsitellään perustietoja vesi-, suo-, tunturi- ja kaupunkiekosysteemeistä. Tutustutaan lajien ekologiaan ja niiden välisiin vuorovaikutussuhteisiin. Opetukseen sisältyy eliökokoelman koostaminen. Sisältöjä valittaessa painotetaan ekosysteemien monimuotoisuuden tärkeyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

S4 Mitä elämä on?

Sisällöissä keskitytään tutkimaan elämän perusilmiöitä biologialle tyypillisin tutkimusmenetelmin. Opetukseen sisällytetään kasvien kasvatusta. Eliökunnan rakenteeseen ja monimuotoisuuteen perehdytään vertailemalla eliöiden rakenteita, elintoimintoja ja elinympäristöjä. Tutustutaan perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin. Tarkastellaan bioteknologian mahdollisuuksia ja haasteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

S5 Ihminen

Sisällöissä keskitytään tutkimaan ihmiskehon toimintaa ja syvennetään tietämystä ihmisen rakenteesta, elintoiminnoista ja säätelyjärjestelmistä. Tarkastellaan kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavien biologisten tekijöiden perusteita. Tutustutaan, miten perimä ja ympäristö vaikuttavat ihmisen eri ominaisuuksien kehittymiseen.

S6 Kohti kestävää tulevaisuutta

Sisällöt liittyvät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen kestävään käyttöön ja muutoksiin lähiympäristössä. Pohditaan luonnonvarojen kestävä käytön ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia ja eettisiä periaatteita, kestävää ravinnontuotantoa sekä eläinten hyvinvointia. Käsitellään biotalouden ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävä tulevaisuuden kannalta. Tutustutaan luonnonsuojelun tavoitteisiin, keinoihin ja saavutuksiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L7
T4	S1, S4, S5	L1
T6	S6	L4, L7
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1
T8	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S6	L5, L6, L7
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T11	S6	L2, L3, L7
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta ymmärtämään ekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä vertailemaan erilaisia ekosysteemejä ja tunnistamaan lajeja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ekosysteemin rakenteen ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata metsäekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä tunnistaa erilaisia ekosysteemejä ja niiden ravintoverkkojen lajeja. Oppilas osaa kuvata monimuotoisuuden merkitystä ekosysteemien toiminnalle sekä pohtia metsien kestävän käytön merkitystä eliöille ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T2 auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatusta) ja elinympäristöjä.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatusta, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliökunnan rakenteen ja eliöiden rakenteen ja elintoimintojen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata eliökunnan luokittelun periaatteita, osaa nimetä eliöiden rakenteita sekä osaa kuvata eliöiden elintoimintoja. Oppilas osaa vertailla eri eliöryhmien sukulaisuutta rakenteellisten ja toiminnallisten sopeutumien pohjalta sekä tunnistaa, luokittelee ja vertailee eliöryhmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

T3 ohjata oppilasta tutkimaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään erilaisten elinympäristöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliöiden sopeutumisen ja elinympäristöjen monimuotoisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa tehdä havaintoja lajien esiintymisestä ja osaa kuvata lajien sopeutumista eri elinympäristöihin. Oppilas tunnistaa lähiympäristön tyypillisiä eliölajeja ja ymmärtää niiden merkityksen luonnon monimuotoisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään perinnöllisyyden ja evoluution peruseräitä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Perinnöllisyyden ja evoluution peruseräiden hahmottaminen	Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata perimän ja ympäristön vaikutusta eliöiden yksilönkehityksessä. Oppilas osaa kuvata miten elämä ja luonnon monimuotoisuus ovat kehittyneet maapallolla evoluution tuloksena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

T6 ohjata oppilasta arvioimaan luonnonympäristössä tapahtuvia muutoksia ja ihmisen vaikutusta ympäristöön sekä ymmärtämään ekosysteemipalveluiden merkitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnonympäristössä tapahtuvien muutosten havainnointi	Oppilas osaa tehdä havaintoja ja pieniä tutkimuksia omassa lähiympäristössä tapahtuvista luonnollisista ja ihmisen toiminnan aiheuttamista luonnonympäristön muutoksista. Oppilas ymmärtää maapallon luonnonvarojen rajallisuuden ja ekosysteemipalveluiden merkityksen sekä tuntee kestäväen elämäntavan perusteet ja jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet.

T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa esittää mielekkäitä kysymyksiä luonnosta ja luonnonilmiöistä, osaa käyttää biologialle ominaisia peruskäsitteitä sekä tutkimus- ja tiedon-hankintamenetelmiä. Oppilas osaa esittää perusteltuja luonnontieteellisiä käsityksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatusta) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatusta, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisen tutkimusvälineistön ja teknologian käyttö	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti ja tavoitteellisesti laboratoriossa ja maastossa. Oppilas osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

T9 ohjata oppilasta koostamaan eliökokoelma ja kasvattamaan kasveja biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliökokoelman laatiminen ja kasvien kokeellinen kasvattaminen	Oppilas osaa koostaa ohjeiden mukaisesti perinteisen tai digitaalisen kasvikoelman tai muun digitaalisen eliökokoelman. Oppilas toteuttaa ohjatusti kasvatuskokeen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisen tutkimuksen tekeminen	Oppilas osaa havainnoida ja tallentaa keräämiään tietoja laboratoriossa ja maastossa. Oppilas osaa esittää hypoteeseja ja tehdä ohjatusti pienimuotoisen biologisen tutkimuksen ja osaa raportoida sen tuloksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

T11 kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisten tietojen ja taitojen soveltaminen arjessa	Oppilas osaa kuvata, miten biologisia tietoja ja taitoja voi hyödyntää omassa arjessa ja yhteiskunnassa sekä osaa perustella näkemyksiä biologisen tietämyksen pohjalta. Oppilas osallistuu lähiluonnon vaalimisprojektiin, sen toteuttamiseen ja tulosten raportointiin.

T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu evoluution perusteisiin: miten elämä syntyi, eliökunnan kehitys maapallolla.

Mitä elämä on? Eliöiden rakenne ja monimuotoisuus: oppilas tutustuu, tutkii ja vertailee eliöiden rakennetta (laboroinnit, esim. kala), elintoimintoja (kasvien kasvatus) ja elinympäristöjä.

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: esim. metsään, tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia sekä saa ohjeet eliökokoelman laadintaan.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: eliökokoelman koonnin ohjeistus, ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin.

S4: Mitä elämä on?: Eliöiden rakenne (esim. kalan laborointi), elintoiminnot, kasvien kasvatus, elinympäristöt, eliökunnan evoluutio (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luontosuhteen ja ympäristötietoisuuden merkityksen hahmottaminen	Oppilaan osaa perustella esimerkkien avulla miten luonnossa toimitaan kestäväällä ja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutkii eliöiden rakennetta (esim. preparoimalla kalan) ja eliöiden monimuotoisuutta, osallistuu kasvien kasvatukseen ja tutustuu erilaisiin elinympäristöihin sekä eliökunnan evoluutioon (ihmisen evoluutio 9. luokalla).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu koulun lähiympäristön ekosysteemiin: tekee luontohavaintoja ja pienimuotoisia tutkimuksia. Oppilas saa ohjeet eliökokoelman laadintaan (eliökokoelma palautetaan 8. luokalla) sekä opiskelee ekosysteemin peruskäsitteitä (painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin).

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Biologinen tutkimus

Sisältöjä valitaan siten, että biologisen tutkimuksen vaiheet tulevat oppilaan oman toiminnan kautta tutuiksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön

Sisältöjä valittaessa painotetaan vastuullista luonnossa liikkumista, lajintuntemusta sekä metsän ja muiden ekosysteemien tutkimista ja vertailua. Maastotyöskentelyssä havainnoidaan ja arvioidaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä ihmisen vaikutusta niihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta

Sisällöt painottuvat suomalaisen metsäekosysteemin rakenteeseen ja toimintaan sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin niissä. Lisäksi käsitellään perustietoja vesi-, suo-, tunturi- ja kaupunkiekosysteemeistä. Tutustutaan lajien ekologiaan ja niiden välisiin

vuorovaikutussuhteisiin. Opetukseen sisältyy eliökokoelman koostaminen. Sisältöjä valittaessa painotetaan ekosysteemien monimuotoisuuden tärkeyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

S4 Mitä elämä on?

Sisällöissä keskitytään tutkimaan elämän perusilmiöitä biologialle tyypillisin tutkimusmenetelmin. Opetukseen sisällytetään kasvien kasvatusta. Eliökunnan rakenteeseen ja monimuotoisuuteen perehdytään vertailemalla eliöiden rakenteita, elintoimintoja ja elinympäristöjä. Tutustutaan perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin. Tarkastellaan bioteknologian mahdollisuuksia ja haasteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

S5 Ihminen

Sisällöissä keskitytään tutkimaan ihmiskehon toimintaa ja syvennetään tietämystä ihmisen rakenteesta, elintoiminnoista ja säätelyjärjestelmistä. Tarkastellaan kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavien biologisten tekijöiden perusteita. Tutustutaan, miten perimä ja ympäristö vaikuttavat ihmisen eri ominaisuuksien kehittymiseen.

S6 Kohti kestävää tulevaisuutta

Sisällöt liittyvät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen kestävään käyttöön ja muutoksiin lähiympäristössä. Pohditaan luonnonvarojen kestävä käytön ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia ja eettisiä periaatteita, kestävää ravinnontuotantoa sekä eläinten hyvinvointia. Käsitellään biotalouden ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävä tulevaisuuden kannalta. Tutustutaan luonnonsuojelun tavoitteisiin, keinoihin ja saavutuksiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S6	L4, L7
T6	S6	L4, L7
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1

T8	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S6	L5, L6, L7
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T11	S6	L2, L3, L7
T12	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L7
T13	S6	L7
T14	S6	L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta ymmärtämään ekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä vertailemaan erilaisia ekosysteemejä ja tunnistamaan lajeja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopiointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä. eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestävää tulevaisuutta. Keskeistä. omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ekosysteemin rakenteen ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata metsäekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä tunnistaa erilaisia ekosysteemejä ja niiden ravintoverkkojen lajeja. Oppilas osaa kuvata monimuotoisuuden merkitystä ekosysteemien toiminnalle sekä pohtia metsien kestävän käytön merkitystä eliöille ja ihmiselle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T2 auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväa tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliökunnan rakenteen ja eliöiden rakenteen ja elintoimintojen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata eliökunnan luokittelun periaatteita, osaa nimetä eliöiden rakenteita sekä osaa kuvata eliöiden elintoimintoja. Oppilas osaa vertailla eri eliöryhmien sukulaisuutta rakenteellisten ja toiminnallisten sopeutumien pohjalta sekä tunnistaa, luokittelee ja vertailee eliöryhmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

T3 ohjata oppilasta tutkimaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään erilaisten elinympäristöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestävää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliöiden sopeutumisen ja elinympäristöjen monimuotoisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa tehdä havaintoja lajien esiintymisestä ja osaa kuvata lajien sopeutumista eri elinympäristöihin. Oppilas tunnistaa lähiympäristön tyypillisiä eliölajeja ja ymmärtää niiden merkityksen luonnon monimuotoisuudelle.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

T6 ohjata oppilasta arvioimaan luonnonympäristössä tapahtuvia muutoksia ja ihmisen vaikutusta ympäristöön sekä ymmärtämään ekosysteemipalveluiden merkitys

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväa tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnonympäristössä tapahtuvien muutosten havainnointi	Oppilas osaa tehdä havainnoita ja pieniä tutkimuksia omassa lähiympäristössä tapahtuvista luonnollisista ja ihmisen toiminnan aiheuttamista luonnonympäristön muutoksista. Oppilas ymmärtää maapallon luonnonvarojen rajallisuuden ja ekosysteemipalveluiden merkityksen sekä tuntee kestäväan elämäntavan perusteet ja jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopiointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa esittää mielekkäitä kysymyksiä luonnosta ja luonnonilmiöistä, osaa käyttää biologialle ominaisia peruskäsitteitä sekä tutkimus- ja tiedon-hankintamenetelmiä. Oppilas osaa esittää perusteltuja luonnontieteellisiä käsityksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopiointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisen tutkimusvälineistön ja teknologian käyttö	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti ja tavoitteellisesti laboratorioissa ja maastossa. Oppilas osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietoaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

T9 ohjata oppilasta koostamaan eliökokoelma ja kasvattamaan kasveja biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havannoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopiointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliökokoelman laatiminen ja kasvien kokeellinen kasvattaminen	Oppilas osaa koostaa ohjeiden mukaisesti perinteisen tai digitaalisen kasvikokoelman tai muun digitaalisen eliökokoelman. Oppilas toteuttaa ohjatusti kasvatuskokeen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havannoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopiointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestävää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisen tutkimuksen tekeminen	Oppilas osaa havainnoida ja tallentaa keräämiään tietoja laboratoriossa ja maastossa. Oppilas osaa esittää hypoteeseja ja tehdä ohjatusti pienimuotoisen biologisen tutkimuksen ja osaa raportoida sen tuloksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

T11 kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisten tietojen ja taitojen soveltaminen arjessa	Oppilas osaa kuvata, miten biologisia tietoja ja taitoja voi hyödyntää omassa arjessa ja yhteiskunnassa sekä osaa perustella näkemyksiä biologisen tietämyksen pohjalta. Oppilas osallistuu lähiluonnon vaalimisprojektiin, sen toteuttamiseen ja tulosten raportointiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväää tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luontosuhteen ja ympäristötietoisuuden merkityksen hahmottaminen	Oppilaan osaa perustella esimerkkien avulla miten luonnossa toimitaan kestäväällä ja

luonnon monimuotoisuutta säilyttävällä tavalla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii työskentelemään maastossa turvallisesti ja vastuullisesti sekä tunnistamaan tutkittavan ekosysteemin keskeistä lajistoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas syventää tietojaan ekosysteemeistä (painottaen metsäekosysteemiä, vertaillen esim. vesiekosysteemiin). Oppilas tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito). Oppilas jatkaa eliökokoelman laatimista ja palauttaa eliökokoelman.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas ymmärtää eliökunnan monimuotoisuutta ja tutustuu eri elinympäristöihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas oppii käyttämään mikroskooppia ja tekemään ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T13 ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas havainnoi ja tutkii metsäekosysteemiä eri menetelmin ja vertailee sitä joihinkin toisiin suomalaisiin ekosysteemeihin. Tutustuu lajien ekologiaan ja lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin ekosysteemeissä (esim. metsien hoito).

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväa tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisten kysymysten pohdinta	Oppilas osaa hyödyntää biologian tietoja ja taitoja ihmiseen ja ympäristöön liittyvien

vastuukysymysten arvioinnissa ja esittää perusteluja eettisesti kestäville valinnoille.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

T14 innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kestävä tulevaisuus: Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omien kulutustottumustensa vaikutusta ympäristöön.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: Mikroskopointi, laborointi.

S2: Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Keskeistä: maastotyöskentely, lajintuntemus.

S3: Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Keskeistä: ekosysteemit painottaen metsäekosysteemiä ja vertaillen esim. vesiekosysteemiin sekä eliökokoelman koonti.

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: eliökunnan monimuotoisuus ja elinympäristöt

S6: Kohti kestäväa tulevaisuutta. Keskeistä: omat kulutustottumukset (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutukset ympäristöön.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän tulevaisuuden rakentamisen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata, miten toimitaan kestäväan tulevaisuuden rakentamiseksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ekosysteemipalveluihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä pohtii omia kulutustottumuksiaan (esim. kierrätys, tuotteen elinkaari, vesijalanjälki, hiilijalanjälki...) ja niiden vaikutuksia ympäristöön.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Biologinen tutkimus

Sisältöjä valitaan siten, että biologisen tutkimuksen vaiheet tulevat oppilaan oman toiminnan kautta tutuiksi.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee mikroskoopin käyttöä ja tekee ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön

Sisältöjä valittaessa painotetaan vastuullista luonnossa liikkumista, lajintuntemusta sekä metsän ja muiden ekosysteemien tutkimista ja vertailua. Maastotyöskentelyssä havainnoidaan ja arvioidaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä ihmisen vaikutusta niihin.

S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta

Sisällöt painottuvat suomalaisen metsäekosysteemin rakenteeseen ja toimintaan sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin niissä. Lisäksi käsitellään perustietoja vesi-, suo-, tunturi- ja kaupunkiekosysteemeistä. Tutustutaan lajien ekologiaan ja niiden välisiin vuorovaikutussuhteisiin. Opetukseen sisältyy eliökokoelman koostaminen. Sisältöjä valittaessa painotetaan ekosysteemien monimuotoisuuden tärkeyttä.

S4 Mitä elämä on?

Sisällöissä keskitytään tutkimaan elämän perusilmiöitä biologialle tyypillisin tutkimusmenetelmin. Opetukseen sisällytetään kasvien kasvatusta. Eliökunnan rakenteeseen ja monimuotoisuuteen perehdytään vertailemalla eliöiden rakenteita, elintoimintoja ja elinympäristöjä. Tutustutaan perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin. Tarkastellaan bioteknologian mahdollisuuksia ja haasteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisen evoluutioon, perinnöllisyyden perusteisiin sekä bioteknologiaan.

S5 Ihminen

Sisällöissä keskitytään tutkimaan ihmiskehon toimintaa ja syvennetään tietämystä ihmisen rakenteesta, elintoiminnoista ja säätelyjärjestelmistä. Tarkastellaan kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavien biologisten tekijöiden perusteita. Tutustutaan, miten perimä ja ympäristö vaikuttavat ihmisen eri ominaisuuksien kehittymiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

S6 Kohti kestävää tulevaisuutta

Sisällöt liittyvät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen kestävään käyttöön ja muutoksiin lähiympäristössä. Pohditaan luonnonvarojen kestävä käytön ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia ja eettisiä periaatteita, kestävää ravinnontuotantoa sekä eläinten hyvinvointia. Käsitellään biotalouden ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävä tulevaisuuden kannalta. Tutustutaan luonnonsuojelun tavoitteisiin, keinoihin ja saavutuksiin.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T2	S1, S2, S3, S4, S5	L4, L5
T4	S1, S4, S5	L1
T5	S5	L3
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1

T8	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L5
T10	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T11	S6	L2, L3, L7
T13	S6	L7
T14	S6	L5, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T2 auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eliökunnan rakenteen ja eliöiden rakenteen ja elintoimintojen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata eliökunnan luokittelun periaatteita, osaa nimetä eliöiden rakenteita sekä osaa kuvata eliöiden elintoimintoja. Oppilas osaa vertailla eri eliöryhmien sukulaisuutta rakenteellisten ja toiminnallisten sopeutumien pohjalta sekä tunnistaa, luokittelee ja vertailee eliöryhmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee mikroskoopin käyttöä ja tekee ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisen evoluutioon, perinnöllisyyden perusteisiin sekä bioteknologiaan.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Perinnöllisyyden ja evoluution peruseriaatteiden hahmottaminen	Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata perimän ja ympäristön vaikutusta eliöiden yksilönkehityksessä. Oppilas osaa kuvata miten elämä ja luonnon monimuotoisuus ovat kehittyneet maapallolla evoluution tuloksena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisen evoluutioon, perinnöllisyyden perusteisiin sekä bioteknologiaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee mikroskoopin käyttöä ja tekee ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen kehitystä ja elimistön perustoimintoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ihmiselimistön rakenteen ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata ihmiselimistön perusrakenteita ja elintoimintoja sekä osaa selostaa ihmisen kasvun ja kehittymisen pääperiaatteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

1204

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Luonnontieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa esittää mielekkäitä kysymyksiä luonnosta ja luonnonilmiöistä, osaa käyttää biologialle ominaisia peruskäsitteitä sekä tutkimus- ja tiedon-hankintamenetelmiä. Oppilas osaa esittää perusteltuja luonnontieteellisiä käsityksiä ja päätelmiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee mikroskoopin käyttöä ja tekee ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisen evoluutioon, perinnöllisyyden perusteisiin sekä bioteknologiaan.

T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisen tutkimusvälineistön ja teknologian käyttö	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti ja tavoitteellisesti laboratorioissa ja maastossa. Oppilas osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee mikroskoopin käyttöä ja tekee ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisen evoluutioon, perinnöllisyyden perusteisiin sekä bioteknologiaan.

T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisen tutkimuksen tekeminen	Oppilas osaa havainnoida ja tallentaa keräämiään tietoja laboratoriossa ja maastossa. Oppilas osaa esittää hypoteeseja ja tehdä ohjatusti pienimuotoisen biologisen tutkimuksen ja osaa raportoida sen tuloksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas opiskelee ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas harjoittelee mikroskoopin käyttöä ja tekee ohjatusti/itsenäisesti laborointeja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas perehtyy ihmisen evoluutioon, perinnöllisyyden perusteisiin sekä bioteknologiaan.

T11 kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologisten tietojen ja taitojen soveltaminen arjessa	Oppilas osaa kuvata, miten biologisia tietoja ja taitoja voi hyödyntää omassa arjessa ja yhteiskunnassa sekä osaa perustella näkemyksiä biologisen tietämyksen

	pohjalta. Oppilas osallistuu lähiluonnon vaalimisprojektiin, sen toteuttamiseen ja tulosten raportointiin.
--	--

T13 ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eettisten kysymysten pohdinta	Oppilas osaa hyödyntää biologian tietoja ja taitoja ihmiseen ja ympäristöön liittyvien vastuukysymysten arvioinnissa ja esittää perusteluja eettisesti kestäville valinnoille.

T14 innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Oppilas tutustuu ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan, perinnöllisyyden perusteisiin, bioteknologiaan sekä ihmisen evoluutioon.

S1: Biologinen tutkimus. Keskeistä: mikroskopointi, laborointi

S4: Mitä elämä on? Keskeistä: ihmisen evoluutio, perinnöllisyys, bioteknologia

S5: Ihminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kestävän tulevaisuuden rakentamisen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata, miten toimitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi.

35.6.17. Liikunta

Oppiaineen tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon. Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Oppitunneilla korostuvat kehollisuus, fyysinen aktiivisuus ja yhdessä tekeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Opetus on turvallista, ja se perustuu eri vuodenaikojen ja paikallisten olosuhteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liikunnassa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja ja luontoa monipuolisesti. Oppilaita ohjataan ja sitoutetaan turvalliseen ja eettisesti kestävään toimintaan ja oppimisilmapiiriin.

Liikunnassa oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla. Liikkumaan kasvamisen osatekijöitä ovat oppilaiden ikä- ja kehitystason mukainen fyysisesti aktiivinen toiminta, motoristen perustaitojen oppiminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelu. Oppilaat saavat tietoa ja taitoja erilaisissa liikuntatilanteissa toimimiseen. Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen, tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen. Liikunta tarjoaa mahdollisuuksia iloon, keholliseen ilmaisuun, osallisuuteen, sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, leikinomaiseen kisailuun ja ponnisteluun sekä toisten auttamiseen. Liikunnassa oppilas saa valmiuksia terveytensä edistämiseen.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

”Liikutaan yhdessä minäkäsitystä ja osallisuutta vahvistaen, taitoja soveltaen.”

Vuosiluokilla 7-9 pääpaino on monipuolisessa perustaitojen soveltamisessa ja fyysisten ominaisuuksien harjoittamisen opiskelussa eri liikuntamuotojen ja -lajien avulla. Erityisen tärkeää on vahvistaa oppilaan myönteistä minäkäsitystä ja oman muuttuvan kehon hyväksymistä. Opetus tukee oppilaiden hyvinvointia, kasvua itsenäisyyteen, osallisuuteen sekä kannustaa terveyttä edistävään omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Oppilaat osallistuvat kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun sekä ottavat vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Opetuksessa otetaan huomioon vuodenajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Liikuntateknologian hyödyntämisellä tuetaan liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 7-9

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokkien 7-9 opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota toimintakyvyn tukemiseen ja mieluisan liikuntaharrastuksen ylläpitämiseen tai löytämiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 7-9

Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset vahvuudet sekä kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet.

Liikunnan arviointi perustuu fyysisen-, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2-6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7-10), joten fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Move!-mittausten tuloksia

ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteina. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä siten, että oppilaille on mahdollisuus osoittaa parasta osaamistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut liikunnan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso liikunnan valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen liikunnassa kehittyy kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Liikunnan opetukseen valitaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja ja niiden soveltamista monipuolisesti kehittäviä turvallisia tehtäviä (kuten liikuntaleikit ja pallopelit). Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja vahvistetaan liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja liikuntalajien avulla monipuolisesti eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta.

Monipuoliset tehtävät, leikit, harjoitteet ja pelit mahdollistavat osallisuuden, pätevyuden, itsenäisyyden sekä kehollisen ilmaisuuden ja esteettisyyden kokemuksia. Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joilla opetellaan harjoittelemaan voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta. Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omaa fyysistä toimintakykyään. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 8. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseräaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuintin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. Ik.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan ja kehittämään omaa sosiaalista toimintakykyään. Liikunnan opetukseen valitaan erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon sekä auttamaan ja avustamaan muita. Tehtävien myötä opitaan vastuun ottamista yhteisistä asioista ja niiden järjestelyistä sekä säännöistä. Myönteistä yhteisöllisyyttä lisätään ryhmätehtävillä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Liikunnan opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Erilaisilla tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä. Opetuksen yhteydessä annetaan tietoa liikunnan merkityksestä kasvuille ja kehitykselle, tutustutaan harjoittelun periaatteisiin sekä annetaan tietoa liikunnan harrastusmahdollisuuksista ja toimintatavoista eri liikuntamuodoissa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2
T12	S3	L3
T13	S3	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsiyty: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoriset perustaidot (tasapaino- ja liikkumistaidot), eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuintin ja rintauintin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoriset perustaidot (välineenkäsittelytaidot) eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, liikkuvuutta ja kestävyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uima- ja vesipelastustaidot	Oppilas osaa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

7. lk. opetellaan harjoittelun merkitys ja sen peruseriaatteita, harjoitellaan oikeita suoritustekniikoita, esim. kuntopiiriharjoittelussa

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus)

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa ottavansa vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

1216

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa pääsääntöisesti työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Liikunnan opetukseen valitaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja ja niiden soveltamista monipuolisesti kehittäviä turvallisia tehtäviä (kuten liikuntaleikit ja pallopelit). Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja vahvistetaan liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja liikuntalajien avulla monipuolisesti eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta.

Monipuoliset tehtävät, leikit, harjoitteet ja pelit mahdollistavat osallisuuden, pätevyden, itsenäisyyden sekä kehollisen ilmaisuuden ja esteettisyyden kokemuksia. Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joilla opetellaan harjoittelemaan voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta. Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omaa fyysistä toimintakykyään. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 8. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan ja kehittämään omaa sosiaalista toimintakykyään. Liikunnan opetukseen valitaan erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon sekä auttamaan ja avustamaan muita. Tehtävien myötä opitaan vastuun ottamista yhteisistä asioista ja niiden järjestelyistä sekä säännöistä. Myönteistä yhteisöllisyyttä lisätään ryhmätehtävillä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Liikunnan opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Erilaisilla tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä. Opetuksen yhteydessä annetaan tietoa liikunnan merkityksestä kasvulle ja kehitykselle, tutustutaan harjoittelun periaatteisiin sekä annetaan tietoa liikunnan harrastusmahdollisuuksista ja toimintatavoista eri liikuntamuodoissa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
----------------------	---------------------------------------	-------------------------

T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2
T12	S3	L3
T13	S3	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoriset perustaidot (tasapaino- ja liikkumistaidot), eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoriset perustaidot (välineenkäsittelytaidot) eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, liikkuvuutta ja kestävyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuintin ja rintauintin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uima- ja vesipelastustaidot	Oppilas osaa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä).

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö).

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

8. lk.: Opetellaan harjoittamaan lihaskuntoa ja kestävyttä itsenäisesti ja ohjeiden mukaan. Opetellaan erottamaan mitä lihasryhmää mikäkin liike harjoittaa, ymmärretään kestävyysharjoittelun perusteita.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen).

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa ottavansa vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa pääsääntöisesti työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Liikunnan opetukseen valitaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja ja niiden soveltamista monipuolisesti kehittäviä turvallisia tehtäviä (kuten liikuntaleikit ja pallopelit). Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja vahvistetaan liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja liikuntalajien avulla monipuolisesti eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta.

Monipuoliset tehtävät, leikit, harjoitteet ja pelit mahdollistavat osallisuuden, pätevyys, itsenäisyyden sekä kehollisen ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia. Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joilla opetellaan harjoittelemaan voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta. Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omaa fyysistä toimintakykyään. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 8. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan ja kehittämään omaa sosiaalista toimintakykyään. Liikunnan opetukseen valitaan erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon sekä auttamaan ja avustamaan muita. Tehtävien myötä opitaan vastuun ottamista yhteisistä asioista ja niiden järjestelyistä sekä säännöistä. Myönteistä yhteisöllisyyttä lisätään ryhmätehtävillä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Liikunnan opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Erilaisilla tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä. Opetuksen yhteydessä annetaan tietoa liikunnan merkityksestä kasvuille ja kehitykselle, tutustutaan harjoittelun periaatteisiin sekä annetaan tietoa liikunnan harrastusmahdollisuuksista ja toimintatavoista eri liikuntamuodoissa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L3
T2	S1	L1, L3, L4
T3	S1	L3
T4	S1	L3
T5	S1	L3
T6	S1	L3
T7	S1	L3, L6, L7
T8	S2	L2, L3, L6, L7
T9	S2	L2, L6, L7
T10	S3	L1, L2, L3
T11	S3	L1, L2
T12	S3	L3
T13	S3	L1, L3

Vuosiluokan tavoitteet

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelein perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässä ja karvaus).

T3 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoriset perustaidot (tasapaino- ja liikkumistaidot), eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T4 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Motoriset perustaidot (välineenkäsittelytaidot) eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)
(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysisten ominaisuuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, liikkuvuutta ja kestävyyttä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T6 vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Uima- ja vesipelastustaidot	Oppilas osaa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauinnin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuinnin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

7.-9. lk.: Tasapaino ja liikkumistaidot

Jatketaan tasapainon harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(liikkuminen erilaisissa asennoissa, erilaisilla nopeuksilla, erilaisilla alustoilla ja välineillä)

7.-9. lk.: Välineenkäsittelytaidot

Jatketaan välineenkäsittelytaitojen harjoittelua monipuolisesti (ks. 5.-6. lk. ops-tarkennus)

(monipuolinen ja pelin- ja lajinomainen välineenkäyttö)

7.-9. lk.: Fyysiset ominaisuudet

Lihaskunto ja kestävyys

9. lk.: Opetellaan harjoittelemaan monipuolisesti, suunnitelmallisesti ja asetetun tavoitteen suunnassa. Harjoitellaan korjaavan palautteen antamista toisille ja opetellaan harjoitusohjelman laatimista. Harjoitellaan yleisimmät suoritustekniikat sekä turvallisen harjoittelun periaatteet.

7.-9. lk.: Uima- ja vesipelastustaidot

Harjoitellaan vapaauintin perusteita ja hengitystekniikkaa, samoin selkäuintin ja rintauinnin perusteita, tutustutaan erilaisiin vesipeleihin ja leikkeihin.

Harjoitellaan vesipelastuksen perusteita ja harjoitellaan kuljettamaan toveria lyhyitä matkoja turvallista tekniikkaa käyttäen.

9. luokan lopussa tavoitteena on pystyä uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia.

7.-9. lk.: Valintojen teko

Havaintomotoriikka

Pelikäsitys: hyökkäyspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (esim. give and go, seinäsyöttö, kolmen uhkan periaate, pelin levittäminen, paikan hakeminen)

Puolustuspuolustuspelin perusteet yksilön ja joukkueen näkökulmasta (etäisyydet, vetäytyminen puolustusmuotoon, joukkueena liikkuminen, prässi ja karvaus).

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa ottavansa vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Työskentelytaidot	Oppilas osaa pääsääntöisesti työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T12 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T13 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

35.6.18. Äidinkieli ja kirjallisuus

Oppiaineen tehtävä

Tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat kaikkia äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijoinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden

erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7–9 äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on edistää oppilaiden kielellisiä ja kulttuurisia taitoja monimuotoisissa viestintäympäristöissä. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja monimediaisissa ympäristöissä niin, että he hahmottavat oman viestijäkuvansa ja pystyvät osaltaan vaikuttamaan myönteiseen viestintäilmapiiriin. Opetuksen tehtävänä on rohkaista oppilaita oma-aloitteisiksi ja osallistuviksi kansalaisiksi, jotka osaavat perustella näkemyksiään ja vaikuttaa omaan elämäänsä ja ympäröivään yhteiskuntaan eri viestintävälineitä hyödyntäen. Tekstien valikoima laajenee yhteiskunnallisten sekä opiskelu- ja työelämässä tarvittavien tekstien suuntaan. Oppilaita ohjataan puhutun ja kirjoitetun kielen normien hallintaan ja taitoon käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä. Kirjallisuuden analyysin ja tulkinnan taitoja syvennetään. Oppilaita ohjataan kirjallisuuden lukemiseen, oman lukuharrastuksen syventämiseen ja lukuelämysten hankkimiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa runsaasti kielellisiä virikkeitä sekä mahdollisuuksia etsiä, käyttää ja tuottaa tietoa laajoistakin tekstikokonaisuuksista myös monimediaisissa ympäristöissä. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että luetun ymmärtämisen strategioiden hallinta vahvistuu ja tekstin tuottamisen prosessit sujuvoituvat. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Opetusta eheytetään prosessi- ja projektityöskentelyn avulla ja valitaan työtavat niin, että oppiaineen sisältöalueet integroituvat luontevasti toisiinsa. Draamaa integroidaan eri sisältöalueiden, erityisesti kirjallisuuden, ja muiden oppiaineiden opetukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus integroituu luontevasti esimerkiksi vieraiden kielten, historian, maantiedon ja kuvataiteen opetukseen. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään ja valitsemaan itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle ja -tavalle soveltuvia tekstejä monimuotoisten tekstien joukosta ja kannustetaan kirjallisuuden ja muiden tekstien omaehtoiseen lukemiseen. Oppilaita ohjataan myös turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen. Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta. Oppilaat saavat ohjausta ja tukea mahdollisissa kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämisessä. Myös kielellisesti lahjakkaita tuetaan esimerkiksi lukuhaasteiden ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaan oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän

palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen. Vuosiluokilla 7–9 opetuksen kaikki neljä tavoitealuetta ovat oppilaiden oppimisen arvioinnissa yhtä tärkeitä. Niiden arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin sekä opettajan havaintoihin erilaisissa kielenkäyttö- ja tekstianalyysitilanteissa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointiin lisäksi harjoitellaan vertaisarviointia.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso asianomaisen oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Suomen kieli ja kirjallisuus

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7–9 erityisenä tehtävänä on monipuolistaa oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja ja monilukutaitoa. Oppilaiden kielitietoutta, tekstimaailmaa ja kulttuurintuntemusta laajennetaan. Opetuksessa ohjataan tilanteeseen sopivaan kielenkäyttöön, ilmaisuun ja viestintään eri ympäristöissä. Jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavat kielelliset ja vuorovaikutusvalmiudet otetaan huomioon. Kirjallisuudenopetuksessa kannustetaan elämykselliseen ja monipuoliseen lukemiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa runsaasti kielellisiä virikkeitä sekä mahdollisuuksia etsiä, käyttää ja tuottaa tietoa laajoistakin tekstikokonaisuuksista myös monimediaisissa ympäristöissä. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että luetun ymmärtämisen strategioiden hallinta vahvistuu ja tekstin tuottamisen prosessit sujuvoituvat. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Opetusta eheytetään prosessi- ja projektityöskentelyn avulla ja valitaan työtavat niin, että oppiaineen sisältöalueet integroituvat luontevasti toisiinsa. Draamaa integroidaan eri sisältöalueiden, erityisesti kirjallisuuden, ja muiden oppiaineiden opetukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus integroituu luontevasti esimerkiksi vieraiden kielten, historian, maantiedon ja kuvataiteen opetukseen. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään ja valitsemaan itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle ja -tavalle soveltuvia tekstejä monimuotoisten tekstien joukosta ja kannustetaan kirjallisuuden ja muiden tekstien omaehtoiseen lukemiseen. Oppilaita ohjataan myös turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen. Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta. Oppilaat saavat ohjausta ja tukea mahdollisissa kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämissä. Myös kielellisesti lahjakkaita tuetaan esimerkiksi lukuhaasteiden

ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaan oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen. Vuosiluokilla 7–9 opetuksen kaikki neljä tavoitealuetta ovat oppilaiden oppimisen arvioinnissa yhtä tärkeitä. Niiden arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin sekä opettajan havaintoihin erilaisissa kielenkäyttö- ja tekstianalyysitilanteissa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointiin lisäksi harjoitellaan vertaisarviointia.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päätösarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso asianomaisen oppimäärän valtakunnallisiin päätösarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointitilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista. Tutustutaan teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja. Tyypillisiä tehtäviä ovat puheenvuorot, ryhmätöiden esitleminen ja pienimuotoiset draamaesitykset.

S2 Tekstien tulkitseminen

Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Kerrataan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa. Tunnistetaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Lukukokemuksia käsitellään esimerkiksi selostusten, esitelmien, kirjavinkkauksen tai lukupiirien avulla, kirjallisuuskäsitteitä käyttäen.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain.

Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä (kuvat, kuvatestit, otsikot, väliotsikot) sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat kertomuksen, tietotekstin ja opiskelutekstien (kuten määritelmä, tiivistelmä ja koevastaus) kirjoittaminen.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään tekstejä eritellen havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhe- ja mediakulttuuriin ja eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyyli- ja lauseisiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhe- ja mediakulttuuriin ja eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen. Syvennetään kielitietoutta esimerkiksi sanaluokista ja oikeinkirjoituksesta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L3, L6, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L3, L7
T4	S1	L1, L2, L6, L7
T5	S2	L1, L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4, L5
T7	S2	L1, L2, L4

T8	S2	L2, L4, L5, L6
T9	S2	L1, L2, L4, L5
T10	S3	L2, L4, L5, L7
T11	S3	L2, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S3	L2, L4, L5, L6
T14	S3	L2, L4, L5, L6
T15	S4	L1, L2, L4
T16	S4	L1, L2, L4

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa viestintäympäristöissä	Oppilas osaa toimia tavoitteen mukaisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa, osoittaa ymmärtävänsä muiden puheenvuoroja ja osaa tarkkailla oman viestintänsä vaikutuksia muihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointitilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista. Tutustutaan teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan valmisteltujen puheesitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja. Tyypillisiä tehtäviä ovat puheenvuorot, ryhmätöiden esitleminen ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus ryhmässä	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen uskottavasti. Oppilas ottaa toisten näkemykset huomioon ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan vuorovaikutustilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointitilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista. Tutustutaan teatteri-

ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan valmisteltujen puheesitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja. Tyypillisiä tehtäviä ovat puheenvuorot, ryhmätöiden esitleminen ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokonaisilmaisun ja esiintymisen taidot	Oppilas osaa ilmaista itseään ja käyttää tavoitteen ja tilanteen mukaisesti kokonaisilmaisun keinoja. Oppilas osaa esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen ja ottaa esittäessään huomioon yleisönsä ja käyttää joitakin havainnollistamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointitilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista. Tutustutaan teatterilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan valmisteltujen puheesitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja. Tyypillisiä tehtäviä ovat puheenvuorot, ryhmätöiden esitleminen ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämialueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa arvioida omia vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta ja nimetä kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointitilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista. Tutustutaan teatterilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan valmisteltujen puheesitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja. Tyypillisiä tehtäviä ovat puheenvuorot, ryhmätöiden esitleminen ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla on tavoitteena ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämistä, tulkintaa ja analysoimista sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstinymmärtämisen strategiat	Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen strategioita itsenäisesti. Oppilas osaa arvioida omaa lukutaitoaan ja nimetä kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Kerrataan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa. Tunnistetaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Lukukokemuksia käsitellään esimerkiksi selostusten, esitelmien, kirjavinkkauksen tai lukupiirien avulla, kirjallisuuskäsitteitä käyttäen.

T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas osaa käyttää ja tulkita ohjatusti erityyppisiä, monimuotoisia ja myös itselleen uudenlaisia tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Kerrataan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa. Tunnistetaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Lukukokemuksia käsitellään esimerkiksi selostusten, esitelmien, kirjavinkkauksen tai lukupiirien avulla, kirjallisuuskäsitteitä käyttäen.

T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla on tavoitteena ohjata oppilasta kehittämään lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti, tunnistaa tekstilajeja ja osaa kuvailla joitakin, pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituseriä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Kerrataan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoituseriä ja kohderyhmiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa. Tunnistetaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Lukukokemuksia käsitellään esimerkiksi selostusten, esitelmien, kirjavinkkauksen tai lukupiirin avulla, kirjallisuuskäsitteitä käyttäen.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas osaa nimetä tiedonhaun keskeiset vaiheet ja tietää, mistä ja miten tietoa voidaan hakea. Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Kerrataan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoituseriä ja kohderyhmiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa. Tunnistetaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Lukukokemuksia käsitellään esimerkiksi selostusten, esitelmien, kirjavinkkauksen tai lukupiirin avulla, kirjallisuuskäsitteitä käyttäen.

T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fiktiivisten tekstien erittely ja tulkinta ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas osaa tulkita fiktiivisiä tekstejä, käyttää keskeisimpiä käsitteitä puhuessaan teksteistä ja osaa liittää tekstit johonkin kontekstiin. Oppilas löytää itsenäisesti itselleen ja tilanteeseen sopivaa luettavaa, kuunneltavaa ja katseltavaa. Oppilas lukee useita kirjoja ja osaa jakaa lukukokemuksiaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Kerrataan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa. Tunnistetaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Lukukokemuksia käsitellään esimerkiksi selostusten, esitelmien, kirjavinkkauksen tai lukupiirien avulla, kirjallisuuskäsitteitä käyttäen.

T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajatusten ilmaiseminen, tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas tuottaa ohjatusti myös itselleen uudenlaisia tekstejä, kokeilee erilaisia tapoja ja keinoja tuottaa tekstiä ja ilmaista näkemyksiään. Oppilas osaa kuvailla itseään tekstien tuottajana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaihteittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä (kuvat, kuvatekstit, otsikot, väliotsikot) sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan

opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat kertomuksen, tietotekstin ja opiskelutekstien (kuten määritelmä, tiivistelmä ja koevastaus) kirjoittaminen.

T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla on tavoitteena tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia ja ohjaavia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajien hallinta	Oppilas osaa ohjatusti tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä ilmaisutapoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä (kuvat, kuvatestit, otsikot, väliotsikot) sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat kertomuksen, tietotekstin ja opiskelutekstien (kuten määritelmä, tiivistelmä ja koevastaus) kirjoittaminen.

T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamisen prosessien hallinta	Oppilas osaa nimetä tekstien tuottamisen prosessin vaiheita ja osaa työskennellä niiden mukaisesti sekä yksin että ryhmässä. Oppilas antaa ja vastaanottaa palautetta teksteistä ja osaa arvioida omia tekstintuottamisen taitojaan ja nimetä niiden kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä (kuvat, kuvatekstit, otsikot, väliotsikot) sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat kertomuksen, tietotekstin ja opiskelutekstien (kuten määritelmä, tiivistelmä ja koevastaus) kirjoittaminen.

T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitetun kielen konventioiden hallinta ja kirjoitustaito	Oppilas tuntee kirjoitettujen tekstien perusrakenteita ja kirjoitetun yleiskielen piirteitä ja osaa hyödyntää tietoa tekstejä kirjoittaessaan ja muokatessaan. Oppilas kirjoittaa sujuvasti käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä (kuvat, kuvatekstit, otsikot, väliotsikot) sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat kertomuksen, tietotekstin ja opiskelutekstien (kuten määritelmä, tiivistelmä ja koevastaus) kirjoittaminen.

T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä

sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla on tavoitteena harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja sekä lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon esittäminen, hallinta ja eettinen viestintä	Oppilas osaa käyttää omassa teksteissään muualta hankittua tietoa. Oppilas osaa tehdä muistiinpanoja, tiivistää hankkimaansa tietoa ja käyttää lähteitä omassa tekstissään. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja osaa merkitä lähteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä (kuvat, kuvatestit, otsikot, väliotsikot) sekä hyödynnetään tätä tietoa omassa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ilmaisutapoja sekä harjoitellaan niiden käyttöä omassa teksteissä. Opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat kertomuksen, tietotekstin ja opiskelutekstin (kuten määritelmä, tiivistelmä ja koevastaus) kirjoittaminen.

T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtia niiden merkityksiä ja kuvata eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakulttuuriin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden pääalajiin. Luetaan

monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen. Syvennetään kielitietoutta esimerkiksi sanaluokista ja oikeinkirjoituksesta.

T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla on tavoitteena kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen. Tavoitteena on pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemuksen, kulttuuritietoisuuden ja lukuharrastuksen kehittyminen	Oppilas tuntee ja ymmärtää kulttuurin monimuotoisuutta sekä osaa kuvata omia kulttuurikokemuksiaan. Oppilas tuntee kirjallisuuden vaihteita ja suomalaisen kulttuurin juuria. Oppilas tuntee kirjallisuuden pääalajit ja on lukenut sovitut kirjat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen. Syvennetään kielitietoutta esimerkiksi sanaluokista ja oikeinkirjoituksesta.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatterilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidepuheenvuoro, väittely, keskustelu, neuvottelu ja pienimuotoiset draamaesitykset.

S2 Tekstien tulkitseminen

Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä korostuvat viihdekirjallisuuden lajit sekä vaikuttamaan pyrkivä kirjallisuus. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään

ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidekirjoituksen ja arvostelun kirjoittaminen sekä vaikuttavien mediatekstien, kuten mainosten, tuottaminen. Fiktiiviseen kirjoittamiseen voidaan yhdistää esimerkiksi viihdekirjallisuuden lajeja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään tekstejä eritellen havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekulttuuriin ja mediakulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tutkitaan tekstejä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekulttuuriin ja mediakulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan

kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin ja yleisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen. Syvennetään kielitietoutta esimerkiksi verbien moduksista ja lauseen rakenteesta.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L3, L6, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L3, L7
T4	S1	L1, L2, L6, L7
T5	S2	L1, L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4, L5
T7	S2	L1, L2, L4
T8	S2	L2, L4, L5, L6
T9	S2	L1, L2, L4, L5
T10	S3	L2, L4, L5, L7
T11	S3	L2, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S3	L2, L4, L5, L6
T14	S3	L2, L4, L5, L6
T15	S4	L1, L2, L4
T16	S4	L1, L2, L4

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa viestintäympäristöissä	Oppilas osaa toimia tavoitteen mukaisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa, osoittaa ymmärtävänsä muiden puheenvuoroja ja osaa tarkkailla oman viestintänsä vaikutuksia muihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä

sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidepuheenvuoro, väittely, keskustelu, neuvottelu ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus ryhmässä	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen uskottavasti. Oppilas ottaa toisten näkemykset huomioon ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan vuorovaikutustilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidepuheenvuoro, väittely, keskustelu, neuvottelu ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokonaisilmaisun ja esiintymisen taidot	Oppilas osaa ilmaista itseään ja käyttää tavoitteen ja tilanteen mukaisesti kokonaisilmaisun keinoja. Oppilas osaa esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen ja ottaa esittäessään huomioon yleisönsä ja käyttää joitakin havainnollistamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidepuheenvuoro, väittely, keskustelu, neuvottelu ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa arvioida omia vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta ja nimetä kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatterillemuksen keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisillemuksen keinoja itseillemuksessa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidepuheenvuoro, väittely, keskustelu, neuvottelu ja pienimuotoiset draamaesitykset.

T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstinymmärtämisen strategiat	Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen strategioita itsenäisesti. Oppilas osaa arvioida omaa lukutaitoaan ja nimetä kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä korostuvat viihdekirjallisuuden lajit sekä vaikuttamaan pyrkivä kirjallisuus. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa.

T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas osaa käyttää ja tulkita ohjatusti erityyppisiä, monimuotoisia ja myös itselleen uudenlaisia tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä korostuvat viihdekirjallisuuden lajit sekä vaikuttamaan pyrkivä kirjallisuus. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa.

T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti, tunnistaa tekstilajeja ja osaa kuvailla joitakin, pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoitusperiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä korostuvat viihdekirjallisuuden lajit sekä vaikuttamaan

pyrkivä kirjallisuus. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas osaa nimetä tiedonhaun keskeiset vaiheet ja tietää, mistä ja miten tietoa voidaan hakea. Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä korostuvat viihdekirjallisuuden lajit sekä vaikuttamaan pyrkivä kirjallisuus. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa.

T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fiktiivisten tekstien erittely ja tulkinta ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas osaa tulkita fiktiivisiä tekstejä, käyttää keskeisimpiä käsitteitä puhuessaan teksteistä ja osaa liittää tekstit johonkin kontekstiin. Oppilas löytää itsenäisesti itselleen ja tilanteeseen sopivaa luettavaa, kuunneltavaa ja katseltavaa. Oppilas lukee useita kirjoja ja osaa jakaa lukukokemuksiaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun,

henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä korostuvat viihdekirjallisuuden lajit sekä vaikuttamaan pyrkivä kirjallisuus. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa.

T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajatusten ilmaiseminen, tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas tuottaa ohjatusti myös itselleen uudenlaisia tekstejä, kokeilee erilaisia tapoja ja keinoja tuottaa tekstiä ja ilmaista näkemyksiään. Oppilas osaa kuvailla itseään tekstien tuottajana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaihteittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidekirjoituksen ja arvostelun kirjoittaminen sekä vaikuttavien mediatekstien, kuten mainosten, tuottaminen. Fiktiiviseen kirjoittamiseen voidaan yhdistää esimerkiksi viihdekirjallisuuden lajeja.

T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajien hallinta	Oppilas osaa ohjatusti tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä ilmaisutapoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidekirjoituksen ja arvostelun kirjoittaminen sekä vaikuttavien mediatekstien, kuten mainosten, tuottaminen. Fiktiiviseen kirjoittamiseen voidaan yhdistää esimerkiksi viihdekirjallisuuden lajeja.

T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamisen prosessien hallinta	Oppilas osaa nimetä tekstien tuottamisen prosessin vaiheita ja osaa työskennellä niiden mukaisesti sekä yksin että ryhmässä. Oppilas antaa ja vastaanottaa palautetta teksteistä ja osaa arvioida omia tekstintuottamisen taitojaan ja nimetä niiden kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidekirjoituksen ja arvostelun kirjoittaminen sekä

vaikuttavien mediatekstien, kuten mainosten, tuottaminen. Fiktiiviseen kirjoittamiseen voidaan yhdistää esimerkiksi viihdekirjallisuuden lajeja.

T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitetun kielen konventioiden hallinta ja kirjoitustaito	Oppilas tuntee kirjoitettujen tekstien perusrakenteita ja kirjoitetun yleiskielen piirteitä ja osaa hyödyntää tietoa tekstejä kirjoittaessaan ja muokatessaan. Oppilas kirjoittaa sujuvasti käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidekirjoituksen ja arvostelun kirjoittaminen sekä vaikuttavien mediatekstien, kuten mainosten, tuottaminen. Fiktiiviseen kirjoittamiseen voidaan yhdistää esimerkiksi viihdekirjallisuuden lajeja.

T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla on tavoitteena harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja sekä lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon esittäminen, hallinta ja eettinen viestintä	Oppilas osaa käyttää omissa teksteissään muualta hankittua tietoa. Oppilas osaa tehdä

muistiinpanoja, tiivistää hankkimaansa tietoa ja käyttää lähteitä omassa tekstissään. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja osaa merkitä lähteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaihteittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat mielipidekirjoituksen ja arvostelun kirjoittaminen sekä vaikuttavien mediatekstien, kuten mainosten, tuottaminen. Fiktiiviseen kirjoittamiseen voidaan yhdistää esimerkiksi viihdekirjallisuuden lajeja.

T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtia niiden merkityksiä ja kuvata eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tutkitaan tekstejä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakulttuuriin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin ja yleisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen. Syvennetään kielitietoutta esimerkiksi verbien moduksista ja lauseen rakenteesta.

T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemyksiään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa

häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla on tavoitteena kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen. Tavoitteena on pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemuksen, kulttuuritietoisuuden ja lukuharrastuksen kehittyminen	Oppilas tuntee ja ymmärtää kulttuurin monimuotoisuutta sekä osaa kuvata omia kulttuurikokemuksiaan. Oppilas tuntee kirjallisuuden vaiheita ja suomalaisen kulttuurin juuria. Oppilas tuntee kirjallisuuden pääalajit ja on lukenut sovitut kirjat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla tutkitaan tekstejä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin ja yleisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen. Syvennetään kielitietoutta esimerkiksi verbien moduksista ja lauseen rakenteesta.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja

kokonaisilmaisuuden keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat esitelmän tai puheenvuoron luonteiset työt sekä draamailmaisua syventävät työt, joiden aiheena voivat olla myös asiointiharjoitukset (kuten työhaastattelu).

S2 Tekstien tulkitseminen

Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä painotetaan suomalaista kirjallisuutta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Syvennyttään tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan

niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittausuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat asiointitekstien (kuten raportin tai hakemuksen) kirjoittaminen, aineistoon pohjautuva kirjoittaminen sekä oppiaineen sisältöjä kokoava päättötyö.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään tekstejä eritellen havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhe- ja mediakulttuuriin ja eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhe- ja mediakulttuuriin ja eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia

tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L2, L3, L6, L7
T2	S1	L1, L2, L3, L7
T3	S1	L1, L2, L3, L7
T4	S1	L1, L2, L6, L7
T5	S2	L1, L2, L4
T6	S2	L1, L2, L4, L5
T7	S2	L1, L2, L4
T8	S2	L2, L4, L5, L6
T9	S2	L1, L2, L4, L5
T10	S3	L2, L4, L5, L7
T11	S3	L2, L4, L5
T12	S3	L2, L4, L5, L6
T13	S3	L2, L4, L5, L6
T14	S3	L2, L4, L5, L6
T15	S4	L1, L2, L4
T16	S4	L1, L2, L4
T17	S4	L2, L4, L6, L7

Vuosiluokan tavoitteet

T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus erilaisissa viestintäympäristöissä	Oppilas osaa toimia tavoitteen mukaisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa, osoittaa ymmärtävänsä muiden puheenvuoroja ja osaa tarkkailla oman viestintänsä vaikutuksia muihin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatterilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja

kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat esitelmän tai puheenvuoron luonteiset työt sekä draamailmaisua syventävät työt, joiden aiheena voivat olla myös asiointiharjoitukset (kuten työhaastattelu).

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutus ryhmässä	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen uskottavasti. Oppilas ottaa toisten näkemykset huomioon ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan vuorovaikutustilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatterilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat esitelmän tai puheenvuoron luonteiset työt sekä draamailmaisua syventävät työt, joiden aiheena voivat olla myös asiointiharjoitukset (kuten työhaastattelu).

T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kokonaisilmaisun ja esiintymisen taidot	Oppilas osaa ilmaista itseään ja käyttää tavoitteen ja tilanteen mukaisesti kokonaisilmaisun keinoja. Oppilas osaa esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen ja ottaa esittäessään huomioon yleisönsä ja käyttää joitakin havainnollistamisen keinoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatterilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja

ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat esitelmän tai puheenvuoron luonteiset työt sekä draamailmaisua syventävät työt, joiden aiheena voivat olla myös asiointiharjoitukset (kuten työhaastattelu).

T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa arvioida omia vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta ja nimetä kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Tyypillisiä tehtäviä ovat esitelmän tai puheenvuoron luonteiset työt sekä draamailmaisua syventävät työt, joiden aiheena voivat olla myös asiointiharjoitukset (kuten työhaastattelu).

T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstinymmärtämisen strategiat	Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen strategioita itsenäisesti. Oppilas osaa arvioida omaa lukutaitoaan ja nimetä kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamiseen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä painotetaan suomalaista kirjallisuutta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien

tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Syvennyttään tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas osaa käyttää ja tulkita ohjatusti erityyppisiä, monimuotoisia ja myös itselleen uudenlaisia tekstejä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydyttään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä painotetaan suomalaista kirjallisuutta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Syvennyttään tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti, tunnistaa tekstilajeja ja osaa kuvailla joitakin, pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoitusperiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun,

henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä painotetaan suomalaista kirjallisuutta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Syvennytään tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas osaa nimetä tiedonhaun keskeiset vaiheet ja tietää, mistä ja miten tietoa voidaan hakea. Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä painotetaan suomalaista kirjallisuutta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Syvennytään tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Fiktiivisten tekstien erittely ja tulkinta ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas osaa tulkita fiktiivisiä tekstejä, käyttää keskeisimpiä käsitteitä puhuessaan teksteistä ja osaa liittää tekstit johonkin kontekstiin. Oppilas löytää itsenäisesti itselleen ja tilanteeseen sopivaa luettavaa, kuunneltavaa ja katseltavaa. Oppilas lukee useita kirjoja ja osaa jakaa lukukokemuksiaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Fiktiivisissä teksteissä painotetaan suomalaista kirjallisuutta. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Syvennyttään tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta.

T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ajatusten ilmaiseminen, tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas tuottaa ohjatusti myös itselleen uudenlaisia tekstejä, kokeilee erilaisia tapoja ja keinoja tuottaa tekstiä ja ilmaista näkemyksiään. Oppilas osaa kuvailla itseään tekstien tuottajana.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat asiointitekstien (kuten raportin tai hakemuksen) kirjoittaminen, aineistoon pohjautuva kirjoittaminen sekä oppiaineen sisältöjä kokoava päättötyö.

T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajien hallinta	Oppilas osaa ohjatusti tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä ilmaisutapoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteistä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteistä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat asiointitekstien (kuten raportin tai hakemuksen) kirjoittaminen, aineistoon pohjautuva kirjoittaminen sekä oppiaineen sisältöjä kokoava päättötyö.

T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tuottamisen prosessien hallinta	Oppilas osaa nimetä tekstien tuottamisen prosessin vaiheita ja osaa työskennellä niiden mukaisesti sekä yksin että ryhmässä. Oppilas antaa ja vastaanottaa palautetta teksteistä ja osaa arvioida omia tekstintuottamisen taitojaan ja nimetä niiden kehittämiskohteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan

tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat asiointitekstien (kuten raportin tai hakemuksen) kirjoittaminen, aineistoon pohjautuva kirjoittaminen sekä oppiaineen sisältöjä kokoava päättötyö.

T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tietoa ja viestintäteknologian käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitetun kielen konventioiden hallinta ja kirjoitustaito	Oppilas tuntee kirjoitettujen tekstien perusrakenteita ja kirjoitetun yleiskielen piirteitä ja osaa hyödyntää tietoa tekstejä kirjoittaessaan ja muokatessaan. Oppilas kirjoittaa sujuvasti käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omista teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omista teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat asiointitekstien (kuten raportin tai hakemuksen) kirjoittaminen, aineistoon pohjautuva kirjoittaminen sekä oppiaineen sisältöjä kokoava päättötyö.

T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä

sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon esittäminen, hallinta ja eettinen viestintä	Oppilas osaa käyttää omassa teksteissään muualta hankittua tietoa. Oppilas osaa tehdä muistiinpanoja, tiivistää hankkimaansa tietoa ja käyttää lähteitä omassa tekstissään. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja osaa merkitä lähteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omassa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omassa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa. Tyypillisiä tehtäviä ovat asiointitekstien (kuten raportin tai hakemuksen) kirjoittaminen, aineistoon pohjautuva kirjoittaminen sekä oppiaineen sisältöjä kokoava päättötyö.

T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtia niiden merkityksiä ja kuvata eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen,

elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakuulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla on tavoitteena pyrkiä lukemaan lukuvuoden aikana vähintään neljä kirjaa.

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden tuntemuksen, kulttuuritietoisuuden ja lukuharrastuksen kehittyminen	Oppilas tuntee ja ymmärtää kulttuurin monimuotoisuutta sekä osaa kuvata omia kulttuurikokemuksiaan. Oppilas tuntee kirjallisuuden vaiheita ja suomalaisen kulttuurin juuria. Oppilas tuntee kirjallisuuden päälaajat ja on lukenut sovitut kirjat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyleille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakuulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

T17 ohjata oppilas tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidinkielen merkitystä sekä tiedostumaan omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistään sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielen merkityksen ja aseman hahmottaminen	Oppilas osaa kuvailla Suomen kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta. Oppilas osaa kuvailla äidinkielen merkitystä ja suomen kielen piirteitä ja asemaa muiden kielten joukossa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekuulttuuriin ja mediakulttuuriin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7–9 opetuksen erityisenä tehtävänä on vakiinnuttaa ja monipuolistaa suomen kielen taitoa, oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja ja monilukutaitoa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Oppilaiden kielitietoutta, tekstimaailmaa ja kulttuurintuntemusta laajennetaan. Kehitetään kielellisiä valmiuksia jatko-opintoja, yhteiskuntaa ja työelämää varten. Kirjallisuuden opetuksessa kannustetaan monipuoliseen, elämykselliseen ja erittelevään lukemiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa runsaasti kielellisiä virikkeitä sekä mahdollisuuksia etsiä, käyttää ja tuottaa tietoa laajoistakin tekstikokonaisuuksista myös monimediaisissa ympäristöissä. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että luetun ymmärtämisen strategioiden hallinta vahvistuu ja tekstin tuottamisen prosessit sujuvoituvat. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Opetusta eheytetään prosessi- ja projektityöskentelyn avulla ja valitaan työtavat niin, että oppiaineen sisältöalueet integroituvat luontevasti toisiinsa. Draamaa integroidaan eri sisältöalueiden, erityisesti kirjallisuuden, ja muiden oppiaineiden opetukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus integroituu luontevasti esimerkiksi vieraiden kielten, historian, maantiedon ja kuvataiteen opetukseen. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään ja valitsemaan itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle ja -tavalle soveltuvia tekstejä monimuotoisten tekstien joukosta ja kannustetaan kirjallisuuden ja muiden tekstien omaehtoiseen lukemiseen. Oppilaita ohjataan myös turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen. Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta. Oppilaat saavat ohjausta ja tukea mahdollisissa kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämisessä. Myös kielellisesti lahjakkaita tuetaan esimerkiksi lukuhaasteiden ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaan oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen. Vuosiluokilla 7–9 opetuksen kaikki neljä tavoitealuetta ovat oppilaiden oppimisen arvioinnissa yhtä tärkeitä. Niiden arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin sekä opettajan havaintoihin erilaisissa kielenkäyttö- ja tekstianalyysitilanteissa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointiin lisäksi harjoitellaan vertaisarviointia.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso asianomaisen oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikkomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan muodollisempia vuorovaikutustilanteita, argumentointia, selostamista, referointia sekä puhe-esityksen pitämistä ja havainnollistamista. Vahvistetaan taitoja työskennellä keskustellen erilaisten aiheiden ja tekstien parissa. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa: kussakin toiminnassa tarvittavat kiteytyneet fraasit ja ilmaukset, tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaiseminen, modaalisuus sekä vahvistaminen ja pehmentäminen mielipiteen ilmaisussa, tiivistämisen keinot ja toisen puheeseen viittaaminen. Harjoitellaan kriittistä suhtautumista kuultuun sekä kuullun käyttöä oman ilmaisun mallina. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja (kehon, äänen, tilan ja ajan keinoja) itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan tunnistamaan ja tuottamaan puheen eri rekistereitä
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Draaman käyttö opetusmenetelmänä
- Oppilaan itsetuntoa pyritään vahvistamaan positiivisten esiintymiskokemusten kautta

S2 Tekstien tulkitseminen

Syvennetään opiskelun, yhteiskunnan ja kulttuurin kannalta merkityksellisten tekstien monipuolista lukemista ja analysointia. Tekstejä tarkastellaan niissä esiintyvien arvojen, ideologioiden ja vaikuttamiskeinojen kannalta (näkökulman, lauseen rakenteen, henkilöiden ja asioiden nimeämisen, kielikuvien ja ironian vaikutus tekstin tulkintaan). Vakiinnutetaan

lukustrategioiden joustavaa soveltamista ja laajennetaan sana- ja käsitevarantoa. Harjoitellaan erittelemään erityisesti pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstilajien kielellisiä piirteitä sekä tunnistamaan kirjallisuuden tyylivirtauksia teksteissä. Harjoitellaan omien ja muiden tekstien analysointia, palautteen antoa ja vastaanottamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan lähdekritiikkiin ja tekijänoikeuksiin
- Opitaan medialukutaitoa ja mediankäyttötaitoa
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan erityisesti pohtivia, kantaaottavia ja ohjaavia tekstejä tekstilajivalikoimaa laajentaen ja ohjataan käyttämään sanastoa, fraseologiaa ja kieliopillisia rakenteita monipuolisesti (mm. infiniittiset rakenteet tiiviin ilmaisun keinoina). Vakiinnutetaan kirjoittamisprosessin eri vaiheiden hallintaa sekä erilaisten tietolähteiden käyttöä. Harjoitellaan eri tyylilajeja ja rekistereitä sekä erilaisia tapoja ilmaista persoonaa ja aikaa johdonmukaisesti tekstissä. Opitaan valitsemaan tekstiin sopivat ilmaisutavat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutetaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omassa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta (esim. rektiöt, kongruenssi, sijamuodot, verbien taipuminen)

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tekstejä ja tehdään päätelmiä kielen merkityksistä, rakenteista (lauseenjäsennys, modaalisuus, rektio) ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin sävyyn. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutkitaan, miten kielet vaikuttavat toisiinsa. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen ja kielen kehityksen päävaiheisiin. Tutustutaan kirjallisuuteen, elokuvaan, teatteriin ja mediakulttuuriin. Vahvistetaan kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärrystä vertailemalla kulttuurisia kokemuksia eri puolilta maailmaa ja eri aikoina. Tutkitaan kriittisesti median toimintatapoja omassa elämässä ja yhteiskunnassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö tiedonhaussa
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään neljä kokonaisteosta tai opettajan valitsemaa kielitasolle sopivaa kaunokirjallista tekstiä lukuvuoden aikana

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tuetaan eri tiedonalojen tekstien lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. Vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä. Vahvistetaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoja tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Syvennetään oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan erilaisiin oppimistyyliihin ja -strategioihin

- Harjoitellaan tiedonhakua ja mediakriittisyyttä sekä sanakirjan käyttöä
- Harjoitellaan kirjallista itsearviointia

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2, L4, L5
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L2, L4
T5	S2	L1, L2, L4
T6	S3	L1, L2, L4
T7	S3	L2, L3
T8	S4	L4
T9	S4	L2
T10	S4	L2
T11	S5	L1, L2, L7
T12	S5	L1, L4, L6
T13	S5	L1, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta kehittämään taitoaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen koulun ja yhteiskunnan vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot	Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteissa rakentavasti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan tunnistamaan ja tuottamaan puheen eri rekistereitä
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Draaman käyttö opetusmenetelmänä
- Oppilaan itsetuntoa pyritään vahvistamaan positiivisten esiintymiskokemusten kautta

T2 ohjata oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden, opetuspuheen ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistaitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ymmärtämistaidot vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ymmärtää muodollisia puhetilanteita, opetuspuhetta ja mediaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan tunnistamaan ja tuottamaan puheen eri rekistereitä
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Draaman käyttö opetusmenetelmänä
- Oppilaan itsetuntoa pyritään vahvistamaan positiivisten esiintymiskokemusten kautta

T3 kannustaa oppilasta kehittämään esiintymistaitojaan ja taitoaan ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Esiintymistaidot	Oppilas osaa valmistella itsenäisesti esityksen ja osaa esiintyä ja ilmaista itseään tilanteen mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan tunnistamaan ja tuottamaan puheen eri rekistereitä
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Draaman käyttö opetusmenetelmänä
- Oppilaan itsetuntoa pyritään vahvistamaan positiivisten esiintymiskokemusten kautta

T4 ohjata oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinnessa, laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja päättämään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstien tulkinnessa	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti ja tunnistaa tekstilajeja. Oppilas osaa kuvailla kertovan, kuvaavan, ohjaavan, kantaa ottavan ja pohtivan tekstin tekstilajipiirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituseriä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan lähdekritiikkiin ja tekijänoikeuksiin
- Opitaan medialukutaitoa ja mediankäyttötaitoa
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T5 ohjata oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Tekstien tulkinta	Oppilas osaa tehdä tekstistä päätelmiä ja kriittisiä kysymyksiä.
-------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan lähdekritiikkiin ja tekijänoikeuksiin
- Opitaan medialukutaitoa ja mediankäyttötaitoa
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T6 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoa suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstien tuottamisessa	Oppilas hyödyntää tekstien kirjallisessa ja suullisessa tuottamisessa tietoa kertovan, kuvaavan, ohjaavan, kantaa ottavan ja pohtivan tekstin tekstilajipiirteistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omassa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta (esim. rektiöt, kongruenssi, sijamuodot, verbien taipuminen)

T7 auttaa oppilasta vakiinnuttamaan kirjoitetun yleiskielen normien ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas tuottaa ymmärrettäviä ja koherentteja tekstejä, tuntee pääosin kirjoitetun kielen perussäännöt ja soveltaa niitä kirjoittaessaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omassa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta (esim. rektiöt, kongruenssi, sijamuodot, verbien taipuminen)

T8 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtii niiden merkityksiä ja osaa kuvailla eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö tiedonhaussa
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään neljä kokonaisteosta tai opettajan valitsemaa kielitasolle sopivaa kaunokirjallista tekstiä lukuvuoden aikana

T9 innostaa oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin, suomalaiseen kirjallisuuteen, sen historiaan ja yhteyksiin maailmankirjallisuuteen sekä ohjata tunnistamaan tekstin suhteita toisiin teksteihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja sen vaiheiden tuntemus	Oppilas tuntee suomalaista kirjallisuutta, osaa nimetä sen tärkeimpiä vaiheita ja sen yhteyksiä maailmankirjallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö tiedonhaussa
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään neljä kokonaisteosta tai opettajan valitsemaa kielitasolle sopivaa kaunokirjallista tekstiä lukuvuoden aikana

T10 auttaa oppilasta avartamaan kulttuurinäkemyksensä ja erittelemään koulun ja yhteiskunnan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä tunnistamaan kulttuurien samanlaisuuksia ja erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuutta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuuritietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla kulttuurin monimuotoisuutta ja perustella yhteiskunnan monikielisyyden merkitystä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Kirjaston käyttö tiedonhaussa
- Valitaan itselle mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- Luetaan vähintään neljä kokonaisteosta tai opettajan valitsemaa kielitasolle sopivaa kaunokirjallista tekstiä lukuvuoden aikana

T11 ohjata oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana, ohjata häntä näkemään ja vertaamaan erilaisia oppimistyylejä ja tapoja sekä oppimaan muilta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestijäkuvan kehittyminen ja oman kielenoppimisen reflektointi	Viestijäkuvan kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa kielenoppijana ja osaa asettaa itselleen oppimistavoitteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan erilaisiin oppimistyyliin ja -strategioihin
- Harjoitellaan tiedonhakua ja mediakriittisyyttä sekä sanakirjan käyttöä
- Harjoitellaan kirjallista itsearviointia

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri tiedonalojen kielen havainnointi	Oppilas tunnistaa eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan erilaisiin oppimistyyliin ja -strategioihin
- Harjoitellaan tiedonhakua ja mediakriittisyyttä sekä sanakirjan käyttöä
- Harjoitellaan kirjallista itsearviointia

T13 kannustaa oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankinta sekä oman työskentelyn suunnittelu, jäsentäminen ja arvioiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa monipuolisesti eri lähteistä sekä pystyy suunnittelemaan, jäsentämään ja arvioimaan työskentelyään itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan erilaisiin oppimistyyliin ja -strategioihin
- Harjoitellaan tiedonhakua ja mediakriittisyyttä sekä sanakirjan käyttöä
- Harjoitellaan kirjallista itsearviointia

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan muodollisempia vuorovaikutustilanteita, argumentointia, selostamista, referointia sekä puhe-esityksen pitämistä ja havainnollistamista. Vahvistetaan taitoja työskennellä keskustellen erilaisten aiheiden ja tekstien parissa. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa: kussakin toiminnassa tarvittavat kiteytyneet fraasit ja ilmaukset, tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaiseminen, modaalisuus sekä vahvistaminen ja pehmentäminen mielipiteen ilmaisussa, tiivistämisen keinot ja toisen puheeseen viittaaminen. Harjoitellaan kriittistä suhtautumista kuultuun sekä kuullun käyttöä oman ilmaisun mallina. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja (kehon, äänen, tilan ja ajan keinoja) itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta esimerkiksi erilaisten draamatehtävien yhteydessä
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Opetellaan oman mielipiteen ilmaisemisen tapoja ja kuulijan huomioon ottamista
- Opetellaan mielipidekeskustelua, väittelyä ja sovittelua

S2 Tekstien tulkitseminen

Syvennetään opiskelun, yhteiskunnan ja kulttuurin kannalta merkityksellisten tekstien monipuolista lukemista ja analysointia. Tekstejä tarkastellaan niissä esiintyvien arvojen, ideologioiden ja vaikuttamiskeinojen kannalta (näkökulman, lauseen rakenteen, henkilöiden ja asioiden nimeämisen, kielikuvien ja ironian vaikutus tekstin tulkintaan). Vakiinnutetaan lukustrategioiden joustavaa soveltamista ja laajennetaan sana- ja käsitevarantoa. Harjoitellaan erittelemään erityisesti pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstilajien kielellisiä piirteitä sekä tunnistamaan kirjallisuuden tyylivirtauksia teksteissä. Harjoitellaan omien ja muiden tekstien analysointia, palautteen antoa ja vastaanottamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan sananvapauden ja sensuurin käsitteisiin
- Pohditaan ja tutkitaan kriittisesti monenlaisia tekstejä (esim. arvosteluja, runoja, uutiskuvia, mainoksia, sarjakuvia, videoita)
- Harjoitellaan fiktion ja faktan erottamista sekä tekstin ja puheen vaikuttamiskeinoja
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan erityisesti pohtivia, kantaaottavia ja ohjaavia tekstejä tekstilajivalikoimaa laajentaen ja ohjataan käyttämään sanastoa, fraseologiaa ja kieliopillisia rakenteita monipuolisesti (mm. infiniittiset rakenteet tiiviin ilmaisun keinoina). Vakiinnutetaan kirjoittamisprosessin eri vaiheiden hallintaa sekä erilaisten tietolähteiden käyttöä. Harjoitellaan eri tyylilajeja ja rekistereitä sekä erilaisia tapoja ilmaista persoonaa ja aikaa johdonmukaisesti tekstissä. Opitaan valitsemaan tekstiin sopivat ilmaisutavat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutetaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omissa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta (esim. rektiöt, kongruenssi, sijamuodot, verbien taipuminen)
- Kerrataan kielenhuoltoa

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tekstejä ja tehdään päätelmiä kielen merkityksistä, rakenteista (lauseenjäsennys, modaalisuus, rektio) ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin sävyyn. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutkitaan, miten kielet vaikuttavat toisiinsa. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen ja kielen kehityksen päävaiheisiin. Tutustutaan kirjallisuuteen, elokuvaan, teatteriin ja mediakulttuuriin. Vahvistetaan kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärrystä vertailemalla kulttuurisia kokemuksia eri puolilta maailmaa ja eri aikoina. Tutkitaan kriittisesti median toimintatapoja omassa elämässä ja yhteiskunnassa.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tuetaan eri tiedonalojen tekstien lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. Vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä. Vahvistetaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoja tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Syvennetään oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2, L4, L5
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L2, L4
T5	S2	L1, L2, L4
T6	S3	L1, L2, L4
T7	S3	L2, L3
T8	S4	L4
T9	S4	L2
T10	S4	L2
T11	S5	L1, L2, L7
T12	S5	L1, L4, L6
T13	S5	L1, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta kehittämään taitoaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen koulun ja yhteiskunnan vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot	Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteissa rakentavasti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta esimerkiksi erilaisten draamatehtävien yhteydessä
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Opetellaan oman mielipiteen ilmaisemisen tapoja ja kuulijan huomioon ottamista
- Opetellaan mielipidekeskustelua, väittelyä ja sovittelua

T2 ohjata oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden, opetuspuheen ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistäitoja

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ymmärtämistäidot vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ymmärtää muodollisia puhetilanteita, opetuspuhetta ja mediaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta esimerkiksi erilaisten draamatehtävien yhteydessä
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Opetellaan oman mielipiteen ilmaisemisen tapoja ja kuulijan huomioon ottamista
- Opetellaan mielipidekeskustelua, väittelyä ja sovittelua

T3 kannustaa oppilasta kehittämään esiintymistäitojaan ja taitoaan ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Esiintymistäidot	Oppilas osaa valmistella itsenäisesti esityksen ja osaa esiintyä ja ilmaista itseään tilanteen mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjoitellaan kohteliaan käytöksen merkitystä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan suullista palautetta esimerkiksi erilaisten draamatehtävien yhteydessä
- Harjoitellaan sosiaalisia taitoja yhteisöllisen oppimisen kautta
- Opetellaan oman mielipiteen ilmaisemisen tapoja ja kuulijan huomioon ottamista
- Opetellaan mielipidekeskustelua, väittelyä ja sovittelua

T4 ohjata oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinassa, laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja päättämään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstien tulkinassa	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti ja tunnistaa tekstilajeja. Oppilas osaa kuvailla kertovan, kuvaavan, ohjaavan, kantaa ottavan ja pohtivan tekstin tekstilajipiirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituseriä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä

- Tutustutaan sananvapauden ja sensuurin käsitteisiin
- Pohditaan ja tutkitaan kriittisesti monenlaisia tekstejä (esim. arvosteluja, runoja, uutiskuvia, mainoksia, sarjakuvia, videoita)
- Harjoitellaan fiktion ja faktan erottamista sekä tekstin ja puheen vaikuttamiskeinoja
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T5 ohjata oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkinta	Oppilas osaa tehdä tekstistä päätelmiä ja kriittisiä kysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan sananvapauden ja sensuurin käsitteisiin
- Pohditaan ja tutkitaan kriittisesti monenlaisia tekstejä (esim. arvosteluja, runoja, uutiskuvia, mainoksia, sarjakuvia, videoita)
- Harjoitellaan fiktion ja faktan erottamista sekä tekstin ja puheen vaikuttamiskeinoja
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T6 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoa suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstien tuottamisessa	Oppilas hyödyntää tekstien kirjallisessa ja suullisessa tuottamisessa tietoa kertovan, kuvaavan, ohjaavan, kantaa ottavan ja pohtivan tekstin tekstilajipiirteistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omassa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta (esim. rektiöt, kongruenssi, sijamuodot, verbien taipuminen)
- Kerrataan kielenhuoltoa

T7 auttaa oppilasta vakiinnuttamaan kirjoitetun yleiskielen normien ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas tuottaa ymmärrettäviä ja koherentteja tekstejä, tuntee pääosin kirjoitetun kielen perussäännöt ja soveltaa niitä kirjoittaessaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omissa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta (esim. rektiöt, kongruenssi, sijamuodot, verbien taipuminen)
- Kerrataan kielenhuoltoa

T8 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtii niiden merkityksiä ja osaa kuvailla eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

T9 innostaa oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin, suomalaiseen kirjallisuuteen, sen historiaan ja yhteyksiin maailmankirjallisuuteen sekä ohjata tunnistamaan tekstin suhteita toisiin teksteihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja sen vaiheiden tuntemus	Oppilas tuntee suomalaista kirjallisuutta, osaa nimetä sen tärkeimpiä vaiheita ja sen yhteyksiä maailmankirjallisuuteen.

T10 auttaa oppilasta avartamaan kulttuurinäkemyksensä ja erittelemään koulun ja yhteiskunnan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä tunnistamaan kulttuurien samanlaisuuksia ja erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuutta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kulttuuritietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla kulttuurin monimuotoisuutta ja perustella yhteiskunnan monikielisyyden merkitystä.

T11 ohjata oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana, ohjata häntä näkemään ja vertaamaan erilaisia oppimistylejä ja tapoja sekä oppimaan muilta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestijäkuvan kehittyminen ja oman kielenoppimisen reflektointi	Viestijäkuvan kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa kielenoppijana ja osaa asettaa itselleen oppimistavoitteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri tiedonalojen kielen havainnointi	Oppilas tunnistaa eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa

T13 kannustaa oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankinta sekä oman työskentelyn suunnittelu, jäsentäminen ja arvioiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa monipuolisesti eri lähteistä sekä pystyy suunnittelemaan, jäsentämään ja arvioimaan työskentelyään itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan muodollisempia vuorovaikutustilanteita, argumentointia, selostamista, referointia sekä puhe-esityksen pitämistä ja havainnollistamista. Vahvistetaan taitoja työskennellä keskustellen erilaisten aiheiden ja tekstien parissa. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa: kussakin toiminnassa tarvittavat kiteytyneet fraasit ja ilmaukset, tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaiseminen, modaalisuus sekä vahvistaminen ja pehmentäminen mielipiteen ilmaisussa, tiivistämisen keinot ja toisen puheeseen viittaaminen. Harjoitellaan kriittistä suhtautumista kuultuun sekä kuullun käyttöä oman ilmaisun mallina. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja (kehon, äänen, tilan ja ajan keinoja) itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan keskustelun strategioita: keskustelun aloittamista, ylläpitämistä ja lopettamista
- Totutaan vuorovaikutustilanteisiin ja opitaan ottamaan huomioon puhetilanteen ehdot ja tavoitteet omassa puheessa, kuuntelemisessa ja kokonaisilmaisussa

S2 Tekstien tulkitseminen

Syvennetään opiskelun, yhteiskunnan ja kulttuurin kannalta merkityksellisten tekstien monipuolista lukemista ja analysointia. Tekstejä tarkastellaan niissä esiintyvien arvojen,

ideologioiden ja vaikuttamiskeinojen kannalta (näkökulman, lauseen rakenteen, henkilöiden ja asioiden nimeämisen, kielikuvien ja ironian vaikutus tekstin tulkintaan). Vakiinnutetaan lukustrategioiden joustavaa soveltamista ja laajennetaan sana- ja käsitevarantoa. Harjoitellaan erittelemään erityisesti pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstilajien kielellisiä piirteitä sekä tunnistamaan kirjallisuuden tyylivirtauksia teksteissä. Harjoitellaan omien ja muiden tekstien analysointia, palautteen antoa ja vastaanottamista.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin (esim. romaani, novelli, runous, draama)
- Harjoitellaan kirjallisuuden perusanalyysiä (esim. aihe, juoni, henkilöt, miljöö)
- Opitaan kirjallisuuden tyyllinen pääjako: klassismi, romantiikka, realismi, modernismi
- Tutustutaan eri murrealueiden teksteihin
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan erityisesti pohtivia, kantaaottavia ja ohjaavia tekstejä tekstilajivalikoimaa laajentaen ja ohjataan käyttämään sanastoa, fraseologiaa ja kieliopillisia rakenteita monipuolisesti (mm. infiniittiset rakenteet tiiviin ilmaisun keinoina). Vakiinnutetaan kirjoittamisprosessin eri vaiheiden hallintaa sekä erilaisten tietolähteiden käyttöä. Harjoitellaan eri tyyllilajeja ja rekistereitä sekä erilaisia tapoja ilmaista persoonaa ja aikaa johdonmukaisesti tekstissä. Opitaan valitsemaan tekstiin sopivat ilmaisutavat.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omissa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta ja tekstin jäsentämistä
- Kerrataan kielenhuoltoa

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan tekstejä ja tehdään päätelmiä kielen merkityksistä, rakenteista (lauseenjäsennys, modaalisuus, rektio) ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin sävyyn. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutkitaan, miten kielet vaikuttavat toisiinsa. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen ja kielen kehityksen päävaiheisiin. Tutustutaan kirjallisuuteen, elokuvaan, teatteriin ja mediakulttuuriin. Vahvistetaan kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärrystä vertailemalla kulttuurisia kokemuksia eri puolilta maailmaa ja eri aikoina. Tutkitaan kriittisesti median toimintatapoja omassa elämässä ja yhteiskunnassa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan murrealueisiin ja puhekielen muotoihin
- Tutustutaan suomen kieleen ja sen sukukieliin
- Tutustutaan maailman eri kielikuntiin
- Opitaan tekemään yksinkertainen morfeemianalyysi
- Tutustutaan kirjallisuuden kautta suomalaiseen kulttuuriin, perinteisiin sekä kulttuurin käsitteisiin
- Tutustutaan joihinkin Suomen kirjallisuuden klassikoihin (esim. Kalevala, Seitsemän veljestä)
- Tutustutaan monikulttuurisuuden käsitteeseen erilaisten tekstien, tarinoiden ja median avulla

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tuetaan eri tiedonalojen tekstien lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. Vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä. Vahvistetaan tietojen viestintäteknologian käyttötaitoja tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Syvennetään oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa
- Harjoitellaan laajahkon kirjallisen työn laatimista (esim. kotimaisen kirjailijan esittely)
- Tutustutaan ammatti- ja erityiskieleen ja harjaannutaan kirjoittamaan asiatyylillä ja kirjakielellä (esim. tet-raportti, työhakemus)

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1	L1, L2, L4
T2	S1	L2, L4, L5
T3	S1	L2
T4	S2	L1, L2, L4
T5	S2	L1, L2, L4
T6	S3	L1, L2, L4
T7	S3	L2, L3
T8	S4	L4
T9	S4	L2
T10	S4	L2
T11	S5	L1, L2, L7
T12	S5	L1, L4, L6
T13	S5	L1, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 rohkaista oppilasta kehittämään taitoaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen koulun ja yhteiskunnan vuorovaikutustilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustaidot	Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteissa rakentavasti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan keskustelun strategioita: keskustelun aloittamista, ylläpitämistä ja lopettamista
- Totutaan vuorovaikutustilanteisiin ja opitaan ottamaan huomioon puhetilanteen ehdot ja tavoitteet omassa puheessa, kuuntelemisessa ja kokonaisilmäilyssä

T2 ohjata oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden, opetuspuheen ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ymmärtämistäidot vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ymmärtää muodollisia puhetilanteita, opetuspuhetta ja mediaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan keskustelun strategioita: keskustelun aloittamista, ylläpitämistä ja lopettamista
- Totutaan vuorovaikutustilanteisiin ja opitaan ottamaan huomioon puhetilanteen ehdot ja tavoitteet omassa puheessa, kuuntelemisessa ja kokonaisilmallisessa

T3 kannustaa oppilasta kehittämään esiintymistäitojaan ja taitoaan ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Esiintymistäidot	Oppilas osaa valmistella itsenäisesti esityksen ja osaa esiintyä ja ilmaista itseään tilanteen mukaisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Vahvistetaan keskustelun strategioita: keskustelun aloittamista, ylläpitämistä ja lopettamista
- Totutaan vuorovaikutustilanteisiin ja opitaan ottamaan huomioon puhetilanteen ehdot ja tavoitteet omassa puheessa, kuuntelemisessa ja kokonaisilmallisessa

T4 ohjata oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinnassa, laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja päättämään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstien tulkinnassa	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti ja tunnistaa tekstilajeja. Oppilas osaa kuvailla kertovan, kuvaavan, ohjaavan, kantaa ottavan ja pohtivan tekstin tekstilajipiirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin (esim. romaani, novelli, runous, draama)
- Harjoitellaan kirjallisuuden perusanalyysiä (esim. aihe, juoni, henkilöt, miljö)
- Opitaan kirjallisuuden tyyllinen pääjako: klassismi, romantiikka, realismi, modernismi
- Tutustutaan eri murrealueiden teksteihin

- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T5 ohjata oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstien tulkinta	Oppilas osaa tehdä tekstistä päätelmiä ja kriittisiä kysymyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Opetuksessa tutkitaan ja tuotetaan monimuotoisia ja monimediaisia tekstejä
- Hyödynnetään mahdollisimman paljon autenttisia ja omaan elinpiiriin liittyviä tekstinäytteitä
- Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin (esim. romaani, novelli, runous, draama)
- Harjoitellaan kirjallisuuden perusanalyysiä (esim. aihe, juoni, henkilöt, miljö)
- Opitaan kirjallisuuden tyyllinen pääjako: klassismi, romantiikka, realismi, modernismi
- Tutustutaan eri murrealueiden teksteihin
- Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa tekemällä oppiaineiden välistä yhteistyötä (esim. oppiainekohtaiset sanastot ja käsitteet)

T6 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoa suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tekstilajitaidot tekstien tuottamisessa	Oppilas hyödyntää tekstien kirjallisessa ja suullisessa tuottamisessa tietoa kertovan, kuvaavan, ohjaavan, kantaa ottavan ja pohtivan tekstin tekstilajipiirteistä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omissa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta ja tekstin jäsentämistä
- Kerrataan kielenhuoltoa

T7 auttaa oppilasta vakiinnuttamaan kirjoitetun yleiskielen normien ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas tuottaa ymmärrettäviä ja koherentteja tekstejä, tuntee pääosin kirjoitetun kielen perussäännöt ja soveltaa niitä kirjoittaessaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Harjaannutaan uusien sanojen ja rakenteiden käyttöön omissa kirjallisissa tuotoksissa
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusta ja tekstin jäsentämistä
- Kerrataan kielenhuoltoa

T8 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kielitietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtii niiden merkityksiä ja osaa kuvailla eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan murrealueisiin ja puhekielen muotoihin
- Tutustutaan suomen kieleen ja sen sukukieliin
- Tutustutaan maailman eri kielikuntiin
- Opitaan tekemään yksinkertainen morfeemianalyysi
- Tutustutaan kirjallisuuden kautta suomalaiseen kulttuuriin, perinteisiin sekä kulttuurin käsitteisiin
- Tutustutaan joihinkin Suomen kirjallisuuden klassikoihin (esim. Kalevala, Seitsemän veljestä)
- Tutustutaan monikulttuurisuuden käsitteeseen erilaisten tekstien, tarinoiden ja median avulla

T9 innostaa oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin, suomalaiseen kirjallisuuteen, sen historiaan ja yhteyksiin maailmankirjallisuuteen sekä ohjata tunnistamaan tekstin suhteita toisiin teksteihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kirjallisuuden ja sen vaiheiden tuntemus	Oppilas tuntee suomalaista kirjallisuutta, osaa nimetä sen tärkeimpiä vaiheita ja sen yhteyksiä maailmankirjallisuuteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan murrealueisiin ja puhekielen muotoihin
- Tutustutaan suomen kieleen ja sen sukukieliin
- Tutustutaan maailman eri kielikuntiin
- Opitaan tekemään yksinkertainen morfeemianalyysi
- Tutustutaan kirjallisuuden kautta suomalaiseen kulttuuriin, perinteisiin sekä kulttuurin käsitteisiin
- Tutustutaan joihinkin Suomen kirjallisuuden klassikoihin (esim. Kalevala, Seitsemän veljestä)
- Tutustutaan monikulttuurisuuden käsitteeseen erilaisten tekstien, tarinoiden ja median avulla

T10 auttaa oppilasta avartamaan kulttuurinäkemystään ja erittelemään koulun ja yhteiskunnan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä tunnistamaan kulttuurien samanlaisuuksia ja erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuutta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Kulttuuritietoisuuden kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla kulttuurin monimuotoisuutta ja perustella yhteiskunnan monikielisyyden merkitystä.
------------------------------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Tutustutaan murrealueisiin ja puhekielen muotoihin
- Tutustutaan suomen kieleen ja sen sukukieliin
- Tutustutaan maailman eri kielikuntiin
- Opitaan tekemään yksinkertainen morfeemianalyysi
- Tutustutaan kirjallisuuden kautta suomalaiseen kulttuuriin, perinteisiin sekä kulttuurin käsitteisiin
- Tutustutaan joihinkin Suomen kirjallisuuden klassikoihin (esim. Kalevala, Seitsemän veljestä)
- Tutustutaan monikulttuurisuuden käsitteeseen erilaisten tekstien, tarinoiden ja median avulla

T11 ohjata oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana, ohjata häntä näkemään ja vertaamaan erilaisia oppimistyyliä ja tapoja sekä oppimaan muilta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Viestijäkuvan kehittyminen ja oman kielenoppimisen reflektointi	Viestijäkuvan kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa kielenoppijana ja osaa asettaa itselleen oppimistavoitteita.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa
- Harjoitellaan laajahkon kirjallisen työn laatimista (esim. kotimaisen kirjailijan esittely)
- Tutustutaan ammatti- ja erityiskieleen ja harjaannutaan kirjoittamaan asiatyylillä ja kirjakielellä (esim. tet-raportti, työhakemus)

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Eri tiedonalojen kielen havainnointi	Oppilas tunnistaa eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa
- Harjoitellaan laajahkon kirjallisen työn laatimista (esim. kotimaisen kirjailijan esittely)
- Tutustutaan ammatti- ja erityiskieleen ja harjaannutaan kirjoittamaan asiatyylillä ja kirjakielellä (esim. tet-raportti, työhakemus)

T13 kannustaa oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedonhankinta sekä oman työskentelyn suunnittelu, jäsentäminen ja arvioiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa monipuolisesti eri lähteistä sekä pystyy suunnittelemaan, jäsentämään ja arvioimaan työskentelyään itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

- Oppiainekohtaisen sanavaraston laajentaminen oma-aloitteisesti
- Hyödynnetään erityyppisiä lähteitä tiedonhankinnassa
- Harjoitellaan laajahkon kirjallisen työn laatimista (esim. kotimaisen kirjailijan esittely)
- Tutustutaan ammatti- ja erityiskieleen ja harjaannutaan kirjoittamaan asiatyylillä ja kirjakielellä (esim. tet-raportti, työhakemus)

35.6.19. Matematiikka

Matematiikan tehtävä

Matematiikan opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden loogista, täsmällistä ja luovaa matemaattista ajattelua. Opetus luo pohjan matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle sekä kehittää oppilaiden kykyä käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Matematiikan kumulatiivisesta luonteesta johtuen opetus etenee systemaattisesti. Konkretia ja toiminnallisuus ovat keskeinen osa matematiikan opetusta ja opiskelua. Oppimista tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Matematiikan opetus tukee oppilaiden myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan sekä positiivista minäkuvaa matematiikan oppijoina. Se kehittää myös viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Matematiikan opiskelu on tavoitteellista ja pitkäjänteistä toimintaa, jossa oppilaat ottavat vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetus ohjaa oppilaita ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetus kehittää oppilaiden kykyä käyttää ja soveltaa matematiikkaa monipuolisesti.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokkien 7–9 matematiikan opetuksen tehtävänä on vahvistaa matemaattista yleissivistystä. Opetuksessa syvennetään matemaattisten käsitteiden ja niiden välisten yhteyksien ymmärtämistä. Opetus innostaa oppilaita löytämään ja hyödyntämään matematiikkaa omassa elämässään. Oppilaiden valmiuksiin kuuluvat ongelmien matemaattinen mallintaminen ja ratkaiseminen. Matematiikan opetus ohjaa oppilaita tavoitteelliseen, täsmälliseen, keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen toimintaan. Oppilaita rohkaistaan esittämään ratkaisujaan ja keskustelemaan niistä. Opetuksessa kehitetään oppilaiden yhteistyötaitoja.

Matematiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Opetuksen lähtökohdat valitaan oppilaita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista. Konkretia toimii edelleen tärkeänä osana matematiikan opiskelua. Rohkaistaan oppilaita käyttämään ajattelua tukevia piirroksia ja välineitä. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Ongelmia matematisoidaan, ratkaistaan ja tulkitaan yksin ja yhdessä. Yhdessä

työskennellessä jokainen toimii sekä itsensä että ryhmän hyväksi. Oppimispelit ovat yksi motivoiva työtapo. Tieto- ja viestintäteknologiaa, kuten taulukkolaskentaa ja dynaamista geometriaohjelmistoa, hyödynnetään opetuksen, oppimisen, tuottamisen, arvioinnin sekä luovuuden välineenä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikassa vuosiluokilla 7-9

Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus saada opetusta myös aiempien vuosiluokkien keskeisimmistä sisällöistä, jos hän ei hallitse niitä riittävästi. Lisäksi annetaan ennakoivaa tukea tarvittaessa uusien sisältöjen oppimiseksi. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti yhdessä oppilaiden kanssa. Oppilaille korostetaan asioiden ymmärtämisen tärkeyttä. Oppilaita tuetaan suurempien asiakokonaisuuksien hahmottamisessa ja yhteyksien löytämisessä. Eriyttämisessä otetaan huomioon jokaisen oppilaan osaaminen ja annetaan mahdollisuus onnistumisen elämyksiin.

Sisältöjä voidaan rikastuttaa syventämällä yhteisesti käsiteltävää aihetta oppilaiden kiinnostuksen ja taitotason mukaan. Taitavia oppilaita tuetaan tarjoamalla heille vaihtoehtoisia työskentelymuotoja, kuten esimerkiksi erilaisia projekteja ja ongelmalähtöisiä tutkimustehtäviä oppilaita kiinnostavista matemaattisista aiheista.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikassa vuosiluokilla 7-9

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä ja ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Palaute tukee oppilaiden myönteistä minäkuvaamatematiikan oppijana. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumuksesta suhteessa asetettuihin matematiikan tavoitteisiin. Arviointi ohjaa oppilaita kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitoja. Palaute auttaa oppilaita huomaamaan, mitä tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää ja miten.

Oppilailla on aktiivinen rooli arvioinnissa. Itsearviointissa oppilaat oppivat asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja havainnoimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin. Lisäksi oppilaita ohjataan kiinnittämään huomiota tapaansa työskennellä sekä tiedostamaan asennettaan matematiikan opiskelua kohtaan.

Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin. Arvioinnin kohteena ovat matemaattiset tiedot ja taidot sekä niiden soveltaminen. Lisäksi arvioinnissa kiinnitetään huomiota tekemisen tapaan ja taitoon perustella ratkaisuja sekä ratkaisujen rakenteeseen ja oikeellisuuteen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös taito hyödyntää välineitä mukaan lukien tieto- ja viestintäteknologiaa.

Yhdessä työskenneltäessä arvioidaan sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän toimintaa ja tuotosta. Tuotoksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota tuotoksen matemaattiseen sisältöön ja esitystapaan. Palautteella ohjataan oppilaita ymmärtämään jokaisen ryhmän jäsenen työskentelyn ja kehittymisen merkitys. Oppilaita ohjataan tuotosten ja toiminnan arvioimiseen.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona matematiikan opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarviointilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut matematiikan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso matematiikan valtakunnallisiin päättöarviointin kriteereihin. Matematiikassa oppilaan osaaminen kehittyy eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarviointin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin oppiaineen kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 7

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot ja menetelmät

Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Lukualuetta laajennetaan reaalityyppisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosentin käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

S3 Algebra

Perehdytään muuttujan käsitteeseen ja lausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua. Harjoitellaan muodostamaan lausekkeitä ja sieventämään niitä. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vakiinaisia toisen asteen yhtälöitä. Ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja. Käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

S4 Funktiot

Kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen. Perehdytään funktion käsitteeseen. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

S5 Geometria

Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Harjoitellaan geometrista konstruointia. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta, Pythagoraan lauseen käänteislausetta ja trigonometrisia funktioita. Opitaan kehä- ja keskuskulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

Lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja.

Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia.

Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys

Syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L5

T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L4, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L4, L6
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T8	S1, S4, S6	L1, L4, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5
T10	S1, S2	L1, L3, L4
T11	S2	L1, L4
T16	S5	L1, L4, L5
T20	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan motivaatiota, myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta matematiikan oppijana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen

murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosenttien käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuunottaminen opiskelusta	Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja osallistuu rakentavasti ryhmän toimintaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosenttien käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas havaitsee ja selittää oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosentin käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

T4 kannustaa oppilasta harjaantumaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattinen ilmaisu	Oppilas osaa ilmaista matemaattista ajatteluaan sekä suullisesti että kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosenttien käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomien käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T5 tukea oppilasta loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Ongelmanratkaisutaito	Oppilas osaa jäsentää ongelmia ja ratkaista niitä hyödyntäen matematiikkaa.
-----------------------	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosenttien käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomien käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ja kehittää matemaattisia ratkaisuja	Oppilas osaa arvioida matemaattista ratkaisuaan ja tarkastelee kriittisesti tuloksen mielekkyyttä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosentin käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matematiikan soveltaminen	Oppilas osaa soveltaa matematiikkaa eri ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosentin käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon analysointi ja kriittinen tarkastelu	Oppilas osaa itse hankkia, käsitellä ja esittää tilastotietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttö	Oppilas osaa soveltaa tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosenttien käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tutustutaan muuttujan käsitteeseen ja muuttujalausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomin käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen- ja vähennyslaskua. Harjoitellaan muodostamaan polynomilausekkeita ja sieventämään niitä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoa ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päättely- ja laskutaito	Oppilas käyttää aktiivisesti päättely- ja päässälaskutaitoa eri tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosentin käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

T11 ohjata oppilasta kehittämään kykyään laskea peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Peruslaskutoimitukset rationaaliluvuilla	Oppilas osaa sujuvasti peruslaskutoimitukset rationaaliluvuilla

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Tutustutaan tarkan arvon ja likiarvon eroon sekä pyöristämiseen. Varmistetaan prosentin käsitteen yhdistyminen murto- ja desimaalilukuihin. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään kymmenpotenssien ja kymmenjärjestelmän yhteyteen.

T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteiden ja niiden välisten yhteyksien hahmottaminen	Oppilas osaa nimetä ja kuvailla suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia sekä niiden välisiä yhteyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla yhdistetään geometria ja algebra kauniiksi kokonaisuudeksi. Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Perehdytään yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteisiin. Harjoitellaan geometrista konstruointia ja sovelletaan opittua ongelmatehtävissä. Opitaan kehä-, keskus- ja tangenttikulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Algoritminen ajattelu ja ohjelmointitaidot	Oppilas osaa soveltaa algoritmisen ajattelun periaatteita ja osaa ohjelmoida yksinkertaisia ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Seitsemännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointia. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

Vuosiluokka 8

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot ja menetelmät

Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Lukualuetta laajennetaan reaalityyppisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaali- ja kompleksilukuihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosenttien käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

S3 Algebra

Perehdytään muuttujan käsitteeseen ja lausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomien käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua. Harjoitellaan muodostamaan lausekkeitä ja sieventämään niitä. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja. Käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

S4 Funktiot

Kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen. Perehdytään funktion käsitteeseen. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

S5 Geometria

Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoria, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Harjoitellaan geometrista konstruointia. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta, Pythagoraan lauseen käänteislausetta ja trigonometrisia funktioita. Opitaan kehä- ja keskuskulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

Lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja.

Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia.

Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja

kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys

Syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L4, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L4, L6
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T8	S1, S4, S6	L1, L4, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5
T10	S1, S2	L1, L3, L4
T12	S2	L1, L4
T13	S2, S6	L1, L3, L6
T14	S3, S4	L1, L4
T15	S3, S4	L1, L4, L5
T16	S5	L1, L4, L5
T17	S5	L1, L4, L5
T18	S5	L1, L4
T20	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan motivaatiota, myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta matematiikan oppijana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
--	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiansa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiolotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityyppisiin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuunottaminen opiskelusta	Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja osallistuu rakentavasti ryhmän toimintaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityyppisiin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiansa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkittamista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiansa asioiden välisiä yhteyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas havaitsee ja selittää oppimiansa asioiden välisiä yhteyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityyppisiin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

T4 kannustaa oppilasta harjaantumaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattinen ilmaisu	Oppilas osaa ilmaista matemaattista ajatteluaan sekä suullisesti että kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaali- ja kompleksilukuihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T5 tukea oppilasta loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ongelmanratkaisutaito	Oppilas osaa jäsentää ongelmia ja ratkaista niitä hyödyntäen matematiikkaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityöihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ja kehittää matemaattisia ratkaisuja	Oppilas osaa arvioida matemaattista ratkaisuaan ja tarkastelee kriittisesti tuloksen mielekkyyttä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityöihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matematiikan soveltaminen	Oppilas osaa soveltaa matematiikkaa eri ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaali- ja kompleksilukuihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon

ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosenttien käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon analysointi ja kriittinen tarkastelu	Oppilas osaa itse hankkia, käsitellä ja esittää tilastotietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttö	Oppilas osaa soveltaa tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosenttien käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoa ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päättely- ja laskutaito	Oppilas käyttää aktiivisesti päättely- ja päässälaskutaitoa eri tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalityihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosenttien käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

T12 tukea oppilasta laajentamaan lukukäsitteen ymmärtämistä reaalityihin

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Lukukäsite	Oppilas tunnistaa reaalitylvut ja osaa kuvailla niiden ominaisuuksia
------------	--

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalitylvuihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosenttien käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

T13 tukea oppilasta laajentamaan ymmärrystään prosenttilaskennasta

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Prosenttien käsite ja prosenttilaskenta	Oppilas osaa kertoa prosenttien käsitteen käytöstä. Oppilas osaa laskea prosenttiosuuden, prosenttiluvun osoittaman määrän kokonaisuudesta sekä muutos- ja vertailuprosenttien. Oppilas osaa käyttää tietojansa eri tilanteissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja laajennetaan lukualuetta reaalitylvuihin. Käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosenttien käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Prosenttilaskut liitetään arkielämään mm. verotuksen, pankkiasioinnin ja laboratoriolaskujen avulla.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla kehitetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa.

T14 ohjata oppilasta ymmärtämään tuntemattoman käsite ja kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tuntemattoman käsite ja yhtälönratkaisutaidot	Oppilas osaa ratkaista ensimmäisen asteen yhtälön symbolisesti. Oppilas osaa ratkaista vaillinaisen toisen asteen yhtälön esimerkiksi pääättelemällä tai symbolisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen

asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

T15 ohjata oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Muuttujan ja funktion käsitteet sekä kuvaajien tulkitseminen ja tuottaminen	Oppilas ymmärtää muuttujan ja funktion käsitteen sekä osaa piirtää ensimmäisen ja toisen asteen funktion kuvaajan. Oppilas osaa tulkita kuvaajia monipuolisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään muuttujan käsitteeseen. Vahvistetaan polynomien käsite ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua sekä polynomilausekkeen arvon laskemista. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vaillinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Perehdytään suhteen käsitteeseen. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen ja käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteiden ja niiden välisten yhteyksien hahmottaminen	Oppilas osaa nimetä ja kuvailla suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia sekä niiden välisiä yhteyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaiseen kolmioon ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Suorakulmaisen kolmion ja ympyrän ominaisuuksien hahmottaminen	Oppilas osaa käyttää Pythagoraan lausetta ja trigonometrisia funktioita. Oppilas ymmärtää kehäkulman ja keskuskulman käsitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja

kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Pinta-alojen ja tilavuuksien laskutaito	Oppilas osaa laskea tasokuvioiden pinta-aloja ja kappaleiden tilavuuksia. Oppilas osaa pinta-ala- ja tilavuusyksiköiden muunnoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla perehdytään kaksiulotteisiin kuvioihin. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta ja Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Luokitellaan nelikulmiot ja lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja. Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Tutustutaan mittasuhteisiin.

T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Algoritminen ajattelu ja ohjelmointitaidot	Oppilas osaa soveltaa algoritmisen ajattelun periaatteita ja osaa ohjelmoida yksinkertaisia ohjelmia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Kahdeksannella luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ohjataan oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa geometrian ja algebran käsitteiden välisiä yhteyksiä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

Vuosiluokka 9

Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot ja menetelmät

Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Tutustutaan vastaluvun, käänteisluvun ja itseisarvon käsitteisiin. Lukualuetta laajennetaan reaalityyppisiin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Varmistetaan prosentin käsitteen ymmärtäminen. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos- ja vertailuprosentti. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. Perehdytään neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään neliöjuurta laskutoimituksissa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

S3 Algebra

Perehdytään muuttujan käsitteeseen ja lausekkeen arvon laskemiseen. Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Tutustutaan polynomien käsitteeseen ja harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua. Harjoitellaan muodostamaan lausekkeita ja sieventämään niitä. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vakiinaisia toisen asteen yhtälöitä. Ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja. Käytetään verrantoa tehtävien ratkaisussa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälöparien ratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

S4 Funktiot

Kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Tutustutaan suoraan ja kääntäen verrannollisuuteen. Perehdytään funktion käsitteeseen. Piirretään suoraa ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoraa ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

S5 Geometria

Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Harjoitellaan geometrista konstruointia. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta, Pythagoraan lauseen käänteislausetta ja trigonometrisia funktioita. Opitaan kehä- ja keskuskulma sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen.

Lasketaan monikulmioiden piirejä ja pinta-aloja.

Harjoitellaan laskemaan ympyrän pinta-ala, kehän ja kaaren pituus sekä sektorin pinta-ala.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia.

Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys

Syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiäryön ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiäryön ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L5
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L3, L7
T3	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L4
T4	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L4, L5
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L4, L5, L6
T6	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3, L4, L6
T7	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T8	S1, S4, S6	L1, L4, L5
T9	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L5
T10	S1, S2	L1, L3, L4

T14	S3, S4	L1, L4
T15	S3, S4	L1, L4, L5
T16	S5	L1, L4, L5
T17	S5	L1, L4, L5
T18	S5	L1, L4
T19	S6	L3, L4, L5
T20	S1	L1, L4, L5, L6

Vuosiluokan tavoitteet

T1 vahvistaa oppilaan motivaatiota, myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta matematiikan oppijana

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiä arvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Vastuunottaminen opiskelusta	Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja osallistuu rakentavasti ryhmän toimintaan.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Pehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönsuhteiden ratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas havaitsee ja selittää oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Pehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiä arvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistetaan aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

T4 kannustaa oppilasta harjaantumaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattinen ilmaisu	Oppilas osaa ilmaista matemaattista ajatteluaan sekä suullisesti että kirjallisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Pehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiä ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

T5 tukea oppilasta loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ongelmanratkaisutaito	Oppilas osaa jäsentää ongelmia ja ratkaista niitä hyödyntäen matematiikkaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiä arvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tulkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
------------------	--------------------------------------

Taito arvioida ja kehittää matemaattisia ratkaisuja	Oppilas osaa arvioida matemaattista ratkaisuaan ja tarkastelee kriittisesti tuloksen mielekkyyttä
---	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Pehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matematiikan soveltaminen	Oppilas osaa soveltaa matematiikkaa eri ympäristöissä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Pehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tiedon analysointi ja kriittinen tarkastelu	Oppilas osaa itse hankkia, käsitellä ja esittää tilastotietoa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Pehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet.

Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiä ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tieto- ja viestintäteknologian käyttö	Oppilas osaa soveltaa tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiä ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoa ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Päättely- ja laskutaito	Oppilas käyttää aktiivisesti päättely- ja päässälaskutaitoa eri tilanteissa

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

T14 ohjata oppilasta ymmärtämään tuntemattoman käsite ja kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tuntemattoman käsite ja yhtälönratkaisutaidot	Oppilas osaa ratkaista ensimmäisen asteen yhtälön symbolisesti. Oppilas osaa ratkaista vaillinaisen toisen asteen yhtälön esimerkiksi pääättelemällä tai symbolisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suorja ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet.

Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

T15 ohjata oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Muuttujan ja funktion käsitteet sekä kuvaajien tulkitseminen ja tuottaminen	Oppilas ymmärtää muuttujan ja funktion käsitteen sekä osaa piirtää ensimmäisen ja toisen asteen funktion kuvaajan. Oppilas osaa tulkita kuvaajia monipuolisesti.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen ja liitetään suoraan ja kääntäen verrannollisuus funktioon. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti samalla vahvistaen aiemmin opittuja yhtälönratkaisutaitoja. Syvennetään oppilaiden taitoa tutkia ja muodostaa lukujonoja.

T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteiden ja niiden välisten yhteyksien hahmottaminen	Oppilas osaa nimetä ja kuvailla suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia sekä niiden välisiä yhteyksiä

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaiseen kolmioon ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Suorakulmaisen kolmion ja ympyrän ominaisuuksien hahmottaminen	Oppilas osaa käyttää Pythagoraan lausetta ja trigonometrisia funktioita. Oppilas ymmärtää kehäkulman ja keskuskulman käsitteet.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Pinta-alojen ja tilavuuksien laskutaito	Oppilas osaa laskea tasokuvioiden pinta-aloja ja kappaleiden tilavuuksia. Oppilas osaa pinta-ala- ja tilavuusyksiköiden muunnoksia.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Opitaan käyttämään trigonometrisia funktioita.

Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. Varmennetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Tilastolliset tunnusluvut ja todennäköisyyslaskenta	Oppilas hallitsee keskeiset tilastolliset tunnusluvut ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Oppilas osaa määrittää sekä klassisia että tilastollisia todennäköisyyksiä.

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Varmistetaan keskiarvon ja tyyppiarvon ymmärtäminen. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Arvioinnin kohde	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Algoritminen ajattelu ja ohjelmointitaidot	Oppilas osaa soveltaa algoritmisen ajattelun periaatteita ja osaa ohjelmoida yksinkertaisia ohjelmia.
--	---

SEUTUKUNNALLINEN TARKENNUS

Yhdeksännellä luokalla harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Harjoitellaan väitelauseiden totuusarvon päättelyä. Syvennetään algoritmista ajattelua osana ohjelmointitaitoja. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.